

Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
Σχολή Επιστημών Διοίκησης και Οικονομίας
Τμήμα Οικονομικών Επιστημών

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην
“Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών,
Οργανισμών και Επιχειρήσεων”

Πτυχιακή Εργασία

“Απελευθέρωση Υπηρεσιών κι Επαγγελμάτων και
Προσαρμογή της Οδηγίας 2006/123ΕΚ του
Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου
στην Ελληνική Νομοθεσία”

Σιούτου Αναστασία

A.M:marpm_10033

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια: Κοτταρίδη Κωνσταντίνα

Τρίπολη, 2012

**Απελευθέρωση Υπηρεσιών κι Επαγγελμάτων και
Προσαρμογή της Οδηγίας 2006/123ΕΚ του
Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου
στην Ελληνική Νομοθεσία**

Περίληψη

Σκοπός της εργασίας αυτής είναι η ανάλυση των βασικών σημείων της Οδηγίας για την κατάργηση των εμποδίων στην ελεύθερη εγκατάσταση των παρόχων υπηρεσιών και στην ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών μεταξύ των κρατών μελών, καθώς η εξέταση των πιθανών οικονομικών, κοινωνικών, περιβαλλοντικών και διοικητικών επιπτώσεων για τη χώρα μας από την εφαρμογή της. Η μεγάλη πρόκληση για την Ελλάδα, που συνιστά διαρθρωτικές/θεσμικές αλλαγές στον τόπο μας, είναι η προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στην Οδηγία 2006/123 ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Η μεθοδολογική προσέγγιση στηρίζεται κατά βάση στην ποσοτικοποίηση ποιοτικών στοιχείων. Αυτό γίνεται με τη χρησιμοποίηση δεικτών και οικονομετρικών τεχνικών, μέσω των οποίων υπολογίζεται ποσοτικά οι αιτιώδεις σχέσεις που προτείνονται στο μοντέλο της έρευνας.

Τα αποτελέσματα αυτής της μελέτης έδειξαν ότι, εφαρμόζοντας την Οδηγία, με την άρση των εμποδίων (νομικών και διοικητικών), και την απελευθέρωση της αγοράς υπηρεσιών θα υπάρξουν θετικά οφέλη στο εμπόριο, στις επενδύσεις, στην απασχόληση, στην παραγωγικότητα των εργαζομένων, στην εφαρμογή καινοτομιών και στην ανταγωνιστικότητα και βιωσιμότητα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Η βελτίωση αναμένεται να οδηγήσει σε άνοδο του γενικού επιπέδου ευημερίας των πολιτών της χώρας μας.

Πρέπει να γίνει κατανοητό απ' όλους ότι για να γίνουν πραγματικότητα τα οφέλη από την εφαρμογή της οδηγίας, θα πρέπει να ληφθούν μέτρα διοικητικής απλούστευσης, ιδίως με τις υπηρεσίες μιας στάσης (one stop shop), μέτρα που προάγουν την ποιότητα των υπηρεσιών, μέτρα που ενθαρρύνουν την εξωστρέφεια των επιχειρήσεων και νομοθετικά μέτρα που βοηθούν στην εναρμόνιση των νομοθεσιών και στην αύξηση της εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών μελών, η οποία είναι αναγκαία για την κατάργηση των εμποδίων στην ελεύθερη αγορά.

Σε μια συγκυρία ιδιαίτερα δύσκολη για το οικονομικό μας μέλλον, και το στόχο να γίνει η Ευρωπαϊκή Ένωση η ανταγωνιστικότερη και δυναμικότερη οικονομία της γνώσης ανά την υφήλιο, ικανή για βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη με περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και με μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή» και να διαμορφωθεί ένα «αειφόρο περιβάλλον» (Συνθήκη της Λισσαβόνας), συνεχώς να απομακρύνεται, η εστίαση στην Οδηγία για την απελευθέρωση των υπηρεσιών είναι ζωτικής σημασίας. (Συνθήκη της Λισσαβόνας, 2007)

Το γεγονός ότι η Οδηγία της 12^{ης} Δεκεμβρίου 2006 είναι σχετικά πρόσφατη, καθιστά τη μελέτη αυτή ένα ακόμα βήμα, προς την κατεύθυνση της πίεσης, για άμεση εξάλειψη των εμποδίων για την απελευθέρωση των υπηρεσιών στα κράτη μέλη με ορίζοντα ένα αναβαθμισμένο βιοτικό επίπεδο.

Abstract

The purpose of this paper is to analyze the key points of the directive for removing the obstacles to freedom of establishment for service providers and the free movement of services between Member States. Also it examines the potential economic, social, environmental and administrative implications for the country from its implementation. The big challenge for Greece, which is a structural / institutional change in our country, is the

adaptation of Greek Legislation to the Directive 2006/123 EC of the European Parliament and Council. The methodological approach relies on quantifying qualitative data. This is done by using indicators and econometric techniques, through the quantitative calculation of the causal relationships proposed in the model of the Research.

The results of this study showed that, applying the Directive, by removing obstacles (legal and administrative), and releasing the services market will be positive benefits in trade, investment, employment, productivity of workers, in implementing innovation and competitiveness and sustainability of SMEs. The Directive is expected to improve the general level of prosperity of the citizens of our country.

It should be understood by all that to become a real the benefits of implementing the Directive, should be taken administrative simplification, particular by the one stop services (one stop shop), measures that promote the quality of services, measures that shall encourage the externalization of business and legislative measures assisting the harmonization of laws and increasing the confidence between Member States, which is necessary to remove barriers to the free market.

In a situation very difficult for our economic future, and the goal of making Europe the most competitive and dynamic knowledge economy across the world, capable of sustainable economic growth with more and better jobs and greater social cohesion "and achieve a" sustainable environment "(Lisbon Treaty), continually removed, the focus on the Directive on the liberalization of services is critical. (Lisbon Treaty, 2007).

The fact that the Directive of 12 December 2006 is relatively recent makes this study one step further towards the pressure for immediate removal of obstacles to liberalization of services in the Member States with a horizon of enhanced standards of living.

Περιεχόμενα

Περίληψη	2
Λέξεις Κλειδιά	10
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	11
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.....	13
ΣΥΝΟΨΗ.....	13
1.1 Ο δρόμος προς την Οδηγία	13
1.2 Βασικοί προβληματισμοί	16
1.3 Επιπτώσεις	17
1.4 Κλάδοι που εξαιρούνται.....	19
1.5 Επιπτώσεις ανά κλάδο	21
1.5.1 Διανεμητικό εμπόριο.....	22
1.5.2 Τουρισμός	22
1.5.3 Οικονομικές υπηρεσίες και νομικές υπηρεσίες	23
1.5.4. Κατασκευές και Υπηρεσίες μηχανικών	24
1.5.5 Εταιρείες Ανθρώπινου Δυναμικού.....	25
1.5.6 Διαφήμιση	25
1.5.7 Τεχνολογίες πληροφορικής.....	26
1.5.8 Εκπαίδευση	26
1.5.9 Ενοικίαση Αυτοκινήτων	27
1.5.10 Υγεία	28
1.5.11 Κοινωνική Ασφάλιση.....	29
1.5.12 Πολιτιστικές Υπηρεσίες.....	30
1.5.13 Οπτικοαουστικά Μέσα.....	30

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2.....	32
ΟΔΗΓΙΑ 123/2006.....	32
2.1 Εισαγωγή.....	32
2.2 Βασικές αρχές της Οδηγίας.....	33
2.3 Κατάργηση των εμποδίων στην ελεύθερη εγκατάσταση.....	37
2.3.1 Διοικητική απλούστευση – Ενιαίο Κέντρο Εξυπηρέτησης	37
2.3.2 Έκθεση αμοιβαίας αξιολόγησης	37
2.4 Ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών	39
2.4.1 Αρχή της χώρας καταγωγής	39
2.4.2 Συνεργασία μεταξύ χωρών.....	40
2.4.3 Πεδίο εφαρμογής.....	41
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3.....	49
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	49
3.1 Εισαγωγή.....	49
3.2 Μεθοδολογία για την εκτίμηση των επιπτώσεων	50
3.3 Προσδοκώμενες επιπτώσεις.....	56
3.3.1 Γενικά.....	56
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.....	58
ΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	58
ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ Ε.Ε.	58
4.1 Εισαγωγή.....	58
4.2 Υπηρεσίες και ΑΕΠ	59
4.3 Μικρομεσαίες επιχειρήσεις.....	59
4.4 Τομέας υπηρεσιών – Παραγωγικότητα – Ανταγωνιστικότητα.....	62

4.5 Ευκολία ίδρυσης επιχείρησης	65
4.6 Εμπόριο Υπηρεσιών.....	67
4.7 Ξένες άμεσες επενδύσεις στον τομέα των υπηρεσιών	68
4.8 Έρευνα τεχνολογία και καινοτομία.....	70
4.9 Τεχνολογίες πληροφορικής.....	71
4.10 Δημόσια Διοίκηση.....	73
4.11 Διαπιστώσεις	75
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5.....	79
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ	79
5.1 Εισαγωγή.....	79
5.2 Οικονομική κατάσταση της ελληνικής οικονομίας	80
5.3 Εμπόριο Υπηρεσιών.....	82
5.4 Ξένες Άμεσες Επενδύσεις.....	85
5.5 Αγορά εργασίας.....	87
5.6 Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις.....	89
5.7 Έρευνα – Τεχνολογία - Καινοτομία.....	90
5.8 Κατανάλωση Υπηρεσιών – Προστασία Καταναλωτών.....	93
5.9 Δημόσια Διοίκηση.....	95
5.10 Πολιτιστικός Τομέας.....	96
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6.....	99
Συμπεράσματα	99
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	104
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	110
1. Οδηγία 2006/123/ΕΚ	110

2. Ν.3844/2010 Προσαρμογή της Ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2006/123 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.....	110
--	-----

Ευχαριστίες

Με το παρόν θα ήθελα να εκφράσω τις θερμές μου ευχαριστίες στον καθηγητή μου και πρόεδρο του τμήματος και του Μεταπτυχιακού Προγράμματος κ. Παναγιώτη Λιαργκόβα για την ευκαιρία που μου έδωσε να συμμετέχω σ' αυτό το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα .

Οφείλω επίσης να ευχαριστήσω την καθηγήτριά μου κ. Κωνσταντίνα Κοτταρίδη για την πολύτιμη υποστήριξή της στην εκπόνηση αυτής της μεταπτυχιακής εργασίας και για την απόκτηση πολύτιμων γνώσεων μέσα από την καθοδήγησή της καθώς και για την εμπιστοσύνη που μου έδειξε σε όλα τα στάδια εκπόνησής της.

Επιπλέον θέλω να ευχαριστήσω όλους τους καθηγητές μου, που με τη διδασκαλία τους μου έδωσαν αφορμή για περισσότερες γνωστικές αναζητήσεις.

Τέλος ευχαριστώ τους γονείς μου για τα εφόδια και τη δύναμη που μου έχουν εμφυσήσει, τον σύζυγό μου για την υποστήριξή του και τα παιδιά μου Βασιλική και Μαριαλέλα για το χρόνο που τους "έκλεψα".

Λέξεις Κλειδιά

1. Ως "υπηρεσία" νοείται κάθε μη μισθωτή οικονομική δραστηριότητα, που παρέχεται κατά κανόνα έναντι αμοιβής, κατά το άρθρο 50 της συνθήκης·
2. Ως "πάροχος υπηρεσιών" νοείται κάθε φυσικό πρόσωπο που έχει την ιθαγένεια κράτους μέλους ή κάθε νομικό πρόσωπο, κατά το άρθρο 48 της συνθήκης, εγκατεστημένο σε κράτος μέλος, τα οποία προσφέρουν ή παρέχουν μια υπηρεσία·
3. Ως "αποδέκτης" νοείται κάθε φυσικό πρόσωπο που έχει την ιθαγένεια κράτους μέλους ή που επωφελείται από δικαιώματα που του παρέχονται από κοινοτικές πράξεις ή κάθε νομικό πρόσωπο, κατά το άρθρο 48 της συνθήκης, εγκατεστημένο σε κράτος μέλος, τα οποία χρησιμοποιούν ή επιθυμούν να χρησιμοποιήσουν μια υπηρεσία για επαγγελματικούς ή άλλους σκοπούς·
4. Ως "κράτος μέλος εγκατάστασης" νοείται το κράτος μέλος στο έδαφος του οποίου είναι εγκατεστημένος ο πάροχος της υπηρεσίας·
5. Ως "εγκατάσταση" νοείται η πραγματική άσκηση οικονομικής δραστηριότητας, κατά το άρθρο 43 της συνθήκης, από τον πάροχο για αόριστο χρονικό διάστημα και με τη δημιουργία σταθερής εγκατάστασης, από την οποία διεξάγεται όντως η επιχειρηματική δραστηριότητα της παροχής υπηρεσιών·
6. Ως "κράτος μέλος όπου παρέχεται η υπηρεσία" νοείται το κράτος μέλος όπου παρέχεται η υπηρεσία από πάροχο υπηρεσιών εγκατεστημένο σε άλλο κράτος μέλος. (N.3844/2010, ΦΕΚ Α'63/3.5.2010)

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η εργασία αυτή αναφέρεται στις πιθανές οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις για τη χώρα μας από την εφαρμογή της Οδηγίας 123 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας της 23ης και 24ης Μαρτίου 2000 έθεσε ως στόχο τη βελτίωση της απασχόλησης και της κοινωνικής συνοχής και επίτευξη βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης, προκειμένου να καταστεί η Ευρωπαϊκή Ένωση, έως το 2010, η πιο ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία που βασίζεται στη γνώση, με περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας, παγκοσμίως. Μια δεκαετία περίπου μετά την προβλεπόμενη ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς υπάρχει ακόμη τεράστιο χάσμα μεταξύ του οράματος για μια ολοκληρωμένη οικονομία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της πραγματικότητας. (Οδηγία 2006/123/ΕΚ και του ΕΣ)

Σκοπός της Οδηγίας είναι η θέσπιση γενικού νομικού πλαισίου το οποίο θα βοηθήσει στην άρση των εμποδίων και την εναρμόνιση των εθνικών νομοθεσιών προκειμένου να συμβάλει στην ανάδειξη της Ε.Ε. ως την «πιο ανταγωνιστική και δυναμική, βασισμένη στη γνώση οικονομία στον κόσμο, ικανή για αειφόρο οικονομική ανάπτυξη με περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή». (Οδηγία 2006/123/ΕΚ και του ΕΣ)

Η εργασία περιλαμβάνει 6 Κεφάλαια. Ειδικότερα:

Το *Κεφάλαιο 1 - Παρουσίαση* των βασικών σημείων της ανάλυσης και των συμπερασμάτων της εργασίας.

Στο *Κεφάλαιο 2*, γίνεται σύντομη αναφορά στα κύρια σημεία της «Οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά»

Στο *Κεφάλαιο 3* παρατίθεται η μεθοδολογία που υιοθετήθηκε στην παρούσα εργασία.

Στο *Κεφάλαιο 4* αναλύεται ο ρόλος των υπηρεσιών στην Ελλάδα και εντοπίζονται πτυχές του ρυθμιστικού και κανονιστικού περιβάλλοντος τις οποίες η Οδηγία αναμένεται επηρεάσει.

Στο *Κεφάλαιο 5* προσδιορίζονται οι επιπτώσεις από την εφαρμογή της Οδηγίας στο οικονομικό, κοινωνικό και πολιτικό περιβάλλον.

Στο *Κεφάλαιο 6* παρουσιάζονται τα συμπεράσματα και διαπιστώσεις στα οποία οδήγησε η μελέτη του θέματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΣΥΝΟΨΗ

1.1 Ο δρόμος προς την Οδηγία

Από τον Ιανουάριο του 1993, έχουν καταργηθεί οι έλεγχοι σχετικά με την κυκλοφορία των εμπορευμάτων στην εσωτερική αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και αποτελεί πλέον ένα ενιαίο έδαφος χωρίς σύνορα. Τα άρθρα 28 και 29 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας απαγορεύουν τους περιορισμούς στις εισαγωγές και τις εξαγωγές μεταξύ όλων των κρατών μελών. Παρά το γεγονός ότι, η άρση των εμποδίων για την ελεύθερη διακίνηση εμπορευμάτων στο εσωτερικό της Ε.Ε έχει επιτευχθεί σε μεγάλο βαθμό, οι φραγμοί στην ελεύθερη διακίνηση υπηρεσιών μεταξύ των κρατών-μελών εξακολουθούν να είναι πολλοί και σοβαροί. (<http://europa.eu>, Η δικτυακή πύλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης)

Ο βασικός στόχος της «στρατηγικής της Λισσαβόνας», είναι η Ένωση «να γίνει η ανταγωνιστικότερη και δυναμικότερη οικονομία της γνώσης ανά την υφήλιο, ικανή για βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη με περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και με μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή» και να διαμορφωθεί ένα «αειφόρο περιβάλλον». Ως ημερομηνία στόχος τέθηκε το 2010. Όμως οι κωλυσιεργίες και οι ελλείψεις που έχουν παρατηρηθεί καθιστούσαν απολύτως απαραίτητη την επανεκκίνηση της στρατηγικής της Λισσαβόνας χωρίς καθυστέρηση, επικεντρώνοντας εκ νέου τις προτεραιότητες στην οικονομική ανάπτυξη και στην απασχόληση, ώστε να καταστεί η Ε.Ε η ανταγωνιστικότερη οικονομία στον κόσμο. (<http://circa.europa.eu>, Επίσημος Ιστότοπος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου)

Για το λόγο αυτό, η εξάλειψη των εμποδίων στη διακίνηση των υπηρεσιών στο εσωτερικό της Ε.Ε αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την

μεταμόρφωση της στην πιο ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία της γνώσης παγκοσμίως.

Προς αυτή την κατεύθυνση καταρτίστηκε η πρόταση Οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά. Στόχος της είναι η κατάργηση των εμποδίων στην ελεύθερη εγκατάσταση αυτών που παρέχουν υπηρεσίες και στην ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών μεταξύ των κρατών-μελών καθώς και η εξασφάλιση των απαραίτητων εγγυήσεων, τόσο στους παρόχους όσο και στους αποδέκτες αυτών των υπηρεσιών. Η έννοια της παροχής υπηρεσιών περιλαμβάνει κάθε μη μισθωτή οικονομική δραστηριότητα. Παρέχεται, δηλαδή, από έναν πάροχο (φυσικό ή νομικό πρόσωπο), που η δραστηριότητά του παρέχεται κατά κανόνα έναντι αμοιβής. (Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 2007)

Για την εξάλειψη των φραγμών στην ελεύθερη εγκατάσταση των παρόχων των υπηρεσιών η Οδηγία προβλέπει:

- Μέτρα αναβάθμισης των υπηρεσιών, απλούστευσης και ηλεκτρονικής διεκπεραίωσης των διαδικασιών της Δημόσιας Διοίκησης προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, καθώς και τη δημιουργία Ενιαίων Κέντρων Εξυπηρέτησης.
- Μέτρα που προάγουν την ποιότητα των υπηρεσιών, όπως κώδικες συμπεριφοράς που ευνοούν την ποιότητα, ή η συνεργασία μεταξύ των εμπορικών και επαγγελματικών επιμελητηρίων.
- Αμοιβαία συνδρομή και αλληλοβοήθεια μεταξύ των κρατών μελών, για να εξασφαλιστεί ο αποτελεσματικός έλεγχος των δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών.
- Ενθάρρυνση της εκπόνησης από επαγγελματικούς φορείς, οργανώσεις ή ενώσεις, κωδίκων δεοντολογίας, σε κοινοτικό επίπεδο, οι οποίοι να αποβλέπουν στη διευκόλυνση της εγκατάστασης των παρόχων υπηρεσιών σε άλλο κράτος μέλος.

Για την κατάργηση των εμποδίων στην ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών, η πρόταση προβλέπει:

- Την αρχή της χώρας καταγωγής σύμφωνα με την οποία ο πάροχος υπηρεσιών υπάγεται μόνο στο δίκαιο της χώρας στην οποία είναι εγκατεστημένος. Επιπλέον. Επιπλέον οι αρχές των λοιπών χωρών πρέπει να εξασφαλίζουν τις συνθήκες για την ελεύθερη άσκησή της και να μη θέτουν άλλους περιορισμούς εκτός από εκείνους που προβλέπονται από το δίκαιο της χώρας προέλευσης.
- Μηχανισμούς παροχής βοήθειας σε χρήστες υπηρεσιών από παρόχους που έχουν εγκατασταθεί σε άλλες χώρες μέλη.
- Τη δυνατότητα των παρόχων που έχουν εγκατασταθεί σε άλλες χώρες μέλη να χρησιμοποιούν υπηρεσίες, χωρίς να περιορίζονται από περιοριστικά μέτρα της χώρας τους.
- Ειδικές διατάξεις σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων από πάροχο ενός κράτους μέλους σε ένα άλλο κράτος.

Προκειμένου να εξασφαλιστούν οι συνθήκες οι οποίες είναι αναγκαίες για την ελεύθερη ανάπτυξη των δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών μεταξύ των κρατών μελών, η Οδηγία προβλέπει

- την θέσπιση ενός γενικού νομικού πλαισίου το οποίο θα βοηθήσει τα εθνικά κανονιστικά συστήματα που διέπουν τις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών τη δυνατότητα να εκσυγχρονιστούν κατά τρόπο προοδευτικό και συντονισμένο, πράγμα ζωτικής σημασίας για τη δημιουργία πραγματικής εσωτερικής αγοράς υπηρεσιών.
- Τον συντονισμό των διαφόρων εθνικών νομοθετικών καθεστώτων, ώστε να εξασφαλίζεται υψηλός βαθμός υψηλής ολοκλήρωσης στην Κοινότητα και υψηλό επίπεδο προστασίας για

θέματα γενικού συμφέροντος, ιδίως όσον αφορά την προστασία των καταναλωτών, την προστασία του περιβάλλοντος, τη δημόσια ασφάλεια, τη δημόσια υγεία, καθώς και την ανάγκη συμμόρφωσης με το εργατικό δίκαιο. (ΚΕΠΕ, 2005)

1.2 Βασικοί προβληματισμοί

Πολλές συζητήσεις έχουν γίνει κι επιφυλάξεις έχουν εκφραστεί, σχετικά με κάποιες πτυχές της Οδηγίας. Δύο όμως είναι τα σημαντικότερα σημεία προβληματισμού. Η αρχή της χώρας καταγωγής και η προσωρινή απασχόληση από τον πάροχο, εργαζομένων, στην χώρα παροχής με βάση το δίκαιο της χώρας καταγωγής.

Το καθεστώς που ισχύει σε κάθε χώρα-μέλος σχετικά με τη λειτουργία των διαφόρων κλάδων των υπηρεσιών από τη μια περιορίζει τον ανταγωνισμό και δεν υπηρετεί το δημόσιο συμφέρον, ενώ από την άλλη εξασφαλίζουν ένα σύστημα προστασίας του δημοσίου συμφέροντος. Δεν είναι σίγουρο ότι η χώρα προέλευσης θα προστατεύει τους καταναλωτές άλλων χωρών μελών με την ίδια προσοχή και επιμέλεια που το πράττει για τους δικούς της καταναλωτές. Στο βαθμό που δεν έχει γίνει πλήρης εναρμόνιση των νομοθεσιών, μεταξύ των κρατών μελών, εκφράζονται ανησυχίες για πιθανές στρεβλώσεις που θα δημιουργηθούν στην αγορά, καθώς οι καταναλωτές και οι εγχώριοι επιχειρηματίες θα πρέπει να αντιμετωπίσουν διαφορετικά νομοθετικά καθεστώτα και εμπορικές πρακτικές (συμβάσεις, συμβόλαια απασχόλησης), ανάλογα με την καταγωγή του παρόχου της υπηρεσίας. Επιπλέον προκύπτουν προβληματισμοί για θέματα χειρισμού κακής πρακτικής εκ μέρους του παρόχου, όπως αθέμιτος ανταγωνισμός, μόλυνση του περιβάλλοντος κ.α., λόγω της δυνατότητας που ίσως έχει ο πάροχος κάποιας υπηρεσίας να επιλέγει ως χώρα εγκατάστασής του εκείνη που θέτει χαμηλότερα επίπεδα προστασίας. (Οδηγία 2006/123/ΕΚ και του ΕΣ)

Όσον αφορά δε την προσωρινή απασχόληση από τον πάροχο, στη χώρα παροχής, κατοίκων τρίτων χωρών, που απασχολούνται νόμιμα στη χώρα προέλευσης, κρίνεται ότι επαπειλείται αθέμιτος ανταγωνισμός (από τους κατοίκους τρίτων χωρών, οι οποίοι μπορεί να αποδέχονται επίπεδα κοινωνικής προστασίας απαράδεκτα στην Ε.Ε) σε βάρος των εργαζομένων στην χώρα παροχής.

1.3 Επιπτώσεις

Η εφαρμογή της προτεινόμενης οδηγίας πιθανολογείται ότι θα επιφέρει στη χώρα μας επιπτώσεις που θα μπορούσαμε να τις κατατάξουμε σε τέσσερις βασικούς άξονες.

- Πιθανή βλάβη του δημοσίου συμφέροντος στη χώρα μας εξαιτίας της αθέμιτης χρήσης των ελευθεριών διακίνησης υπηρεσιών, που θα προκύψουν από την εφαρμογή της Οδηγίας. Μπορεί να προκύψει αθέμιτος ανταγωνισμός από τους ξένους παρόχους, ο οποίος θα έχει δυσμενείς συνέπειες από την άποψη της προστασίας της δημόσιας υγείας και ασφάλειας, της ποιότητας των υπηρεσιών προς τους καταναλωτές, της φήμης των υπηρεσιών που προσφέρονται από τη χώρα μας κ.λ.π. Το γεγονός βέβαια ότι τα επίπεδα προσφερόμενων υπηρεσιών, στη χώρα μας, από άποψη ποιότητας, δεν είναι υψηλά, αλλά και η αποτελεσματικότητα του ισχύοντος συστήματος προστασίας του δημοσίου συμφέροντος καθώς και η περιοριστικότητα και η αυστηρότητά του είναι μικρότερη σε σχέση με άλλες χώρες μέλη της Ε.Ε., οδηγούν στη σκέψη ότι η χώρα μας θα υποστεί συγκριτικά ελαφρύτερες συνέπειες στον τομέα της βλάβης του δημοσίου συμφέροντος.
- Βλάβη των συμφερόντων προστατευόμενων ομάδων στη χώρα μας εξαιτίας της άρσης αυτής της προστασίας με την εφαρμογή της Οδηγίας. Το ρυθμιστικό πλαίσιο παροχής υπηρεσιών στη χώρα μας

δημιουργεί προσόδους για παρόχους και αντίστοιχες επιβαρύνσεις για τους καταναλωτές, οι οποίες δε θα υπήρχαν κάτω από περισσότερο ανταγωνιστικές συνθήκες. Η εφαρμογή της Οδηγίας θα δημιουργήσει περισσότερο ανταγωνιστικές συνθήκες στη αγορά και με τον τρόπο αυτό οι πρόσοδοι αυτές θα σταματήσουν να συγκεντρώνονται στα χέρια λίγων. Με την έννοια αυτή η απελευθέρωση, από τη μια μπορεί να δημιουργήσει προβλήματα σε κάποιες κατηγορίες «προστατευόμενων» επαγγελμάτων, από την άλλη όμως θα επιτρέψει σε μεγαλύτερες ομάδες να ασχοληθούν με αυτά τα επαγγέλματα και οι πρόσοδοι να κατανέμονται ευρύτερα. (ΟΟΣΑ, , 2011)

- Οικονομικά οφέλη για τον Έλληνα καταναλωτή από την αύξηση του ανταγωνισμού στην αγορά υπηρεσιών. Η απελευθέρωση της αγοράς και η αύξηση του ανταγωνισμού οδηγούν κατά κανόνα στη δημιουργία εμπορίου και σε οικονομικά οφέλη από αυτό, τα οποία κατανέμονται μεταξύ παραγωγών και καταναλωτών. Όσον αφορά τους Έλληνες καταναλωτές, η προσφορά υπηρεσιών από παρόχους άλλων χωρών θα είναι μάλλον πολύ ελαστική λόγω του μικρού μεγέθους της Ελληνικής αγοράς. Όσον αφορά τους Έλληνες παρόχους θα είναι πολύ ελαστική η ζήτηση υπηρεσιών από το εξωτερικό, λόγω των περιορισμένων δυνατοτήτων της ελληνικής προσφοράς σε σχέση με τη διεθνή ζήτηση. Με το σκεπτικό αυτό και στις δύο περιπτώσεις η χώρα μας μάλλον θα ωφεληθεί σημαντικά από τη δημιουργία εμπορίου ως αποτέλεσμα της απελευθέρωσης της αγοράς.
- Θα δημιουργηθούν εξαιρετικά οφέλη για τον Έλληνα παραγωγό και απασχολούμενο από την αξιοποίηση των ευκαιριών εξεύρεσης πελατείας σε άλλες χώρες. Πολλοί Έλληνες σπουδάζουν ή εργάζονται στο Εξωτερικό. Πολλοί από αυτούς είναι

διατεθειμένοι να επαναπατριστούν και να εργαστούν στην Ελλάδα με σαφώς χαμηλότερες αμοιβές από εκείνες που εισπράττουν στο εξωτερικό. Στο βαθμό που υπάρχει προσφορά εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού με σχετικά χαμηλό κόστος, ευνοείται η ανάπτυξη αντίστοιχων παραγωγικών δραστηριοτήτων. Πολλά θα εξαρτηθούν από το βαθμό στον οποίο θα αξιοποιηθούν οι ευκαιρίες που θα προκύψουν. (ΚΕΠΕ, 2005)

1.4 Κλάδοι που εξαιρούνται

Επειδή ορισμένα θέματα ρυθμίζονται ήδη από άλλες διατάξεις κι επειδή η αρχή της χώρας καταγωγής αποτελεί, από μια οπτική γωνία, δραστική μεταβολή στο ισχύον καθεστώς, από την εφαρμογή της Οδηγίας εξαιρούνται οι δραστηριότητες:

- Στις μη οικονομικές υπηρεσίες γενικού ενδιαφέροντος.
- Στις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, όπως αυτές που αφορούν τράπεζες, πιστώσεις, ασφαλίσσεις και αντασφαλίσσεις, επαγγελματικές ή προσωπικές συντάξεις, χρεόγραφα, επενδύσεις, ταμεία, πληρωμές, συμβουλές επενδύσεων στις οποίες περιλαμβάνονται και αυτές που απαριθμούνται στο Παράρτημα I του ν. 3601/2007 (ΦΕΚ 178 Α')
- Στις υπηρεσίες και τα δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών, καθώς και στις συναφείς εγκαταστάσεις και υπηρεσίες όσον αφορά τα θέματα που ρυθμίζονται με το ν. 3431/2006 (ΦΕΚ 13 Α) Στις υπηρεσίες στον τομέα των μεταφορών, στις οποίες περιλαμβάνονται και αυτές των λιμενικών υπηρεσιών που εμπίπτουν στο πεδίο του τίτλου VI της Συνθήκης της Λισσαβόνας (πρώην V της Συνθήκης ΕΚ), των αστικών συγκοινωνιών, των αγοραίων οχημάτων (ταξί) και των ασθενοφόρων

- Στις υπηρεσίες που παρέχονται από γραφεία εύρεσης εργασίας
- Στις υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης (ιατρικές και φαρμακευτικές) που προσφέρονται από επαγγελματίες του τομέα της υγείας σε ασθενείς για την αξιολόγηση, διατήρηση ή αποκατάσταση της υγείας τους είτε παρέχονται μέσω εγκαταστάσεων υγειονομικής περίθαλψης είτε όχι και ανεξάρτητα από τον τρόπο που οργανώνονται ή χρηματοδοτούνται, ή από το αν είναι δημόσιες ή ιδιωτικές, εφόσον ασκούνται αποκλειστικά από νομοθετικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα.
- Στις οπτικοακουστικές υπηρεσίες συμπεριλαμβανομένων και των κινηματογραφικών υπηρεσιών, ανεξάρτητα από τον τρόπο παραγωγής, διανομής ή μετάδοσής τους, και στις ραδιοφωνικές εκπομπές
- Στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών τυχερών παιγνίων στα οποία ο παίκτης στοιχηματίζει νομισματική αξία, συμπεριλαμβανομένων των λαχειοφόρων αγορών, των τυχερών παιγνίων σε καζίνο και των συναλλαγών που αφορούν στοιχήματα
- Στις δραστηριότητες που συνδέονται με την άσκηση δημόσιας εξουσίας, όπως ορίζεται στο άρθρο 51 της συνθήκης της Λισσαβόνας (πρώην 45 της Συνθήκης ΕΚ)
- Στις κοινωνικές υπηρεσίες που σχετίζονται με την κοινωνική στέγαση, την παιδική μέριμνα και την στήριξη των οικογενειών και των ατόμων που έχουν μονίμως ή προσωρινώς ανάγκη, οι οποίες παρέχονται από το κράτος, από παρόχους για λογαριασμό του κράτους ή από φιλανθρωπικές οργανώσεις αναγνωρισμένες από το κράτος
- Στις ιδιωτικές υπηρεσίες ασφαλείας και

- Στις υπηρεσίες των συμβολαιογράφων και των δικαστικών επιμελητών
- Οι διατάξεις του νόμου αυτού δε ν εφαρμόζονται στον τομέα της φορολογίας. (Οδηγία 2006/123/EK και του ΕΣ)

1.5 Επιπτώσεις ανά κλάδο

Το πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας καλύπτει:

1. Το διανεμητικό εμπόριο
2. Τον τουρισμό
3. Τις υπηρεσίες οικονομικής και νομικής φύσεως
4. Τις κατασκευές
5. Τις εταιρείες προσωρινής απασχόλησης και τα γραφεία συμβούλων εργασίας
6. Τη διαφήμιση
7. Τις υπηρεσίες τεχνολογιών πληροφορικής
8. Την ιδιωτική εκπαίδευση
9. Την ενοικίαση αυτοκινήτων
10. Τις υπηρεσίες υγείας του ιδιωτικού τομέα
11. Ορισμένες μορφές κοινωνικής ασφάλισης (κλάδος ασθενείας)
12. Τις πολιτιστικές υπηρεσίες
13. Τις υπηρεσίες οπτικοαουστικών μέσων

Ορισμένοι από τους παραπάνω κλάδους και ιδιαίτερα ο κλάδος του διανεμητικού εμπορίου και του τουρισμού, απασχολούν στη χώρα μας μεγάλο ποσοστό εργαζομένων και συμβολή τους στο σχηματισμό του ΑΕΠ είναι σημαντική. Για το λόγο αυτό είναι σημαντικό να εξεταστούν οι επιπτώσεις στους κλάδους αυτούς από την εφαρμογή της Οδηγίας.

1.5.1 Διανεμητικό εμπόριο

Η διείσδυση των ξένων επενδυτών στην χώρα μας, ώθησε τις ελληνικές μονάδες να εκσυγχρονιστούν και να λειτουργήσουν σε ανταγωνιστικότερο περιβάλλον. Η καλύτερη οργάνωσή τους, η ορθολογικότερη διαχείριση των αποθεμάτων, τα νέα προϊόντα, η βελτίωση της ποιότητας, η ανάπτυξη αποδοτικότερων διαδικασιών εξυπηρέτησης πελατών, η ανάπτυξη των δικτύων διανομής και το management, είχαν ως αποτέλεσμα να δημιουργηθούν κάποιες μεγάλες ελληνικές μονάδες οι οποίες κατάφεραν να στραφούν και σε άλλες αγορές. Πολλές από αυτές δραστηριοποιούνται στις γειτονικές βαλκανικές αγορές με μεγάλη επιτυχία. Το μεγάλο, όμως, ποσοστό των ελληνικών επιχειρήσεων διανεμητικού εμπορίου δεν πληρούν τις προϋποθέσεις στην εσωτερική τους οργάνωση και στην οικονομική τους επιφάνεια, ώστε να είναι σε θέση να επεκταθούν και σε άλλες χώρες – μέλη της Ε.Ε. (ΚΕΠΕ, 2005)

1.5.2 Τουρισμός

Η παροχή υπηρεσιών εστίασης και διαμονής συγκεντρώνει ένα μεγάλο μέρος της απασχόλησης του τουριστικού τομέα. Για το λόγο αυτό γίνεται προσπάθεια προσέλκυσης επενδυτών, ανεξάρτητα από την προέλευσή τους, με την παροχή ισχυρών κινήτρων για μόνιμη εγκατάσταση στη χώρα μας. Σε ότι αφορά αυτό το κομμάτι του τουρισμού και στο βαθμό που θα ενθαρρυνθεί η προσέλκυση ξένου κεφαλαίου, η Οδηγία αναμένεται να ωφελήσει τη χώρα μας.

Τα πράγματα όμως είναι διαφορετικά σε ότι αφορά στην τουριστική πρακτόρευση και γενικότερα τις υπηρεσίες διακίνησης και ξενάγησης. Ήδη οι υπηρεσίες αυτές ελέγχονται σε μεγάλο βαθμό από ξένα οικονομικά συγκροτήματα των χωρών προέλευσης των τουριστών. Επειδή οι ελληνικές αρχές αδυνατούν να ασκήσουν επαρκή έλεγχο στην ποιότητα αυτών των υπηρεσιών, μπορεί να παρατηρηθούν φαινόμενα δυσφήμισης του ελληνικού

τουρισμού, διότι οι ξένοι τουρίστες δε θα είναι πάντοτε σε θέση να διακρίνουν ποιος ακριβώς φταίει και υπάρχει ενδεχόμενο να συνδέουν την κακή εμπειρία τους με τη χώρα μας ως τουριστικό προορισμό ακόμα και όταν από την πλευρά μας δεν υπάρχει ευθύνη. (KEEM, 2009)

1.5.3 Οικονομικές υπηρεσίες και νομικές υπηρεσίες

Οι οικονομικές υπηρεσίες προσφέρονται από λογιστές, φοροτεχνικούς και ορκωτούς λογιστές και στην Ελλάδα υπάρχουν πολλές εταιρείες που προσφέρουν τις υπηρεσίες αυτές, και καλύπτουν σε μεγάλο βαθμό τις ανάγκες των Ελληνικών επιχειρήσεων. Η πιθανότητα να μετακινηθούν προς τη χώρα μας, επαγγελματίες από άλλο κράτος μέλος της Ε.Ε. μάλλον είναι μικρή με εξαίρεση τους Κυπρίους οι οποίοι έχουν το πλεονέκτημα της γλώσσας. Σε γενικές γραμμές οι επιπτώσεις από την Εφαρμογή της Οδηγίας στον κλάδο αυτό είναι περιορισμένες. (ΚΕΠΕ, 2005)

Όσον αφορά τις νομικές υπηρεσίες στη χώρα μας συνίστανται στις υπηρεσίες από δικηγόρους, στις υπηρεσίες από συμβολαιογράφους και στις υπηρεσίες από δικαστικούς επιμελητές.

Οι δικηγορικές υπηρεσίες προσφέρονται ως τώρα, στη χώρα μας, από δικηγόρους που ασκούν ελεύθερο επάγγελμα ή από αμιγώς νομικές εταιρείες ή γραφεία. Οι προβλεπόμενες προσαρμογές πιθανολογείται ότι θα επιφέρουν μείωση στην απασχόληση των μεμονωμένων μικρών δικηγόρων, ιδιαίτερα στην επαρχία, όπου αναμένεται η είσοδος στην τοπική αγορά γραφείων και εταιρειών από τα μεγάλα αστικά κέντρα. Στην περίπτωση αυτή ο ανταγωνισμός θα προέρχεται κυρίως από Έλληνες δικηγόρους και όχι από αλλοδαπούς.

Οι συμβολαιογραφικές υπηρεσίες και οι υπηρεσίες δικαστικών επιμελητών έχουν άμεση σχέση με το δημόσιο τομέα. Σε περίπτωση που τα επαγγέλματα αυτά καταστούν ελεύθερα, η εισχώρηση σε αυτόν το χώρο ιδιωτών δικηγόρων, θα έχει ως επακόλουθο την υποβάθμιση της ποιότητας των

υπηρεσιών αυτών με σοβαρές συνέπειες στον τομέα των ακινήτων στη χώρα μας. (Ν. 3919/2011, ΦΕΚ 32/2.3.2011)

1.5.4 Κατασκευές και Υπηρεσίες μηχανικών

Ο χώρος των κατασκευών στη χώρα μας είναι ήδη ανοιχτός, σε πολύ μεγάλο βαθμό, στο ξένο εργατικό δυναμικό και μάλιστα από τρίτες χώρες. Στον τομέα του σχεδιασμού, μελέτης και επίβλεψης κατασκευαστικών έργων, το τμήμα των δραστηριοτήτων που θα υποστεί περισσότερο τον ανταγωνισμό, από την εφαρμογή της Οδηγίας, είναι αυτό των μεγαλύτερων ιδιωτικών έργων που αντιστοιχεί στο 1,5% του ΑΕΠ, καθώς και η παροχή υπηρεσιών προς επιχειρήσεις που είναι ένα τμήμα πιο ανοιχτό στον ανταγωνισμό. Επίσης κάποιες επιδράσεις μπορεί να υπάρξουν και στα δημόσια έργα. Στο χώρο της κατοικίας δεν αναμένεται να υπάρξουν σημαντικές αλλαγές, διότι ο ανταγωνισμός στο χώρο είναι ήδη πολύ μεγάλος.

Η εφαρμογή της Οδηγίας αναμένεται να επιφέρει ελαστικότητα στους όρους απόκτησης των αδειών άσκησης των τεχνικών επαγγελματιών (για τους κατόχους μη ελληνικών πτυχίων ή ελληνικών πτυχίων ΑΕΙ), γεγονός που εγκυμονεί κινδύνους για την ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών. Για το λόγο αυτό πρέπει να γίνει προσεκτική διάκριση μεταξύ των όρων και των προϋποθέσεων απόκτησης άδειας άσκησης επαγγέλματος και των όρων και προϋποθέσεων που είναι σημαντικές για τη διασφάλιση της ποιότητας και της ασφάλειας των κατασκευαστών, όπου η αυστηρότητα είναι απαραίτητη, για λόγους που συνδέονται με τις ιδιαιτερότητες της χώρας μας, όπως η ευαισθησία φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος και η σεισμικότητα.

1.5.5 Εταιρείες Ανθρώπινου Δυναμικού

Οι δραστηριότητες των Εταιρειών Προσωρινής Απασχόλησης και των Ιδιωτικών Γραφείων Συμβούλων Εργασίας στην Ελλάδα είναι περιορισμένες. Τα στοιχεία της Ένωσης Εταιρειών Προσωρινής Απασχόλησης και της αντίστοιχης ευρωπαϊκής EUROCIETT δείχνουν ότι στη χώρα μας η ευέλικτη εργασία έχει χαμηλό βαθμό διεξόδου- μόλις το 0,2% του εργατικού δυναμικού- και ταυτοχρόνως σημαντικό περιθώριο ανάπτυξης. Οι Εταιρείες Προσωρινής Απασχόλησης στη χώρα μας είναι εγκαταστημένες κατά μεγάλο ποσοστό στην Αθήνα. Επιπλέον οι ξένες Εταιρείες Προσωρινής Απασχόλησης που δραστηριοποιούνται στη χώρα μας, λόγω της προηγούμενης εμπειρίας τους στο αντικείμενο και της εφαρμογής προτύπων περισσότερο ανεπτυγμένων χωρών, έχουν πλεονέκτημα έναντι των αντίστοιχων ελληνικών. Οι εταιρείες αυτές είναι οι άμεσοι εργοδότες, ενώ η εταιρεία-πελάτης είναι ο έμμεσος εργοδότης, στον οποίο παραχωρείται μερικώς το διευθυντικό δικαίωμα, δηλαδή η διοίκηση του εργαζομένου. Οι αδειοδοτημένες εταιρείες προσωρινής απασχόλησης (ΕΠΑ) αναλαμβάνουν την επιλογή των εργαζομένων για λογαριασμό της επιχείρησης που είναι πελάτης τους. (<http://www.eurociett.eu>, Επίσημος Ιστότοπος)

Ανάλογη είναι και η κατάσταση που επικρατεί και για τα Ιδιωτικά Γραφεία Συμβούλων Εργασίας κίνδυνος που ελλοχεύει από την εξάπλωση της δράσης των Εταιρειών Προσωρινής Απασχόλησης και την επέκταση αυτής της μορφής εξαρτημένης εργασίας αφορά στη μετακίνηση εργαζομένων από χώρες της Ε.Ε. με χαμηλά ημερομίσθια. (Λυμπεράκη Α., Δενδρινός Γ., 2004)

1.5.6 Διαφήμιση

Στο τομέα της διαφήμισης εδώ και χρόνια ξένες εταιρείες δραστηριοποιούνται στην ελληνική αγορά μέσω μετοχικών εταιρειών. Δεν υπάρχουν νομικά εμπόδια στην ελεύθερη διακίνηση υπηρεσιών και ιδεών

σε αυτόν τον κλάδο. Ελληνικές εταιρείες μπορούν να διεκδικήσουν λογαριασμούς στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα άλλων χωρών της Ε.Ε. και το αντίστροφο. Η ελεύθερη διακίνηση εργαζομένων στον κλάδο υπάρχει και εφαρμόζεται. Για το λόγο αυτό δεν αναμένονται σημαντικές αλλαγές στον κλάδο αυτό, ούτε σε επίπεδο λειτουργίας αλλά ούτε και απασχόλησης.

1.5.7 Τεχνολογίες πληροφορικής

Η εφαρμογή της Οδηγίας στις υπηρεσίες πληροφορικής αναμένεται να έχει θετικές επιπτώσεις στην ανάπτυξη των ελληνικών επιχειρήσεων που έχουν εξαγωγικό προσανατολισμό. Ιδιαίτερα η δημιουργία ειδικών πληροφοριακών κέντρων που θα παρέχουν πληροφορίες για τους διαγωνισμούς που πραγματοποιούνται στις χώρες της Ε.Ε. καθώς και η δυνατότητα εύκολης πρόσβασης σε κάθε πληροφορία για τους διαγωνισμούς που βρίσκονται σε εξέλιξη, θα διευκολύνει τη πρόσβαση των ελληνικών εταιρειών παροχής υπηρεσιών πληροφορικής σε αυτή τη γνώση. Επίσης θα υπάρξει σημαντική μείωση κόστους στις δραστηριότητές τους, διότι η δυνατότητα ηλεκτρονικής υποβολής των δικαιολογητικών θα απαλλάξει τις εταιρείες αυτές από το κόστος αποστολής των εγγράφων και από τη μετάβαση εκπροσώπων τους στους τόπους διεξαγωγής των διαγωνισμών. (Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2009)

Επειδή το μέγεθος της εγχώριας αγοράς είναι μικρό και οι υπηρεσίες που προσφέρουν οι επιχειρήσεις τεχνολογιών και πληροφορικής εξειδικευμένες, πιστεύεται ότι αποθαρρύνεται η είσοδος ξένων επιχειρήσεων στην εγχώρια αγορά.

1.5.8 Εκπαίδευση

Σύμφωνα με το Σύνταγμα της Ελλάδας δεν επιτρέπεται η λειτουργία ιδιωτικών τριτοβάθμιων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων (Ν.Δ. 9/9-10-35 ΦΕΚ 45 Τ. Α' και Ν. 1966/1991 ΦΕΚ 147 Τ. Α' για τα Εργαστήρια Ελεύθερων Σπουδών). Όμως ήδη λειτουργούν αρκετά Κέντρα Ελευθέρων Σπουδών ως

παραρτήματα ξένων πανεπιστημίων, τηρώντας συγκεκριμένες προδιαγραφές για τις υπηρεσίες που παρέχουν. Από την Ευρωβουλή και το Συμβούλιο των Υπουργών της Ε.Ε., έχει ψηφιστεί τροπολογία, ώστε τα Κέντρα Ελευθέρων Σπουδών, στην Ελλάδα, να εκδίδουν πτυχία ισάξια με τα πτυχία των πανεπιστημίων των χωρών της Ε.Ε. με τα οποία συνεργάζονται, βάση δικαιοχρησίας.

Αν ξεπεραστεί το εμπόδιο της συνταγματικής απαγόρευσης και οι τίτλοι των Κέντρων Ελευθέρων Σπουδών αναγνωρίζονται από το ελληνικό κράτος ως ισοδύναμοι των τίτλων που παρέχονται από τα ελληνικά ΑΕΙ, θα προκύψουν σημαντικές ανακατατάξεις στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Από τη μια θα μειωθεί ο αριθμός των Ελλήνων που σπουδάζουν στο εξωτερικό, θα ενισχυθεί ο ανταγωνισμός στο χώρο αυτό, θα αποκόψει το λύκειο από τις εισαγωγικές εξετάσεις, αλλά από την άλλη θα αποδυναμώσει τα ελληνικά δημόσια ΑΕΙ και η αποκοπή της δημόσιας παιδείας από το κρατικό μονοπώλιο μπορεί να εκτραπεί και να έχει σοβαρές αρνητικές παρενέργειες. (Χριστόδουλος Α, Ψαρόπουλος Χ., 2008)

1.5.9 Ενοικίαση Αυτοκινήτων

Στην Ελλάδα δραστηριοποιούνται περίπου 2.500 εταιρείες του κλάδου ενοικίασης αυτοκινήτων. Η μίσθωση οχημάτων με οδηγό και η μίσθωση ελαφρών φορτηγών στη χώρα μας αποτελούν κλειστά επαγγέλματα. Εκτιμάται ότι η άρση των εμποδίων ελεύθερης μετακίνησης υπηρεσιών δεν προβλέπεται να έχει σοβαρές επιπτώσεις στην αγορά διότι είναι ήδη πολύ ανταγωνιστική, με πολύ καλό επίπεδο τιμών και ποιότητας προσφερόμενων υπηρεσιών που συμβαδίζει με το μέσο επίπεδο της Ε.Ε. (www.economist.gr, 2011)

Με την εφαρμογή της Οδηγίας θα πρέπει να αρθεί η ισχύουσα απαγόρευση ασφάλισης σε ξένες εταιρείες και να υπάρξει εναρμόνιση της φορολογίας στη χώρα μας με αυτή των άλλων ευρωπαϊκών χωρών, όπως ο ΦΠΑ, ο φόρος αγοράς αυτοκινήτων, τα τέλη κυκλοφορίας κ.α.

1.5.10 Υγεία

Στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια σημειώνονται υψηλοί ρυθμοί ανάπτυξης στον τομέα της παροχής ιδιωτικών υπηρεσιών υγείας. Παρατηρείται επένδυση σημαντικών κεφαλαίων, υποστηρίζοντας την αναπτυσσόμενη ιατρική τεχνολογία. Η ανάπτυξη της αγοράς ιδιωτικών υπηρεσιών υγείας οφείλεται, κατά κύριο λόγο, στην ολιγοψία του δημοσίου συστήματος υγείας να καλύψει τις ανάγκες των ατόμων στον τομέα αυτό. Η ιδιωτική ασφάλιση βοήθησε ιδιαίτερα στην ανάπτυξη του κλάδου υγείας, συνιστώντας μια πρόσθετη χρηματοδότηση για τους συμβεβλημένους ιδιωτικούς φορείς παροχής υπηρεσιών υγείας.

Η Οδηγία δημιουργεί κάποιους προβληματισμούς σχετικά με την αρχή της χώρας προέλευσης, δεδομένου ότι το μεγαλύτερο μέρος των ιατρικών υπηρεσιών προϋποθέτουν εγκατάσταση για την παροχή τους (π.χ. νοσοκομεία) και κατά συνέπεια εξαιρούνται από την εφαρμογή της. Επίσης, σημαντικό θέμα είναι και η περίπτωση να ισχύει λιγότερο αυστηρό καθεστώς στο κράτος προέλευσης για την παροχή κάποιας υπηρεσίας, με αποτέλεσμα ο εγχώριος πάροχος να είναι σε μειονεκτική θέση, αφού πρέπει να συμμορφωθεί σε αυστηρότερους όρους. Κατά συνέπεια όλων των παραπάνω, η διείσδυση ξένων παρόχων στην χώρα μας δε φαίνεται να μας ανησυχεί, ενώ οι προοπτικές διείσδυσης Ελλήνων σε άλλες χώρες είναι μάλλον ευνοϊκές. Η διείσδυση αυτή από την ελληνική πλευρά αναμένεται να έχει θετικές επιπτώσεις στην αγορά εργασίας των επαγγελματιών του τομέα της υγείας, εφόσον αναπτυχθούν από ελληνικές επιχειρήσεις οι οποίες δραστηριοποιούνται στο χώρο, άλλου είδους δραστηριότητες όπως η παραγωγή υγειονομικού υλικού, μηχανημάτων ή εργαλείων και κληθούν να ανταποκριθούν σε πιθανή αυξημένη ζήτηση. (www.europarl.europa.eu, Επίσημος Ιστότοπος)

Το νομοθετικό πλαίσιο στη χώρα μας δημιουργεί κάποιο πρόβλημα στην δυνατότητα πολλαπλής εγκατάστασης των επαγγελματιών σε διάφορες χώρες της Ε.Ε. Απαγορεύει την εγγραφή ιατρών σε

περισσότερους από έναν ιατρικό σύλλογο και λειτουργία αντίστοιχων ιατρείων σε περισσότερες περιοχές. Τέλος η Οδηγία θεωρείται ότι θα φέρει σημαντικές αλλαγές στο χώρο της διακίνησης του φαρμάκου και θα έχει σημαντικές επιπτώσεις τόσο στο ύψος της φαρμακευτικής δαπάνης, όσο και στην επιβάρυνση των καταναλωτών. (INE, 2010)

1.5.11 Κοινωνική Ασφάλιση

Ο κανονισμός 1408/71 συντονίζει τις εθνικές νομοθεσίες κοινωνικής ασφάλισης, προκειμένου να προστατεύονται τα ασφαλιστικά δικαιώματα των προσώπων που διακινούνται εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων βασιζόμενο στη βασική αρχή που διέπει τα πάντα πια στην Ε. Ε., της ελεύθερης διακίνησης προσώπων, υπηρεσιών κτλ., με σχετικές αποφάσεις διεύρυνε το πεδίο της αποζημίωσης των ιατρικών δαπανών που έγιναν σε άλλη χώρα μέλος ακόμα και σε περιπτώσεις που δεν υπάρχει προηγούμενη άδεια από τις χώρες παραμονής, ανεξάρτητα από την απόφαση του εθνικού συστήματος της χώρας παραμονής. Επειδή όμως τα κράτη μέλη δεν έχουν ακόμα προσαρμόσει τη νομοθεσία τους, παρότι η νομολογία του ΔΕΚ εφαρμόζεται υποχρεωτικά στο εθνικό δίκαιο, κρίθηκε απαραίτητο οι αποφάσεις αυτές του ΔΕΚ να συμπεριληφθούν στην πρόταση Οδηγίας. (Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 2007)

Οι αποφάσεις του ΔΕΚ, για κατάργηση της υποχρέωσης προηγούμενης παροχής άδειας για αποζημίωση μη νοσοκομειακής δαπάνης σε άλλο κράτος μέλος και για υποχρέωση παροχής άδειας για νοσοκομειακή δαπάνη σε άλλο κράτος μέλος, σε περιπτώσεις αδυναμίας παροχής ιατρικής φροντίδας σε εύλογο χρονικό διάστημα, συμπεριλήφθηκαν στην Οδηγία.

Οι προβληματισμοί που προκύπτουν από την εφαρμογή της Οδηγίας, αφορούν στις αποζημιώσεις που υποχρεούνται να καταβάλουν τα ασφαλιστικά ταμεία της χώρας μας στους πολίτες της, που τυγχάνουν

ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης σε άλλη ευρωπαϊκή χώρα με πολύ υψηλά τιμολόγια. Εκφράζονται ανησυχίες ότι οι επιπτώσεις στο σύστημα ασφάλισης ασθενείας της χώρας μας θα είναι τεράστιες, σε μια εποχή μάλιστα που τα ασφαλιστικά ταμεία βρίσκονται σε κατάσταση θεσμικών αλλαγών. (Siskou O., Kaitelidou D., Economou C., Kostagiolas P., Liaropoulos L.2009)

1.5.12 Πολιτιστικές Υπηρεσίες

Το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο δεν εμποδίζει με κανέναν τρόπο την εγκατάσταση μη ελληνικών επιχειρήσεων παροχής πολιτιστικών υπηρεσιών στη χώρα μας. Σχετικά με τους οργανωτές εκθέσεων, τους καλλιτεχνικούς πράκτορες, τους μουσικούς και χορευτές σε νυχτερινά κέντρα και παρόμοιους χώρους δεν αναμένεται να υπάρξουν επιπτώσεις από την εφαρμογή της Οδηγίας. (Επίσημη Εφημερίδα της Ε.Ε.,2011)

1.5.13 Οπτικοακουστικά Μέσα

Τα οπτικοακουστικά μέσα, διαδραματίζουν σημαντικότατο ρόλο στη διαμόρφωση της ταυτότητάς μας, τόσο σε σχέση με κοινές πτυχές που συναντούμε σε όλη την Ευρώπη όσο και σε σχέση με την πολιτιστική ποικιλομορφία που χαρακτηρίζει τις διαφορετικές μας παραδόσεις και το διαφορετικό ιστορικό παρελθόν μας. Με την εφαρμογή της Οδηγίας είναι ενδεχόμενο κάποιοι ραδιοτηλεοπτικοί σταθμοί να περιέλθουν υπό ξένο έλεγχο. Για το λόγο αυτό, θα πρέπει να ενισχυθούν οι μηχανισμοί ελέγχου του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, ώστε να μπορεί να ελέγχει αποτελεσματικά τη συμμόρφωση των ραδιοτηλεοπτικών σταθμών στην κείμενη νομοθεσία και τους κανόνες δεοντολογίας.

Ο πρωταρχικός στόχος όσον αφορά τη ρύθμιση στον οπτικοακουστικό τομέα είναι η επίτευξη ορισμένων στόχων κοινού συμφέροντος όπως είναι ο πλουραλισμός, η πολιτιστική και η γλωσσική ποικιλομορφία καθώς και η διαφύλαξη της πολιτιστικής μας κληρονομιάς

και ταυτότητας. Από την άλλη πλευρά η προσέλκυση ξένων επενδυτών, θεωρείται επιθυμητή όχι μόνο για την εισροή κεφαλαίου, αλλά και για τη διάχυση σύγχρονης τεχνογνωσία, καλύτερων μεθόδων οργάνωσης και επαγγελματικής νοοτροπίας. Όλα αυτά μπορεί να δημιουργήσουν συνθήκες υγιέστερου ανταγωνισμού, προς όφελος των πολιτών. (ΟΔΗΓΙΑ 2010/13/ΕΕ του Ε.Κ. και του Ε.Σ)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΟΔΗΓΙΑ 123/2006

2.1 Εισαγωγή

Η επέκταση του φαινομένου της παγκοσμιοποίησης έχει ως αποτέλεσμα την μετατροπή ολόκληρου του πλανήτη σε ένα πεδίο ανάπτυξης των επιχειρήσεων. Ο τριτογενής τομέα παράγει σχεδόν το 70% του ΑΕΠ και αποτελεί μια ομάδα ποικίλων οικονομικών υπηρεσιών που περιλαμβάνει κλάδους υψηλής τεχνολογίας και έντασης γνώσης αλλά και κλάδους έντασης εργασίας, προσφέροντας δυνατότητες οικονομικής μεγέθυνσης και δημιουργίας νέων και ευέλικτων θέσεων εργασίας.

Οι διαρθρωτικές αλλαγές σχετίζονται με την ικανότητα της οικονομίας να αναδιατάσσει ταχέως τους πόρους της για την αξιοποίηση νέων ευκαιριών, με εκμετάλλευση των ισχυρών της σημείων. Η έκθεση την οποία εξέδωσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 1999 για την ανταγωνιστικότητα επισήμανε την ύπαρξη σχέσης ανάμεσα στην ταχύτητα των διαρθρωτικών αλλαγών και την αύξηση της παραγωγής και των εξαγωγών. Τέλος, η χαμηλή αύξηση της παραγωγικότητας στην Ευρώπη, καθώς και το σχετικά χαμηλό ποσοστό απασχόλησης, ενδέχεται επίσης να σχετίζονται με τα διαρθρωτικά προβλήματα που εξακολουθούν να υπάρχουν. Η εσωτερική αγορά της Ε.Ε. δεν λειτουργεί ακόμα πλήρως. Υπάρχουν πολλά εμπόδια που εξακολουθούν να περιορίζουν τα οφέλη που θα μπορούσε να προκύψουν από αυτήν ιδιαίτερα στους κλάδους των υπηρεσιών. (INE, 2004)

Στην ουσία δεν υπάρχει ακόμα πραγματική εσωτερική αγορά υπηρεσιών, παρεμποδίζοντας έτσι την ολοκλήρωση της ευρωπαϊκής οικονομίας κατά περισσότερο από το ήμισυ της. Ο συνεχιζόμενος κατακερματισμός της εσωτερικής αγοράς υπηρεσιών και η συνακόλουθη έλλειψη ανταγωνισμού επηρεάζουν αρνητικά και το ρυθμό αύξησης της

παραγωγικότητας στην Ε.Ε. Πέραν των εμποδίων και των φραγμών στην ελεύθερη διακίνηση υπηρεσιών, η διασυνοριακή χρησιμοποίηση των υπηρεσιών παρεμποδίζεται και από την έλλειψη εμπιστοσύνης εκ μέρους των καταναλωτών.

Η ανταγωνιστικότητα, δηλαδή η ικανότητα της οικονομίας να εξασφαλίζει στους πολίτες υψηλά και συνεχώς βελτιούμενα επίπεδα διαβίωσης και υψηλούς ρυθμούς απασχόλησης σε βιώσιμη βάση, βρίσκεται στο επίκεντρο των φιλόδοξων στόχων που τέθηκαν για την Ευρωπαϊκή Ένωση στη σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου που πραγματοποιήθηκε στη Λισσαβόνα την άνοιξη του 2000 και μπορεί να επιτευχθεί μόνον εάν επέλθουν βασικές αλλαγές που θα εξαλείψουν τα σύνορα της εσωτερικής αγοράς υπηρεσιών. Το δυναμικό ανάπτυξης των υπηρεσιών δεν ήταν δυνατόν να αξιοποιηθεί πλήρως, όσο συνεχίζουν να ισχύουν τα πολυάριθμα εμπόδια που παρακωλύουν την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών μεταξύ των κρατών-μελών. (World Economic Forum, 2011)

Γενικότερα, μετά από χρόνια σταθερής προόδου κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1990, ορισμένοι βασικοί δείκτες, που καταγράφουν το βαθμό της ολοκλήρωσης της ευρωπαϊκής αγοράς άρχισαν να κινούνται προς την αντίθετη από την επιθυμητή κατεύθυνση. Ωστόσο η Ε.Ε., στην προσπάθειά της να προλάβει τυχόν περαιτέρω επιδείνωση, θεωρεί απαραίτητη την άρση των εμποδίων, που έχουν εναπομείνει και δημιουργούν προβλήματα στη λειτουργία των αγορών και την κίνηση κεφαλαίων, και τον περιορισμό του κόστους του διασυνοριακού εμπορίου με στόχο να δοθεί νέα ώθηση στη διαδικασία ολοκλήρωσης της αγοράς. (ΚΕΠΕ, 2005)

2.2 Βασικές αρχές της Οδηγίας

Η Οδηγία θεσπίζει τις γενικές διατάξεις που διευκολύνουν την άσκηση της ελευθερίας εγκατάστασης των παρόχων υπηρεσιών και την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών, διατηρώντας ταυτόχρονα υψηλό

ποιοτικό επίπεδο υπηρεσιών. Καθιερώνει γενικό νομικό πλαίσιο το οποίο διέπει μεγάλη ποικιλία υπηρεσιών, ενώ παράλληλα λαμβάνει υπόψη τα ειδικά χαρακτηριστικά κάθε είδους δραστηριότητας ή επαγγέλματος και το αντίστοιχο σύστημα κανονιστικής ρύθμισης. Βασικός στόχος είναι να εξαλειφθούν τα εμπόδια που παρακωλύουν την ελευθερία εγκατάστασης των παρόχων υπηρεσιών στα κράτη μέλη και την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών μεταξύ των κρατών μελών και να παρασχεθεί στους αποδέκτες και στους παρόχους υπηρεσιών η ασφάλεια δικαίου την οποία χρειάζονται για να ασκήσουν στην πράξη τις δύο αυτές θεμελιώδεις ελευθερίες που κατοχυρώνονται με τη συνθήκη.

Για την κατάργηση των εμποδίων στην ελεύθερη εγκατάσταση η πρόταση προβλέπει:

- Μέτρα διοικητικής απλούστευσης και δημιουργία ενιαίων κέντρων εξυπηρέτησης από τα οποία θα διεκπεραιώνεται το σύνολο των διαδικασιών και διατυπώσεων που είναι απαραίτητες για την πρόσβαση στις αντίστοιχες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών και ιδίως όλες τις αναγκαίες δηλώσεις, κοινοποιήσεις ή αιτήσεις για χορήγηση άδειας από τις αρμόδιες αρχές, περιλαμβανομένων των αιτήσεων για την καταχώριση σε μητρώα και βάσεις δεδομένων ή την εγγραφή σε επαγγελματικούς φορείς και συλλόγους.
- Συμμόρφωση των συστημάτων, αδειοδότησης δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών, ως προς τις προϋποθέσεις και τις διαδικασίες χορήγησης, οι οποίες πρέπει να εναρμονίζονται με την αντικειμενικότητα, τη διαφάνεια, την προσβασιμότητα και λόγους δημοσίου συμφέροντος.
- Κατάργηση ορισμένων απαγορεύσεων που εισάγουν διακρίσεις, όπως η ιθαγένεια του παρόχου της υπηρεσίας ή, όσον αφορά τις επιχειρήσεις, ανάλογα με την έδρα τους.

- Αναλογικότητα. Οι απαιτήσεις πρέπει να είναι κατάλληλες για να εξασφαλίσουν την υλοποίηση του επιδιωκόμενου στόχου και να μην υπερβαίνουν το όριο που είναι απαραίτητο για την επίτευξη του στόχου, το ίδιο δε αποτέλεσμα να μην μπορεί να επιτευχθεί με άλλα λιγότερο περιοριστικά μέτρα.

Για την κατάργηση των εμποδίων στην ελεύθερη κυκλοφορία η πρόταση προβλέπει:

- Σεβασμό από τα κράτη μέλη του δικαιώματος των παρόχων υπηρεσιών να παρέχουν υπηρεσίες σε κράτος μέλος διαφορετικό από αυτό στο οποίο εδρεύουν.
- Το κράτος μέλος στο οποίο μετακομίζει ο πάροχος υπηρεσιών δεν μπορεί να εμποδιστεί να επιβάλλει απαιτήσεις που αφορούν τη δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών και δικαιολογούνται για λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας, δημόσιας υγείας ή προστασίας του περιβάλλοντος και επιπλέον το εν λόγω κράτος μέλος δεν μπορεί επίσης να εμποδιστεί να εφαρμόσει, σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία, τους εγχώριους κανόνες του σχετικά με τις συνθήκες απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένων όσων καθορίζονται σε συλλογικές συμβάσεις.
- Μηχανισμούς παροχής βοήθειας σε χρήστες υπηρεσιών από παρόχους εγκατεστημένους σε άλλες χώρες μέλη.

Ειδικές διατάξεις, επίβλεψης κι ελέγχου, σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων από πάροχο ενός κράτους μέλους σε άλλο κράτος. (Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 2007)

Προκειμένου να εξασφαλιστεί η αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ των κρατών μελών, η Οδηγία προβλέπει:

- Την εναρμόνιση των νομοθεσιών ώστε να εξασφαλιστεί ισοδύναμη προστασία του γενικού συμφέροντος σχετικά με τα

καίρια ζητήματα, όπως η προστασία των καταναλωτών, ιδίως όσον αφορά στις υποχρεώσεις πληροφόρησης εκ μέρους του παρόχου, την επαγγελματική ασφάλιση, τις δραστηριότητες πολλαπλών ειδικοτήτων, τη διευθέτηση των διαφορών και την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με την αξιοπιστία του παρόχου.

- Εξασφάλιση αποτελεσματικού ελέγχου των δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών στα πλαίσια μιας σαφούς κατανομής των ρόλων μεταξύ των κρατών μελών και των υποχρεώσεων συνεργασίας μεταξύ τους.
- Μέτρα και κώδικες συμπεριφοράς που προάγουν την ποιότητα των υπηρεσιών και ευνοούν την συνεργασία μεταξύ των εμπορικών κι επαγγελματικών επιμελητηρίων.
- Κατάρτιση κωδίκων δεοντολογίας, ώστε να θεσπίζουν ένα σύνολο ελάχιστων κανόνων σχετικά με την επαγγελματική δεοντολογία και συμπεριφορά, με στόχο να εξασφαλιστούν ιδίως η ανεξαρτησία, η αμεροληψία και το επαγγελματικό απόρρητο, καθώς και κανόνες σχετικά με τις εμπορικές επικοινωνίες και, ενδεχομένως, τις απαιτήσεις ασφάλισης από τα ενδιαφερόμενα μέρη για συγκεκριμένα θέματα όπως η δραστηριότητα ενημέρωσης και διαφήμισης παρόχων που ανήκουν σε νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα.

Για να επιτευχθούν οι στόχοι της οδηγίας για τις υπηρεσίες, η πλήρης και έγκαιρη μεταφορά της στο εσωτερικό δίκαιο έχει καίρια σημασία. Ορισμένα από τα μέτρα που προβλέπονται θα τεθούν σε ισχύ σταδιακά, ενώ σκοπός είναι να προσαρμόζεται το περιεχόμενό της στις μεταβαλλόμενες συνθήκες. Για το λόγο αυτό, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συμπέρανε στη σύνοδο κορυφής του Μαρτίου 2007 ότι «η πρόσφατα εκδοθείσα οδηγία για τον τομέα των υπηρεσιών αποτελεί βασικό εργαλείο για την απελευθέρωση του πλήρους δυναμικού του τομέα παροχής

υπηρεσιών στην Ευρώπη. Θα πρέπει να δοθεί υψηλή προτεραιότητα στην πλήρη, συνεκτική και έγκαιρη μεταφορά των διατάξεών της στο εθνικό δίκαιο με συνεπή τρόπο». (Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 2007)

2.3 Κατάργηση των εμποδίων στην ελεύθερη εγκατάσταση

2.3.1 Διοικητική απλούστευση – Ενιαίο Κέντρο Εξυπηρέτησης

Το κεφάλαιο II της οδηγίας για τις υπηρεσίες (άρθρα 5 έως 8) διαγράφει ένα φιλόδοξο πρόγραμμα διοικητικής απλούστευσης και εκσυγχρονισμού. Υποχρεώνει τα κράτη μέλη να απλουστεύσουν τις διοικητικές διαδικασίες, να δημιουργήσουν κέντρα ενιαίας εξυπηρέτησης ως μοναδικούς συνομιλητές των παρόχων υπηρεσιών, να προβλέψουν τη δυνατότητα διεκπεραίωσης διαδικασιών εξ αποστάσεως και με ηλεκτρονικά μέσα, και να καταστήσουν εύκολα προσβάσιμες στους παρόχους και τους αποδέκτες υπηρεσιών, τις πληροφορίες για τις εθνικές απαιτήσεις και διαδικασίες. Σκοπός των κέντρων ενιαίας εξυπηρέτησης είναι να αποτελέσουν τον μοναδικό θεσμικό συνομιλητή για τον πάροχο υπηρεσιών, έτσι ώστε ο τελευταίος να μη χρειάζεται να έλθει σε επαφή με μια σειρά από αρμόδιες αρχές ή φορείς για να συγκεντρώσει όλες τις συναφείς πληροφορίες και να διεκπεραιώσει όλες τις απαραίτητες ενέργειες σχετικά με τις δραστηριότητές του παροχής υπηρεσιών.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να λάβουν υπόψη εμπειρίες, απλουστευμένες διοικητικές διαδικασίες που χρησιμοποιούνται σε άλλα κράτη μέλη, τυχόν προβλήματα στην οργάνωση ή τη λειτουργία τους και να ανταλλάξουν βέλτιστες πρακτικές. (Οδηγία 2006/123/EK και του ΕΣ)

2.3.2 Έκθεση αμοιβαίας αξιολόγησης

Η Οδηγία προβλέπει την υποβολή Έκθεσης αξιολόγησης και είναι μια εν εξελίξει διαδικασία λόγω της διαρκούς υποχρέωσης των κρατών

μελών να δηλώνουν κάθε τροποποίηση των απαιτήσεων, συμπεριλαμβανομένων των νέων απαιτήσεων, που εφαρμόζουν στις εισερχόμενες υπηρεσίες. Σκοπός της διαδικασίας αυτής είναι η διαφάνεια και η ασφάλεια του δικαίου για τους παρόχους υπηρεσιών, που επιθυμούν να παρέχουν διασυνοριακές υπηρεσίες σχετικά με αυτά που προβλέπονται στα ακόλουθα άρθρα:

Σύμφωνα με τη νομολογία του ΔΕΚ (62) και το άρθρο 9 παράγραφος 1 της οδηγίας για τις υπηρεσίες, τα συστήματα χορήγησης άδειας μπορούν να διατηρηθούν μόνον εφόσον δεν εισάγουν διακρίσεις, δικαιολογούνται από επιτακτικό λόγο δημόσιου συμφέροντος και είναι αναλογικά. Το άρθρο 9 δεν επιβάλλει απλώς στα κράτη μέλη να αξιολογήσουν τα συστήματά τους χορήγησης άδειας και να καταργήσουν ή να τροποποιήσουν όσα από αυτά τα συστήματα δεν δικαιολογούνται, αλλά και να αναφέρουν σε έκθεση προς την Επιτροπή τους λόγους για τους οποίους θεωρούν ότι τα εναπομείναντα συστήματα πληρούν τα κριτήρια της μη εισαγωγής διακρίσεων, δικαιολογούνται από επιτακτικό λόγο δημόσιου συμφέροντος και είναι αναλογικά.

Οι απαιτήσεις που απαριθμούνται στο άρθρο 15 συνιστούν σοβαρά εμπόδια της ελευθερίας εγκατάστασης και συχνά μπορούν να αντικατασταθούν από λιγότερο περιοριστικά μέτρα. Όπως προβλέπεται στο άρθρο 15 παράγραφος 3, μια απαίτηση δεν εισάγει διακρίσεις όταν δεν εισάγει άμεσα ή έμμεσα διακρίσεις λόγω ιθαγένειας (ή, στην περίπτωση επιχειρήσεων, λόγω της έδρας τους). Μια απαίτηση δικαιολογείται από επιτακτικό λόγο δημόσιου συμφέροντος και είναι αναλογική όταν είναι κατάλληλη για να εξασφαλίσει την επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου και δεν υπερβαίνει το όριο που είναι απαραίτητο για την επίτευξη αυτού του στόχου.

Οι περιορισμοί των δραστηριοτήτων πολλαπλών ειδικοτήτων περιστέλλουν το φάσμα των διαθέσιμων υπηρεσιών και παρεμποδίζουν την ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών μοντέλων. Στόχος του άρθρου 25 είναι η

άρση των απαιτήσεων που περιορίζουν την άσκηση διαφορετικών δραστηριοτήτων από κοινού ή στο πλαίσιο εταιρικής σχέσης, όταν οι απαιτήσεις αυτές δεν δικαιολογούνται, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα την αποτροπή συγκρούσεων συμφερόντων και περιπτώσεων ασυμβίβαστου, καθώς και την ανεξαρτησία και αμεροληψία που είναι απαραίτητες για ορισμένες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών. (Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 2007)

2.4 Ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών

2.4.1 Αρχή της χώρας καταγωγής

Βασικό στοιχείο της υπό συζήτηση Οδηγίας, αποτελεί η αρχή της χώρας καταγωγής, σύμφωνα με την οποία για τον πάροχο υπηρεσιών ισχύει το δίκαιο της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος. Αυτό σημαίνει ότι ο πάροχος που είναι εγκατεστημένος σε μια χώρα-μέλος θα έχει το δικαίωμα να παρέχει υπηρεσίες σε χρήστες σε άλλες χώρες-μέλη, χωρίς οι αρχές των χωρών αυτών να έχουν το δικαίωμα να του θέτουν όρους ή να έχουν από αυτόν απαιτήσεις άλλες εκτός από εκείνες που προβλέπονται από το δίκαιο της χώρας προέλευσης.

Η αρχή της χώρας καταγωγής θέτει μια σειρά από προβληματισμούς που χρήζουν διευκρινίσεων και περαιτέρω επεξεργασίας:

- Σε νομοθετικά μέτρα όπως η εναρμόνιση των νομοθεσιών των κρατών μελών. Στο βαθμό που δεν έχει γίνει πλήρης εναρμόνιση, εκφράζονται ανησυχίες για πιθανές στρεβλώσεις που θα δημιουργηθούν στην αγορά, εφόσον οι καταναλωτές και οι εγχώριοι επιχειρηματίες θα βρίσκονται αντιμέτωποι με διαφορετικά νομοθετικά καθεστώτα και εμπορικές πρακτικές. Για το λόγο αυτό και σε ό,τι αφορά τη νομοθεσία μεταφοράς της οδηγίας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο θέσπισης συνδυασμού ειδικών και οριζόντιων νομοθετικών μέτρων, τα οποία πιθανόν θα περιλαμβάνουν τροποποίηση υφιστάμενων νόμων, καθώς και

έκδοση νέας ειδικής νομοθεσίας και ενός οριζόντιου νόμου " πλαισίου " εφαρμογής.

Σε μη νομοθετικά μέτρα, δηλαδή μέτρα οργανωτικής ή πρακτικής φύσεως, όπως ο αθέμιτος ανταγωνισμός, η μόλυνση του περιβάλλοντος κ.λπ. εκ μέρους του παρόχου καθώς και η δυνατότητά που ίσως έχει ο πάροχος κάποιας υπηρεσίας, να επιλέγει ως χώρα εγκατάστασης εκείνη που θέτει χαμηλότερα επίπεδα προστασίας και να εξάγει αυτά τα επίπεδα σε άλλες χώρες. (Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 2007)

2.4.2 Συνεργασία μεταξύ χωρών

Η συνεργασία μεταξύ των χωρών αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την εξασφάλιση της αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ τους και την προώθηση της ελεύθερης κυκλοφορίας των υπηρεσιών. Για να επιτευχθεί η αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ των χωρών είναι αναγκαίο να θεσπιστούν ευρωπαϊκοί κώδικες δεοντολογίας προκειμένου, αφενός, να διευκολύνουν την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών και, αφετέρου, να ενισχύσουν την εμπιστοσύνη των αποδεκτών στις υπηρεσίες που προσφέρουν πάροχοι από άλλα κράτη μέλη. Οι κώδικες αυτοί προβλέπουν ένα σύνολο κανόνων που αποσκοπούν στην προώθηση της υψηλής ποιότητας των υπηρεσιών και στη βελτίωση της πληροφόρησης και διαφάνειας σχετικά με τους παρόχους υπηρεσιών και τις υπηρεσίες τους. Η χάραξη μιας τέτοιας πολιτικής έχει ζωτική σημασία για την εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και την ανταγωνιστικότητα του ευρωπαϊκού τομέα των υπηρεσιών, τη βελτίωση στην ενημέρωση των καταναλωτών και δημιουργία ίσων όρων μεταξύ παρόχων υπηρεσιών από διαφορετικά κράτη μέλη. (Οδηγία 2006/123/EK και του ΕΣ)

2.4.3 Πεδίο εφαρμογής

Ο βασικός κανόνας είναι ότι η οδηγία για τις υπηρεσίες έχει εφαρμογή σε όλες τις υπηρεσίες που δεν εξαιρούνται ρητά από αυτήν. Είναι σημαντικό να προσδιοριστεί η έννοια της "υπηρεσίας" και το εύρος των δραστηριοτήτων που καλύπτει.

Η έννοια της "υπηρεσίας", ορίζεται με τρόπο ευρύ. Περιλαμβάνει κάθε μη μισθωτή οικονομική δραστηριότητα που παρέχεται κατά κανόνα έναντι αμοιβής, κατά το άρθρο 50 της συνθήκης ΕΚ. Έτσι, για να αποτελεί "υπηρεσία" μια δραστηριότητα πρέπει να είναι μη μισθωτή δραστηριότητα, δηλαδή πρέπει να παρέχεται από έναν πάροχο (ο οποίος μπορεί να είναι είτε φυσικό είτε νομικό πρόσωπο) εκτός του νομικού δεσμού σύμβασης εργασίας. Επιπλέον, η δραστηριότητα πρέπει κατά κανόνα να παρέχεται έναντι αμοιβής. Το γεγονός και μόνο ότι μια δραστηριότητα παρέχεται από το κράτος, από κρατικό φορέα ή μη κερδοσκοπικό οργανισμό δεν σημαίνει ότι δεν συνιστά υπηρεσία κατά την έννοια της συνθήκης ΕΚ και της οδηγίας για τις υπηρεσίες. Αντίθετα, σύμφωνα με τη νομολογία του ΔΕΚ, «το ουσιώδες χαρακτηριστικό της αμοιβής έγκειται στο γεγονός ότι η αμοιβή αποτελεί την οικονομική αντιπαροχή της κατά τα ανωτέρω παροχής, γεγονός που σημαίνει ότι πρέπει να υπάρχει οικονομικό αντάλλαγμα». Αν η αμοιβή παρέχεται από τον αποδέκτη της υπηρεσίας ή από τρίτο δεν έχει σημασία. Ωστόσο, πρέπει να σημειωθεί ότι το ΔΕΚ - στο πλαίσιο της παροχής εκπαιδευτικών υπηρεσιών βάσει του εθνικού εκπαιδευτικού συστήματος ορίζει ότι τα τέλη ή δίδακτρα που υποχρεούνται να καταβάλουν οι σπουδαστές ή οι γονείς τους στο πλαίσιο του εθνικού εκπαιδευτικού συστήματος προκειμένου να συνεισφέρουν σε ορισμένο βαθμό στις ανάγκες λειτουργίας του συστήματος δεν συνιστούν καθαυτά αμοιβή όταν το σύστημα χρηματοδοτείται ουσιαστικά από τον δημόσιο προϋπολογισμό. (Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 2007)

Η οδηγία για τις υπηρεσίες εξαιρεί ρητά από το πεδίο εφαρμογής της ορισμένες υπηρεσίες. Οι διευκρινίσεις σχετικά με την έκταση αυτών των εξαιρέσεων αφορούν στις:

- Μη οικονομικές υπηρεσίες γενικού ενδιαφέροντος

Ο όρος μη οικονομικές υπηρεσίες αφορά υπηρεσίες που δεν ασκούνται έναντι οικονομικού ανταλλάγματος. Κατά συνέπεια, οι μη οικονομικές υπηρεσίες γενικού ενδιαφέροντος, όπως οι υπηρεσίες που δεν παρέχονται έναντι αμοιβής στον τομέα της εθνικής πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, δεν καλύπτονται από την οδηγία για τις υπηρεσίες. Αντίθετα, οι υπηρεσίες γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος, όπως οι υπηρεσίες στους τομείς του ηλεκτρισμού και του αερίου, είναι υπηρεσίες που παρέχονται έναντι οικονομικού ανταλλάγματος και έτσι, εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας για τις υπηρεσίες.

Κάθε κράτος μέλος δε πρέπει να θεωρεί όλες τις υπηρεσίες ενός συγκεκριμένου τομέα, για παράδειγμα όλες τις εκπαιδευτικές υπηρεσίες, ως μη οικονομικές υπηρεσίες γενικού ενδιαφέροντος. Το αν μια υπηρεσία είναι οικονομικής ή μη οικονομικής φύσης πρέπει να κρίνεται με βάση την νομολογία του ΔΕΚ.

- Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες

Στον τομέα αυτό εξαιρούνται όλες οι χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, όπως οι υπηρεσίες που αφορούν τράπεζες, πιστώσεις, χρεόγραφα και εταιρείες επενδύσεων, ασφάλειες και συντάξεις. Εδώ συμπεριλαμβάνονται οι υπηρεσίες σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων, όπως οι υπηρεσίες καταναλωτικής πίστης, οι υπηρεσίες ενυπόθηκης πίστης, η χρηματοδοτική μίσθωση και η έκδοση και διαχείριση μέσων πληρωμής. Οι υπηρεσίες που δεν συνιστούν χρηματοοικονομική υπηρεσία, όπως οι υπηρεσίες λειτουργικής μίσθωσης που συνίστανται στην έναντι μισθώματος παραχώρηση της χρήσης

προϊόντων, δεν καλύπτονται από αυτή την εξαίρεση και τα κράτη μέλη πρέπει να εξασφαλίσουν την κάλυψή τους από τα μέτρα εφαρμογής.

- Υπηρεσίες και δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών

Στην εξαίρεση αυτή εμπίπτουν οι υπηρεσίες και τα δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών καθώς και οι συναφείς εγκαταστάσεις και υπηρεσίες. Μεταξύ των εν λόγω υπηρεσιών και δικτύων περιλαμβάνονται, για παράδειγμα, οι υπηρεσίες φωνητικής τηλεφωνίας και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Ωστόσο, οι υπηρεσίες αυτές εξαιρούνται μόνο σε σχέση με θέματα που ρυθμίζονται από τις πέντε οδηγίες του λεγόμενου τηλεπικοινωνιακού πακέτου (αδειοδότηση, πρόσβαση σε δίκτυα, οδηγία-πλαίσιο, οδηγία καθολικής υπηρεσίας, οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες). Όσον αφορά τα θέματα που δεν καλύπτονται από αυτές τις πέντε οδηγίες, όπως τα κέντρα ενιαίας εξυπηρέτησης ή οι ηλεκτρονικές διαδικασίες, η οδηγία για τις υπηρεσίες έχει εφαρμογή. Έτσι, τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίσουν ότι τα οφέλη από τις σχετικές διατάξεις της οδηγίας για τις υπηρεσίες θα ισχύσουν και για τις εν λόγω υπηρεσίες. (Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 2007)

Αυτό μπορεί να επιτευχθεί είτε μέσω τροποποίησης της ειδικής νομοθεσίας για τον τομέα των τηλεπικοινωνιών είτε με ρύθμιση του θέματος στην οριζόντια νομοθεσία-πλαίσιο εφαρμογής της οδηγίας.

- Υπηρεσίες στον τομέα των μεταφορών

Αυτή η εξαίρεση αφορά τις εναέριες μεταφορές, τις θαλάσσιες και τις εσωτερικές πλωτές μεταφορές, καθώς και τις οδικές και σιδηροδρομικές μεταφορές, συμπεριλαμβανομένων ιδίως των αστικών συγκοινωνιών, των αγοραίων οχημάτων (ταξί) και των ασθενοφόρων. Η εξαίρεση των υπηρεσιών του τομέα των μεταφορών δεν καλύπτει τις υπηρεσίες που δεν είναι μεταφορικές υπηρεσίες καθεαυτές, όπως οι υπηρεσίες των σχολών οδήγησης, οι υπηρεσίες μετακόμισης, οι υπηρεσίες ενοικίασης αυτοκινήτων, οι υπηρεσίες γραφείων τελετών ή οι υπηρεσίες λήψης

αεροφωτογραφιών. Δεν καλύπτει ούτε τις εμπορικές δραστηριότητες σε λιμένες ή αερολιμένες, όπως τις δραστηριότητες καταστημάτων και εστιατορίων. Έτσι, οι εν λόγω υπηρεσίες εμπίπτουν στις διατάξεις της οδηγίας για τις υπηρεσίες και πρέπει να καλύπτονται από τα μέτρα εφαρμογής.

- Υπηρεσίες που παρέχονται από γραφεία εύρεσης προσωρινής εργασίας

Η εξαίρεση καλύπτει τις υπηρεσίες διάθεσης εργαζομένων που παρέχονται από εταιρείες προσωρινής απασχόλησης. Άλλες υπηρεσίες εκτός της διάθεσης εργαζομένων που μερικές φορές παρέχονται από τον ίδιο πάροχο, όπως οι υπηρεσίες διαμεσολάβησης για την εξεύρεση εργασίας ή οι υπηρεσίες πρόσληψης, δεν καλύπτονται από την εξαίρεση και, συνεπώς, πρέπει να καλύπτονται από τα μέτρα εφαρμογής.

- Υγειονομική περίθαλψη

Η εξαίρεση των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης καλύπτει «τις ιατρικές και φαρμακευτικές υπηρεσίες που προσφέρονται από επαγγελματίες του τομέα της υγείας σε ασθενείς για την αξιολόγηση, διατήρηση ή αποκατάσταση της υγείας τους, όταν η άσκηση των εν λόγω δραστηριοτήτων επιφυλάσσεται αποκλειστικά σε νομοθετικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα στο κράτος μέλος στο οποίο παρέχονται οι υπηρεσίες». Κατά συνέπεια, οι υπηρεσίες που δεν παρέχονται σε ασθενείς, αλλά σε επαγγελματίες του τομέα της υγείας ή σε νοσοκομεία, όπως λογιστικές υπηρεσίες, υπηρεσίες καθαρισμού, γραμματειακές και διοικητικές υπηρεσίες, η παροχή και συντήρηση ιατρικού εξοπλισμού, καθώς και οι υπηρεσίες κέντρων ιατρικής έρευνας, δεν καλύπτονται από αυτή την εξαίρεση. Επιπλέον, η εξαίρεση δεν καλύπτει τις δραστηριότητες που δεν αποσκοπούν στη διατήρηση, αξιολόγηση ή αποκατάσταση της υγείας των ασθενών. Για παράδειγμα, οι δραστηριότητες που στόχο έχουν να προάγουν την ευεξία ή να προσφέρουν χαλάρωση, όπως οι αθλητικές λέσχες ή τα γυμναστήρια, καλύπτονται από

την οδηγία για τις υπηρεσίες και θα πρέπει να καλύπτονται και από τα μέτρα εφαρμογής. Επίσης, η εξαίρεση των υγειονομικών υπηρεσιών καλύπτει μόνο τις δραστηριότητες που επιφυλάσσονται αποκλειστικά σε νομοθετικώς κατοχυρωμένο επάγγελμα στο κράτος μέλος στο οποίο παρέχεται η υπηρεσία. Έτσι, οι υπηρεσίες για την παροχή των οποίων δεν απαιτούνται συγκεκριμένα επαγγελματικά προσόντα πρέπει να καλύπτονται από τα μέτρα εφαρμογής. Τέλος, πρέπει να καταστεί σαφές ότι η εξαίρεση των υγειονομικών υπηρεσιών αφορά υπηρεσίες που σχετίζονται με την ανθρώπινη υγεία και δεν πρέπει να νοηθεί ότι καλύπτουν και τις κτηνιατρικές υπηρεσίες, οι οποίες, πρέπει να καλύπτονται από τα μέτρα εφαρμογής. (Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 2007)

- Οπτικοακουστικές υπηρεσίες και ραδιοφωνικές εκπομπές

Στον τομέα αυτό εξαιρούνται οι οπτικοακουστικές υπηρεσίες, δηλαδή οι υπηρεσίες με κύριο σκοπό την παροχή κινούμενων εικόνων με ή χωρίς ήχο, συμπεριλαμβανομένης της τηλεόρασης και της προβολής ταινιών σε κινηματογράφους, ανεξαρτήτως του τρόπου παραγωγής, διανομής ή μετάδοσής τους. Εξαιρούνται επίσης οι υπηρεσίες ραδιοφωνικής εκπομπής. Άλλες υπηρεσίες που συνδέονται με τις οπτικοακουστικές υπηρεσίες ή τη ραδιοφωνική εκπομπή, όπως οι διαφημιστικές υπηρεσίες ή η πώληση ποτών και τροφίμων σε κινηματογράφους δεν εξαιρούνται και πρέπει να καλύπτονται από τα μέτρα εφαρμογής.

- Τυχερά παιχνίδια

Η εξαίρεση αυτή καλύπτει κάθε υπηρεσία στην οποία ο παίκτης στοιχηματίζει νομισματική αξία σε τυχερά παιχνίδια, συμπεριλαμβανομένων ιδίως των αριθμητικών παιχνιδιών όπως οι λαχειοφόροι αγορές, τα ξυστά λαχεία, οι υπηρεσίες τυχερών παιχνιδιών που προσφέρονται σε καζίνα ή καταστήματα που λειτουργούν με άδεια,

υπηρεσίες στοιχημάτων, υπηρεσίες μίνγκο και υπηρεσίες τυχερών παιχνιδιών που η εκμετάλλευσή τους γίνεται από και προς όφελος φιλανθρωπικών ιδρυμάτων και μη κερδοσκοπικών οργανώσεων. Αντίθετα, τα παιχνίδια δεξιοτήτας, τα μηχανήματα παιχνιδιών που δεν δίνουν βραβεία ή που δίνουν βραβεία μόνο υπό μορφή δωρεάν παιχνιδιών και παιχνιδιών για την προώθηση των πωλήσεων, των οποίων αποκλειστικός σκοπός είναι η τόνωση των πωλήσεων προϊόντων ή υπηρεσιών, δεν καλύπτονται από την εξαίρεση και έτσι υπάγονται στην οδηγία για τις υπηρεσίες. Επιπλέον, άλλες υπηρεσίες που παρέχονται σε καζίνο, για παράδειγμα η πώληση τροφίμων και ποτών, επίσης δεν καλύπτονται από την εξαίρεση και πρέπει να καλύπτονται από τα μέτρα εφαρμογής.

- Δραστηριότητες που συνδέονται με την άσκηση δημόσιας εξουσίας

Αυτή η εξαίρεση, σύμφωνα με τη νομολογία του ΔΕΚ αντικατοπτρίζει το άρθρο 45 της συνθήκης ΕΚ, κατά το οποίο οι δραστηριότητες που συνδέονται με την άσκηση δημόσιας εξουσίας δεν καλύπτονται από τις διατάξεις σχετικά με την ελευθερία εγκατάστασης και την ελευθερία παροχής υπηρεσιών. Καλύπτει μόνο συγκεκριμένες δραστηριότητες και δεν περικλείει ολόκληρα επαγγέλματα. Το κατά πόσο συγκεκριμένες δραστηριότητες, όπως για παράδειγμα οι συμβολαιογραφικές δραστηριότητες, συνδέονται άμεσα και ειδικά με την άσκηση δημόσιας εξουσίας, δεν μπορεί να κριθεί μονομερώς από το κράτος μέλος, αλλά πρέπει να εκτιμάται βάσει των γενικών κριτηρίων που έχει θέσει το ΔΕΚ. Όταν αντιμετωπίζονται περιπτώσεις στις οποίες πρέπει να κριθεί αν μια δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών υπάγεται στο άρθρο 45 της συνθήκης ΕΚ και, συνεπώς, εξαιρείται από την οδηγία για τις υπηρεσίες, τα κράτη μέλη δεν πρέπει να παραβλέπουν το στενό πεδίο εφαρμογής του εν λόγω άρθρου κατά το ΔΕΚ. (Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, , 2007)

- Κοινωνικές υπηρεσίες που σχετίζονται με την κοινωνική στέγαση, την παιδική μέριμνα και τη στήριξη οικογενειών και ατόμων που έχουν μονίμως ή προσωρινώς ανάγκη

Οι κοινωνικές υπηρεσίες εξαιρούνται στο μέτρο που παρέχονται από το ίδιο το κράτος, από παρόχους για λογαριασμό του κράτους που, κατά συνέπεια, είναι υποχρεωμένοι να παρέχουν αυτές τις υπηρεσίες, ή από φιλανθρωπικές οργανώσεις αναγνωρισμένες από το κράτος. Η έννοια των αναγνωρισμένων από το κράτος φιλανθρωπικών οργανώσεων περιλαμβάνει την εκκλησία και τις εκκλησιαστικές οργανώσεις με φιλανθρωπικούς και αγαθοεργούς σκοπούς. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι οι εν λόγω υπηρεσίες δεν εξαιρούνται όταν παρέχονται από φορείς που δεν ενεργούν για λογαριασμό του κράτους. Για παράδειγμα, η παιδική μέριμνα που παρέχεται ιδιωτικά από γκουβερνάντες ή άλλες υπηρεσίες παιδικής μέριμνας (όπως οι θερινές κατασκηνώσεις) που παρέχονται από ιδιωτικούς φορείς δεν εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας για τις υπηρεσίες.

Επίσης, οι κοινωνικές υπηρεσίες που αφορούν τη στήριξη οικογενειών και ατόμων που έχουν μόνιμη ή προσωρινή ανάγκη λόγω της ανεπάρκειας του οικογενειακού τους εισοδήματος ή της ολικής ή μερικής έλλειψης αυτονομίας και όσων κινδυνεύουν να περιθωριοποιηθούν, όπως οι υπηρεσίες φροντίδας ηλικιωμένων ή οι υπηρεσίες προς ανέργους, εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας για τις υπηρεσίες μόνο στο μέτρο που παρέχονται από το ίδιο το κράτος, παρόχους που ενεργούν για λογαριασμό του κράτους ή φιλανθρωπικές οργανώσεις αναγνωρισμένες από το κράτος. Έτσι, για παράδειγμα, οι ιδιωτικές υπηρεσίες οικιακής βοήθειας δεν εξαιρούνται από την οδηγία για τις υπηρεσίες και πρέπει να καλύπτονται από τα μέτρα εφαρμογής.

- Ιδιωτικές υπηρεσίες ασφαλείας

Η εξαίρεση αυτή καλύπτει υπηρεσίες όπως η επιτήρηση ακινήτων και εγκαταστάσεων, η προστασία προσώπων (σωματοφύλακες), οι περιπολίες ασφαλείας ή η επίβλεψη κτιρίων, καθώς και η κατάθεση, φύλαξη, μεταφορά και διανομή μετρητών και τιμαλφών. Οι υπηρεσίες που δεν είναι καθαυτές «υπηρεσίες ασφαλείας», για παράδειγμα η πώληση, η παράδοση, η εγκατάσταση και η συντήρηση τεχνικών συσκευών ασφαλείας, δεν καλύπτονται από την εξαίρεση. Συνεπώς, πρέπει να καλύπτονται από τα μέτρα εφαρμογής της οδηγίας. (Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 2007)

- Υπηρεσίες των συμβολαιογράφων και των δικαστικών επιμελητών, που διορίζονται με επίσημη πράξη της Διοίκησης

Η Οδηγία εξαιρεί τις υπηρεσίες αυτές από το πεδίο εφαρμογής της, ανεξαρτήτως του κατά πόσον μπορούν να θεωρηθούν ως συνδεδεμένες με την άσκηση δημόσιας εξουσίας κατά τα το άρθρο 45 της συνθήκης ΕΚ. Η εξαίρεση καλύπτει τις υπηρεσίες των συμβολαιογράφων και των δικαστικών επιμελητών που διορίζονται με επίσημη πράξη της Διοίκησης για υπηρεσίες όπως η επικύρωση από συμβολαιογράφους και η κατάσχεση περιουσιακών στοιχείων από δικαστικούς επιμελητές. Τομέας φορολογίας

Η οδηγία για τις υπηρεσίες δεν έχει εφαρμογή στον τομέα της φορολογίας. Στον τομέα αυτό περιλαμβάνονται οι ουσιαστικοί φορολογικοί νόμοι, καθώς και οι διοικητικές ρυθμίσεις που είναι αναγκαίες για την εφαρμογή των φορολογικών νόμων, όπως η χορήγηση ΑΦΜ.

Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν να εφαρμόσουν ορισμένες πτυχές της οδηγίας για τις υπηρεσίες και σε φορολογικά θέματα, όπως για παράδειγμα η χορήγηση ΑΦΜ μέσω των κέντρων ενιαίας εξυπηρέτησης και με ηλεκτρονικά μέσα. (Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 2007)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

3.1 Εισαγωγή

Η οδηγία για τις υπηρεσίες αποτελεί κεντρικό στοιχείο της ανανεωμένης στρατηγικής της Λισσαβόνας για την οικονομική μεγέθυνση και την απασχόληση. Η ύπαρξη όμως διαφόρων φραγμών, εμποδίζουν τις επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες σε κάποιο κράτος μέλος, από τη μια να παρέχουν τις υπηρεσίες τους σε άλλο κράτος μέλος και από την άλλη να εγκαθίστανται ελεύθερα σε αυτό, επηρεάζοντας αρνητικά την οικονομική ανάπτυξη, την απασχόληση και την ανταγωνιστικότητα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την επιχειρηματολογία που αναπτύσσεται στο σχέδιο Οδηγίας, η άρση των εμποδίων και η απελευθέρωση της αγοράς υπηρεσιών θα έχουν θετικά αποτελέσματα σε διάφορους τομείς. Ειδικότερα, αναμένεται ότι θα υπάρξουν οφέλη στο εμπόριο, στις επενδύσεις, στην απασχόληση, στην παραγωγικότητα των εργαζομένων, στην ανταγωνιστικότητα και βιωσιμότητα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, στην εφαρμογή καινοτομιών, στο εισόδημα και στους καταναλωτές με την παροχή καλύτερης ποιότητας υπηρεσιών και τη διαμόρφωση χαμηλότερων τιμών. Προβλέπεται ότι η έκταση της βελτίωσης θα είναι τέτοια, ώστε να συνεπάγεται άνοδος του γενικού επιπέδου της ευημερίας των πολιτών της Ε.Ε.

Για την εφαρμογή της οδηγίας για τις υπηρεσίες τα κράτη μέλη θα πρέπει να λάβουν τόσο νομοθετικά όσο και μη νομοθετικά μέτρα, δηλαδή διοικητικές ρυθμίσεις και διαδικασίες καθώς και μέτρα παρακολούθησης, που θα άρουν τα εμπόδια στην απελευθέρωση της αγοράς και των υπηρεσιών.

Τέλος υποστηρίζεται ότι οι συνέπειες που θα υπάρξουν από την εφαρμογή της Οδηγίας θα είναι θετικές για τα κράτη μέλη, ενώ για τις

επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών τα κόστη θα είναι οριακά σε σύγκριση με τα αντίστοιχα οφέλη.

3.2 Μεθοδολογία για την εκτίμηση των επιπτώσεων

Η εκτεταμένη αξιολόγηση του αντίκτυπου Οδηγία για τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά, παρουσιάστηκε σε πρόταση της Επιτροπής στις 13 Ιανουαρίου 2004. Στην έκθεση αυτή αναλύονται οι αναμενόμενες οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντολογικές επιπτώσεις, τις οποίες θα έχει η εφαρμογή της Οδηγίας. Επιπλέον εξετάζονται θέματα σχετικά με το σχέδιο εφαρμογής της, την παρακολούθηση των επιπτώσεών της και την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της. Στο τέλος της αξιολόγησης δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στα προβλήματα και στις ελλείψεις που υπάρχουν σχετικά με τα στατιστικά στοιχεία, τα οποία αναφέρονται στον τομέα των υπηρεσιών και στις δυσκολίες που αυτά συνεπάγονται για τη λεπτομερή ποσοτική εκτίμηση των οικονομικών επιπτώσεων.

Για το λόγο αυτό το εμπόριο των υπηρεσιών ταξινομείται σε τέσσερις κατηγορίες:

1. Παροχή υπηρεσιών από μία χώρα σε άλλη
2. Κατανάλωση στην αλλοδαπή
3. Άμεσες επενδύσεις στην αλλοδαπή και
4. Παροχή υπηρεσιών μέσω προσωρινής εγκατάστασης ξένων εργατών

Σχετικά με τα στατιστικά στοιχεία που αναφέρονται στην πρώτη κατηγορία, δεν καλύπτουν την αξία των υπηρεσιών που παρέχονται από επιχειρήσεις οι οποίες δεν ταξινομούνται ως επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών καθώς και την αξία των υπηρεσιών που ενσωματώνονται στο εμπόριο αγαθών. Στη δεύτερη κατηγορία παρατηρείται ότι δε γίνονται διακρίσεις ανάλογα με το σκοπό των ταξιδιών (ταξίδια αναψυχής ή εργασίας), ενώ επίσης δεν αναιρείται από τα υπάρχοντα στοιχεία της αξίας των υπηρεσιών η αξία των αγαθών που αγοράζονται στην αλλοδαπή. Σε σχέση με την τρίτη κατηγορία,

υπάρχουν προβλήματα και ασάφειες σχετικά με τον τρόπο μέτρησης των επενδύσεων στην αλλοδαπή ενώ, τέλος, σε σχέση με την τέταρτη κατηγορία, υπάρχουν γενικότερα προβλήματα ορισμών και μεθοδολογίας στις μετρήσεις.

Επειδή βρισκόμαστε αντιμέτωποι με αυτά τα προβλήματα η πρώτη αυτή προσπάθεια εξέτασης των επιπτώσεων της Οδηγίας περιορίζεται κυρίως στην αναφορά συνολικών στοιχείων, τα οποία αναδεικνύουν είτε τη σημασία των υπηρεσιών από την άποψη της δημιουργίας εισοδημάτων ή θέσεων απασχόλησης, είτε την μειονεκτικότερη θέση που παρουσιάζει ως προς ορισμένους δείκτες η Ευρωπαϊκή Ένωση σε σχέση με τις ΗΠΑ.

Εξετάζονται οι οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις στους παρόχους υπηρεσιών, στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, στην καινοτομία και στην παραγωγικότητα, στους καταναλωτές, στην παραοικονομία, στην ανάπτυξη και στην απασχόληση, και τέλος στην οικονομική συνοχή και στις νεοεισελθούσες στην Ε.Ε. χώρες. Όπως ήδη αναφέρθηκε, σε όλες τις περιπτώσεις οι επιπτώσεις αναμένεται ότι θα είναι θετικές, αν και δεν παραβλέπεται το γεγονός ότι θα υπάρξουν και ορισμένα, βραχυχρόνια ή μικρά, κόστη. (ΚΕΠΕ, 2005)

Οι συνέπειες στο περιβάλλον εξετάζονται χωριστά και γίνεται η εκτίμηση ότι δεν θα είναι σημαντικές. Αντίθετα, πιο σημαντικές εικάζεται ότι θα είναι οι επιπτώσεις στη δημόσια διοίκηση. Στον τομέα αυτό αναφέρονται αρκετά βραχυχρόνια κόστη, κυρίως λόγω των αναγκών που θα προκύψουν από την ίδρυση και εύρυθμη λειτουργία των ενιαίων κέντρων εξυπηρέτησης (One stop shop). Τα κόστη όμως αυτά θεωρείται ότι θα αντισταθμισθούν με το παραπάνω από τα μακροχρόνια οφέλη που θα προκύψουν.

Στη συνέχεια συστήθηκε μία ομάδα εργασίας κρατών μελών, με επικεφαλής τη Σουηδία, με στόχο την αξιολόγηση της έκθεσης της Επιτροπής για τις επιπτώσεις από την εφαρμογή της Οδηγίας. Τα μέλη της

ομάδας εργασίας ανέλαβαν να εξετάσουν με κριτικό μάτι την αξιολόγηση των επιπτώσεων που έγινε από την Επιτροπή, να αναφέρουν πού συμφωνούν, να προσδιορίσουν τυχόν ελλείψεις και να επισημάνουν θέματα που είτε δεν αναφέρονται είτε δεν αναπτύσσονται ικανοποιητικά. Επίσης, ανέλαβαν να ελέγξουν εμπειρικά, με την εξέταση μιας συγκεκριμένης «πυλοτικής» περίπτωσης, τις διοικητικές διαδικασίες που απαιτούνται σε κάθε χώρα και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει κάποιος πάροχος υπηρεσιών προκειμένου να δραστηριοποιηθεί σε άλλο κράτος-μέλος.

Στα πλαίσια αυτά έγιναν διάφορες παρατηρήσεις που είχαν ως στόχο τη βελτίωση της αξιολόγησης επιπτώσεων που έγινε από την Επιτροπή χωρίς όμως να αλλάξει η βασική προσέγγιση που χρησιμοποιήθηκε. Μεταξύ των θεμάτων που επισημάνθηκαν είναι εάν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ των φραγμών που αίρονται από την Οδηγία και της βιώσιμης ανάπτυξης, εάν το υπάρχον σύστημα κανονισμών στην Ε.Ε. επηρεάζει τη θνησιμότητα των νεοδημιουργούμενων επιχειρήσεων, και τι επιπτώσεις θα υπάρξουν στην καινοτομία, στην έρευνα και στην ανάπτυξη. Επιπλέον σημειώθηκε ότι είναι πολύ νωρίς να γίνουν εκτιμήσεις των επιπτώσεων για τα νέα κράτη μέλη, τα οποία ίσως αντιμετωπίσουν υψηλότερα κόστη προσαρμογής βραχυχρόνια, ενώ επισημάνθηκε η σημασία της διοικητικής συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών ως προϋπόθεσης για την επιτυχή εφαρμογή της Οδηγίας. (ΚΕΠΕ, 2005)

Στη συνέχεια η Επιτροπή βελτίωσε την προσέγγιση που χρησιμοποιήθηκε στην πρώτη της προσπάθεια. Και επανήλθε με ένα πιο εξειδικευμένο κείμενο για την αξιολόγηση των επιπτώσεων της Οδηγίας με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας των μελετών αξιολόγησης επιπτώσεων. Διεύρυνε λοιπόν την αξιολόγηση των επιπτώσεων στην ανταγωνιστικότητα με την προσπάθεια εξέτασης επιπρόσθετων σχετικών δεικτών, κι επισήμανε την ανάγκη εφαρμογής της αρχής της αναλογικότητας, δηλαδή της

σκοπιμότητας της εξέτασης μόνο των σημαντικότερων επιπτώσεων. Επιπλέον, επιδιώκεται η βελτίωση της διαφάνειας με την καθιέρωση οδηγιών για τον τρόπο της αξιολόγησης των επιπτώσεων για κάθε συγκεκριμένη πρόταση που γίνεται, ενώ τονίζεται η ανάγκη οι επιπτώσεις να εκτιμώνται ποσοτικά και να υπάρχουν εκτιμήσεις κόστους και οφέλους σε χρηματικά μεγέθη. Η αξιολόγηση επιπτώσεων για κάθε πρόταση νόμου ή οδηγίας της Ένωσης αυξάνει τη διαφάνεια. Τέλος, προβλέπεται η διάθεση των απαραίτητων πόρων και ενθαρρύνεται η χρησιμοποίηση ειδικών επιστημόνων για τη βελτίωση των μελετών αξιολόγησης των επιπτώσεων. (Commission Staff Working Paper, 2004)

Επιπλέον, το νέο κείμενο περιλαμβάνει επίσης σειρά αντιπροσωπευτικών ερωτήσεων που πρέπει να απαντηθούν από τους ενδιαφερομένους στα πλαίσια μιας ολοκληρωμένης αξιολόγησης των επιπτώσεων.

Οι H. Kox, A. Lejour και R. Montizaan (2004), προσπάθησαν να κάνουν μια πιο αναλυτική εκτίμηση των οικονομικών επιπτώσεων της Οδηγίας. Οι συγγραφείς αυτοί χρησιμοποίησαν ένα οικονομετρικό υπόδειγμα και εκτίμησαν τις επιπτώσεις της Οδηγίας στο ισοζύγιο του εμπορίου υπηρεσιών και στις ξένες άμεσες επενδύσεις στις υπηρεσίες, για την Ε.Ε. συνολικά και για τα διάφορα κράτη μέλη ξεχωριστά. Χρησιμοποιώντας τη βάση δεδομένων του ΟΟΣΑ με πληθώρα ποιοτικών στοιχείων, από σχετικά ερωτηματολόγια που έχουν συμπληρωθεί από τις επιχειρήσεις και τους φορείς διαφόρων χωρών, για τις επιχειρήσεις του τομέα των υπηρεσιών διαμόρφωσαν ένα σύνθετο δείκτη διοικητικών εμποδίων. Στη συνέχεια υπολογίζονται οι επιπτώσεις στους δύο προαναφερθέντες τομείς από την άρση των εμποδίων και τη μείωση της ετερογένειας του ρυθμιστικού πλαισίου μεταξύ των χωρών, που είναι και οι αιτίες των χαμηλών επιδόσεων τόσο για το σύνολο της Ε.Ε. όσο και για τις επιμέρους χώρες. Το υπόδειγμα χρησιμοποιεί συνολικά μεγέθη (πηγή: ΟΟΣΑ). Οι εκτιμήσεις ως προς το τι αναμένεται να συμβεί στηρίζονται

ουσιαστικά σε ένα δείκτη διοικητικών εμποδίων. (H. Kox, H., Lejour, A. και Momtizaan, R., 2004)

Τέλος, η πιο πρόσφατη παρόμοια προσπάθεια ποσοτικής εκτίμησης των οικονομικών επιπτώσεων της Οδηγίας έγινε από την εταιρεία Copenhagen Economics (2004), η οποία χρησιμοποιώντας μία πολύπλοκη και λεπτομερή προσέγγιση και χρησιμοποιώντας ένα υπόδειγμα γενικής ισορροπίας, καταλήγει σε εξαιρετικά θετικά συμπεράσματα σχετικά με τις επιπτώσεις της απελευθέρωσης της αγοράς των υπηρεσιών τόσο όσον αφορά στο εισόδημα όσο και σε σχέση με την ευημερία των πολιτών γενικότερα. (Copenhagen Economics, 2004)

Στην προσέγγιση αυτή η Copenhagen Economics χρησιμοποιεί μία τεράστια βάση δεδομένων 275.000 επιχειρήσεων από χώρες της Ε.Ε. (Bureau van Dijk's AMADEUS database), οι οποίες ταξινομούνται στους εξής τέσσερις κλάδους: λογιστική (ως προσέγγιση όλων των ρυθμιζόμενων επαγγελματιών (accountancy-regulated professions) λιανικό εμπόριο (retail), χονδρικό εμπόριο (wholesale) και υπηρεσίες πληροφορικής (IT services), και σε μια σειρά επιμέρους υποκλάδων. Διαμορφώνονται διάφορα «αντιπροσωπευτικά» ερωτήματα σχετικά με τα υπάρχοντα εμπόδια στις επιχειρήσεις, τα οποία αφορούν στα εμπόδια που υπάρχουν σε έξι στάδια της οικονομικής διαδικασίας (εγκατάσταση, χρήση εισροών, προώθηση, διανομή, πωλήσεις υπηρεσιών, υπηρεσίες μετά την πώληση) καθώς και σε μη νομικά εμπόδια, ενώ διακρίνονται σε αυτά που αφορούν εγχώριες και ξένες επιχειρήσεις.

Από τις απαντήσεις απορρίφθηκαν αυτές που κρίθηκαν μη χρησιμοποιήσιμες για διάφορους λόγους (απαντήσεις μηδενικές, ελλιπείς ή ασαφείς κ.λπ.). Ως αποτέλεσμα, το τελικό δείγμα που χρησιμοποιήθηκε περιλάμβανε 12.321 παρατηρήσεις που αφορούν επιχειρήσεις λογιστικής, 117.668 που αφορούν επιχειρήσεις λιανικού εμπορίου, 133.195 που αφορούν επιχειρήσεις χονδρικού εμπορίου και 25.001 που αφορούν επιχειρήσεις υπηρεσιών πληροφορικής.

Με βάση τις απαντήσεις που χρησιμοποιήθηκαν καταρτίστηκαν επτά δείκτες μέτρησης της έντασης των εμποδίων (έξι για κάθε στάδιο της οικονομικής δραστηριότητας συν μία για μη νομικά εμπόδια) για κάθε κλάδο. Οι δείκτες καταρτίστηκαν με τη χρησιμοποίηση της Μεθοδολογίας των Δεικτών (Index Methodology). Στα πλαίσια αυτά χρησιμοποιήθηκαν υποκειμενικές αξιολογήσεις του βαθμού δυσκολίας κάθε εμποδίου, ο οποίος λαμβάνει τιμές από 0 έως 1 (όσο πιο μεγάλος ο δείκτης τόσο μεγαλύτερη η επίδραση του εμποδίου). Στη συνέχεια, η βαθμολογία των εμποδίων κάθε κατηγορίας αθροίστηκε και τα αθροίσματα, που μετρούν το συνολικό βαθμό δυσκολίας των εμποδίων κάθε υποκλάδου, σταθμίστηκαν με συντελεστές στάθμισης που βασίζονται σε υποκειμενικά κριτήρια, προκειμένου να καταρτισθούν οι δείκτες που εκφράζουν ποσοτικά το βαθμό δυσκολίας που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις κάθε κλάδου. Οι δείκτες αυτοί, καλούμενοι δείκτες IMRIS (Internal Market Restrictiveness Index in Services) καταρτίστηκαν ξεχωριστά για τις εγχώριες και για τις ξένες επιχειρήσεις. Έγινε δε η υπόθεση ότι οι δείκτες για τις ξένες επιχειρήσεις είναι μεγαλύτεροι από αυτούς για τις εγχώριες. (ΚΕΠΕ, 2005)

Στη συνέχεια χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος της παραγοντικής ανάλυσης (Factor Analysis) προκειμένου οι επτά δείκτες IMRIS να ομαδοποιηθούν σε δύο μεταβλητές, ώστε να μπορούν να χρησιμοποιηθούν οικονομετρικά. Οι δύο αυτές μεταβλητές γενικά είτε εκφράζουν εμπόδια, τα οποία αυξάνουν το κόστος των επιχειρήσεων (cost creating), και άρα οδηγούν σε σπατάλη πόρων, είτε εμπόδια που αυξάνουν απλά την τιμή επιβαρύνοντας την με προσόδους που πηγάζουν από τον περιορισμό του ανταγωνισμού (rent creating). Ο περιορισμός αυτός των μεταβλητών επιτρέπει τη χρήση οικονομετρικών τεχνικών μέσω των οποίων υπολογίζεται ποσοτικά η επίδραση των εμποδίων στην απόδοση των επιχειρήσεων (πόσο δηλαδή επηρεάζεται το κόστος τους και οι τιμές τους).

Τέλος, οι παράμετροι των μεταβλητών της εξίσωσης μετατρέπονται σε ισοδύναμους δασμούς (tariff equivalents). Με αποτέλεσμα αυτό γίνεται η υπόθεση ότι τα εμπόδια που υπάρχουν και προκαλούν επιπτώσεις στο κόστος και στις τιμές ισοδυναμούν με δασμούς που έχουν επιβληθεί και επιφέρουν ισοδύναμο αποτέλεσμα. Εάν λοιπόν αφαιρεθούν οι δασμοί αυτοί, τα αποτελέσματα που προκύπτουν είναι ίδια με αυτά που θα προκύψουν αν αρθούν τα εμπόδια.

Τα συμπεράσματα της έκθεσης είναι μάλλον υπερβολικά αισιόδοξα. Οι μελετητές μάλιστα προχωρούν και σε ανάλυση ευαισθησίας (sensitivity analysis), προκειμένου να δείξουν ότι τα συμπεράσματα ισχύουν ακόμα και αν έχουν γίνει αρκετά σημαντικά λάθη στον υπολογισμό των δεικτών. Μόνο όμως η ποσοτικοποίηση των ποιοτικών στοιχείων μπορεί να στηρίξει μία αξιόπιστη αξιολόγηση. Πάντως όσο και να έχει προχωρήσει η μεθοδολογία της χρησιμοποίησης των δεικτών, τα αποτελέσματα θα αντιμετωπίζονται πάντα με σκεπτικισμό. (ΚΕΠΕ, 2005)

3.3 Προσδοκώμενες επιπτώσεις

3.3.1 Γενικά

Ο αντικειμενικός στόχος είναι η εξέταση των επιπτώσεων που θα έχει η Οδηγία για την απελευθέρωση της αγοράς υπηρεσιών στην Ε.Ε. στην οικονομία, στην κοινωνία, στο περιβάλλον και στη δημόσια διοίκηση.

Μεγαλύτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι επιπτώσεις που αφορούν τόσο στη γενική (μακροοικονομική) όσο και στην κλαδική σκοπιά, και είναι χρήσιμο η διερεύνησή τους να γίνει και στα δύο αυτά επίπεδα. Στα πλαίσια της επάρκειας των στοιχείων και της καταλληλότητάς τους, κρίθηκε σκόπιμο να γίνει εκτεταμένη κλαδική ανάλυση, ώστε να προσδιοριστούν οι επιπτώσεις σε επιμέρους κλάδους του τομέα των υπηρεσιών της ελληνικής οικονομίας αλλά και στο σύνολό της.

Στην αρχή περιγράφεται ο ρόλος των υπηρεσιών στην ελληνική οικονομία καθώς και η υφιστάμενη κατάσταση με τη βοήθεια κάποιων βασικών δεικτών που αναφέρονται στην προστιθέμενη αξία, την απασχόληση, το εμπόριο, τις τιμές του καταναλωτή και τις άμεσες ξένες επενδύσεις στον τομέα των υπηρεσιών. Παράλληλα γίνονται συγκρίσεις μεταξύ των ελληνικών δεδομένων και αυτών των υπολοίπων χωρών της Ε.Ε.

Στη συνέχεια αναλύονται οι εξελίξεις στους σημαντικότερους κλάδους του τομέα των υπηρεσιών, που επηρεάζονται από την Οδηγία και οι αναμενόμενες επιπτώσεις. Οι σημαντικότεροι τομείς υπηρεσιών για την Ελλάδα είναι το διανεμητικό εμπόριο και ο τουρισμός. Σε κάθε ένα από αυτούς τους τομείς αναλύεται πρώτα η υφιστάμενη κατάσταση με τη βοήθεια, ποσοτικών δεδομένων, ενώ στη συνέχεια, γίνεται καταγραφή των υπαρχόντων εμποδίων (διοικητικών, νομικών κ.λπ.) και αξιολόγηση του τρόπου που αυτά εμποδίζουν την ανάπτυξη του εξεταζόμενου τομέα.

Τέλος, γίνεται εκτίμηση των αποτελεσμάτων από τη άρση των υφιστάμενων εμποδίων σε διάφορους τομείς όπως στην αγορά εργασίας, στην κατανάλωση και το εμπόριο των υπηρεσιών, στο επίπεδο των τιμών, στην ποικιλία και ποιότητα των προσφερομένων υπηρεσιών. (ΚΕΠΕ, 2005)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ Ε.Ε.

4.1 Εισαγωγή

Σε μία συγκυρία ιδιαίτερα κρίσιμη για το οικονομικό μας μέλλον, η εξωστρέφεια αποτελεί όρο επιβίωσης για την ελληνική οικονομία. Λέγοντας εξωστρέφεια, συνηθίζουμε να δίνουμε έμφαση στις εξαγωγές αγαθών, παραγνωρίζοντας τη σημασία των εξαγωγών υπηρεσιών. Σε όλες τις σύγχρονες οικονομίες, οι υπηρεσίες εκτείνονται σε όλους τους τομείς, από τον τομέα της παραδοσιακής βιομηχανίας (υπηρεσίες παροχής συμβουλών, χρηματοοικονομικές, διαφήμισης), στον τομέα των παραδοσιακότερων υπηρεσιών (όπως οι μεταφορές, το λιανικό εμπόριο, ο τουρισμός) και ως τις πιο πρόσφατα αναπτυγμένες υπηρεσίες, όπως είναι η παροχή υπηρεσιών προς επιχειρήσεις, η επεξεργασία δεδομένων και οι τεχνικές δοκιμές και αναλύσεις. (ΚΕΕΜ, 2008)

Οι υπηρεσίες, λόγω της πολύπλοκης και μη χειροπιαστής φύσης τους και του γεγονότος ότι στηρίζεται στην τεχνογνωσία και στα προσόντα του παρόχου, διέπονται από κανόνες πολύ πιο σύνθετους από ότι η αγορά αγαθών. Οι νέες τεχνολογίες και η παγκοσμιοποίηση βοήθησαν ώστε οι υπηρεσίες μπορούν να παρέχονται και εξ αποστάσεως. Ενώ στην περίπτωση των εμπορευμάτων η μετακίνηση αφορά στα εμπορεύματα, στην περίπτωση της παροχής υπηρεσιών ο ίδιος ο πάροχος, το προσωπικό του, ο εξοπλισμός του και τα υλικά του είναι εκείνα που πρέπει να μετακινηθούν. Αυτό συνεπάγεται ότι οι υπηρεσίες θίγονται περισσότερο σε σχέση με τα εμπορεύματα από τα σύνορα που εξακολουθούν να υπάρχουν στην εσωτερική αγορά, και τις διαφορετικές νομοθεσίες που ισχύουν στα διάφορα κράτη μέλη.

Τα εμπόδια επηρεάζουν μεγάλο φάσμα υπηρεσιών, σε όλα τα στάδια των δραστηριοτήτων των παρόχων υπηρεσιών και παρουσιάζουν κοινά σημεία, όπως κυρίως το γεγονός ότι οφείλονται συχνά σε επαχθείς διοικητικές διατυπώσεις, στη νομική ασάφεια όσον αφορά τις διασυνοριακές δραστηριότητες και στην έλλειψη αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών μελών. (ΟΔΗΓΙΑ 2006/123/ΕΚ)

Είναι πολύ σημαντικό να προσδιοριστεί ο ρόλος των υπηρεσιών στην Ελλάδα, η θέση τους στην ευρωπαϊκή οικονομία και το ευρύτερο πλαίσιο λειτουργίας της αγοράς υπηρεσιών. Για το λόγο αυτό είναι απαραίτητο να εξεταστούν οι οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις για την Ελλάδα από την εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας με την Οδηγία και την εφαρμογή της στη χώρα μας.

4.2 Υπηρεσίες και ΑΕΠ

Στην Ελλάδα οι υπηρεσίες συμμετέχουν στο Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν (ΑΕΠ) με ένα από τα υψηλότερα ποσοστά μεταξύ όλων των ανεπτυγμένων χωρών. Ταυτόχρονα η Ελλάδα έχει καταστεί χώρα κατ'εξοχήν υπηρεσιών, δεδομένου ότι οι υπηρεσίες αποτελούν σχεδόν το 73% (3/4) του ΑΕΠ, ενώ έχει αποκτήσει, ανάλογα με το μέγεθός της, σημαντική θέση στις εμπορικές συναλλαγές στο ζωτικό αυτό τομέα για την ελληνική οικονομία. Το ποσοστό αυτό βρίσκεται πολύ κοντά στο μέσο όρο των χωρών της Ε.Ε., και είναι χαμηλότερο μόνο σε σύγκριση με το Λουξεμβούργο (82,7%), το Βέλγιο (74,2%), τη Γαλλία (76,3%) και τη Δανία (74,0%).

4.3 Μικρομεσαίες επιχειρήσεις

Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις στην Ελλάδα αποτελούν την συντριπτική πλειοψηφία των επιχειρήσεων που λειτουργούν . Συνολικά αριθμούν περίπου τις 770.000 με κατά μέσο όρο 2 απασχολούμενους ανά επιχείρησης, ενώ ο αριθμός αυτός ανέρχεται σε 6 άτομα για τη Ε.Ε.

Σύμφωνα με στοιχεία της EUROSTAT, η Ελλάδα είναι η χώρα με την μεγαλύτερη αναλογία επιχειρήσεων σε σχέση με τον πληθυσμό στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Από αυτές οι περισσότερες κατατάσσονται στην κατηγορία των πολύ μικρών επιχειρήσεων (δηλαδή έως 10 εργαζόμενους) και έχουν έντονα οικογενειακό χαρακτήρα. Ταυτόχρονα η Ελλάδα χαρακτηρίζεται από πολύ υψηλό ποσοστό αυτοαπασχολούμενων. Αναφορικά με την απασχόληση, για το έτος 2003 οι επιχειρήσεις που απασχολούν μέχρι 10 άτομα αποτελούν το 74% της απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα, ενώ στην Ε.Ε. το 93,1%. (<http://epp.eurostat.ec.europa.eu>)

Σύμφωνα με στοιχεία το 20% των ΜΜΕ στην Ελλάδα κλείνει κατά το δεύτερο χρόνο λειτουργία τους ενώ το 50% κλείνει 5-7 χρόνια μετά από την ίδρυσή τους. Αυτό οφείλεται εν μέρει και στον κατακερματισμό της εσωτερικής αγοράς της Ε.Ε., κυρίως στον τομέα των υπηρεσιών. Ο κατακερματισμός αυτός πιθανώς ευθύνεται και για την αυξημένη θνησιμότητα των νέων επιχειρήσεων στον τομέα των υπηρεσιών στην Ε.Ε. σε σύγκριση με τις νέες μεταποιητικές επιχειρήσεις, γεγονός που επιδρά αρνητικά στη διατήρηση της απασχόλησης. Εξάλλου, όσο αυξάνεται το μέγεθος της επιχείρησης τόσο περιορίζεται η πιθανότητα κλεισίματός της. Συγγενής με την Ελλάδα κατανομή, παρουσιάζουν η Ιταλία, Ισπανία Πορτογαλία.

Συγκριτικά με το σύνολο των επιχειρήσεων, η παραγωγικότητα της εργασίας στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις είναι χαμηλότερη. Επίσης οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις αποφεύγουν να αναπτύξουν διασυννοριακές δραστηριότητες. Παρουσιάζουν αδυναμία να ξεπεράσουν τα υφιστάμενα εμπόδια και να δραστηριοποιηθούν εκτός της χώρας, λόγω έλλειψης ευελιξίας και δυσκολιών σε θέματα διείσδυσης καινοτομιών και νέων τεχνολογιών. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα σχετικής έκθεσης το 2004 (πανευρωπαϊκή έρευνα μέσω συνεντεύξεων υψηλόβαθμων στελεχών) για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (20-500 εργαζόμενους), που ήδη έχουν αναπτύξει κάποια καινοτόμο δραστηριότητα, στην περίπτωση της χώρας

μας οι επιδόσεις είναι αρκετά ικανοποιητικές (π.χ. το 69% των ελληνικών επιχειρήσεων εισήγαγε στην αγορά κατά τα τελευταία 2 έτη κάποιο σημαντικά βελτιωμένο προϊόν ή υπηρεσία έναντι 74% του μέσου όρου της Ε.Ε., το 46% εφάρμοσε κάποια νέα ή σημαντικά βελτιωμένη διαδικασία παραγωγής, παράδοσης ή λογισμικού έναντι 56% της Ε.Ε., το 36% είχε κάποια καινοτόμο δραστηριότητα ως προς την έρευνα αγοράς έναντι 37,3% του μέσου όρου της Ε.Ε, το 59% ως προς την εσωτερική έρευνα έναντι 58,2% του μέσου όρου της Ε.Ε κ.λπ.).

Σημαντικός παράγοντας για την εισαγωγή και τη χρησιμοποίηση τεχνολογιών πληροφορικής, κάτι που θεωρείται ότι συμβάλλει αποφασιστικά στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας, είναι το μέγεθος των επιχειρήσεων. Στις επιχειρήσεις που απασχολούν περισσότερα από 250 άτομα, η κατοχή Η/Υ και η πρόσβαση στο διαδίκτυο φθάνει το 100%, ενώ από αυτές το 90% διαθέτει δικτυακό τόπο, το 44% διενεργεί ηλεκτρονικές προμήθειες και το 22,7% ηλεκτρονικές πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών, ποσοστά που προσεγγίζουν τα αντίστοιχα των μεγάλων ευρωπαϊκών επιχειρήσεων. Στο χώρο των μικρομεσαίων επιχειρήσεων όμως, η χρησιμοποίηση τεχνολογιών πληροφορικής είναι περιορισμένη. Οι επιχειρήσεις που απασχολούν 11-50 άτομα κάνουν χρήση Η/Υ κατά 34,7% και χρήση διαδικτύου κατά 23,7%, ενώ για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις (κάτω από 5 εργαζόμενους) τα αντίστοιχα ποσοστά είναι 20,9% και 13,2%. (Παλάσκας Θ., Ανταγωνιστικότητα, 2003)

Οι παράγοντες, που εμποδίζουν τη χρήση τεχνολογιών πληροφορικής στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις είναι η άγνοια και η έλλειψη κατάλληλων υπηρεσιών τεχνικής υποστήριξης, η έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού όχι μόνο στην παροχή υπηρεσιών πληροφορικής αλλά και στο επίπεδο αποφάσεων για την επιλογή των κατάλληλων υπηρεσιών και το μεγάλο κόστος εγκατάστασης σε σχέση με τις οικονομικές τους δυνατότητες. (Κοινωνία της Πληροφορίας, 2002)

4.4 Τομέας υπηρεσιών–Παραγωγικότητα–Ανταγωνιστικότητα

Σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat για το 2002, η απασχόληση στον τομέα των υπηρεσιών στην Ελλάδα ανερχόταν σε 2.438 χιλ. άτομα, και αποτελούσε το 61,7% της συνολικής απασχόλησης έναντι του 67,4% για την Ε.Ε.-15. Το 56,2% των απασχολουμένων στις υπηρεσίες είναι άνδρες και το 43,8% γυναίκες, σε αντίθεση με το μέσο όρο των χωρών της Ε.Ε., όπου η συμμετοχή των γυναικών είναι σημαντικά υψηλότερη (52,2%).

Το διάστημα 1981-1995, η συμμετοχή των υπηρεσιών στο ΑΕΠ αυξάνεται κατακόρυφα, ακολουθώντας την παραδοσιακή διαδρομή της ανάπτυξης κατά την οποία ο τριτογενής τομέας έπεται της μεγέθυνσης της βιομηχανίας. Από το 1995 έως το 2009, η μεγέθυνση του τομέα των υπηρεσιών (ως ποσοστό του ΑΕΠ) συνεχίζεται, πλην όμως επιβραδύνεται. Ταυτοχρόνως, καταγράφονται σημαντικές αυξήσεις της παραγωγικότητας της εργασίας στις υπηρεσίες. Μεταξύ 1995 και 2009, η αύξηση της παραγωγικότητας ανήλθε σε περίπου 35%. Αυτές οι εξελίξεις είχαν ως αποτέλεσμα την μείωση της έντασης απασχόλησης. Επομένως, κάθε επιπλέον μονάδα αύξησης του ΑΕΠ προκαλεί μια φθίνουσα αύξηση της απασχόλησης.

Η θέση της Ελλάδας έναντι των ανταγωνιστών της, αντικατοπτρίζει προβλήματα που προϋπήρχαν και έγιναν περισσότερο αντιληπτά με την ένταξη της χώρας μας στην ευρωζώνη. Η ελληνική οικονομία δεν κατάφερε να αποκτήσει εξωτερικό προσανατολισμό, και στρατηγική στην πράξη. Έτσι με την ενιαία αγορά, το κοινό νόμισμα και τον περιορισμό της κρατικής προστασίας ο ανταγωνισμός των ελληνικών επιχειρήσεων με τις αντίστοιχες ευρωπαϊκές είναι αμεσότερος. Οι Έλληνες επιχειρηματίες προτιμούν να ασχολούνται με την εσωτερική αγορά και δεν προχωρούν στις απαραίτητες αλλαγές της δομής και λειτουργίας των επιχειρήσεών τους προκειμένου να γίνουν εξωστρεφείς. Σε πρόσφατη έκθεση του IOBE διαπιστώνεται ότι για τις μεταποιητικές επιχειρήσεις της χώρας μας η φορολογία, οι εκτεταμένες εργοδοτικές εισφορές, η γραφειοκρατία, η

πολυνομία, η ανεπάρκεια των κρατικών υποδομών και η ελλιπής εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού είναι οι βασικές αιτίες που κρατούν χαμηλά την ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Ειδικές μελέτες για τον τομέα των υπηρεσιών δεν έχουν γίνει, τα συμπεράσματα όμως των ερευνών που αναφέρθηκαν δεν φαίνεται να διαφοροποιούνται για τις επιχειρήσεις του τομέα των υπηρεσιών.

Κοινή διαπίστωση είναι ότι η κατάσταση της ελληνικής οικονομίας είναι σοβαρότερη από μια δυσμενή δημοσιονομική κατάσταση και μάλιστα οι προοπτικές για το μέλλον είναι δυσοίωνες, γιατί τα μέτρα που έχουν ανακοινωθεί ενώ έχουν αντιφατικά αποτελέσματα στο τομέα της δημοσιονομικής βελτίωσης είναι γενικά αποδεκτό ότι θα επιδεινώσουν την κατάσταση στην παραγωγική και κοινωνική σφαίρα της ελληνικής οικονομίας.

Εστιάζοντας στο σύνολο της δημοσιονομικής και οικονομικής πολιτικής που εφαρμόζεται στην Ελλάδα και αναλυτικότερα, στο επίπεδο των δημόσιων εσόδων, τα φορολογικά έσοδα εξαρτώνται από τα εισοδηματικά μερίδια και τους φορολογικούς συντελεστές που τους αντιστοιχούν. Η οικονομική πολιτική που ασκήθηκε στην Ελλάδα τα τελευταία είκοσι χρόνια, οδήγησε αφενός μεν στη πρωτογενή αναδιανομή του εισοδήματος σε βάρος των εργαζομένων, αφετέρου δε μείωσε τους φορολογικούς συντελεστές επί των κερδών και αύξησε τους συντελεστές επί των εισοδημάτων της εργασίας. Εφάρμοσε δηλαδή, μειωμένους φορολογικούς συντελεστές στο αυξανόμενο μερίδιο των κερδών και αυξημένους συντελεστές στο μειούμενο μερίδιο της εργασίας. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα τα φορολογικά έσοδα να μειώνονται συνεχώς έναντι αυτών που θα υπήρχαν αν οι αυξημένοι φορολογικοί συντελεστές εφαρμόζονταν επί του αυξημένου μεριδίου του ΑΕΠ (δηλαδή επί των κερδών, των τόκων και των προσόδων). Επιπλέον η πραγματική φορολογική επιβάρυνση των επιχειρηματικών κερδών και των εισοδημάτων από κεφάλαιο στην Ελλάδα,

το 2000 ήταν 19,9%, ενώ το 2006 μειώθηκε στο 15,9%. Αντίθετα, η πραγματική φορολογική επιβάρυνση της εργασίας το 2000 ανερχόταν σε 34,5% και το 2006 αυξήθηκε σε 35,1%. Διαπιστώνεται έτσι ότι η πραγματική φορολογική επιβάρυνση της εργασίας στην Ελλάδα αντιστοιχεί στο μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ η πραγματική φορολογική επιβάρυνση για τα επιχειρηματικά κέρδη και των εισοδημάτων από κεφάλαιο ανέρχεται στο μισό του μέσου ευρωπαϊκού όρου.

Αν συνυπολογίσει κανείς στις στρεβλώσεις του φορολογικού συστήματος που σε καμία περίπτωση δεν επιβεβαιώνει τον αναπτυξιακό και αναδιανεμητικό χαρακτήρα που απαιτείται να έχει, το γεγονός ότι όπως προκύπτει από τα στοιχεία της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων, το 2008, στην άμεση φορολογία φυσικών προσώπων, οι φόροι που καλούνται να καταβάλλουν οι μισθωτοί και συνταξιούχοι αντιπροσωπεύουν το 73,77% του συνόλου των φόρων, ενώ μόλις το 26,23% καταβάλλεται από τα υπόλοιπα φυσικά πρόσωπα, αντιλαμβάνεται κανείς το μέγεθος της ανισοκατανομής των φορολογικών βαρών αλλά και της εκτεταμένης φοροδιαφυγής που περιορίζει δραστικά τα φορολογικά έσοδα του κράτους.

Με βάση λοιπόν, αυτά τα σοβαρά δημοσιονομικά, κοινωνικοοικονομικά και παραγωγικά προβλήματα τα οποία έχουν δημιουργήσει στην ελληνική οικονομία οι εφαρμοζόμενες πολιτικές, η λύση δεν μπορεί να είναι τα μέτρα λιτότητας και αυστηρής δημοσιονομικής πειθαρχίας που οδηγούν στη παράταση των συνθηκών οικονομικής κρίσης και ύφεσης της ελληνικής οικονομίας, αποδομούν το σύστημα κοινωνικής προστασίας, οδηγούν σε κραχ την αγορά εργασίας με την εκτίναξη της ανεργίας και της εργασιακής ανασφάλειας.

Αντίθετα, απαιτείται ριζικός επανασχεδιασμός των οικονομικών και κοινωνικών πολιτικών που θα οδηγούν στην καινοτομική, παραγωγική και αειφόρο ανάπτυξη, με την ενίσχυση της ζήτησης, των δημόσιων και

ιδιωτικών επενδύσεων, την αναδιανομή του εισοδήματος και την ενίσχυση του κοινωνικού κράτους.

4.5 Ευκολία ίδρυσης επιχείρησης

Σύμφωνα με τον πρόεδρο του ΕΒΕΑ (Εμπορικό & Βιομηχανικό Επιμελητήριο Αθηνών) κ. Κωνσταντίνου Μίχαλου, «Ο επιχειρηματικός κόσμος, όπως προκύπτει και από την έρευνα του ΚΕΜΕ-ΕΒΕΑ, επιζητά ένα σταθερό οικονομικό περιβάλλον, ώστε να μπορεί να προγραμματίζει χωρίς ανατροπές τη δραστηριότητά του σε βάθος χρόνου.»

Σύμφωνα με έρευνα που πραγματοποίησε το ΚΕΜΕ – ΕΒΕΑ ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που εμποδίζουν την επιχειρηματικότητα είναι η γραφειοκρατία στις συναλλαγές με το Δημόσιο, που το 57% θεωρεί πρόβλημα μείζονος σημασίας. Συχνά γίνεται λόγος για την απλούστευση των συναλλαγών των επιχειρήσεων με τον δημόσιο τομέα, αποσκοπώντας στην υπερπήδηση των εμποδίων που πηγάζουν από την εκτεταμένη γραφειοκρατία αλλά και στην ταχύτερη εξυπηρέτηση των συναλλασσόμενων. Η γραφειοκρατία όμως, εξακολουθεί να χαρακτηρίζεται ως «πάρα πολύ σημαντικό» πρόβλημα από το 57% των ερωτηθέντων και ως «πολύ σημαντικό» από το 20%, γεγονός το οποίο τονίζει την επίσπευση των διαδικασιών επίλυσης του. (ΕΒΕΑ, 2011)

Οι διαδικασίες που απαιτούνται για τη σύσταση μιας εταιρίας κυμαίνονται από επτά (7) έως δέκα (10), αναλόγως με την νομική μορφή της εταιρίας, όπου, όμως, πρέπει να επισημανθεί το γεγονός ότι σε κάθε ένα από τα προαναφερθέντα στάδια συμπεριλαμβάνεται ένας αριθμός επιμέρους γραφειοκρατικών διαδικασιών μέχρι την ολοκλήρωσή του. Σύμφωνα με στοιχεία του 2008 της Παγκόσμιας Τράπεζας, το χρονικό διάστημα το οποίο απαιτείται από την σύσταση μέχρι την λειτουργία μιας καινούργιας επιχείρησης, φτάνει τις δεκαεννέα (19) ημέρες κάτω από ένα ιδεατό σενάριο, το οποίο, όμως, σε πραγματικό χρόνο μπορεί να επεκταθεί κατά πολύ περισσότερο. Επίσης, η νομοθεσία η οποία ορίζει τον τρόπο και τις

διαδικασίες σύστασης νέων επιχειρήσεων έχει παραμείνει στάσιμη για περισσότερο από έναν αιώνα, με εξαίρεση τις Ανώνυμες Εταιρίες (Α.Ε.) και τις Εταιρίες Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.), όπου υπόκεινται σε συνεχείς μεταβολές, κυρίως σε θέματα σχετικά με τα απαραίτητα δικαιολογητικά τα οποία καλείται να προσκομίσει ο ενδιαφερόμενος και όχι τόσο ως προς την διαδικασία σύστασης. (EBEA., 2009)

Εξίσου σημαντικές κοινωνικές και οικονομικές προεκτάσεις συνεπάγονται του προβλήματος της διαφθοράς στις συναλλαγές μεταξύ επιχειρήσεων και δημοσίου. Είναι χαρακτηριστικό ότι το 90% των ερωτηθέντων προσέδωσαν πολύ μεγάλη βαρύτητα στο εν λόγω πρόβλημα, με το 52% να το χαρακτηρίζει ως «πάρα πολύ σημαντικό», το 18% ως «πολύ σημαντικό» και ένα ακόμα 19% των ερωτηθέντων να το χαρακτηρίζει ως «μετρίως σημαντικό». Επιπλέον, 7% των συμμετεχόντων χαρακτήρισαν το πρόβλημα ως «λίγο σημαντικό» και το υπόλοιπο 4% αυτών ως «ελάχιστα σημαντικό». (EBEA, 2011)

Επιπλέον η διαδικασία σύστασης καινούργιων επιχειρήσεων καθίσταται αρκετά χρονοβόρα, επιφέροντας αξιοσημείωτο κόστος τόσο στο Δημόσιο τομέα όσο και στους συναλλασσόμενους, καταναλώνοντας σημαντικό αριθμό εργατοωρών για την ολοκλήρωσή της.

Άλλα σημαντικά προβλήματα που δυσκολεύουν την επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα, έρευνα είναι

- Οι συνεχείς αλλαγές και η έλλειψη σταθερότητας στο φορολογικό, εργασιακό και ασφαλιστικό καθεστώς, όπου το 80% των συμμετεχόντων εκτιμά ως πρόβλημα ύψιστης βαρύτητας.
- Η ψυχολογία της αγοράς, όπου το 78% θεωρεί επίσης ύψιστης βαρύτητας πρόβλημα
- Το ύψος των φορολογικών συντελεστών και των άλλων τελών που διαμορφώνουν το κόστος λειτουργίας μιας επιχείρησης, όπου το 62% θεωρεί επίσης πάρα πολύ σημαντικό πρόβλημα.

- Η αδυναμία πάταξης του παραεμπορίου και της παραοικονομίας, όπου επίσης το 57% θεωρεί πάρα πολύ σημαντικό πρόβλημα για την επιχειρηματικότητα. (EBEA, 2011)

Όταν μια επιχείρηση δε λειτουργήσει εντός διαστήματος ενός μήνα από την έναρξη των διαδικασιών σύστασής της, υφίσταται επιπρόσθετο κόστος το οποίο επωμίζεται ο ενδιαφερόμενος. Το κόστος αυτό υφίσταται από το πρώτο κιάλας στάδιο της διαδικασίας, όταν ο ενδιαφερόμενος βρει τον χώρο εγκατάστασης της εταιρίας, πριν ακόμα την σύσταση του καταστατικού της. Στο σημείο αυτό, θα πρέπει να σημειωθεί ότι στις προαναφερθέντες μορφές κόστους προστίθεται και το κόστος ευκαιρίας, το οποίο παρουσιάζεται όταν η επιχείρηση δεν λειτουργεί για ένα χρονικό διάστημα. Συμπερασματικά μπορούμε να πούμε ότι όσο συντομότερες είναι οι διαδικασίες σύστασης νέων επιχειρήσεων, τόσο μικρότερο το κόστος το οποίο απορρέει από αυτές, τελικός αποδέκτης του οποίου είναι ο ίδιος ο ενδιαφερόμενος.

4.6 Εμπόριο Υπηρεσιών

Το εμπόριο των αγαθών σε σχέση με το εμπόριο των υπηρεσιών εξακολουθεί να είναι το σημαντικότερο τμήμα του εμπορίου στην Ε.Ε. Οι διεθνείς συναλλαγές στη χώρα μας στον τομέα των υπηρεσιών αυξάνονται με ταχύτερο ρυθμό από τις συναλλαγές στα αγαθά και με κατεύθυνση προς τον ανεπτυγμένο κόσμο.

Η χώρα μας, ανάλογα με το μέγεθός της, κατέχει σημαντική θέση στο παγκόσμιο εμπόριο υπηρεσιών. Εκτός του ότι βρίσκεται στις 40 σημαντικότερες χώρες εξαγωγής και εισαγωγής στον κόσμο, κατέχει στις εξαγωγές την 22^η θέση με αυξητική τάση. Και αυτό είναι πολύ σημαντικό διότι το πλεόνασμα για τη χώρα μας από τις εξαγωγές (εισπράξεις) είναι υπερδιπλάσιο από τις εισαγωγές (πληρωμές). (Κέντρο Εξαγωγικών Ερευνών & Μελετών)

Στη χώρα μας, οι μεταφορές και τα ταξίδια αποτελούν το μεγαλύτερο τμήμα του εμπορίου υπηρεσιών (50,6% των συνολικών εξαγωγών υπηρεσιών). Ο τομέας των επιχειρηματικών υπηρεσιών (υπηρεσίες ηλεκτρονικών υπολογιστών και πληροφορικής, λοιπές επιχειρηματικές δραστηριότητες, χρηματοοικονομικές δραστηριότητες, επικοινωνίες, κατασκευαστικές, ασφαλιστικές) έχει παρουσιάσει πολύ μεγάλη αύξηση τα τελευταία χρόνια, ενώ το εμπόριο των κυβερνητικών και των προσωπικών υπηρεσιών είναι σχετικά ασήμαντο.

4.7 Ξένες άμεσες επενδύσεις στον τομέα των υπηρεσιών

Οι άμεσες ξένες επενδύσεις έχουν κομβική σημασία στη διαδικασία αναδιάρθρωσης σε παγκόσμια κλίμακα και στη δημιουργία διεθνών κλάδων οικονομικής δραστηριότητας. Υπάρχει στενή σχέση μεταξύ του εμπορίου υπηρεσιών και των άμεσων επενδύσεων στο εξωτερικό. Οι ΑΞΕ είναι συνήθως προϋπόθεση για την εγκατάσταση εμπορικής παρουσίας και προσφέρουν στην χώρα υποδοχής υψηλότερους μισθούς, οδηγούν σε υψηλότερα επίπεδα παραγωγικότητας και διάχυσης τεχνογνωσίας, εισάγουν νέους βιομηχανικούς κλάδους και προϊόντα. Γενικά οι ΑΞΕ θεωρούνται ότι αποτελούν περισσότερο μεταφορά γνώσης και άυλων πόρων στο εξωτερικό, παρά μεταφορά κεφαλαίου. (Λιαργκόβας, 2007)

Οι χώρες με την ισχυρότερη επενδυτική παρουσία στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια είναι οι κλασσικές χώρες εξαγωγής κεφαλαίου, όπως η Γερμανία, η Γαλλία, το Ηνωμένο Βασίλειο, το Βέλγιο και Λουξεμβούργο και η Ολλανδία. Η παρουσία των ΗΠΑ παραμένει σχετικά χαμηλή, γεγονός που δείχνει την ύπαρξη σημαντικού επενδυτικού δυναμικού που μπορεί να ενεργοποιηθεί. Επίσης προβλέπεται και προσέλκυση ΞΑΕ από τη Ρωσία και την Ανατολική Ευρώπη, τη Μέση Ανατολή, τις Αραβικές Χώρες και την Ασία, ιδιαίτερα την Κίνα, που ενδιαφέρονται κυρίως για τους τομείς της ενέργειας, των τηλεπικοινωνιών, του τουρισμού, των μεταφορών & της εφοδιαστικής αλυσίδας.(www.investingreece.gov.gr)

Οι άμεσες ξένες επενδύσεις στην Ελλάδα μοιάζουν με το καρδιογράφημα ενός νεκρού». Η φράση ανήκει στον κ. Μπομπ Τράα, εκπρόσωπο του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ) στην Ελλάδα, και ειπώθηκε από το βήμα του συνεδρίου του Economist στην Αθήνα τον Ιανουάριο 2012. Τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος (ΤτΕ) για τις άμεσες ξένες επενδύσεις αποδεικνύουν με τον πιο κατηγορηματικό τρόπο την επενδυτική άπνοια στη χώρα μας.

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, το επτάμηνο Ιανουαρίου-Ιουλίου 2011 η καθαρή εισροή κεφαλαίων για ξένες άμεσες επενδύσεις (ΞΑΕ), για το πρώτο επτάμηνο του έτους, ήταν μόλις 634 εκατ. ευρώ, μειωμένες κατά 46,77% σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2010 και 64,65% σε σχέση με το 2009. Οι ξένες άμεσες επενδύσεις ήταν 1.188,9 εκατ. ευρώ το 2010 και 1.793,3 εκατ. ευρώ το 2009.

Οι σημαντικότερες ΞΑΕ που καταγράφονται από την ΤτΕ στο επτάμηνο αυτό είναι η εισροή 43 εκατ. ευρώ από την Cosco για τη συμμετοχή στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου του εμπορευματικού σταθμού του Πειραιά, η εισροή 30 εκατ. ευρώ για τη συμμετοχή της Velti Plc στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της θυγατρικής της Velti A.E. Προϊόντων Λογισμικού και Συναφών Προϊόντων και Υπηρεσιών, η εισροή 400 εκατ. ευρώ για την εξαγορά της εταιρείας Specifar Pharmaceuticals S.A. από την αμερικανική Watson Pharmaceuticals Inc. και, τέλος, τα 392 εκατ. από την εξαγορά του 10% του ΟΤΕ από την Deutsche Telekom.

Το επενδυτικό πλαίσιο που διαμορφώνεται για τους ξένους επενδυτές σε μια χώρα είναι σημαντικό για την ελκυστικότητα της χώρας αυτής για τους ξένους επενδυτές. Το πλαίσιο που έχει διαμορφωθεί στη χώρα μας, και η καθυστέρηση των προγραμματισμένων διαρθρωτικών αλλαγών, δεν δημιουργούν ένα ιδιαίτερα ευνοϊκό κλίμα για τους ξένους επενδυτές, εφόσον η Ελλάδα καταλαμβάνει στην έκθεση της Παγκόσμιας Τράπεζας «Doing Business 2012» στην 100η θέση (από 101 πέρυσι) της

παγκόσμιας κατάταξης για την προσέλκυση επενδύσεων και την επιχειρηματικότητα κάτω από χώρες όπως η Γουατεμάλα, το Βιετνάμ και η Υεμένη.

4.8 Έρευνα τεχνολογία και καινοτομία

Η έρευνα και η καινοτομία αποτελούν πρώτη προτεραιότητα της ΕΕ για την προώθηση της ανάπτυξης και της απασχόλησης. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να επενδύουν το 3% του ΑΕΠ τους στην E&A έως το 2020 ((1% δημόσια χρηματοδότηση, 2% επένδυση του ιδιωτικού τομέα). Με αυτόν τον τρόπο, εκτιμάται ότι θα δημιουργηθούν θέσεις εργασίας, ευημερία και καλύτερη ποιότητα ζωής. (http://europa.eu/pol/rd/index_el.htm).

Στόχος της χώρας μας για το 2010 ήταν ο διπλασιασμός της δαπάνης για ΕΤΑ ως ποσοστού του ΑΕΠ έως το 2010, έτσι ώστε αυτό να φθάσει τότε το 1,5%. Ως προς την ιδιωτική δαπάνη για ΕΤΑ, ο αντίστοιχος στόχος για το 2010 έχει τεθεί στο 0,6% του ΑΕΠ. Ιδιαίτερα χαμηλά σε σχέση με την Ε.Ε. είναι, η επιβάρυνση της αξίας παραγωγής με την ιδιωτική ΕΤΑ, αριθμός των διδακτορικών στις επιστήμες και την τεχνολογία, το ποσοστό των ερευνητών που απασχολείται στους κλάδους υψηλής – μέσης τεχνολογίας της μεταποίησης, το καινοτομικό αποτέλεσμα, τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας (7,7 ανά εκατ. πληθυσμού) έχουμε τη 10η θέση μεταξύ 12 χωρών σύγκρισης. (Εκθεση ΚΕΠΕ, Μάιος 2005)

Σύμφωνα με έρευνα του IMD, η Ελλάδα κατατάσσεται στην 43η θέση σε σύνολο 60 χωρών με κριτήριο τη *«θετική επίδραση του νομοθετικού της πλαισίου στην έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη»* και σε ανάλογη θέση για το κριτήριο της *«αποτελεσματικότητας του κρατικού μηχανισμού»*. (IMD, 2004)

Διαπιστώνεται και πάλι ότι το περιβάλλον, στο οποίο καλούνται να ιδρυθούν και να λειτουργήσουν επιχειρήσεις στη χώρα μας, είναι αποθαρρυντικό. Επιπλέον, η ελληνική κοινωνία δεν έχει ακόμα συνειδητοποιήσει ότι ο μόνος τρόπος για να επιβιώσει μια μικρή χώρα όπως

η Ελλάδα στα πλαίσια της παγκοσμιοποίησης είναι να πρωτοστατήσουμε στον τομέα της καινοτομίας για την ανάπτυξη προϊόντων, υπηρεσιών, επιχειρήσεων και κοινωνικών διαδικασιών και μοντέλων. Αυτός είναι ο λόγος που η καινοτομία βρίσκεται στο επίκεντρο της στρατηγικής "Ευρώπη 2020", της οποίας εμβληματική πρωτοβουλία είναι η Ένωση της Καινοτομίας.

4.9 Τεχνολογίες πληροφορικής

Η ανάπτυξη των τεχνολογιών πληροφορικής και τεχνολογιών δίνουν τεράστια ώθηση στην οικονομική ανάπτυξη και βελτιώνει την καθημερινή ζωή των ανθρώπων. Ένας από τους κυριότερους στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και η αύξηση των ρυθμών οικονομικής μεγέθυνσης με την επέκταση των κλάδων της οικονομίας που αποτελούν την οικονομία της γνώσης (knowledge-based economy). Με αυτό το στρατηγικό προσανατολισμό, τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιδιώκουν να αντιμετωπίσουν την υστέρηση των ρυθμών μεγέθυνσης της ευρωπαϊκής οικονομίας έναντι των ΗΠΑ.

Συγκεκριμένα προγραμματίζονται δράσεις που οδηγούν στην περαιτέρω ανάπτυξη και βελτίωση των υπηρεσιών τεχνολογιών πληροφορικής και παράλληλα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προωθεί σειρά οδηγιών, που αποβλέπουν στη δημιουργία υποστηρικτικού νομικού ρυθμιστικού περιβάλλοντος για την ελεύθερη και ασφαλή διακίνηση των υπηρεσιών των τεχνολογιών πληροφορικής μεταξύ των κρατών-μελών. Η εισαγωγή νομικού πλαισίου για την τυποποίηση των υπηρεσιών έχει αποδειχτεί σε διεθνές επίπεδο ότι συμβάλλει στην αποτελεσματική διάχυση των υπηρεσιών αυτών. (Εκθεση ΚΕΠΕ, Μάιος 2005)

Σύμφωνα με μελέτη του Economist Intelligence Unit με τίτλο IT Industry Competitiveness Index (Δείκτης Ανταγωνιστικότητας στον Κλάδο της Πληροφορικής) η Ελλάδα κατέβηκε τέσσερις θέσεις φθάνοντας στην 36^η (ανάμεσα σε 66), καθώς σημείωσε πτωχή πρόοδο σε τρεις κατηγορίες:

τη στήριξη του τομέα πληροφορικής, την έρευνα & ανάπτυξη και την υποδομή του κλάδου πληροφορικής. Ωστόσο, διατήρησε δυναμική θέση στις κατηγορίες του νομικού περιβάλλοντος και του ανθρώπινου δυναμικού.

Επίσης διαπιστώθηκε πως οι χώρες που κατά παράδοση συντηρούν έναν ισχυρό κλάδο στην πληροφορική σταθεροποίησαν την ηγετική τους θέση καθώς έχουν χτίσει ήδη σταθερές βάσεις και έχουν πραγματοποιήσει πολυετείς επενδύσεις για την τεχνολογική ανάπτυξη και άρα συνεχίζουν να αποκομίζουν τα οφέλη των επενδύσεων αυτών. Ωστόσο, η διεθνής αρένα ανταγωνισμού συνωστίζεται ολοένα και περισσότερο καθώς δημιουργούνται νέες προκλήσεις, κυρίως από τις ανερχόμενες οικονομίες οι οποίες βελτιώνονται συνεχώς με στόχο να πληρούν τα πρότυπα που έχουν θέσει οι ηγέτες. (Business Software Alliance BSA, 2011)

Η ζήτηση υπηρεσιών τεχνολογιών πληροφορικής στην ελληνική οικονομία προέρχεται από το δημόσιο (δημόσια διοίκηση, εκπαίδευση, υγεία), τον ιδιωτικό τομέα (ιδιαίτερα από τις επιχειρήσεις) και τα νοικοκυριά. Η ζήτηση καλύπτεται τόσο από ξένες εταιρείες (που χρησιμοποιούνται περισσότερο από μεγάλες βιομηχανίες, τράπεζες) όσο και από ελληνικές επιχειρήσεις (που εξυπηρετούν μικρομεσαίες επιχειρήσεις και το δημόσιο τομέα).

Στην Ελλάδα, σύμφωνα με στοιχεία το τελευταίο τρίμηνο του 2009, μεγάλη απογοήτευση χαρακτηρίζει την αγορά τεχνολογιών πληροφορικής, στην οικονομική δραστηριότητα στον τομέα Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών και διαμορφώνεται κατά μέσον όρο στις 73,7 μονάδες από τις 95,6 που ήταν το τρίτο τρίμηνο του 2009. Στην έντονη επιδείνωση συμβάλλουν κυρίως οι τομείς των Υπηρεσιών και του Λιανικού Εμπορίου ΤΠΕ. (ΣΕΠΕ, 2010)

«Η αρνητική οικονομική κατάσταση της Ελλάδας των τελευταίων δύο ετών είναι κατά κύριο λόγο υπεύθυνη για την ολίσθηση της χώρας στην φετινή κατάταξη. Ο δημόσιος αλλά και ο ιδιωτικός τομέας περικόπτουν

συνεχώς τις επενδύσεις τους σε τομείς όπως η έρευνα & ανάπτυξη αλλά και την στήριξη τους στις πατέντες μηχανολογικών εξαρτημάτων Η/Υ. Παρ' όλο που στην κατηγορία για την υποστήριξη του κλάδου της πληροφορικής η πρόσβαση σε επενδυτικά κεφάλαια έχει ενδυναμωθεί (υπάρχει δηλαδή μεγαλύτερη πρόσβαση σε μεσοπρόθεσμη χρηματοδότηση για επενδύσεις), η ηλεκτρονική διακυβέρνηση έχει σχετικά εγκαταλειφθεί καθώς επίσης και οι δαπάνες για τις δημόσιες συμβάσεις έχουν υποστεί σημαντική μείωση», τονίζει ο κ. Robert Holleyman, Πρόεδρος & CEO της BSA.

Η απελευθέρωση της αγοράς της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις υπηρεσίες τεχνολογιών πληροφορικής αναμένεται ότι θα οδηγήσει στην άρση των εμποδίων, τη διευκόλυνση της κινητικότητας εργαζομένων και επιχειρήσεων καθώς και τη δημιουργία ενιαίου ρυθμιστικού πλαισίου. Γεγονός που θα οδηγήσει στην αύξηση του ανταγωνισμού και τη δημιουργία νέων δεδομένων στην αγορά, καθώς και η δημιουργία σημαντικών ευκαιριών παραγωγικής και κερδοφόρας αξιοποίησης των υποδομών και των εφαρμογών πληροφορικής στην ελληνική οικονομία.

4.10 Δημόσια Διοίκηση

Η Ελλάδα αν και τα τελευταία χρόνια κάνει σημαντικές προσπάθειες, με μια σειρά από νομοθετήματα για την πάταξη της γραφειοκρατίας, αποδεικνύεται ότι υπάρχουν πολλά που πρέπει να βελτιώσει σε σχέση με τις άλλες χώρες της Ε.Ε. ώστε η δημόσια διοίκηση να είναι σε θέση να προσφέρει επαρκή πληροφόρηση και εξυπηρέτηση τόσο στον πολίτη όσο και στις επιχειρήσεις και να διευκολύνει τις συναλλαγές και την επιχειρηματική δράση μειώνοντας το αντίστοιχο κόστος, σε χρόνο ή χρήμα, το οποίο πολλές φορές δρα ανασταλτικά στην ανάληψη πρωτοβουλιών και οδηγεί στην ακύρωση επιχειρηματικών σχεδίων.

Ο δημόσιος τομέας στη χώρα μας πάσχει κυρίως από την άποψη της κακοδιοίκησης αλλά και της διαφθοράς, γεγονός που επιφέρει πολύ

επιβλαβείς επιπτώσεις, τόσο στη λειτουργία του κράτους με τη γραφειοκρατική αναποτελεσματικότητα του μηχανισμού του, όσο και στον ιδιωτικό τομέα με επιβαρυντικές συνέπειες για την οικονομική ανάπτυξη της χώρας και την εν γένει κοινωνική και πολιτισμική εξέλιξή της δεδομένου ότι οι δύο αυτοί τομείς που λειτουργούν ως συγκοινωνούντα δοχεία αλληλοεπηρεάζονται. Για την καταπολέμηση της διαφθοράς και κακοδιοίκησης απαιτείται αφενός μεν η ίδρυση και λειτουργία των κατάλληλων ελεγκτικών μηχανισμών με την αποτελεσματική αρωγή της δικαιοσύνης για την πρόληψη των φαινομένων αυτών αλλά και η ενεργή συμπαράσταση ολόκληρης της κοινωνίας. (Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης, 2011)

Τα τελευταία χρόνια έχει αρχίσει μια προσπάθεια προς αυτή την κατεύθυνση με το Ν. 2539/97 που προβλέπει την έκδοση κοινών υπουργικών αποφάσεων για την απλούστευση των διοικητικών διαδικασιών, και με το Ν.3013/2002, ο οποίος προβλέπει τη δυνατότητα κατάργησης δικαιολογητικών με διαδικασίες που εντάσσονται στα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (Κ.Ε.Π.), καθώς και με τη νομοθετική ρύθμιση (Ν.3242/2004) προχωράει στην καθιέρωση ενιαίων κριτηρίων, στην απλούστευση των διοικητικών διαδικασιών, αντίστοιχων αυτών που ισχύουν σε άλλες χώρες της Ε.Ε. και στοχεύει στη μετατροπή των Κ.Ε.Π. σε κέντρα ολοκληρωμένων διοικητικών συναλλαγών. (Απόφαση 2011/130/ΕΕ)

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα «Πολιτεία», παράλληλα με το επιχειρησιακό πρόγραμμα «Κοινωνία της Πληροφορίας», προωθεί δράσεις για τη βελτίωση των σχέσεων κράτους-πολίτη και την αντιμετώπιση της γραφειοκρατίας με την απλούστευση διοικητικών διαδικασιών, την εισαγωγή ηλεκτρονικών υπηρεσιών και την ένταξή τους στο σύστημα διεκπεραίωσης μέσω των Κ.Ε.Π., την επέκταση της χρήσης των νέων τεχνολογιών και τη βελτίωση των υποδομών, την αναβάθμιση του

ανθρώπινου δυναμικού και την προώθηση διεθνών συνεργασιών με στόχο τη διοικητική σύγκλιση σε ευρωπαϊκό επίπεδο. (ΚΕΠΕ, Μάιος 2005)

Επίσης συστήθηκε ο Οργανισμός "Επενδύστε στην Ελλάδα Α.Ε." ο οποίος είναι ο αρμόδιος εθνικός φορέας για την προώθηση, προσέλκυση και υποστήριξη των άμεσων επενδύσεων στην Ελλάδα καθώς και για την υλοποίηση της διαδικασίας «Επιτάχυνση και διαφάνεια υλοποίησης Στρατηγικών Επενδύσεων». Αποστολή του η προώθηση, προσέλκυση και υποστήριξη των άμεσων επενδύσεων, παρέχοντας στους επενδυτές όλες τις υπηρεσίες που χρειάζονται για να αξιοποιήσουν επιτυχώς τις ποικίλες ευκαιρίες που προσφέρει η Ελλάδα. Ο Οργανισμός που λειτουργεί ως ένα one-stop shop. (www.investingreece.gov.gr)

4.11 Διαπιστώσεις

Συμπερασματικά και με ανάλυση των κλάδων των υπηρεσιών στην Ελλάδα μπορούμε να πούμε ότι:

- Ο τριτογενής τομέας είναι ένας γρήγορα αναπτυσσόμενος τομέας, με πραγματική αύξηση από τις υψηλότερες μεταξύ των χωρών της Ε.Ε. τα τελευταία χρόνια, και συνεισφέρει συνολικά το 73% στο ΑΕΠ της χώρας. Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται σημαντική αύξηση της απασχόλησης στον τομέα των υπηρεσιών, η Ελλάδα όμως εξακολουθεί να παρουσιάζει από τα χαμηλότερα ποσοστά απασχόλησης στις υπηρεσίες μεταξύ των χωρών της Ε.Ε., με εξαίρεση την Πορτογαλία. Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις παίζουν ένα πολύ σημαντικό ρόλο στον τομέα των υπηρεσιών τόσο στη ευρωπαϊκή όσο και στην ελληνική οικονομία, όπου ο αριθμός των απασχολουμένων ανά επιχείρηση είναι πολύ χαμηλός σε σχέση με το μέσο όρο των χωρών της Ε.Ε., ο οποίος με τη σειρά του είναι πολύ χαμηλότερος από ό,τι στις ΗΠΑ.

Η συμμετοχή των τομέων που επηρεάζονται από την υπό συζήτηση Οδηγία ανέρχεται στο 48,6% της συνολικής ακαθάριστης αξίας παραγωγής της οικονομίας, ενώ αν συμπεριληφθούν και οι κατασκευές στο 55,9%. Οι

τομείς αυτοί απασχολούν το 45,4% του συνόλου των απασχολουμένων, ενώ αν συμπεριληφθούν και οι κατασκευές το 52,8% του συνόλου των απασχολουμένων.

Η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων βρίσκεται σε χαμηλό επίπεδο και επηρεάζεται σε μεγάλο βαθμό από νόμους και ρυθμίσεις, που θεσπίζονται από το κράτος με αγαθούς σκοπούς, αλλά λειτουργούν στην πράξη ως εμπόδια της επιχειρηματικότητας και κατ'επέκταση επιβραδύνουν τους ρυθμούς ανάπτυξης. Η διατήρηση υψηλών ρυθμών ανάπτυξης τώρα που αρχίζουν να εκλείπουν οι εξωγενείς παράγοντες ενίσχυσης των αναπτυξιακών επιδόσεων (κοινοτικά κονδύλια, Ολυμπιακοί Αγώνες) γίνεται δυσκολότερη, ενώ καθίσταται επιτακτικότερη η ανάγκη για ισχυροποίηση των ελληνικών επιχειρήσεων και για στήριξη της επιχειρηματικότητας.

- Το εμπόριο υπηρεσιών στην Ελλάδα παρουσίασε σημαντική αύξηση τα τελευταία 10 χρόνια. Η χώρα μας έχει ένα μικρό διευρυνόμενο πλεονασματικό ισοζύγιο με την Ε.Ε., το οποίο στηρίζεται κυρίως στον τουρισμό και τη ναυτιλία. Ωστόσο η ελληνική οικονομία δεν κατάφερε να αποκτήσει εξωστρεφή προσανατολισμό και αυτό σημαίνει ότι η εσωτερική ζήτηση συνεχίζει να παίζει το βασικό ρόλο στην ανάπτυξη της οικονομίας. Οι Έλληνες επιχειρηματίες έχουν την προσοχή τους στραμμένη περισσότερο προς την εσωτερική αγορά και δεν προσαρμόζουν εύκολα τη δομή και τη λειτουργία των επιχειρήσεών τους προκειμένου να δραστηριοποιηθούν σε άλλες αγορές.

- Οι εισροές ξένων άμεσων επενδύσεων στον τομέα των υπηρεσιών κυριαρχούν στην Ε.Ε. και συγκεντρώνονται σε λίγες χώρες της (Γερμανία, Βέλγιο- Λουξεμβούργο, Ηνωμένο Βασίλειο). Για την Ελλάδα ανέρχονται σε 1 δισ. \$ την περίοδο 1998-2000 (μέσος όρος) και αποτελούν το 0,3% των ξένων άμεσων επενδύσεων της Ε.Ε.- 25.

- Το μερίδιο των εισροών ξένων άμεσων επενδύσεων των κλάδων που καλύπτονται από την Οδηγία, για το σύνολο της Ε.Ε. είναι περίπου το

1/3 του συνόλου, πολύ χαμηλότερο δηλαδή σε σχέση με τη συμμετοχή των κλάδων αυτών στην εγχώρια παραγωγή. Για την Ελλάδα το ποσοστό είναι ακόμη χαμηλότερο (15,4%).

- Η χώρα μας υστερεί σε μεγάλο βαθμό ως προς τα κονδύλια που διατίθενται για την τεχνολογική ανάπτυξη και η ιδιωτική ερευνητική δαπάνη είναι απογοητευτικά χαμηλή.

- Η χρήση τεχνολογιών πληροφορικής στην Ελλάδα έχει αυξηθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια, κυρίως στο Δημόσιο και τις μεγαλύτερες ιδιωτικές επιχειρήσεις είναι όμως περιορισμένη στους αυτοαπασχολούμενους και στις επιχειρήσεις, ενώ οι εμπορικές ανταλλαγές μέσω διαδικτύου είναι επίσης πολύ περιορισμένες. Η επένδυση και η αποτελεσματική εισαγωγή τεχνολογιών πληροφορικής στο παραγωγικό σύστημα θεωρούνται κρίσιμοι παράγοντες για την εισαγωγή νέων δυναμικών κλάδων στην οικονομία, τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και τη δημιουργία νέων αγορών και συμβάλλει ουσιαστικά στη διαδικασία οικονομικής μεγέθυνσης.

Τα τελευταία χρόνια, με μια σειρά από νομοθετήματα, γίνονται προσπάθειες για την πάταξη της γραφειοκρατίας, χωρίς πολλές φορές να επιτυγχάνεται ο στόχος, αν και έχουν γίνει θετικά βήματα. Οι συγκρίσεις με τις άλλες χώρες της Ε.Ε. δείχνουν ότι πολλά απομένουν ακόμα να βελτιωθούν, ώστε η δημόσια διοίκηση να είναι σε θέση να προσφέρει επαρκή πληροφόρηση και εξυπηρέτηση τόσο στον πολίτη όσο και στις επιχειρήσεις και να διευκολύνει τις συναλλαγές και την επιχειρηματική δράση μειώνοντας το αντίστοιχο κόστος, σε χρόνο ή χρήμα, τα οποία πολλές φορές δρουν ανασταλτικά στην ανάληψη πρωτοβουλιών ή οδηγούν στην ακύρωση επιχειρηματικών σχεδίων. Η δημόσια διοίκηση δεν λειτουργεί ικανοποιητικά και προκαλεί αδικαιολόγητα κόστη σε επενδυτές, ενώ επιβαρύνει και τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

- Οι διαδικασίες αδειοδότησης μιας νέας επιχείρησης ή επέκτασης ή εκσυγχρονισμού μιας υφιστάμενης στον τομέα των υπηρεσιών, και σε πιο

περιορισμένη έκταση των επαγγελματιών παροχής υπηρεσιών, ίσως να μην είναι τόσο πολύπλοκες όσο οι αντίστοιχες διαδικασίες στον τομέα της μεταποίησης, ωστόσο σε πολλές περιπτώσεις η σκοπιμότητα ύπαρξης κάποιων διαδικασιών έχει αμφίβολα αποτελέσματα στην προστασία του δημοσίου συμφέροντος και του καταναλωτή, ενώ δημιουργεί αδικαιολόγητες καθυστερήσεις και προκαλεί πρόσθετο κόστος στους παρόχους.

- Το θεσμικό πλαίσιο δεν διευκολύνει τις διασυνοριακές συναλλαγές και δεν δημιουργεί ένα ευνοϊκό επενδυτικό κλίμα ούτε για τους εγχώριους παρόχους υπηρεσιών ούτε για τους ξένους επενδυτές.

- Οι μεγάλες επιχειρήσεις του τομέα των υπηρεσιών ίσως αντιμετωπίζουν με μεγαλύτερη ευχέρεια τα παραπάνω εμπόδια, αλλά οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις, που αποτελούν και τη συντριπτική πλειοψηφία, φαίνεται να συναντούν δυσχέρειες στην εγχώρια αγορά, να είναι περισσότερο ευάλωτες σε πιθανό ανταγωνισμό από άλλες επιχειρήσεις που θα επιθυμούσαν να δραστηριοποιηθούν στη χώρα μας, οι ίδιες δε απέχουν από οποιαδήποτε διασυνοριακή δραστηριότητα. (Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 2007)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

5.1 Εισαγωγή

Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα έχει ως στόχο να σφυρηλατήσει ολοένα στενότερους δεσμούς μεταξύ των χωρών και των λαών της Ευρώπης και να εξασφαλίσει την οικονομική και κοινωνική πρόοδο. Σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 2 της συνθήκης, η εσωτερική αγορά περιλαμβάνει ένα χώρο χωρίς εσωτερικά σύνορα, στον οποίο εξασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών. Η ελευθερία εγκατάστασης εξασφαλίζεται βάσει του άρθρου 43 της συνθήκης. Το άρθρο 49 της συνθήκης θεσπίζει το δικαίωμα παροχής υπηρεσιών. Η εξάλειψη των εμποδίων για την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών μεταξύ των κρατών μελών, αποτελεί ουσιαστικό μέσο για την ενίσχυση της ενσωμάτωσης μεταξύ των λαών της Ευρώπης και την προώθηση της ισορροπημένης και βιώσιμης οικονομικής και κοινωνικής προόδου.

Για να αρθούν οι φραγμοί αυτού του είδους, πρέπει να εξασφαλιστεί ότι η ανάπτυξη των δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών συμβάλλει στην εκπλήρωση της αποστολής που καθορίζεται στο άρθρο 2 της συνθήκης, το οποίο προβλέπει προώθηση της αρμονικής, ισόρροπης και βιώσιμης ανάπτυξης των οικονομικών δραστηριοτήτων, υψηλό επίπεδο απασχόλησης και κοινωνικής προστασίας, ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, βιώσιμη, μη πληθωριστική ανάπτυξη, υψηλό βαθμό ανταγωνιστικότητας και σύγκλισης των οικονομικών επιδόσεων, υψηλό επίπεδο προστασίας και βελτίωσης της ποιότητας του περιβάλλοντος, άνοδο του βιοτικού επιπέδου και της ποιότητας ζωής, οικονομική και κοινωνική συνοχή και αλληλεγγύη μεταξύ των κρατών μελών. (ΟΔΗΓΙΑ 2006/123/EK)

Στο κεφάλαιο αυτό εξετάζονται οι αναμενόμενες επιπτώσεις από την εφαρμογή της Οδηγίας μέσα στο πλαίσιο των εξελίξεων που

διαμορφώθηκαν στον τομέα των υπηρεσιών και των επιμέρους κλάδων του τομέα τα τελευταία χρόνια, οι οποίες παρουσιάζονται στα Κεφάλαια 4 καθώς και το ευρύτερο οικονομικό πλαίσιο και τις προβλεπόμενες εξελίξεις για την ελληνική οικονομία.

Είναι δεδομένο ότι οι αναμενόμενες επιπτώσεις σε μεγάλο βαθμό θα εξαρτηθούν από το βαθμό στον οποίο η πραγματοποίηση των επιδιωκόμενων στόχων (διοικητική απλούστευση, συνεργασία μεταξύ των χωρών) θα προχωρήσει ικανοποιητικά και παράλληλα στις διάφορες χώρες.

5.2 Οικονομική κατάσταση της ελληνικής οικονομίας

Σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα στοιχεία των Εθνικών Λογαριασμών (ΕΛ.ΣΤΑΤ., Απρίλιος 2011), η ελληνική οικονομία παρέμεινε σε καθεστώς ύφεσης καθ' όλη τη διάρκεια του 2010 και με στοιχεία που καλύπτουν το διάστημα μέχρι και το δεύτερο τρίμηνο του 2011, παρέμεινε σε ύφεση κατά τα δύο πρώτα τρίμηνα του 2011, με την ένταση της ύφεσης να εμφανίζεται σημαντικά διευρυμένη συγκριτικά με τα αντίστοιχα τρίμηνα του προηγούμενου έτους. Συγκεκριμένα, κατά το πρώτο τρίμηνο του 2011 ο ρυθμός υποχώρησης του ΑΕΠ ανήλθε σε 5,5%, έναντι 2,8% κατά το αντίστοιχο τρίμηνο του 2010, ενώ κατά δεύτερο τρίμηνο του 2011 η κάμψη του ΑΕΠ έφτασε το 7,3%, έναντι 4,0% κατά το αντίστοιχο τρίμηνο του 2010. (ΚΕΠΕ, 2011)

Τα σημαντικά επίπεδα αύξησης του διεθνούς εμπορίου, διαμορφώνουν ευνοϊκό περιβάλλον, για θετικές επιδόσεις των ελληνικών εξαγωγών αγαθών και κυρίως υπηρεσιών. Όμως, ο υψηλός πληθωρισμός και η ανατίμηση του ευρώ αλλά και η έκταση που δόθηκε στη δυσχερή οικονομική κατάσταση στην οποία βρίσκεται η χώρα μας, είχε ως αποτέλεσμα και της απώλειας ανταγωνιστικότητας και την εξωτερική ζήτηση για ελληνικά προϊόντα και υπηρεσίες ιδιαίτερα ασθενής. Οι κλάδοι της οικονομίας που παράγουν εξαγώγιμα αγαθά και υπηρεσίες δεν παρουσιάζουν δυναμισμό γεγονός που προβληματίζει και δικαιολογεί

ανησυχίες για τις μελλοντικές αναπτυξιακές προοπτικές, ενώ καθιστά επιτακτική ανάγκη τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας. Είναι πολύ δύσκολο έως αδύνατο να συντηρηθεί για μεγάλο διάστημα μια διαδικασία οικονομικής ανόδου, η οποία κατά βάση στηρίζεται στην εσωτερική ζήτηση και την πολύ γρήγορη αύξηση του δανεισμού των νοικοκυριών, αν αυτή δεν συνοδευτεί από ικανοποιητικές επιδόσεις σε ότι αφορά στις εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών, ώστε να μπορεί ως ένα βαθμό να αντισταθμιστεί η γρήγορη αύξηση των εισαγωγών, που συμβαδίζει με τη γρήγορη αύξηση της εσωτερικής ζήτησης. (ΚΕΠΕ, 2005)

Για το λόγο αυτό είναι απόλυτη ανάγκη η ταχύτατη ανάπτυξη εξωστρέφειας των κλάδων της ελληνικής οικονομίας και η άσκηση της οικονομικής πολιτικής που θα είναι σε θέση να πείσει τις αγορές ότι είναι άξια της εμπιστοσύνης τους. Η προώθηση των σκοπών αυτών καθιστούν αναγκαία την ανάληψη πρωτοβουλιών διαρθρωτικού χαρακτήρα, οι οποίες δεν είναι πάντοτε εύκολο να μεθοδευτούν.

Από την εφαρμογή της Οδηγίας αναμένεται να προκύψουν θετικές επιπτώσεις για το σύνολο της Ε.Ε. Συγκεκριμένα, αναμένεται αύξηση της παραγωγής σε όλους τους τομείς της οικονομίας και κυρίως στους κλάδους των υπηρεσιών, δημιουργία νέων θέσεων εργασίας σε όλες τις χώρες, αύξηση του εμπορίου των υπηρεσιών και μείωση των τιμών στους κλάδους που καλύπτονται από την Οδηγία. Μεγαλύτερες ωφέλειες θα προκύψουν αμεσότερα, ενώ μακροχρόνια μετά την πλήρη ενσωμάτωση όλων των δευτερογενών επιδράσεων θα προκύψουν επιπρόσθετες ωφέλειες. (Copenhagen Economics, 2005)

Τα συνολικά άμεσα αποτελέσματα για τη χώρα μας εκτιμώνται σε αύξηση του επιπέδου ευημερίας (κατανάλωση), αύξηση των πραγματικών μισθών, αύξηση της απόδοσης κεφαλαίου και αύξηση της συνολικής απασχόλησης. Επίσης, στους κλάδους των υπηρεσιών αναμένεται αύξηση της απασχόλησης και της προστιθέμενης αξίας.

5.3 Εμπόριο Υπηρεσιών

Οι επιχειρήσεις, ιδιαίτερα οι μικρομεσαίες, λόγω του πρόσθετου διοικητικού κόστους που έχουν να αντιμετωπίσουν σε κάθε επέκταση σε νέα αγορά, δεν μπορούν να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητες επέκτασης των δραστηριοτήτων τους σε άλλες χώρες και να αντλήσουν τα ανάλογα οφέλη (οικονομίες κλίμακας). Μάλιστα στους περισσότερους τομείς των υπηρεσιών, λιγότερο από το 5% της παραγωγής εξάγεται σε άλλα κράτη-μέλη. Σύμφωνα με εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αυτό εν μέρει οφείλεται στο κόστος που προκαλούν στο εμπόριο τα υφιστάμενα διοικητικά εμπόδια μεταξύ των κρατών-μελών.

Η αυστηρότητα και η πυκνότητα των κανονιστικών ρυθμίσεων μιας χώρας καθώς και η ετερογένεια του θεσμικού πλαισίου μεταξύ των χωρών της Ε.Ε. επηρεάζουν τα μεγέθη του εμπορίου υπηρεσιών και των ξένων άμεσων επενδύσεων, καθώς επίσης και την ανταγωνιστικότητα και τα επίπεδα παραγωγικότητας των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών. Οι συνέπειες φαίνεται να είναι ιδιαίτερα σημαντικές για τις ελληνικές επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών. Από τη μια διότι στη συντριπτική πλειοψηφία τους είναι μικρές επιχειρήσεις και από την άλλη διότι δεν παρουσιάζουν καμία εξωστρέφεια, με εξαίρεση μόνο τις τουριστικές. Επίσης η παραγωγικότητα και η ανταγωνιστικότητά τους είναι σε εξαιρετικά χαμηλά επίπεδα. (Κατσουλάκος, Γ. 2008)

Η διευρυνόμενη διαφορά στην κατά κεφαλήν οικονομική ανάπτυξη μεταξύ Ε.Ε. και ΗΠΑ οφείλεται σε σημαντικό βαθμό στο γεγονός ότι οι ΗΠΑ καταφέρνουν καλύτερα από την Ε.Ε. να αυξήσουν την παραγωγικότητα στις επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών. Η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της παραγωγικότητας των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών θα είναι δύσκολη, αν δεν αντιμετωπισθούν αποτελεσματικά οι αρνητικές επιπτώσεις των εμποδίων στη διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών. (O'Mahony, M. and B. Van Ark (eds), 2003)

Επιπλέον, το επίπεδο των κανονιστικών ρυθμίσεων εμποδίζει σημαντικά το εμπόριο των υπηρεσιών και τις ξένες άμεσες επενδύσεις στις χώρες του ΟΟΣΑ. Μία προσαρμογή των κανονιστικών πλαισίων των λοιπών χωρών στο επίπεδο της χώρας με το λιγότερο αυστηρό ρυθμιστικό πλαίσιο (Ηνωμένο Βασίλειο) θα μπορούσε να αυξήσει το διμερές εμπόριο των υπηρεσιών κατά 20% περίπου. (Nicoletti, G. Golub S., Hajkova D., Mirza D. and K. Y. You, 2003)

Η Οδηγία αναμένεται να επιφέρει βελτιώσεις στα ποιοτικά χαρακτηριστικά των υπηρεσιών, την μείωση των τιμών λόγω του ανταγωνισμού, την αύξηση της παραγωγής και της παραγωγικότητας. Η απελευθέρωση των υπηρεσιών επιταχύνει την ομοιογενοποίηση των τεχνικών παραγωγής και ευνοεί την καινοτομία. Η μείωση των τιμών προέρχεται από την συρρίκνωση των περιθωρίων κέρδους (τα οποία, στον τομέα των υπηρεσιών, συχνά είναι υψηλότερα από τον μέσο όρο εξαιτίας της περιορισμένης απελευθέρωσης των αγορών, της άσκησης μονοπωλιακών ή ολιγοπωλιακών προνομίων κλπ), από την δημιουργία οικονομιών κλίμακας, από την μείωση του κόστους των εισροών και την μείωση του κατά μονάδα κόστους χρηματοδότησης των επιχειρήσεων. Η ένταση του ανταγωνισμού, περιορίζοντας τις δυνατότητες υπερβαλλόντων κερδών αναμένεται να οδηγήσει στην μείωση των τιμών προς όφελος των καταναλωτών. (Χλέτσος Μ., 2011)

Επίσης, η Οδηγία ευνοεί την μείωση του κόστους των εισροών, διότι οι επιχειρήσεις, αντιμέτωπες με τις αυξανόμενες ανταγωνιστικές πιέσεις, διαπραγματεύονται εκ νέου τις τιμές με τους προμηθευτές τους. Η μείωση του κόστους παραγωγής, η βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών και γενικότερα η αναδιοργάνωση των υπηρεσιών έτσι ώστε να προσαρμοσθούν στον διεθνή ανταγωνισμό αναμένεται να συμβάλουν στην αύξηση του παγκόσμιου ΑΕΠ. Οι εκτιμήσεις, βασισμένες στις επιπτώσεις που είχε η απελευθέρωση του εμπορίου αγαθών στην παγκόσμια παραγωγή (2%-3%) προαναγγέλλουν μία αύξηση του παγκόσμιου ΑΕΠ της τάξης του 4%-6%.

Οι Hufbauer και Warren (1999) βασίζουν την αισιόδοξη εκτίμηση τους στο γεγονός ότι οι αγορές των υπηρεσιών παρουσιάζουν περισσότερα εμπόδια από ότι οι αγορές αγαθών. Κατά συνέπεια, μια ουσιαστική απελευθέρωση είναι σε θέση να συμβάλει σημαντικά στην αύξηση της παγκόσμιας παραγωγής. Εντούτοις, μολονότι τα πλεονεκτήματα από την διεθνοποίηση των υπηρεσιών θα είναι σημαντικά, υπάρχουν και ορισμένοι δυσμενείς παράγοντες που μετριάζουν την αισιοδοξία των εκτιμήσεων: Τα αποτελέσματα της διεθνοποίησης ίσως δεν γενικευτούν σε όλους τους τομείς και όλες τις περιοχές. Οι διάφορες περιοχές, τομείς και κλάδοι θα επηρεασθούν διαφορετικά, ανάλογα με τις ιδιαίτερες συνθήκες που παρουσιάζουν ως προς το επίπεδο συγκέντρωσης και την φύση των δραστηριοτήτων τους. Επίσης, η απελευθέρωση του διεθνούς εμπορίου υπηρεσιών δεν φαίνεται να ωφελεί τις αναπτυσσόμενες χώρες στο ίδιο βαθμό με τις ανεπτυγμένες χώρες, από τις οποίες προέρχεται το 80% του παγκόσμιου εμπορίου υπηρεσιών. (INE, 2004)

Οι χώρες που σήμερα παρουσιάζουν μεγαλύτερη ετερογένεια στο κανονιστικό πλαίσιο με τις χώρες που συναλλάσσονται αναμένεται να έχουν σημαντικότερες μεταβολές στις εισαγωγές και τις εξαγωγές τους. Σε αυτές τις χώρες περιλαμβάνονται και Ελλάδα, για την οποία η αναμενόμενη αύξηση των εξαγωγών (25,2%) είναι μεγαλύτερη της αντίστοιχης των εισαγωγών (20,9%). Όμως, το έλλειμμα αναμένεται να διευρυνθεί σημαντικά εις βάρος της χώρας μας (189 εκατ. \$.), επειδή τα μεγέθη των εισαγωγών είναι μεγαλύτερα από εκείνα των εξαγωγών. (Kox, H., Lejour A. and Montizaan R., 2004.)

Επίσης, η βελτιωμένη πληροφόρηση των παρόχων υπηρεσιών για τις ευκαιρίες που υπάρχουν σε άλλες χώρες και η ταχύτερη διεκπεραίωση των απαιτούμενων διαδικασιών για την έναρξη λειτουργίας των επιχειρήσεών τους σε άλλη χώρα, θα αυξήσουν τις δυνατότητες των επιχειρήσεων να ξεκινήσουν ή να διευρύνουν τις διασυνοριακές δραστηριότητές τους. Εξάλλου, η εναρμόνιση των βασικών απαιτήσεων

ποιότητας (πληροφόρηση καταναλωτών, ασφάλεια) αναμένεται να αυξήσει την εμπιστοσύνη στη διασυνοριακή παροχή, να λειτουργήσει θετικά στη ζήτηση και να αυξήσει τις επιχειρηματικές ευκαιρίες. Βέβαια, η διαδικασία αυτή θα προκαλέσει και κάποιο κόστος στους προμηθευτές, το οποίο όμως εκτιμάται ότι θα είναι αμελητέο. (ΚΕΠΕ, 2005)

Η έγκαιρη αναβάθμιση των προσφερόμενων υπηρεσιών από Έλληνες παρόχους και η αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων κάθε τομέα καθώς και η λήψη μέτρων για τη στήριξη της επιχειρηματικότητας και τη βελτίωση των επιδόσεων των ελληνικών επιχειρήσεων κρίνονται απαραίτητα διότι με το άνοιγμα της αγοράς υπηρεσιών στην εσωτερική αγορά της Ε.Ε., η χώρα μας αναμένεται να αντιμετωπίσει ισχυρό ανταγωνισμό (εντατικοποίηση του ανταγωνισμού) από ξένους παρόχους με τον κίνδυνο εκτοπισμού ελληνικών επιχειρήσεων.

5.4 Ξένες Άμεσες Επενδύσεις

Η ετερογένεια και η ένταση του ρυθμιστικού πλαισίου φαίνεται να επηρεάζει σημαντικά στο απόθεμα των ξένων άμεσων επενδύσεων μεταξύ των χωρών της Ε.Ε.. Η μείωση του επιπέδου των κανονιστικών ρυθμίσεων ή της ετερογένειάς τους, που προβλέπεται από την Οδηγία, αναμένεται να διευκολύνει τις ξένες άμεσες επενδύσεις. Σύμφωνα με τη μελέτη του ΟΟΣΑ (Nicoletti et al., 2003) μία προσαρμογή των εθνικών κανονιστικών ρυθμίσεων στο επίπεδο της χώρας με το λιγότερο αυστηρό ρυθμιστικό πλαίσιο (Ηνωμένο Βασίλειο) θα μπορούσε να αυξήσει τις ξένες άμεσες επενδύσεις από 10% έως 20%.

Η αναγνώριση του σημαντικού ρόλου των ροών ιδιωτικού κεφαλαίου και ειδικότερα των Ξένων Άμεσων Επενδύσεων (ΞΑΕ) στην αναπτυξιακή διαδικασία μιας οικονομίας, έχει επηρεάσει τη στάση των περισσότερων χωρών για υιοθέτηση φιλελεύθερων πολιτικών προκειμένου αφενός να προσελκύσουν νέες επενδύσεις, αφετέρου να ενισχύουν την εξωστρέφεια των εγχώριων επιχειρήσεων. Αυτή η πολιτική συνδέεται με τις

προσδοκίες για διάχυση πολλών πλεονεκτημάτων σε διάφορους τομείς της οικονομίας και της κοινωνίας, αφού συντελούν στην οικονομική ανάπτυξη, στην αύξηση της απασχόλησης, της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας μιας οικονομίας αλλά και διάχυσης τεχνογνωσίας και γνώσης, των εξαγωγών, των φορολογικών εσόδων, βελτίωση της εγχώριας επιχειρηματικότητας, μεταφορά των καινοτομιών και της νέας τεχνολογίας αλλά και μοντέλων διοίκησης, λογιστικών προτύπων και νομικής παράδοσης. Για κάθε χώρα και πολύ περισσότερο για την Ελλάδα που είναι μια μικρή χώρα και συνεπώς μια μικρή αγορά οι Ξένες Άμεσες Επενδύσεις (ΞΑΕ) τόσο στο εσωτερικό (εισροές ΞΑΕ) όσο και στο εξωτερικό (εκροές ΞΑΕ) αποτελούν αποφασιστικό παράγοντα ανάπτυξης και προόδου της ελληνικής οικονομίας. Οι ΞΑΕ έχουν το χαρακτηριστικό να εισρέουν σε μια οικονομία με σκοπό να μείνουν και όχι να φύγουν με την εμφάνιση των πρώτων προβλημάτων. Αυτό το χαρακτηριστικό των ΞΑΕ αποτελεί σημαντικό ανάχωμα για μια οικονομία σε περίοδο οικονομικής κρίσης.

Η Ελλάδα παρότι έχει κάνει σημαντικά βήματα τα τελευταία χρόνια προς τη σωστή κατεύθυνση, πρέπει και μπορεί να συμμετέχει περαιτέρω ανταγωνιστικά στην παγκόσμια οικονομία, υιοθετώντας μια επενδυτική πολιτική προσέλκυσης διεθνών επενδυτικών κεφαλαίων, εκμεταλλευόμενη τη θέση της ως μέλους της ΕΕ και ως περιφερειακής οικονομικής δύναμης της Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Υπάρχει ανάγκη για χάραξη συγκεκριμένης σταθερής και μακρόπνοης επενδυτικής πολιτικής. Ειδικότερα εκσυγχρονισμός του θεσμικού πλαισίου ίδρυσης των ΑΕ και της φορολογικής νομοθεσίας. Κωδικοποίηση του συνόλου της νομοθεσίας, που αφορά σε επενδύσεις σε ένα ενιαίο κείμενο, με απώτερο στόχο την απλοποίησή της και την πάταξη της υπερβολικής ρύθμισης και της πολυνομίας. (Γιάννη Σαλαβόπουλου, 2006)

Σε ότι αφορά στη χώρα μας, το χαμηλό ύψος τόσο των εισροών ξένων άμεσων επενδύσεων στον τομέα των υπηρεσιών από χώρες της Ε.Ε., αλλά πολύ περισσότερο των εκροών προς αυτές, σε συνδυασμό με το

γεγονός ότι το μερίδιο των επενδύσεων που καλύπτεται από την Οδηγία είναι σχεδόν το ήμισυ σε σύγκριση με το μέσο όρο της Ε.Ε., έχει ως αποτέλεσμα οι συνολικά αναμενόμενες επιπτώσεις να είναι περιορισμένες. Δεν θα είναι όμως αμελητέες δεδομένου ότι οι εισροές ξένων άμεσων επενδύσεων στη χώρα μας είναι πολύ περιορισμένες.

5.5 Αγορά εργασίας

Στις Ευρωπαϊκές χώρες υπάρχει μια αλληλεπίδραση μεταξύ των τάσεων του ΑΕΠ και των ποσοστών ανεργίας. Όταν η οικονομική ανάπτυξη επιβραδύνεται οι θέσεις νεοεισερχομένων παγώνουν ή περικόπτονται, και το αντίστροφο. Το ΑΕΠ εκτιμάται ότι μειώθηκε ελαφρά περισσότερο από 4% το 2010 (μετά από μείωση 2,3% το 2009), ενώ όλοι οι διεθνείς οργανισμοί και οι εκθέσεις αξιολόγησης προβλέπουν ότι η ύφεση θα συνεχιστεί και το 2011. Η ύφεση πλήττει την κατανάλωση και πολύ πιο έντονα τις επενδύσεις. Η αβεβαιότητα, το αυξανόμενο φορολογικό βάρος, η πτώση της ζήτησης και οι χρηματοδοτικές στενότητες οδήγησαν σε μείωση των επενδύσεων το 2010 σε 18%. Δεομένου ότι και το 2009 οι επενδύσεις είχαν υποχωρήσει σημαντικά, έχουν πλέον περιοριστεί αισθητά οι παραγωγικές δυνατότητες - ο δυνητικός ρυθμός ανάπτυξης - της οικονομίας. Βεβαίως, ο δυνητικός ρυθμός ανάπτυξης αναμένεται να αυξηθεί στο μέλλον, καθώς θα αποδίδουν οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις και θα ενισχύεται η αξιοπιστία της χώρας συντελώντας, μεταξύ άλλων, στην εισροή ξένων επενδύσεων οι οποίες δημιουργούν νέες θέσεις παραγωγικής εργασίας. Η ύφεση είχε άμεσες και έντονες επιπτώσεις στην απασχόληση και την ανεργία. Η απασχόληση εκτιμάται ότι μειώθηκε κατά 2,5% περίπου το 2010, που σημαίνει απώλεια 100.000 θέσεων εργασίας. Η μείωση των θέσεων εργασίας συντέλεσε σημαντικά και στην άνοδο του αριθμού των ανέργων. Η ανεργία εκτιμάται ότι το 2010 ξεπέρασε το 12,5% του εργατικού δυναμικού, ενώ η τάση της αναμένεται να είναι σαφώς

αυξητική και το 2011. (Τράπεζα της Ελλάδος, Έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδος για τη Νομισματική Πολιτική 2010-2011,2011)

Η Οδηγία, επειδή καλύπτει ένα πολύ μεγάλο τμήμα της απασχόλησης στον τομέα των υπηρεσιών (περίπου τα 2/3 τόσο για την Ελλάδα) αναμένεται να οδηγήσει σε αύξηση των ευκαιριών απασχόλησης. Η εξάλειψη των εμποδίων στο διασυνοριακό εμπόριο, η προβλεπόμενη αύξηση των συναλλαγών, η προβλεπόμενη αύξηση των ξένων άμεσων επενδύσεων, η ανάπτυξη νέων περισσότερο δυναμικών και καινοτομικών επιχειρήσεων στον τομέα των υπηρεσιών, η βελτίωση της παραγωγικότητας και η αύξηση του ανταγωνισμού, σε συνδυασμό και με το γεγονός ότι οι υπηρεσίες είναι δραστηριότητες εντάσεως εργασίας, μπορεί να ενισχύσουν την απασχόληση.

Ένας τομέας στον οποίο αναμένεται σημαντική βελτίωση και επέκταση της δραστηριότητάς του, είναι ο τομέας υγειονομικού ενδιαφέροντος. Μέσω των διευκολύνσεων που προκύπτουν από την Οδηγία, αναμένεται να έχει θετικές επιπτώσεις στην αγορά εργασίας των επαγγελματιών του τομέα της υγείας και κατ' επέκταση στην αγορά εργασίας γενικότερα, εφόσον αναπτυχθούν από ελληνικές επιχειρήσεις, άλλου είδους δραστηριότητες όπως παραγωγή υγειονομικού υλικού, χρήση μηχανημάτων ή εργαλείων κ.λπ., σε πιθανή αυξημένη ζήτηση.(Ιωακείμογλου, Ηλίας, 2011)

Υπάρχει η πιθανότητα, σε επιχειρήσεις με χαμηλή παραγωγικότητα, που είναι ευάλωτες σε πιέσεις του διασυνοριακού ανταγωνισμού, να παρατηρηθεί το φαινόμενο της απώλειας θέσεων εργασίας. Επίσης, η διευκόλυνση στη μετακίνηση των εργαζομένων και της παροχής των υπηρεσιών με βάση την αρχή της χώρας καταγωγής είναι ενδεχόμενο να πλήξει ορισμένους κλάδους, οι οποίοι λειτουργούν σε προστατευμένες μη ανταγωνιστικές συνθήκες και οι οποίοι δείχνουν μειωμένη προσαρμοστικότητα στις νέες συνθήκες ανταγωνισμού τόσο στα πλαίσια της Ε.Ε. όσο και στο ευρύτερο διεθνές περιβάλλον. Σε κάθε περίπτωση, η

δημιουργία δυνατοτήτων δεν εγγυάται και την αποτελεσματική αξιοποίησή τους. Πολλά θα εξαρτηθούν από την προσπάθεια που θα γίνει από ελληνικής πλευράς τόσο στο επίπεδο της κυβερνητικής πολιτικής όσο και στο επίπεδο των επιχειρήσεων. (Εθνικό και Καποδιστριακό Παν/μιο Αθηνών, 2004)

5.6 Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις

Οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις, που αποτελούν στυλοβάτη της ελληνικής οικονομίας, πλήττονται όλο και περισσότερο από την τρέχουσα οικονομική και χρηματοπιστωτική κρίση, καθώς συρρικνώνεται η ζήτηση, περιορίζονται οι επενδύσεις και μειώνεται η ρευστότητα.

Η επίδραση από την εφαρμογή της Οδηγίας αναμένεται να είναι σημαντικότερη στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, γιατί η νομική και διοικητική πολυπλοκότητα φαίνεται να τις επηρεάζει, περισσότερο από τις μεγάλες, στην ανάληψη διασυνοριακών δραστηριοτήτων ή στην εγκατάλειψη διασυνοριακών ευκαιριών, με αποτέλεσμα στην πλειοψηφία τους να μην παρουσιάζουν καμία διασυνοριακή δραστηριότητα.

Η απλούστευση των διαδικασιών και η αρχή της χώρας προέλευσης οδηγεί σε μείωση του κόστους επέκτασης σε νέες αγορές, το οποίο, για τις μικρές επιχειρήσεις είναι δυσανάλογα βαρύ. Ο μεγάλος αριθμός των μικρομεσαίων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα των υπηρεσιών και οι επιπλέον δυσκολίες προσαρμογής που αντιμετωπίζουν ίσως απαιτούν επιπλέον παρεμβάσεις, ώστε να ισχυροποιήσουν τη θέση τους στο εσωτερικό της χώρας, να βελτιώσουν το βαθμό επιβίωσης και την παρουσία τους στο εξωτερικό και επομένως να διατηρήσουν ή να εξασφαλίσουν διάρκεια στην απασχόλησή τους.

Η απλοποίηση των διαδικασιών και τα ενιαία κέντρα εξυπηρέτησης, στο βαθμό που θα καταστούν αποτελεσματικά, αναμένεται να βοηθήσουν στην αντιμετώπιση καθυστερήσεων και ελλιπούς ενημέρωσης. Εξάλλου η προβλεπόμενη μείωση του αντίστοιχου κόστους θα διευκολύνουν τη

δραστηριοποίηση των επιχειρήσεων αυτών στο εξωτερικό και την αξιοποίηση ευκαιριών.

Η πληροφόρηση για τις ιδιαίτερες συνθήκες που επικρατούν σε επιμέρους τομείς ή αγορές του εξωτερικού, θα βοηθούσαν σημαντικά στη βελτίωση των επιδόσεων και σε τομείς υπηρεσιών, οι οποίοι μέχρι σήμερα δεν παρουσιάζουν καμία διασυννοριακή δραστηριότητα. Επίσης προγράμματα για την εισαγωγή και τη χρησιμοποίηση των τεχνολογιών πληροφορικής και βαθμιαία διείσδυση καινοτομιών και νέας τεχνολογίας στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, είναι ιδιαίτερα κρίσιμα για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς τους. (Ευαγγελία Παππά,) (Nonaka I., and Takeuchi H., 2001)

Βέβαια, οι επιχειρήσεις με χαμηλή παραγωγικότητα ίσως καταστούν ιδιαίτερα τρωτές σε πιέσεις του διασυννοριακού ανταγωνισμού και, στο βαθμό που δεν γίνουν οι απαραίτητες παρεμβάσεις ή δεν αναπτυχθούν προγράμματα στήριξης, μπορεί να οδηγηθούν εκτός αγοράς με ανάλογες επιπτώσεις στην απασχόληση.

5.7 Έρευνα – Τεχνολογία - Καινοτομία

Η καινοτομία αποτελεί κλειδί για την ανταγωνιστικότητα ,ιδίως στις σημερινές παγκόσμιες αγορές. Οι νέες γνώσεις παράγονται όχι μόνο μέσω της έρευνας και της τεχνολογίας αλλά και μέσω νέων λύσεων εμπορίας και διοίκησης επιχειρήσεων, διαφημίσεις σε κουτιά πίτσας, βελτίωση της ιγνλασιμότητας των αποβλήτων ηλεκτρικού εξοπλισμού, εύρεση νέων τρόπων παρακολούθησης της συμπεριφοράς των καταναλωτών ή αποτελεσματικότερη οργάνωση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων.

Για να παραμείνουν ανταγωνιστικές, οι ελληνικές επιχειρήσεις πρέπει να γίνουν περισσότερο επινοητικές και να επενδύσουν περισσότερο στην καινοτομία, την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη, ούτως ώστε να μπορέσουν να προσαρμόσουν τα επιχειρηματικά τους πρότυπα στις

προκλήσεις της παγκόσμιας οικονομίας και να βρεθούν σε καλύτερη θέση για την ανάπτυξη αλλά και την πώληση νέων προϊόντων ή υπηρεσιών.

Η παραποίηση, απομίμηση και η πειρατεία στερούν τις καινοτόμες επιχειρήσεις από τα οφέλη που τους αξίζουν δικαιωματικά. Οι νέες ιδέες και γνώσεις είναι απαραίτητες για την ανάπτυξη των επιχειρήσεων και τη διατήρηση της ανταγωνιστικότητάς τους. Παράλληλα με την καινοτομία σε τεχνικό επίπεδο, χρειάζονται και νέες προσεγγίσεις όσον αφορά τη διοίκηση των επιχειρήσεων και την προώθηση των προϊόντων.

Η έρευνα συμβάλλει στην προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης, στη δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας και στη διασφάλιση της ανταγωνιστικότητας της Ε.Ε. στο πλαίσιο της παγκόσμιας οικονομίας. Η Ε.Ε. ενθαρρύνει τις επενδύσεις στην έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη και τις στηρίζει ενεργά. Στόχος της είναι να διαθέσει το 3% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ) της στην έρευνα μέχρι το 2020. Ωστόσο, οι επενδύσεις έχουν μείνει στάσιμες στο 1,84% περίπου (από το 2005 και μετά), ενώ στις ΗΠΑ ανέρχονται σε ποσοστό μεγαλύτερο του 2,5% και στην Ιαπωνία σε ποσοστό μεγαλύτερο του 3%. (<http://ec.europa.eu>)

Η προσαρμογή της Ελλάδας στην Οδηγία για την απελευθέρωση των υπηρεσιών αναμένεται ότι θα φέρει αναβάθμιση αλλά και αυξημένες δυνατότητες επιλογών ως προς την ποιότητα των παρερχόμενων υπηρεσιών E&T.

Στο τομέα των επιχειρήσεων ο ανταγωνισμός που θα υπάρξει από τυχόν εισβολή ξένων επιχειρήσεων και παρά τις δυσκολίες που θα αντιμετωπίσουν αρχικά οι δυσπροσάρμοστες εγχώριες επιχειρήσεις, λόγω της εξυγίανσης και της συνακόλουθης (μεσοπρόθεσμα) ποιοτικής και ποσοτικής ανάπτυξης του τομέα, είναι δυνατόν να δημιουργηθούν νέες θέσεις ειδικευμένης εργασίας. Επιπλέον η γλώσσα θα αποτελέσει εμπόδιο στην εισαγωγή φθηνότερου προσωπικού. Συνέπεια του ανταγωνισμού, του εκσυγχρονισμού των εγχώριων μονάδων και της αναβάθμισης της

ποιότητας αναμένεται να παρατηρηθεί πτωτική τάση στις τιμές αλλά και πρόσβασή τους στις αγορές της Ε.Ε.

Επιπλέον η δημιουργία ειδικών κέντρων που θα παρέχουν πληροφορίες για τους διαγωνισμούς που πραγματοποιούνται στις χώρες της Ε.Ε., καθώς και η δυνατότητα εύκολης πρόσβασης σε κάθε περαιτέρω πληροφορία για τους διεξαγόμενους διαγωνισμούς, θα διευκολύνουν την πρόσβαση των εταιρειών παροχής υπηρεσιών πληροφορικής σε αυτούς. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι υπήρξαν εταιρείες που διέκοψαν την εξαγωγική τους δραστηριότητα εξαιτίας της αδυναμίας τους να έχουν έγκυρη και γρήγορη ενημέρωση των διαγωνισμών που προκηρύσσονται στις αγορές του εξωτερικού. (<http://ec.europa.eu>)

Εξάλλου ότι το μικρό μέγεθος της ελληνικής αγοράς είναι αρνητικός παράγοντας για την είσοδο ξένων επιχειρήσεων στην εγχώρια αγορά. Ενώ η δημιουργία ενιαίας εσωτερικής αγοράς θα οδηγήσει στη μείωση της γραφειοκρατίας και των δυσλειτουργιών στην εγχώρια αγορά, διευκολύνοντας έτσι τη λειτουργία των επιχειρήσεων και ιδιαίτερα την πρόσβασή τους στους διαγωνισμούς του Δημοσίου, που όπως υποστηρίζεται χρειάζονται επιτάχυνση των διαδικασιών και αύξηση της αποτελεσματικότητας κατά τη διαδικασία υλοποίησής τους. (Μ. Panopoulou (2001) και Μ. Panopoulou (2005), ΚΕΠΕ.)

Με την εφαρμογή της Οδηγίας, ο τομέας της τεχνολογία, της έρευνας και της καινοτομίας θα αποτελέσει τη βασική προϋπόθεση για την καλύτερη λειτουργία της δημόσιας διοίκησης. Θα γίνει εξοικονόμηση πόρων μέσω δυναμικών, βασισμένων στην παραγωγικότητα, και συμφερόντων από οικονομική άποψη διαδικασιών. Θα παρέχονται ποιοτικότερες υπηρεσίες που είναι δυναμικές, με επίκεντρο το χρήστη, εξατομικευμένες, που θα προσφέρονται ισότιμα σε όλους με πληρότητα και ασφάλεια. Θα εξασφαλίζονται οι προϋποθέσεις για ορθή διακυβέρνηση

μέσω ανοιχτών, διάφανων, αξιόπιστων, ευέλικτων και δημοκρατικών πρακτικών. Γενικά αναμένονται θετικές επιπτώσεων που συνεισφέρουν στην αξία του δημοσίου με μια δημόσια διοίκηση περισσότερο λειτουργική, προσφέροντας καλύτερες υπηρεσίες και περισσότερες ευκαιρίες για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις καθώς και διακυβέρνηση ανοιχτή, διαφανή, αξιόπιστη και συνεργατική. (Παρατηρητήριο για την ΚτΠ, 2007)

5.8 Κατανάλωση Υπηρεσιών – Προστασία Καταναλωτών

Μια κοινή πολιτική για την προστασία των καταναλωτών και των χρηστών προϊόντων και υπηρεσιών χρειάζεται για να λειτουργεί η ενιαία αγορά προς όφελος των πολιτών. Κύριος στόχος της είναι να επιτρέψει στους καταναλωτές της Ε.Ε. να επωφεληθούν από την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς και να παίξουν έναν ενεργό ρόλο μέσα σε αυτήν. Η ενιαία αγορά πρέπει να λειτουργεί υπέρ των συμφερόντων των καταναλωτών και δια της ελεύθερης επιλογής από αυτούς αγαθών και υπηρεσιών καλύτερης ποιότητας στην καλύτερη τιμή, χωρίς εξέταση της προέλευσης των αγαθών ή της εθνικότητας των παρεχόντων τις υπηρεσίες. Επιπλέον οι καταναλωτές πρέπει να έχουν στην ενιαία αγορά την ίδια προστασία με εκείνη που έχουν σε μια εθνική αγορά. Γι' αυτούς τους λόγους, τα προϊόντα και οι υπηρεσίες που διατίθενται στην ενιαία αγορά πρέπει να είναι ασφαλή και οι καταναλωτές πρέπει να λαμβάνουν τις κατάλληλες πληροφορίες ώστε να προβαίνουν στις αρμόζουσες επιλογές. (Στρατηγική της ΕΕ, COM 2007)

Είναι επιτακτική ανάγκη τα κράτη μέλη με την εναρμόνιση των νομοθεσιών τους και την ανάπτυξη των κατάλληλων μηχανισμών και πρακτικών να συμπληρώνουν, να υποστηρίζουν και να παρακολουθούν τις πολιτικές τους και να συμβάλλουν στην προστασία της υγείας, της ασφάλειας και των οικονομικών και νόμιμων συμφερόντων των καταναλωτών καθώς και στην προώθηση των δικαιωμάτων τους στην πληροφόρηση, την εκπαίδευση και την αυτοοργάνωση, προκειμένου να

διαφυλάξουν τα συμφέροντά τους. Βασικοί στόχοι τους είναι η εξασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας των καταναλωτών, κυρίως μέσω της βελτιωμένης τεκμηρίωσης, των καλύτερων διαβουλεύσεων και της καλύτερης εκπροσώπησης των συμφερόντων των καταναλωτών, και η εξασφάλιση αποτελεσματικής εφαρμογής των κανόνων για την προστασία των καταναλωτών, ιδίως μέσω της συνεργασίας όσον αφορά την επιβολή της εφαρμογής, και μέσω της πληροφόρησης, της εκπαίδευσης και της έννομης προστασίας. (Απόφαση αριθμ. 1926/2006 ΕΚ και του ΕΣ)

Πιστεύεται ότι η Οδηγία θα βοηθήσει στην ενδυνάμωση των καταναλωτών της Ελλάδας δίνοντάς τους πραγματικές επιλογές, ακριβή ενημέρωση, διαφάνεια της αγοράς και εμπιστοσύνη που απορρέει από την αποτελεσματική προστασία και τα εδραιωμένα δικαιώματα. Θα ενισχύσει την ευημερία των καταναλωτών της ΕΕ σε ότι αφορά τις τιμές, την επιλογή, την ποιότητα, την ποικιλία, τη δυνατότητα προσιτών τιμών και την ασφάλεια. Και θα προστατεύσει αποτελεσματικά τους καταναλωτές από σοβαρούς κινδύνους και απειλές που δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν από μόνοι τους.

Γι' αυτό οφείλουν οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών, οι οποίες ορίζονται ως αρμόδιες για την επιβολή της νομοθεσίας για την προστασία των συμφερόντων των καταναλωτών, να συνεργάζονται μεταξύ τους και με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή έτσι ώστε να εξασφαλίζουν τη συμμόρφωση με τη νομοθεσία και την ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και προκειμένου να ενισχύουν την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των καταναλωτών. (www.europedia.moussis.eu)

Όσον αφορά τον τομέα των τιμών, η Οδηγία αναμένεται να επιδράσει πτωτικά. Σε άλλες χώρες με ανάλογα μέτρα απελευθέρωσης των αγορών, έχουν σημειωθεί αντιδράσεις των επαγγελματικών οργανώσεων, που υποκρύπτουν φόβο για μείωση προσόδων των μελών τους. Ο σκεπτικισμός που υφίσταται σχετικά με την Οδηγία στο τομέα αυτό, δεν πηγάζει από αρνητικές εκτιμήσεις ως προς την επίδρασή της στις τιμές,

αλλά από φόβους ότι οι μειώσεις στις τιμές μπορεί να συντελεστούν σε βάρος της ποιότητας και των συμφερόντων των εργαζομένων. Όμως όπως προαναφέρθηκε αυτό είναι δυνατό να αντιμετωπιστεί με τις καλές πρακτικές που εξασφαλίζουν την ευημερία των καταναλωτών που με τη σειρά της αποτελεί τη βάση των αγορών που λειτουργούν σωστά. (E.E., [COM(2004) 374]),(E.E., [COM(2003) 270])

5.9 Δημόσια Διοίκηση

Σύμφωνα με την Οδηγία, κομβική σημασία έχει η δημιουργία των Ενιαίων Κέντρων Εξυπηρέτησης, ως Υπηρεσίες μιας Στάσης στα πλαίσια της διοικητικής απλούστευσης και της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Η χρήση των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ) στις δημόσιες διοικήσεις, σε συνδυασμό με οργανωτικές αλλαγές και νέες δεξιότητες του προσωπικού αναμένεται να οδηγήσουν στη βελτίωση των δημόσιων υπηρεσιών, καθώς και την ενίσχυση των δημοκρατικών διαδικασιών και των διαδικασιών στήριξης των δημόσιων πολιτικών. (www.ydmed.gov.gr)

Από την άποψη της παροχής υπηρεσιών στο κοινό, η Οδηγία αναμένεται να φέρει πολλά πλεονεκτήματα στην καθημερινή ζωή των πολιτών. Με την ηλεκτρονική διακυβέρνηση, είναι δυνατή η ευκολότερη πρόσβαση στις πληροφορίες των δημόσιων αρχών, διευκολύνονται σε μεγάλο βαθμό οι συναλλαγές των διοικουμένων με τη μείωση του χρόνου αναμονής, ενθαρρύνεται η άμεση επικοινωνία μεταξύ των διοικουμένων και των υπευθύνων χάραξης πολιτικής και η συμμετοχικότητα.

Όσον αφορά την προσφορά υπηρεσιών στις επιχειρήσεις, η βελτίωση της παροχής διοικητικών υπηρεσιών προσδοκάται ότι θα φέρει αύξηση στην παραγωγικότητα και την ανταγωνιστικότητα. Αυτό οφείλεται στη μείωση του κόστους των ιδίων των δημόσιων υπηρεσιών, αλλά και του κόστους συναλλαγής για τις επιχειρήσεις (χρόνος, πόροι).

Όσον αφορά τις υπηρεσίες μεταξύ των δημόσιων αρχών, η ηλεκτρονική διακυβέρνηση καθιστά δυνατή την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των εθνικών, περιφερειακών και τοπικών αρχών, αλλά και των θεσμικών οργάνων της Κοινότητας και τη δημιουργία διαλειτουργικών υποδομών με την ενίσχυση και την ανταλλαγή ορθών πρακτικών. (http://europa.eu/legislation_summaries/information_society/strategies)

Τέλος όσον αφορά στην καταστολή των φαινομένων διαφθοράς και κακοδιοίκησης πρέπει να λειτουργούν αποτελεσματικά και γρήγορα οι ελεγκτικοί, διοικητικοί και κατασταλτικοί μηχανισμοί, με παράλληλη γρήγορη, αποτελεσματική και αξιόπιστη απόδοση της δικαιοσύνης.

5.10 Πολιτιστικός Τομέας

Ο πολιτισμός κατέχει θεμελιώδη θέση στη διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Για το λόγο αυτό ο τομέας του πολιτισμού διαδραματίζει ουσιώδη ρόλο λαμβάνοντας υπόψη τις πολυάριθμες κοινωνικές, οικονομικές και πολιτικές του συνέπειες. Ο πολιτισμός εισήλθε πλήρως στο πεδίο δράσης της Κοινότητας με τη Συνθήκη του Μάαστριχτ. Η κοινή πολιτιστική πολιτική δεν επιδιώκει την εναρμόνιση των πολιτισμικών ταυτοτήτων των κρατών μελών. Αντίθετα, επιδιώκει τη διατήρηση της ποικιλομορφίας τους. Πράγματι, το άρθρο 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση δηλώνει ότι η Ένωση σέβεται τον πλούτο της πολιτιστικής και γλωσσικής της πολυμορφίας και μεριμνά για την προστασία και ανάπτυξη της ευρωπαϊκής πολιτιστικής κληρονομιάς. Ειδικότερα, το άρθρο 167 της Συνθήκης για τη λειτουργία της ΕΕ (πρώην άρθρο 151 ΣΕΚ) δηλώνει ότι η Ένωση συμβάλλει στην ανάπτυξη των πολιτισμών των κρατών μελών και σέβεται την εθνική και περιφερειακή πολυμορφία τους, ενώ ταυτόχρονα προβάλλει την κοινή πολιτιστική κληρονομιά. Η δράση της αποσκοπεί στην ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ κρατών μελών και, αν αυτό είναι αναγκαίο, υποστηρίζει και

συμπληρώνει τη δράση τους στους τομείς της βελτίωσης της γνώσης και της διάδοσης του πολιτισμού και της ιστορίας των ευρωπαϊκών λαών, της διατήρηση και προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς ευρωπαϊκής σημασίας, των μη εμπορικών πολιτιστικών ανταλλαγών, των καλλιτεχνικών και λογοτεχνικών δημιουργιών, συμπεριλαμβανομένου του οπτικοαουστικού τομέα.

(http://infoeuropa.sliven.bg/eu_fact_sheets/policies/culture)

Η Οδηγία εκτιμάται ότι θα προωθήσει την ανάδειξη του πολιτιστικού χώρου ο οποίος είναι κοινός για τους Ευρωπαίους και βασίζεται στην κοινή πολιτιστική κληρονομιά, μέσω της ανάπτυξης της πολιτιστικής συνεργασίας των δημιουργών, των πολιτιστικών παραγόντων και των πολιτιστικών οργανισμών, στις χώρες μέλη με σκοπό να ενθαρρύνει τη δημιουργία ευρωπαϊκής ιθαγένειας. Επιπλέον θα προάγει διακρατική κινητικότητα των εργαζομένων στον πολιτιστικό τομέα, θα ενθαρρύνει τη διακρατική κυκλοφορία των καλλιτεχνικών και πολιτιστικών έργων και προϊόντων καθώς και το διαπολιτισμικό διάλογο. Θα υπάρξει σημαντική προώθηση της δημιουργικότητας στην εκπαίδευση και ένταξη αυτής της διάστασης στα μέτρα για τη διά βίου μάθηση αλλά και πρόσβαση στον πολιτισμό μέσω της ψηφιοποίησης. Επίσης αναμένεται να σημειωθεί ενίσχυση των οργανωτικών ικανοτήτων του πολιτιστικού τομέα δίδοντας βάρος στην επιχειρηματικότητα και την κατάρτιση των παραγόντων του πολιτιστικού τομέα στη διαχείριση (καινοτόμοι πηγές χρηματοδότησης, ευρωπαϊκή διάσταση των εμπορικών δραστηριοτήτων κ.λπ.). Η ανάπτυξη αποτελεσματικών συμπράξεων μεταξύ του τομέα του πολιτισμού και άλλων τομέων (τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας, έρευνα, τουρισμός, συμπράξεις μεταξύ κοινωνικών εταίρων κ.λπ.) θα αυξήσει τον αντίκτυπο των επενδύσεων στον πολιτισμό. την πρόσβαση στον πολιτισμό μέσω της ψηφιοποίησης. (http://europa.eu/legislation_summaries/culture)

Τα πολιτιστικά αγαθά και υπηρεσίες που έχουν μια οικονομική αλλά παράλληλα και μια πολιτιστική διάσταση, καθώς συνδέονται με την πολιτιστική ταυτότητα και τις αξίες κάθε χώρας, δεν πρέπει να αντιμετωπίζονται ως απλά εμπορεύσιμα προϊόντα στο βωμό της παγκοσμιοποίησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στην πιο κρίσιμη οικονομική συγκυρία για το οικονομικό της μέλλον, η εναρμόνιση, με τους όρους της Οδηγίας, ίσως αποδειχθεί «σανίδα σωτηρίας» τα επόμενα χρόνια για την Ελλάδα. Η ελληνική οικονομία αντιμετωπίζει σήμερα μια δομική κρίση, η οποία αποτυπώνεται στη ραγδαία υποχώρηση των βασικών οικονομικών μεγεθών και στην επιδείνωση των προοπτικών. Οι επιπτώσεις από την ύφεση είναι ήδη ορατές στο βιοτικό επίπεδο και στη συνολική ευημερία του ελληνικού πληθυσμού. Επιπλέον, η ραγδαία πτώση στην οικονομική δραστηριότητα έχει ως επακόλουθη συνέπεια την επιδείνωση των βασικών δημοσιονομικών μεγεθών. Όσο βραδύτεροι θα είναι οι ρυθμοί ανάκαμψης της ελληνικής οικονομίας τα επόμενα χρόνια, τόσο μεγαλύτερη δημοσιονομική προσαρμογή θα απαιτηθεί για να ανακοπεί η ανοδική τάση του λόγου του δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ. Η κατανόηση των μηχανισμών της οικονομικής ανάπτυξης της χώρας μας θα διευκολύνει προς την κατεύθυνση της ταχύτερης επίτευξής της.

Οι όποιες εκτιμήσεις, για την πορεία της ελληνικής οικονομίας, συνοδεύονται από ένα σχετικό βαθμό αβεβαιότητας τόσο από τη φύση τους, όσο και λόγω της αυξημένης αστάθειας που προκύπτει από την τρέχουσα ύφεση. Ωστόσο, όλες οι προβλέψεις των διεθνών οργανισμών (ΟΟΣΑ, Διεθνές Νομισματικό Ταμείο) κάνουν λόγο για αργή ανάκαμψη τα επόμενα χρόνια (OECD , 2010- IMF, 2011). Παράγοντες όπως η μείωση των επενδύσεων και η μείωση της απασχόλησης επιδρούν αρνητικά στους δύο βασικούς συντελεστές παραγωγής, στο κεφάλαιο και στην εργασία, με αποτέλεσμα η δυνητική προσφορά να παραμένει σε χαμηλούς ρυθμούς, μεσοπρόθεσμα. Σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ, ο δυνητικός ρυθμός ανάπτυξης θα είναι στο 0,5% για την πενταετία 2010-2015 (OECD, 2010). Ωστόσο, το

βασικό συμπέρασμα είναι ότι η παραγωγικότητα της ελληνικής οικονομίας υπολείπεται σημαντικά της μέσης παραγωγικότητας των χωρών της Ευρωζώνης. Αυτός ο παράγοντας ουσιαστικά διαφοροποιεί το τρέχον επίπεδο οικονομικής ανάπτυξης της χώρας σε σχέση με αυτά των υπολοίπων ανεπτυγμένων ευρωπαϊκών κρατών και αναμένεται στο μέλλον να έχει ζωτική σημασία για τη σύγκλιση της ελληνικής οικονομίας με αυτήν της Ευρωζώνης. (ΚΕΠΕ, 2011)

Οι βασικοί τομείς που έχουν ιδιαίτερη σημασία για την αύξηση της παραγωγικότητας είναι οι επενδύσεις παγίου κεφαλαίου καθώς και η τεχνολογική πρόοδος, η οποία επιτυγχάνεται μέσα από επενδύσεις σε Έρευνα και Ανάπτυξη (E&A), από επενδύσεις σε Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) καθώς και από τη μεταφορά τεχνολογίας μέσω των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων (ΑΞΕ). Ωστόσο, καθοριστικοί παράγοντες για την επίτευξη τέτοιου είδους επενδύσεων είναι η δημιουργία ενός ευνοϊκού θεσμικού περιβάλλοντος, που προωθεί την επιχειρηματικότητα και δημιουργεί προϋποθέσεις απελευθέρωσης και ανταγωνισμού στις αγορές προϊόντων και υπηρεσιών. Επιπλέον καθοριστικός παράγοντας είναι το ανθρώπινο κεφάλαιο, δηλαδή η ύπαρξη ενός καλά εκπαιδευμένου και καταρτισμένου εργατικού δυναμικού το οποίο μπορεί να αφομοιώσει την τεχνολογική πρόοδο και να συμβάλλει στην αύξηση της παραγωγικότητας. (Παν/μιο Πειραιά, 2007),<http://digilib.lib.unipi.gr/spoudai/handle/spoudai/786>)

Υπάρχει πληθώρα από εμπειρικές μελέτες που έχουν δείξει ότι ο εντονότερος ανταγωνισμός στις αγορές ωθεί την παραγωγικότητα και την οικονομική ανάπτυξη. Η Οδηγία θα διαμορφώσει νέα δεδομένα στον τομέα των επιχειρήσεων και «είναι στο χέρι» των ελληνικών επιχειρήσεων αν θα αξιοποιήσουν προς όφελός τους τις δυνατότητες που θα διαμορφωθούν. Σημαντικό ρόλο θα παίζουν η ετοιμότητά τους να λειτουργήσουν σε μια ανταγωνιστικότερη αγορά, αξιοποιώντας τα πλεονεκτήματα που τους

παρέχουν η γνώση της γλώσσας, των συνηθειών και γενικότερα του εγχώριου περιβάλλοντος όσον αφορά στην εσωτερική αγορά και προγραμματίζοντας σωστά τη διασυνοριακή τους δράση.

Η Ελλάδα, τα τελευταία χρόνια, βρίσκεται σταθερά μεταξύ των πρώτων 25 χωρών εξαγωγής υπηρεσιών. Είναι χαρακτηριστικό ότι κατά την περίοδο 1997-2007, οι ελληνικές εξαγωγές αγαθών αυξήθηκαν κατά 78%, ενώ αυτές των υπηρεσιών κατά 250%. Είναι επίσης σημαντικό το στοιχείο ότι το 2007, ενώ οι ελληνικές εξαγωγές αγαθών ξεπέρασαν τα 17 δις €, οι ελληνικές εξαγωγές υπηρεσιών ξεπέρασαν τα 31 δις €, σημειώνοντας αύξηση 10,8%, σε σχέση με το 2006 και σχεδόν 50%, σε σχέση με το 2000. Τα στοιχεία αυτά καταδεικνύουν τη σημασία που έχουν προσλάβει οι υπηρεσίες, στην προσπάθεια για την ενίσχυση της εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας. (www.agora.mfa.gr)

Οι άμεσες ξένες επενδύσεις μπορούν να επηρεάσουν μακροπρόθεσμα την παραγωγικότητα μέσω των διαύλων της μεταφοράς τεχνολογίας και τεχνογνωσίας (Blomstrom και Kokko, 1997). Ωστόσο, σύμφωνα με τα στοιχεία του 2007, η Ελλάδα κατατασσόταν στην τελευταία θέση μεταξύ των χωρών του ΟΟΣΑ, όσον αφορά στο απόθεμα κεφαλαίου που προέρχεται από ΑΞΕ, με ένα ποσοστό της τάξης του 16,9% του ΑΕΠ (OECD, 2010). Για το λόγο αυτό η Οδηγία θα έχει περιορισμένες αλλά θετικές επιπτώσεις στις ΑΞΕ στην Ελλάδα, διότι θα βελτιωθούν οι συνθήκες προσέλκυσης ξένων επενδυτών στη χώρα μας, λόγω των διαρθρωτικών αλλαγών που θα συντελεστούν.

Η εφαρμογή της Οδηγίας Υπηρεσιών στον τομέα της Έρευνας, Τεχνολογίας και Καινοτομίας αναμένεται συνολικά να έχει θετικές επιπτώσεις. Νέοι εμπορικοί ορίζοντες μπορεί να ανοιχθούν για καινοτόμες ελληνικές επιχειρήσεις, ενώ η στενότερη συνεργασία των ελληνικών με ξένες επιχειρήσεις του τομέα αναμένεται να επιφέρει ευνοϊκές αλλαγές σε

ολόκληρη την οικονομία και κοινωνία. Η έρευνα και η καινοτομία συμβάλλουν στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, την ευημερία και την καλύτερη ποιότητα ζωής.

Η εξάλειψη των φραγμών στο διασυνοριακό εμπόριο, η προβλεπόμενη αύξηση των συναλλαγών, η προβλεπόμενη αύξηση των ξένων άμεσων επενδύσεων, η ανάπτυξη νέων περισσότερο δυναμικών και καινοτομικών επιχειρήσεων στον τομέα των υπηρεσιών, η βελτίωση της παραγωγικότητας και η αύξηση του ανταγωνισμού είναι παράγοντες που θα ωφελήσουν σημαντικά την οικονομία.

Υπάρχει πιθανότητα να παρατηρηθεί το φαινόμενο της απώλειας θέσεων εργασίας σε επιχειρήσεις με χαμηλή παραγωγικότητα, που είναι πιο ευάλωτες στις νέες συνθήκες ανταγωνισμού που θα προκύψουν. Κλάδοι με μειωμένη προσαρμοστικότητα στις νέες συνθήκες ανταγωνισμού είναι πιθανό να πληγούν από την ελεύθερη μετακίνηση των εργαζομένων και των υπηρεσιών με βάση την αρχή της χώρας προέλευσης. Παθογένειες στις αντίστοιχες αγορές δεν φαίνεται να μπορούν να συνεχιστούν υπό τις νέες συνθήκες που διαμορφώνονται και η στρατηγική θα πρέπει να προσανατολιστεί προς της ανάδειξη νέων ευκαιριών και νέων αγορών, ενώ παράλληλα θα πρέπει να αντιμετωπίσουν πιθανά εμπόδια σε επιμέρους τομείς.

Η Οδηγία αναμένεται να επηρεάσει θετικά τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και να διευκολύνει την ανάπτυξη διασυνοριακών δραστηριοτήτων. Επειδή οι ΜΜΕ, λόγω του μεγέθους τους, δέχονται περισσότερες πιέσεις από τον αυξανόμενο ανταγωνισμό στον κλάδο, είναι σημαντικό να στηριχθούν με ανάλογα παρεμβατικά προγράμματα για να μην οδηγηθούν εκτός αγοράς με ανάλογες επιπτώσεις στην απασχόληση.

Όταν οι επιχειρήσεις ανταγωνίζονται για να παρέχουν αγαθά και υπηρεσίες, οι τιμές μειώνονται, η ποιότητα βελτιώνεται και οι καταναλωτές έχουν περισσότερες επιλογές. Ο ανταγωνισμός στην ανάπτυξη της

τεχνολογικής καινοτομίας, την διάχυση καλών πρακτικών και σε υψηλότερη ποιότητα υπηρεσιών.

Οι καταναλωτές από την εσωτερική αγορά, πρέπει να μπορούν να έχουν εύκολη πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες που προωθούνται, προσφέρονται και πωλούνται εκτός των συνόρων. Η διασυνοριακή διακίνηση των αγαθών και των υπηρεσιών επιτρέπει στους καταναλωτές να αναζητούν συμφέρουσες τιμές, καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες και με αυτόν τον τρόπο να εξασφαλίζεται ότι επωφελούνται τα μέγιστα από τις καταναλωτικές αποφάσεις τους. Όπου υπάρχουν διασυνοριακοί περιορισμοί στο εμπόριο επιχειρήσεων-καταναλωτών, έχει ουσιαστική σημασία ένας μεγαλύτερος βαθμός εναρμόνισης των κανόνων που ρυθμίζουν τις εμπορικές πρακτικές επιχειρήσεων/καταναλωτών, την αντιμετώπιση των διαφορετικών επιπέδων προστασίας μεταξύ των κρατών-μελών, τη λειτουργία των ελεγκτικών μηχανισμών εκτός των χωρών καταγωγής του παρόχου καθώς και τις προϋποθέσεις τις οποίες πρέπει να πληρούν οι πάροχοι υπηρεσιών, κυρίως σε σχέση με τη προστασία των δημοσίων συμφερόντων και ιδίως για την επίτευξη των στόχων υγείας και κοινωνικής πολιτικής.

Η οργάνωση του Ενιαίου Κέντρου Εξυπηρέτησης δεν προϋποθέτει σημαντικό κόστος για το Δημόσιο διότι θα λειτουργήσει στη βάση των Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών που λειτουργούν στη χώρα μας από το 2001. Το ΕΚΕ είναι η μετεξέλιξη των ΚΕΠ σε υπηρεσίες μιας στάσης (One Stop Shop), που ενσαρκώνουν το όραμα για μια δημόσια διοίκηση με διαφάνεια, χωρίς διακρίσεις, με απλούστευση διαδικασιών, απαλλαγμένη από τα γραφειοκρατικά βάρη, εύκολα προσβάσιμη για τον πολίτη που προσφέρει ολοκληρωμένες διοικητικές συναλλαγές και ηλεκτρονικές υπηρεσίες τρίτου επιπέδου. (http://ec.europa.eu/internal_market/eu-go/index_el.htm)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Απόφαση 2011/130/ΕΕ, 25ης Φεβρουαρίου 2011 Περί καθιέρωσης ελάχιστων απαιτήσεων για τη διασυνοριακή επεξεργασία εγγράφων τα οποία έχουν υπογραφεί ηλεκτρονικά από αρμόδιες αρχές, [ΕΕ L 53 της 26.2.2011]).
- Business Software Alliance BSA (2011), Economist Intelligence Unit IT Industry Competitiveness Index.
- Copenhagen Economics (2004) Economic Assessment of the Barriers to the Internal Market for Services. Bruxelles.
- Copenhagen Economics (2005), Economic Assessment of the Barriers to the Internal Market of Services, Final report, Jan 2005.
- Doing Business (2012), Doing Business in a More Transparent World (<http://www.doingbusiness.org/data>).
- EBEA (2009), Σύσταση Επιχειρήσεων και γραφειοκρατία. Αθήνα.
- EBEA (2011), Οικονομικό Βαρόμετρο. Αθήνα.
- E.E.(2003), Πράσινο βιβλίο για τις υπηρεσίες κοινής ωφέλειας [COM(2003) 270].
- E.E. (2004), Λευκό βιβλίο σχετικά με τις υπηρεσίες κοινής ωφέλειας [COM(2004) 374].
- Εθνικό και Καποδιστριακό Παν/μιο Αθηνών (2004), Promoting new forms of work organization and other cooperative arrangements for competitiveness and employability, The 1st International Conference, Athens 2004.
- Επίσημη Εφημερίδα της Ε.Ε. (2011), Πρωτόκολλο Πολιτιστικής Συνεργασίας, (L 127/1418, 14.5.2011).
- Ευαγγελία Παππά (2011), Επιχειρηματική Καινοτομία και Περιφερειακή Ανάπτυξη, Άρθρο Πάντειο Παν/μιο. Αθήνα.
- IMD: World Competitiveness Yearbook 2004, Έρευνα για την αποτελεσματικότητα του κρατικού μηχανισμού.

- Impact Assessment: New Steps (2004) In Support of Competitiveness and Sustainable Development, Commission Staff Working Paper, SEC (2004) 1377, 21/10/2004.
- INE (2004) Ο τομέας των υπηρεσιών, ανταγωνιστικότητα κι εργασία. Μελέτη 19. Αθήνα.
- INE (2010) Υπηρεσίες Υγείας - Από το Δημόσιο Αγαθό στο Εμπόρευμα", Ηλίας Ιωακείμογλου, Μελέτη 32, 2010.
- INE (2011), Κόστος εργασίας, περιθώρια κέρδους και ανταγωνιστικότητα στην Ελλάδα 1995-2009. Αθήνα.
- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1408/71 του Συμβουλίου της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας, <http://eur-lex.europa.eu>, Επίσημος Ιστοχώρος για την πρόσβαση στο Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- ΚΕΕΜ (2008) Οι Ελληνικές επιδόσεις στο εμπόριο και ορισμένες κατευθύνσεις μιας πολιτικής για την ανάπτυξή τους. Αθήνα.
- ΚΕΕΜ (2009), Οι ελληνικές εξαγωγές υπηρεσιών. Αθήνα.
- ΚΕΠΕ (2005), Οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις για την Ελλάδα της υπό συζήτηση Οδηγίας για την απελευθέρωση του τομέα των υπηρεσιών στην ενιαία ευρωπαϊκή αγορά. Αθήνα.
- ΚΕΠΕ (2011), «Οικονομικές Εξελίξεις», Τεύχος 16, Οκτ. 2011.
- Κατσουλάκος, Γ.(2008), Αγορές, Ανταγωνισμός και Ρυθμιστικό Περιβάλλον, Εκδ. ΤΑΣΕΙΣ.
- Kox, H., Lejour A. and Montizaan R., The free movement of services within the EU, CPB Document No 69, 2004.
- Λιαργκόβας, Π. (2007), «Ξένες Άμεσες Επενδύσεις και Ανταγωνιστικότητα», Αθήνα: Εκδ. Παπαζήση.
- Λυμπεράκη Α., Δενδρινός Γ.(2004), Ευέλικτη εργασία: νέες μορφές και ποιότητα απασχόλησης. Αθήνα: Εκδ. ΚΕΡΚΥΡΑ.
- Μπομπ Τράα (2012) (εκπρόσωπος (ΔΝΤ) στην Ελλάδα), Συνέδριο του Economist. Αθήνα Ιανουάριος 2012.
- Nicoletti, G. Golub S., Hajkova D., Mirza D. and K. Y. You (2003), Policies and international integration: influences on trade and foreign direct

- investment, OECD Economic Department, Working Paper No 359, Paris.
- Nonaka I., and Takeuchi H.(2001), "Η Επιχείρηση της Γνώσης. Η διαχείριση της Γνώσης στη Σύγχρονη Επιχείρηση", Εκδ. Καστανιώτης.
- Οδηγία 2006/123/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου 2006 σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά. (<http://eur-lex.europa.eu>, Επίσημος Ιστοχώρος για την πρόσβαση στο Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης).
- ΟΔΗΓΙΑ 2010/13/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τις Υπηρεσίες Οπτικοακουστικών μέσων.
- OECD (2010), Economic, Environmental and Social Statistics.
- OECD (2010), Economic Outlook.
- O'Mahony, M. and B. Van Ark (2003), EU productivity and competitiveness: an industry perspective, European Commission.
- ΟΟΣΑ (2005), Οδηγός Αξιολόγησης Συνθηκών Ανταγωνισμού, Τόμος1, 2011.
- Παλάσκας Θ.(2003), Ανταγωνιστικότητα – Απασχόληση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στην Ελλάδα και την Ε.Ε. Προοπτικές και Προτάσεις, Ινστιτούτο Δημοκρατίας Κ. Καραμανλής. Αθήνα.
- Παν/μιο Πειραιά (2007), Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Οικονομική Ανάπτυξη: Μια εμπειρική έρευνα για την Ελλάδα με την ανάλυση της αιτιότητας, «ΣΠΟΥΔΑΙ», Τόμος 57, Τεύχος 2ο, Αθήνα. (<http://digilib.lib.unipi.gr/spoudai/handle/spoudai/786>).
- Panopoulou, M. (2001), «Corporate Investment and Information Technologies: The Case of the Greek Refining Industry», Technology Analysis & Strategic Management, vol.13, No.2, και M. Panopoulou (2005), Technological Change and Corporate Strategy in the Greek Banking Industry, ΚΕΠΕ.
- Παρατηρητήριο για την ΚτΠ, Μελέτη Βελτίωσης Αποδοτικότητας των Επενδύσεων σε Τεχνολογίες Πληροφορικής στη Δημόσια Διοίκηση, 2007.
- Ρακιντζής, Λ. (2010) Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης, ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2010, Μάιος 2011.
- Σαλαβόπουλος, Γ.(2006), ΤΟ ΧΡΗΜΑ, Τεύχος 320, Απρίλιος 2006. Αθήνα.

Siskou O., Kaitelidou D., Economou C., Kostagiolas P., Liaropoulos L. (2009), Private expenditure and the role of private health insurance in Greece: status quo and future trends, The European Journal of Health Economics Vol.10, No.4.

Στρατηγική της ΕΕ για την πολιτική καταναλωτών 2007-2013, COM 2007 Απόφαση αριθμ. 1926/2006ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

Συνθήκη της Λισσαβόνας, 2007/C 306/01, για την τροποποίηση της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και της Συνθήκης περί ίδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, υπογράφηκε στη Λισσαβόνα στις 13 Δεκεμβρίου 2007.

Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (2007), Εγχειρίδιο Εφαρμογής της Οδηγίας για τις Υπηρεσίες.

Τράπεζα της Ελλάδος (2011), Έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδος για τη Νομισματική Πολιτική 2010-2011. Αθήνα.

Υπ.Ε.Π.Θ. (2008), Διοίκηση ολικής ποιότητας στις δημόσιες υπηρεσίες και στο χώρο της εκπαίδευσης (Χριστόδουλος Α, Ψαρόπουλος Χ.).

Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2009), «Το σύστημα πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά (IMI) και η οδηγία για τις υπηρεσίες», Λουξεμβούργο.

VPRC (2002-2006), Εθνική Έρευνα για τις Νέες Τεχνολογίες και την Κοινωνία της Πληροφορίας.

ΦΕΚ Α'147/26.9./1991 (Ν. 1966/1991 Μεταγραφές φοιτητών Πανεπιστημίων ,σπουδαστών Τ.Ε.Ι. και άλλες διατάξεις, προβλέπει ρυθμίσεις για τα Εργαστήρια Ελεύθερων Σπουδών).

ΦΕΚ Α'244/4.12.1997 (Ν. 2539/97 Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας, προβλέπει την έκδοση κοινών υπουργικών αποφάσεων για την απλούστευση των διοικητικών διαδικασιών).

ΦΕΚ Α' 102/1.5.2002 (Ν.3013/2002 για την Αναβάθμιση της πολιτικής προστασίας και λοιπές διατάξεις, προβλέπει τη δυνατότητα κατάργησης δικαιολογητικών με διαδικασίες που εντάσσονται στα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών).

ΦΕΚ Α'102/24.5.2004 (Ν.3242/2004 Ρυθμίσεις για την οργάνωση και λειτουργία της Κυβέρνησης, τη διοικητική διαδικασία και τους ΟΤΑ, προχωράει στην καθιέρωση ενιαίων κριτηρίων, στην

απλούστευση των διοικητικών διαδικασιών, αντίστοιχων αυτών που ισχύουν σε άλλες χώρες της Ε.Ε).

ΦΕΚ Α'13/3.2.2006 (Ν. 3431/2006 περί Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και άλλων διατάξεων).

ΦΕΚ Α'178/1.8.2007 (Ν. 3601/2007 για την Ανάλυση και άσκηση δραστηριοτήτων από τα πιστωτικά ιδρύματα, επάρκεια ιδίων κεφαλαίων των πιστωτικών ιδρυμάτων και των επιχειρήσεων παροχής επενδυτικών υπηρεσιών και λοιπές διατάξεις).

ΦΕΚ Α'63/3.5.2010 (Ν.3844/2010 Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2006/123 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά και άλλες διατάξεις).

ΦΕΚ 32/2.3.2011 (Ν. 3919/2011 για την Αρχή της επαγγελματικής ελευθερίας, κατάργηση αδικαιολόγητων περιορισμών στην πρόσβαση και άσκηση επαγγελμάτων).

World Economic Forum (2011) "The global Competitiveness Report 2011-2012. Γενεύη, Ελβετία.

Χλέτσος Μ.(2011), Ανταγωνιστικότητα - Επιχειρηματικότητα - Εξωστρέφεια της Ελληνικής Οικονομίας. Αθήνα.

www.agora.mfa.gr, Επίσημος Ιστότοπος της Γενικής Γραμματείας Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων & Αναπτυξιακής Συνεργασίας του Υπουργείου Εξωτερικών.

www.circa.europa.eu, Επίσημος Ιστότοπος στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις ανάγκες της Δημόσιας Διοίκησης στον Ευρωπαϊκό χώρο.

www.ec.europa.eu, Επίσημος Ιστότοπος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

www.economist.gr, Άρθρο, Δευτέρα, 22 Αύγουστος 2011.

www.statistics.gr, Επίσημος Ιστότοπος της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής.

www.epp.eurostat.ec.europa.eu, Επίσημος Ιστότοπος της Eurostat.

www.euociett.eu, Επίσημος Ιστότοπος της Ευρωπαϊκής Συνομοσπονδίας των ιδιωτικών γραφείων ευρέσεως εργασίας.

www.europa.eu, Επίσημος Ιστότοπος της Δικτυακής Πύλης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

www.europarl.europa.eu, Επίσημος Ιστότοπος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

www.europedia.moussis.eu, Ιστοσελίδα που εξειδικεύεται στις πληροφορίες σχετικά με το έργο των Ευρωπαϊκών θεσμών.

www.gedd.gr, Επίσημος Ιστότοπος του Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης.

www.imf.org/external/index.htm, Επίσημος Ιστότοπος του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου.

www.investingreece.gov.gr, Επίσημος Ιστότοπος του Οργανισμού «Επενδύστε στην Ελλάδα Α.Ε.»

www.observatory.gr, Επίσημος Ιστότοπος του Παρατηρητηρίου για την Ψηφιακή Ελλάδα.

www.sepe.gr, Επίσημος Ιστότοπος του Συνδέσμου Επιχειρήσεων Πληροφορικής & Επικοινωνιών Ελλάδας.

www.vprc.gr, Επίσημος Ιστοχώρος εταιρείας Έρευνας.

www.ydmed.gov.gr, Επίσημος Ιστότοπος Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Οδηγία 2006/123/ΕΚ

Ν.3844/2010 Προσαρμογή της Ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία
2006/123 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου

ΟΔΗΓΙΑ 2006/123/ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 12ης Δεκεμβρίου 2006

σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως την πρώτη και τρίτη φράση του άρθρου 47 παράγραφος 2, και το άρθρο 55,

την πρόταση της Επιτροπής,

τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής⁽¹⁾,τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών⁽²⁾,Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 της συνθήκης⁽³⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα έχει ως στόχο να σφυρηλατήσει ολοένα στενότερους δεσμούς μεταξύ των χωρών και των λαών της Ευρώπης και να εξασφαλίσει την οικονομική και κοινωνική πρόοδο. Σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 2 της συνθήκης, η εσωτερική αγορά περιλαμβάνει ένα χώρο χωρίς εσωτερικά σύνορα, στον οποίο εξασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών. Η ελευθερία εγκατάστασης εξασφαλίζεται βάσει του άρθρου 43 της συνθήκης. Το άρθρο 49 της συνθήκης θεσπίζει το δικαίωμα παροχής υπηρεσιών. Η εξάλειψη των εμποδίων για την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών μεταξύ των κρατών μελών αποτελεί ουσιαστικό μέσο για την ενίσχυση της ενσωμάτωσης μεταξύ των λαών της Ευρώπης και την προώθηση της ισορροπημένης και βιώσιμης οικονομικής και κοινωνικής προόδου. Για να αρθούν οι φραγμοί αυτού του είδους, πρέπει να εξασφαλιστεί ότι η ανάπτυξη των δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών συμβάλλει στην εκπλήρωση της αποστολής που καθορίζεται στο άρθρο 2 της συνθήκης, το οποίο προβλέπει προώθηση της αρμονικής, ισόρροπης και βιώσιμης ανάπτυξης των οικονομικών δραστηριοτήτων, υψηλό επίπεδο απασχόλησης και κοινωνικής προστασίας, ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, βιώσιμη, μη πληθωριστική ανάπτυξη, υψηλό βαθμό ανταγωνιστικότητας και σύγκλισης των οικονομικών επιδόσεων, υψηλό επίπεδο προστασίας και βελτίωσης της ποιότητας του περιβάλλοντος, άνοδο του βιοτικού επιπέδου και της ποιότητας ζωής, οικονομική και κοινωνική συνοχή και αλληλεγγύη μεταξύ των κρατών μελών.

(¹) ΕΕ C 221 της 8.9.2005, σ. 113.

(²) ΕΕ C 43 της 18.2.2005, σ. 18.

(³) Γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 16ης Φεβρουαρίου 2006 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα), κοινή θέση του Συμβουλίου της 24ης Ιουλίου 2006 (ΕΕ C 270 Ε της 7.11.2006, σ. 1) και θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 15ης Νοεμβρίου 2006. Απόφαση του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2006.

(2) Για την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης και τη δημιουργία θέσεων εργασίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, είναι απαραίτητη η ύπαρξη μιας ανταγωνιστικής αγοράς υπηρεσιών. Σήμερα τα πολλά εμπόδια που υπάρχουν στην εσωτερική αγορά δεν επιτρέπουν στους παρόχους υπηρεσιών, και ιδίως στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), να επεκτείνουν τις δραστηριότητές τους πέραν των εθνικών τους συνόρων και να επωφεληθούν πλήρως από την εσωτερική αγορά. Αυτό αποδυναμώνει την παγκόσμια ανταγωνιστικότητα των παρόχων υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η δημιουργία ελεύθερης αγοράς που επιβάλλει στα κράτη μέλη την άρση των περιορισμών στη διασυνοριακή κυκλοφορία των υπηρεσιών, αυξάνοντας ταυτόχρονα τη διαφάνεια και βελτιώνοντας την ενημέρωση των καταναλωτών, θα συνεπαγόταν περισσότερες επιλογές και καλύτερες υπηρεσίες για τους καταναλωτές σε χαμηλότερες τιμές.

(3) Η έκθεση της Επιτροπής σχετικά με την «Κατάσταση της εσωτερικής αγοράς υπηρεσιών» επισημαίνει μεγάλο αριθμό εμποδίων που αποτρέπουν ή επιβραδύνουν την ανάπτυξη υπηρεσιών μεταξύ των κρατών μελών, και ιδίως υπηρεσιών που παρέχονται από ΜΜΕ, οι οποίες κυριαρχούν στον τομέα των υπηρεσιών. Η έκθεση καταλήγει στο συμπέρασμα ότι μια δεκαετία μετά την προβλεπόμενη ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς υπάρχει ακόμη τεράστιο χάσμα μεταξύ του οράματος για μια ολοκληρωμένη οικονομία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της πραγματικότητας, όπως τη βιώνουν οι ευρωπαίοι πολίτες και οι ευρωπαίοι πάροχοι υπηρεσιών. Τα εμπόδια επιβραδύνουν μεγάλο φάσμα υπηρεσιών σε όλα τα στάδια των δραστηριοτήτων των παρόχων υπηρεσιών και παρουσιάζουν κοινά σημεία, όπως κυρίως το γεγονός ότι οφείλονται συχνά σε επαχθείς διοικητικές διατυπώσεις, στη νομική ασάφεια όσον αφορά τις διασυνοριακές δραστηριότητες και στην έλλειψη αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών μελών.

(4) Δεδομένου ότι οι υπηρεσίες αποτελούν την κινητήρια δύναμη της οικονομικής ανάπτυξης και αντιστοιχούν στο 70 % του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος και των θέσεων εργασίας στα περισσότερα κράτη μέλη, ο κατακεραμιτισμός αυτός της εσωτερικής αγοράς επιδρά αρνητικά στην ευρωπαϊκή οικονομία στο σύνολό της, και ιδίως στην ανταγωνιστικότητα των ΜΜΕ και τη μετακίνηση των εργαζόμενων, και εμποδίζει τους καταναλωτές να έχουν πρόσβαση σε μεγαλύτερη ποικιλία υπηρεσιών σε ανταγωνιστικές τιμές. Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι ο τομέας των υπηρεσιών αποτελεί βασικό πεδίο απασχόλησης, ιδίως για τις γυναίκες, οι οποίες επομένως αναμένεται να επωφεληθούν τα μέγιστα από τις νέες δυνατότητες που προσφέρει η ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς των υπηρεσιών. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο έχουν τονίσει ότι η εξάλειψη των νομικών εμποδίων στα οποία προσκρούει η δημιουργία μιας πραγματικής εσωτερικής αγοράς αποτελεί προτεραιότητα για την επίτευξη του στόχου που έθεσε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας της 23ης και 24ης Μαρτίου 2000 για βελτίωση

της απασχόλησης και της κοινωνικής συνοχής και επίτευξη βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης, προκειμένου να καταστεί η Ευρωπαϊκή Ένωση, έως το 2010, η πιο ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία που βασίζεται στη γνώση, με περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας, παγκοσμίως. Η εξάλειψη αυτών των εμποδίων, με την παράλληλη εξασφάλιση ενός ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου υψηλού επιπέδου, αποτελεί επομένως βασική προϋπόθεση για την υπέρβαση των δυσκολιών στις οποίες προσκρούει η υλοποίηση της στρατηγικής της Λισσαβόνας και για την οικονομική ανάκαμψη της Ευρώπης, ιδίως από την άποψη της απασχόλησης και των επενδύσεων. Είναι επομένως σημαντικό να δημιουργηθεί ενιαία αγορά στον τομέα των υπηρεσιών, με σωστή ισορροπία μεταξύ του ανοίγματος της αγοράς και της διαφύλαξης των δημόσιων υπηρεσιών, των κοινωνικών δικαιωμάτων και των δικαιωμάτων των καταναλωτών.

- (5) Συνεπώς, θα πρέπει να εξαιρεθούν τα εμπόδια που παρακωλύουν την ελευθερία εγκατάστασης των παρόχων υπηρεσιών στα κράτη μέλη και την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών μεταξύ των κρατών μελών και να παρασχεθεί στους αποδέκτες και στους παρόχους υπηρεσιών η ασφάλεια δικαίου την οποία χρειάζονται για να ασκήσουν στην πράξη τις δύο αυτές θεμελιώδεις ελευθερίες που κατοχυρώνονται με τη συνθήκη. Δεδομένου ότι τα εμπόδια στην εσωτερική αγορά των υπηρεσιών επηρεάζουν τόσο τους φορείς που επιθυμούν να εγκατασταθούν σε άλλα κράτη μέλη όσο και εκείνους που παρέχουν υπηρεσία σε άλλο κράτος μέλος χωρίς να έχουν εγκατασταθεί στο κράτος αυτό, είναι σκόπιμο να επιτρέπεται στον πάροχο υπηρεσιών να αναπτύσσει τις δραστηριότητές του στην εσωτερική αγορά είτε εγκαθιστάμενος σε άλλο κράτος μέλος είτε εκμεταλλευόμενος την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών. Οι πάροχοι υπηρεσιών θα πρέπει να είναι σε θέση να επιλέγουν μεταξύ των δύο αυτών ελευθεριών βάσει της αναπτυξιακής τους στρατηγικής για κάθε κράτος μέλος.
- (6) Η εξάλειψη των εμποδίων αυτών δεν μπορεί να γίνει μόνο με την άμεση εφαρμογή των άρθρων 43 και 49 της συνθήκης, διότι, αφενός, η αντιμετώπιση κάθε περίπτωσης με κίνηση διαδικασιών επί παραβάσει κατά των εμπλεκόμενων κρατών μελών - ιδίως μετά τη διεύρυνση - θα ήταν εξαιρετικά πολύπλοκη για τα εθνικά και τα κοινοτικά όργανα και, αφετέρου, επειδή η άρση πολλών εμποδίων προϋποθέτει τον προηγούμενο συντονισμό των διαφόρων εθνικών νομικών συστημάτων, μεταξύ άλλων για την καθιέρωση της συνεργασίας των διοικητικών υπηρεσιών. Όπως έχουν διαπιστώσει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, η έκδοση κοινοτικής νομοθετικής πράξης καθιστά δυνατή τη δημιουργία πραγματικής εσωτερικής αγοράς υπηρεσιών.
- (7) Η παρούσα οδηγία θεσπίζει γενικό νομικό πλαίσιο το οποίο διέπει μεγάλη ποικιλία υπηρεσιών, ενώ παράλληλα λαμβάνει υπόψη τα ειδικά χαρακτηριστικά κάθε είδους δραστηριότητας ή επαγγέλματος και το αντίστοιχο σύστημα κανονιστικής ρύθμισης. Το εν λόγω πλαίσιο βασίζεται σε δυναμική και επιλεκτική προσέγγιση, η οποία συνίσταται στην κατά προτεραιότητα εξάλειψη των εμποδίων που μπορούν εύκολα να αρθούν και, όσον αφορά τα υπόλοιπα εμπόδια, στη εφαρμογή διαδικασίας αξιολόγησης, διαβούλευσης και εναρμόνισης για ειδικά ζητήματα, η οποία θα δώσει στα εθνικά κανονιστικά συστήματα που διέπουν τις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών τη δυνατότητα να εκσυγχρονιστούν κατά τρόπο προοδευτικό και συντονισμένο, πράγμα ζωτικής σημασίας για να δημιουργηθεί, μέχρι το 2010, πραγματική
- εσωτερική αγορά υπηρεσιών. Θα πρέπει να προβλεφθεί ισορροπημένος συνδυασμός μέτρων, που να περιλαμβάνουν τη στοχοθετημένη εναρμόνιση, τη διοικητική συνεργασία, τη διάταξη περί ελεύθερης παροχής υπηρεσιών και την παρότρυνση για κατάρτιση κωδικών δεοντολογίας για ορισμένα θέματα. Ο εν λόγω συντονισμός των εθνικών νομοθετικών καθεστώτων θα πρέπει να εξασφαλίζει υψηλό βαθμό νομικής ολοκλήρωσης στην Κοινότητα και υψηλό επίπεδο προστασίας για θέματα γενικού συμφέροντος, ιδίως όσον αφορά την προστασία των καταναλωτών, που έχει ζωτική σημασία για τη δημιουργία εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών μελών. Η παρούσα οδηγία λαμβάνει επίσης υπόψη άλλους στόχους γενικού συμφέροντος, όπως την προστασία του περιβάλλοντος, τη δημόσια ασφάλεια και τη δημόσια υγεία, καθώς και την ανάγκη συμμόρφωσης με το εργατικό δίκαιο.
- (8) Οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας σχετικά με την ελευθερία εγκατάστασης και την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών θα πρέπει να εφαρμόζονται μόνο κατά τον βαθμό που οι σχετικές δραστηριότητες είναι ανοικτές στον ανταγωνισμό και, επομένως, δεν υποχρεώνουν τα κράτη μέλη να ελευθερώσουν υπηρεσίες γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος ή να ιδιωτικοποιήσουν δημόσιους φορείς παροχής των εν λόγω υπηρεσιών ή να καταργήσουν υφιστάμενα μονοπώλια για άλλες δραστηριότητες ή ορισμένες υπηρεσίες διανομής.
- (9) Η παρούσα οδηγία έχει εφαρμογή μόνον στις απαιτήσεις που επηρεάζουν την πρόσβαση σε, ή την άσκηση δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών. Συνεπώς, δεν έχει εφαρμογή σε απαιτήσεις, όπως κανόνες οδικής κυκλοφορίας, κανόνες για την κατάρτιση ή τη χρήση χωροταξικών και πολεοδομικών ρυθμίσεων, οικοδομικά πρότυπα καθώς και διοικητικές κυρώσεις οι οποίες επιβάλλονται λόγω της μη τήρησης των κανόνων αυτών και οι οποίες δεν ρυθμίζουν ειδικά ούτε θίγουν ειδικά τη δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών αλλά πρέπει να τηρούνται από τους παρόχους υπηρεσιών κατά την άσκηση των οικονομικών τους δραστηριοτήτων κατά τον ίδιο τρόπο όπως και από τα άτομα όταν ενεργούν ως ιδιώτες.
- (10) Η παρούσα οδηγία δεν αφορά απαιτήσεις που διέπουν την πρόσβαση ορισμένων παρόχων υπηρεσιών σε δημόσιους πόρους. Οι απαιτήσεις αυτές περιλαμβάνουν ιδίως όσες καθορίζουν τους όρους υπό τους οποίους οι πάροχοι υπηρεσιών δικαιούνται να λάβουν δημόσια χρηματοδότηση, συμπεριλαμβανομένων ειδικών συμβατικών όρων, και ιδίως των ποσοτικών προδιαγραφών που πρέπει να τηρούνται ως προϋπόθεση για την είσπραξη δημοσίων κονδυλίων, επί παραδείγματι για την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών.
- (11) Η παρούσα οδηγία δεν επηρεάζει τα μέτρα που λαμβάνουν τα κράτη μέλη, σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία, για την προστασία ή την προώθηση της πολιτιστικής και γλωσσικής πολυμορφίας και του πλουραλισμού των μέσων ενημέρωσης, συμπεριλαμβανομένης και της χρηματοδότησής τους. Η παρούσα οδηγία δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν τους θεμελιώδεις κανόνες και αρχές τους σχετικά με την ελευθερία του τύπου και την ελευθερία έκφρασης. Η παρούσα οδηγία δεν θίγει τους νόμους των κρατών μελών που απαγορεύουν τις διακρίσεις για λόγους ιδιαιτερίας ή για λόγους όπως αυτοί του άρθρου 13 της συνθήκης.

- (12) Η παρούσα οδηγία αποσκοπεί στη δημιουργία νομικού πλαισίου για την εξασφάλιση της ελευθερίας εγκατάστασης και της ελεύθερης κυκλοφορίας των υπηρεσιών μεταξύ των κρατών μελών και δεν εναρμονίζει ούτε θίγει το ποινικό δίκαιο. Ωστόσο, τα κράτη μέλη δεν θα πρέπει να μπορούν να περιορίζουν την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών μέσω της εφαρμογής διατάξεων του ποινικού δικαίου που επηρεάζουν ειδικά την πρόσβαση σε δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών ή την άσκησή της, παρακάμπτοντας τους κανόνες που θεσπίζει η παρούσα οδηγία.
- (13) Είναι εξίσου σημαντικό να ανταποκριθεί πλήρως η παρούσα οδηγία στις κοινοτικές πρωτοβουλίες που βασίζονται στο άρθρο 137 της συνθήκης, με σκοπό την επίτευξη των στόχων του άρθρου 136 της συνθήκης, όσον αφορά την προώθηση της απασχόλησης και τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας.
- (14) Η παρούσα οδηγία δεν θίγει τους γενικούς και ειδικούς όρους απασχόλησης, όπως τις μέγιστες περιόδους εργασίας και τις ελάχιστες περιόδους ανάπαυσης, την ελάχιστη διάρκεια της ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών και τα ελάχιστα όρια μισθού, καθώς επίσης τους κανόνες για την υγεία, την ασφάλεια και την υγιεινή στην εργασία, τους οποίους τα κράτη μέλη εφαρμόζουν σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο, ούτε επηρεάζει τις σχέσεις μεταξύ των κοινωνικών εταίρων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων διαπραγμάτευσης και σύναψης συλλογικών συμβάσεων, του δικαιώματος απεργίας και του δικαιώματος συλλογικής δράσης σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο και τις εθνικές πρακτικές που σέβονται το κοινοτικό δίκαιο, ούτε θίγει τις υπηρεσίες που παρέχονται από γραφεία εύρεσης προσωρινής εργασίας. Η παρούσα οδηγία δεν θίγει τη νομοθεσία των κρατών μελών στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης.
- (15) Η παρούσα οδηγία σέβεται την άσκηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων που εφαρμόζονται στα κράτη μέλη και αναγνωρίζονται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στις συνοδευτικές επεξηγήσεις, συνδυάζοντάς τα με τις θεμελιώδεις ελευθερίες που ορίζονται στα άρθρα 43 και 49 της συνθήκης. Στα ανωτέρω θεμελιώδη δικαιώματα περιλαμβάνεται το δικαίωμα συλλογικής δράσης σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο και τις εθνικές πρακτικές που σέβονται το κοινοτικό δίκαιο.
- (16) Η παρούσα οδηγία αφορά μόνο τους παρόχους υπηρεσιών οι οποίοι είναι εγκατεστημένοι σε κράτος μέλος και δεν διέπει εξωτερικά ζητήματα. Δεν αφορά τις διαπραγματεύσεις που διεξάγονται στα πλαίσια διεθνών οργανισμών σχετικά με το εμπόριο υπηρεσιών, ιδίως στο πλαίσιο της Γενικής Συμφωνίας για τις συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών (GATS).
- (17) Η παρούσα οδηγία καλύπτει μόνο τις υπηρεσίες που παρέχονται έναντι οικονομικού ανταλλάγματος. Οι υπηρεσίες κοινής ωφελείας δεν εμπίπτουν στον ορισμό του άρθρου 50 της συνθήκης και, επομένως, δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας. Οι υπηρεσίες γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος είναι υπηρεσίες που παρέχονται έναντι οικονομικού ανταλλάγματος και, επομένως, περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας. Ωστόσο, ορισμένες υπηρεσίες γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος, όπως αυτές που μπορεί να υπάρχουν στον τομέα των μεταφορών, αποκλείονται από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, ενώ για ορισμένες άλλες υπηρεσίες γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος, όπως για όσες μπορεί να υπάρχουν στον τομέα των ταχυδρομικών υπηρεσιών, προβλέπεται παρέκκλιση από τη διάταξη περί ελεύθερης παροχής υπηρεσιών που θεσπίζεται με την παρούσα οδηγία. Η παρούσα οδηγία δεν αφορά τη χρηματοδότηση των υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος και δεν καλύπτει τις ενισχύσεις που χορηγούνται από τα κράτη μέλη, ιδίως στον κοινωνικό τομέα, σύμφωνα με τους κοινοτικούς κανόνες περί ανταγωνισμού. Η παρούσα οδηγία δεν αφορά τη συνέχεια που θα δοθεί στη Λευκή Βίβλο της Επιτροπής για τις υπηρεσίες κοινής ωφελείας.
- (18) Οι χρηματοοικονομικές υπηρεσίες θα πρέπει να αποκλειστούν από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, δεδομένου ότι οι δραστηριότητες αυτές αποτελούν αντικείμενο ειδικής κοινοτικής νομοθεσίας που έχει ως στόχο, όπως και η παρούσα οδηγία, τη δημιουργία πραγματικής εσωτερικής αγοράς υπηρεσιών. Κατά συνέπεια, η εν λόγω εξαίρεση καλύπτει όλες τις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, όπως αυτές που αφορούν τράπεζες, πιστώσεις, ασφαλίσεις, συμπεριλαμβανομένων των ανασφαλίσεων, επαγγελματικές ή προσωπικές συντάξεις, χρεόγραφα, αμοιβαία κεφάλαια, πληρωμές, συμβουλές επενδύσεων, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών που απαριθμούνται στο Παράρτημα I της οδηγίας 2006/48/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 2006, σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων ⁽¹⁾.
- (19) Λαμβανομένης υπόψη της έκδοσης, το 2002, δέσμης νομοθετικών πράξεων σχετικά με τις υπηρεσίες και τα δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και τους συναφείς πόρους και υπηρεσίες, που θέσπισε ρυθμιστικό πλαίσιο για τη διευκόλυνση της πρόσβασης στις δραστηριότητες αυτές εντός της εσωτερικής αγοράς, ιδίως με την κατάργηση των περισσότερων συστημάτων χωριστής χορήγησης άδειας, είναι αναγκαίο να αποκλειστούν τα ζητήματα που ρυθμίζονται από τις πράξεις αυτές από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας.
- (20) Η εξαίρεση από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας των θεμάτων υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των οδηγιών 2002/19/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, σχετικά με την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες, καθώς και με τη διασύνδεσή τους (οδηγία για την πρόσβαση) ⁽²⁾, 2002/20/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, για την αδειοδότηση δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για την αδειοδότηση) ⁽³⁾, 2002/21/EK του Ευρωπαϊκού

(1) EE L 177 της 30.6.2006, σ. 1.

(2) EE L 108 της 24.4.2002, σ. 7.

(3) EE L 108 της 24.4.2002, σ. 21.

- Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία πλαίσιο) ⁽¹⁾, 2002/22/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, για την καθολική υπηρεσία και τα δικαιώματα των χρηστών όσον αφορά δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία καθολικής υπηρεσίας) ⁽²⁾ και 2002/58/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2002, σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για την προστασία ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες) ⁽³⁾ θα πρέπει να έχει εφαρμογή όχι μόνο για τα ζητήματα που ρυθμίζονται ρητά στις εν λόγω οδηγίες, αλλά και για τα ζητήματα για τα οποία οι οδηγίες παρέχουν ρητά στα κράτη μέλη τη δυνατότητα θέσπισης ορισμένων μέτρων σε εθνικό επίπεδο.
- (21) Οι υπηρεσίες μεταφορών, συμπεριλαμβανομένων των αστικών συγκοινωνιών, των αγοραίων οχημάτων (ταξί) και των ασθενοφόρων καθώς και οι λιμενικές υπηρεσίες θα πρέπει να αποκλείονται από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας.
- (22) Η εξαίρεση των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας θα πρέπει να καλύπτει τις ιατρικές και φαρμακευτικές υπηρεσίες που προσφέρονται από επαγγελματίες του τομέα της υγείας σε ασθενείς για την αξιολόγηση, διατήρηση ή αποκατάσταση της υγείας τους, όταν η άσκηση των εν λόγω δραστηριοτήτων επιφυλάσσεται αποκλειστικά σε νομοθετικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα στο κράτος μέλος στο οποίο παρέχονται οι υπηρεσίες.
- (23) Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να επηρεάζει την επιστροφή εξόδων υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης που προσφέρονται σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο του οποίου είναι κάτοικος ο αποδέκτης της υπηρεσίας. Το θέμα αυτό εξετάστηκε σε πολυάριθμες περιπτώσεις από το Δικαστήριο, το οποίο αναγνώρισε τα δικαιώματα των ασθενών. Είναι σημαντικό να αντιμετωπισθεί το εν λόγω ζήτημα σε άλλη κοινοτική πράξη, ώστε να επιτευχθεί μεγαλύτερη ασφάλεια δικαίου και σαφήνεια της νομοθεσίας, κατά τον βαθμό που το ζήτημα αυτό δεν αντιμετωπίζεται ήδη στον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης στους μισθωτούς και τις οικογένειές τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας ⁽⁴⁾.
- (24) Οι οπτικοακουστικές υπηρεσίες, ανεξάρτητα από τον τρόπο μετάδοσής τους, συμπεριλαμβανομένης της μετάδοσής τους εντός κινηματογραφικών αιθουσών, θα πρέπει επίσης να αποκλειστούν από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας. Επιπλέον, η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται στις ενισχύσεις που χορηγούν τα κράτη μέλη στον οπτικοακουστικό τομέα οι οποίες διέπονται από τους κοινοτικούς κανόνες περί ανταγωνισμού.
- (25) Οι δραστηριότητες τυχηρών παιγνίων, συμπεριλαμβανομένων των λαχειοφόρων αγορών και των στοιχημάτων, θα πρέπει να αποκλειστούν από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, λαμβανομένου υπόψη του ειδικού χαρακτήρα των δραστηριοτήτων αυτών που συνεπάγεται την εφαρμογή, από τα κράτη μέλη, πολιτικών σχετικών με τη δημόσια τάξη και την προστασία των καταναλωτών.
- (26) Η παρούσα οδηγία δεν θίγει την εφαρμογή του άρθρου 45 της συνθήκης.
- (27) Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να καλύπτει τις κοινωνικές υπηρεσίες στους τομείς της στέγασης, της παιδικής μέριμνας και της στήριξης οικογενειών και ατόμων που έχουν ανάγκη, που παρέχονται από το κράτος -σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο- από παρόχους υπηρεσιών για λογαριασμό του κράτους ή από φιλανθρωπικά ιδρύματα αναγνωρισμένα από το κράτος, με στόχο τη στήριξη όσων, μόνιμα ή προσωρινά, έχουν ιδιαίτερη ανάγκη, λόγω της ανεπάρκειας του οικογενειακού τους εισοδήματος ή της πλήρους ή μερικής έλλειψης αυτονομίας, και όσων κινδυνεύουν να περιθωριοποιηθούν. Οι υπηρεσίες αυτές έχουν ουσιώδη σημασία για την εξασφάλιση των θεμελιωδών δικαιωμάτων ανθρώπινης αξιοπρέπειας και ακεραιότητας και αποτελούν εκδήλωση των αρχών της κοινωνικής συνοχής και αλληλεγγύης και δεν θα πρέπει να θιγούν από την παρούσα οδηγία.
- (28) Η παρούσα οδηγία δεν αφορά τη χρηματοδότηση των κοινωνικών υπηρεσιών ούτε το σύστημα των ενισχύσεων που συνδέονται με τις εν λόγω υπηρεσίες. Δεν θίγει επίσης τα κριτήρια ή τους όρους που θέτουν τα κράτη μέλη για να διασφαλίσουν ότι οι κοινωνικές υπηρεσίες λειτουργούν πράγματι προς όφελος του δημοσίου συμφέροντος και της κοινωνικής συνοχής. Επιπλέον, η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να θίγει την αρχή της καθολικής υπηρεσίας στις κοινωνικές υπηρεσίες των κρατών μελών.
- (29) Δεδομένου ότι η συνθήκη προβλέπει συγκεκριμένες νομικές βάσεις για τα φορολογικά ζητήματα και τις κοινοτικές πράξεις που έχουν ήδη εκδοθεί στον τομέα αυτόν, ο τομέας της φορολογίας θα πρέπει να αποκλειστεί από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας.
- (30) Υπάρχει ήδη σημαντικός όγκος κοινοτικού δικαίου για τις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών. Η παρούσα οδηγία βασίζεται και, επομένως, συμπληρώνει το κοινοτικό κεκτημένο. Έχουν εντοπιστεί συγκρούσεις μεταξύ της παρούσας οδηγίας και άλλων κοινοτικών πράξεων, υπάρχει δε σχετική πρόβλεψη στην παρούσα οδηγία, μεταξύ άλλων με τη θέσπιση παρεκκλίσεων. Ωστόσο, είναι ανάγκη να προβλεφθεί κανόνας για τυχόν εναπομένουσες και εξαιρετικές περιπτώσεις κατά τις οποίες υφίσταται σύγκρουση μεταξύ διατάξεως της οδηγίας και διατάξεως άλλης κοινοτικής πράξης. Η ύπαρξη τέτοιας σύγκρουσης θα πρέπει να κρίνεται με γνώμονα τους κανόνες της συνθήκης που διέπουν το δικαίωμα εγκατάστασης και την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών.

(1) ΕΕ L 108 της 24.4.2002, σ. 33.

(2) ΕΕ L 108 της 24.4.2002, σ. 51.

(3) ΕΕ L 201 της 31.7.2002, σ. 37. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2006/24/ΕΚ (ΕΕ L 105 της 13.4.2006, σ. 54).

(4) ΕΕ L 149 της 5.7.1971, σ. 2. Κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 629/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 114 της 27.4.2006, σ. 1).

- (31) Η παρούσα οδηγία συνάδει με και δεν θίγει την οδηγία 2005/36/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Σεπτεμβρίου 2005, σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων⁽¹⁾. Πραγματεύεται θέματα που δεν αφορούν τα επαγγελματικά προσόντα, π.χ. την ασφάλιση επαγγελματικής ευθύνης, τις εμπορικές επικοινωνίες, τις δραστηριότητες πολλαπλών ειδικοτήτων και τη διοικητική απλούστευση. Όσον αφορά την προσωρινή παροχή διασυνοριακών υπηρεσιών, παρέκκλιση από τη διάταξη περί ελεύθερης παροχής υπηρεσιών στην παρούσα οδηγία διασφαλίζει ότι δεν θίγεται ο Τίτλος II, σχετικά με την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών, της οδηγίας 2005/36/EK. Ως εκ τούτου, καμία διάταξη που, στο πλαίσιο της εν λόγω οδηγίας, έχει εφαρμογή στο κράτος μέλος στο οποίο παρέχεται η υπηρεσία δεν θίγεται από τη διάταξη περί ελεύθερης παροχής υπηρεσιών.
- (32) Η παρούσα οδηγία συνάδει με τη νομοθεσία για την προστασία των καταναλωτών, όπως είναι η οδηγία 2005/29/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2005, για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές των επιχειρήσεων προς τους καταναλωτές στην εσωτερική αγορά (οδηγία για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές)⁽²⁾ και ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Οκτωβρίου 2004, σχετικά με τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών που είναι αρμόδιες για την επιβολή της νομοθεσίας για την προστασία των καταναλωτών (κανονισμός σχετικά με τη συνεργασία σε θέματα προστασίας καταναλωτών)⁽³⁾.
- (33) Οι υπηρεσίες που διέπονται από την παρούσα οδηγία αφορούν ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων που μεταβάλλονται διαρκώς, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται οι υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις, όπως είναι οι υπηρεσίες παροχής συμβουλών σε θέματα διοίκησης και διαχείρισης, οι υπηρεσίες πιστοποίησης και οι υπηρεσίες δοκιμών· οι υπηρεσίες διαχείρισης εγκαταστάσεων, συμπεριλαμβανομένης της συντήρησης γραφείων· οι υπηρεσίες διαφήμισης· οι υπηρεσίες προσλήψεων· και οι υπηρεσίες εμπορικών πρακτόρων. Διέπονται επίσης από την παρούσα οδηγία οι υπηρεσίες που παρέχονται τόσο σε επιχειρήσεις όσο και σε καταναλωτές, όπως είναι οι υπηρεσίες νομικών ή φορολογικών συμβούλων· οι υπηρεσίες που συνδέονται με ακίνητα, όπως υπηρεσίες μεσιτικών γραφείων· οι υπηρεσίες κατασκευαστικών εταιρειών, περιλαμβανομένων των υπηρεσιών αρχιτεκτόνων· το διανεμητικό εμπόριο· η οργάνωση εμπορικών εκθέσεων· η εννοιακή αυτοκινήτων· και υπηρεσίες ταξιδιωτικών γραφείων. Διέπονται, επίσης, από την παρούσα οδηγία οι υπηρεσίες προς τους καταναλωτές, όπως είναι οι υπηρεσίες στον τομέα του τουρισμού, περιλαμβανομένων των ξεναγών, οι υπηρεσίες αναψυχής, τα αθλητικά κέντρα και τα πάρκα αναψυχής, και, κατά τον βαθμό που δεν αποκλείονται από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας, οι υπηρεσίες υποστήριξης κατ' οίκον, όπως η παροχή βοήθειας σε ηλικιωμένα άτομα. Αυτές οι δραστηριότητες μπορεί να περιλαμβάνουν υπηρεσίες που προϋποθέτουν εγγύτητα μεταξύ παρόχου και αποδέκτη, υπηρεσίες που συνεπάγονται τη μετακίνηση του παρόχου ή του αποδέκτη, καθώς και υπηρεσίες που μπορούν να παρασχεθούν από απόσταση, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών που παρέχονται μέσω Διαδικτύου.
- (34) Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, η εκτίμηση του αν ορισμένες δραστηριότητες, και ιδίως δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται από δημόσιους πόρους ή που παρέχονται από δημόσιους φορείς, αποτελούν «υπηρεσία» πρέπει να γίνεται κατά περίπτωση, με βάση το σύνολο των χαρακτηριστικών τους, και ιδίως με βάση τον τρόπο με τον οποίο παρέχονται, οργανώνονται και χρηματοδοτούνται στο οικείο κράτος μέλος. Το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι το ουσιώδες χαρακτηριστικό της αμοιβής έγκειται στο γεγονός ότι η αμοιβή αποτελεί το αντάλλαγμα για τις αντίστοιχες υπηρεσίες και έχει αναγνωρίσει ότι το χαρακτηριστικό της αμοιβής δεν υπάρχει στην περίπτωση δραστηριοτήτων που εκτελούνται, χωρίς οικονομικά ανταλλάγματα, από το κράτος ή για λογαριασμό του κράτους στο πλαίσιο της αποστολής του στον κοινωνικό, πολιτιστικό, εκπαιδευτικό και δικαστικό τομέα, όπως η παροχή μαθημάτων στο πλαίσιο του εθνικού εκπαιδευτικού συστήματος ή η διαχείριση προγραμμάτων κοινωνικής ασφάλισης που δεν ενέχουν οικονομική δραστηριότητα. Η πληρωμή ποσού από τους αποδέκτες, π.χ. η καταβολή διδάκτρων ή τελών εγγραφής από σπουδαστές, με σκοπό τη συμμετοχή στα λειτουργικά έξοδα του συστήματος, δεν συνιστά από μόνη της αμοιβή, διότι η υπηρεσία εξακολουθεί να χρηματοδοτείται κατά βάση από δημόσια κεφάλαια. Επομένως, αυτές οι δραστηριότητες δεν εμπίπτουν στον ορισμό της υπηρεσίας του άρθρου 50 της συνθήκης και, κατά συνέπεια, δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας.
- (35) Οι μη κερδοσκοπικές ερασιτεχνικές αθλητικές δραστηριότητες έχουν μεγάλη σημασία από κοινωνική άποψη. Συχνά επιδιώκουν εξ ολοκλήρου κοινωνικούς ή ψυχαγωγικούς στόχους. Επομένως, είναι δυνατόν να μην αποτελούν οικονομικές δραστηριότητες κατά την έννοια του κοινοτικού δικαίου και δεν θα πρέπει να εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας.
- (36) Η έννοια του «παρόχου υπηρεσιών» θα πρέπει να καλύπτει κάθε φυσικό πρόσωπο που έχει την ιθαγένεια κράτους μέλους ή κάθε νομικό πρόσωπο που ασκεί δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών σε κράτος μέλος στο πλαίσιο είτε της ελευθερίας εγκατάστασης είτε της ελεύθερης κυκλοφορίας των υπηρεσιών. Επομένως, η έννοια του παρόχου υπηρεσιών δεν θα πρέπει να περιορίζεται σε περιπτώσεις διασυνοριακής παροχής των υπηρεσιών στο πλαίσιο της ελεύθερης κυκλοφορίας των υπηρεσιών, αλλά θα πρέπει να καλύπτει επίσης περιπτώσεις στις οποίες οι φορείς εγκαθίστανται σε ένα κράτος μέλος προκειμένου να επεκτείνουν τις δραστηριότητες τους στο κράτος αυτό. Από την άλλη πλευρά, η έννοια του παρόχου δεν καλύπτει τα υποκαταστήματα εταιρειών τρίτων χωρών σε κράτος μέλος, καθόσον, σύμφωνα με το άρθρο 48 της συνθήκης, η ελευθερία εγκατάστασης και η ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών ισχύουν μόνο για τις εταιρείες που έχουν συσταθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία ενός κράτους μέλους και έχουν την καταστατική τους έδρα, την κεντρική διοίκηση ή την κύρια εγκατάστασή τους εντός της Κοινότητας. Η έννοια του αποδέκτη θα πρέπει να καλύπτει επίσης τους υπηκόους τρίτων χωρών που επωφελούνται ήδη από δικαιώματα που τους παρέχουν κοινοτικές πράξεις όπως ο κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης στους μισθωτούς και τις οικογένειές τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας, η οδηγία 2003/109/EK του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2003, σχετικά με το καθεστώς υπηκόων τρίτων χωρών οι οποίοι είναι επί μακρόν διαμένοντες⁽⁴⁾, ο κανονισμός (ΕΚ)

(1) ΕΕ L 255 της 30.9.2005, σ. 22.

(2) ΕΕ L 149 της 11.6.2005, σ. 22.

(3) ΕΕ L 364 της 9.12.2004, σ. 1. Κανονισμός όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2005/29/EK.

(4) ΕΕ L 16 της 23.1.2004, σ. 44.

αριθ. 859/2003 του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2003, για την επέκταση των διατάξεων του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 και του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 574/72 στους υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι δεν καλύπτονται ήδη από τις διατάξεις αυτές μόνον λόγω της ιθαγένειάς τους ⁽¹⁾ και η οδηγία 2004/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών ⁽²⁾. Επιπλέον, τα κράτη μέλη μπορούν να επεκτείνουν την έννοια του αποδέκτη και σε άλλους υπηκόους τρίτων χωρών που είναι παρόντες στο έδαφός τους.

(37) Ο προσδιορισμός του τόπου εγκατάστασης του παρόχου των υπηρεσιών θα πρέπει να γίνεται βάσει της νομολογίας του Δικαστηρίου, σύμφωνα με την οποία η έννοια της εγκατάστασης συνεπάγεται την επ' αόριστον ουσιαστική άσκηση οικονομικής δραστηριότητας μέσω σταθερής εγκατάστασης. Αυτή η προϋπόθεση μπορεί να πληρούται επίσης όταν μια εταιρία ιδρύεται για ορισμένη περίοδο ή όταν μισθώνει το κτίριο ή την εγκατάσταση μέσω της οποίας επιδιώκει τη δραστηριότητά της. Μπορεί επίσης να πληρούται όταν ένα κράτος μέλος χορηγεί άδειες περιορισμένης μόνο διάρκειας για συγκεκριμένη υπηρεσία. Η εγκατάσταση δεν είναι ανάγκη να έχει τη μορφή θυγατρικής, υποκαταστήματος ή πρακτορείου, αλλά μπορεί να αποτελείται από γραφείο που το διαχειρίζεται το προσωπικό του παρόχου ή ένα πρόσωπο ανεξάρτητο μεν, αλλά εξουσιοδοτημένο να ενεργεί σε μόνιμη βάση για την επιχείρηση, όπως θα συνέβαινε στην περίπτωση πρακτορείου. Σύμφωνα με τον ορισμό αυτό, που προϋποθέτει την ταυτόχρονη άσκηση οικονομικής δραστηριότητας στον τόπο εγκατάστασης του παρόχου υπηρεσιών, μόνη η ύπαρξη γραμματοκιβωτίου δεν συνιστά εγκατάσταση. Αν υπάρχουν περισσότεροι του ενός τόποι εγκατάστασης του ίδιου φορέα, είναι σημαντικό να προσδιοριστεί από ποιο τόπο εγκατάστασης παρέχεται η εν λόγω υπηρεσία. Όταν είναι δύσκολο να προσδιοριστεί από ποιόν τόπο εγκατάστασης παρέχεται η υπηρεσία, τόπος εγκατάστασης θα πρέπει να θεωρείται ο τόπος όπου ο πάροχος των υπηρεσιών έχει το κέντρο των δραστηριοτήτων του που σχετίζονται με την υπηρεσία αυτή.

(38) Η έννοια του «νομικού προσώπου» σύμφωνα με τις διατάξεις της συνθήκης σχετικά με την εγκατάσταση επιτρέπει στους οικονομικούς φορείς να επιλέγουν τη νομική μορφή που θεωρούν κατάλληλη για την άσκηση της δραστηριότητάς τους. Κατά συνέπεια, ως «νομικά πρόσωπα» κατά την έννοια της συνθήκης νοούνται όλες οι οντότητες που ιδρύονται σύμφωνα με τη νομοθεσία κράτους μέλους ή διέπονται από αυτήν, ανεξάρτητα από τη νομική μορφή τους.

(39) Η έννοια του «συστήματος χορήγησης άδειας» θα πρέπει να καλύπτει, μεταξύ άλλων, τις διοικητικές διαδικασίες βάσει των οποίων χορηγούνται άδειες, εγκρίσεις ή παραχωρήσεις, καθώς επίσης και την υποχρέωση του προσώπου που επιθυμεί να

ασκήσει τη δραστηριότητα να γίνει μέλος επαγγελματικού οργάνου ή να εγγραφεί σε σχετικό μητρώο ή βάση δεδομένων, να διοριστεί επίσημα σε κάποιο όργανο ή να αποκτήσει επαγγελματική κάρτα που να πιστοποιεί την ιδιότητά του ως μέλους συγκεκριμένου επαγγελματικού κλάδου. Η άδεια μπορεί να χορηγείται όχι μόνο με ρητή αλλά και με σιωπηρή απόφαση που συνάγεται από τη σιωπή της αρμόδιας αρχής ή από το γεγονός ότι ο ενδιαφερόμενος πρέπει να αναμείνει ειδοποίηση παραλαβής της δήλωσής του για να αρχίσει τη δραστηριότητά του ή για να την ασκεί νομίμως.

(40) Η έννοια των «επιτακτικών λόγων δημόσιου συμφέροντος» στους οποίους αναφέρονται ορισμένες διατάξεις της παρούσας οδηγίας αναπτύχθηκε από το Δικαστήριο στο πλαίσιο της νομολογίας του για τα άρθρα 43 και 49 της συνθήκης και ενδέχεται να εξακολουθήσει να εξελίσσεται. Η εν λόγω έννοια, όπως αναγνωρίζεται στη νομολογία του Δικαστηρίου, καλύπτει τουλάχιστον τους εξής λόγους: δημόσια τάξη, δημόσια ασφάλεια και δημόσια υγεία, κατά την έννοια των άρθρων 46 και 55 της συνθήκης· διατήρηση της κοινωνικής τάξης· στόχοι κοινωνικής πολιτικής· προστασία των αποδεκτών των υπηρεσιών· προστασία των καταναλωτών· προστασία των εργαζομένων, συμπεριλαμβανομένης και της κοινωνικής προστασίας των εργαζομένων· συνθήκες διαβίωσης των ζών· διατήρηση της χρηματοοικονομικής ισορροπίας του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης· πρόληψη της απάτης· πρόληψη του αθέμιτου ανταγωνισμού· προστασία του περιβάλλοντος και του αστικού περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένης και της χωροταξίας πόλεων και υπαίθρου· προστασία των πιστών· διασφάλιση της χρηστής απονομής της δικαιοσύνης· οδική ασφάλεια· προστασία της διανοητικής ιδιοκτησίας· στόχοι πολιτιστικής πολιτικής, συμπεριλαμβανομένης και της διασφάλισης της ελευθερίας έκφρασης διαφόρων στοιχείων και ιδίως των κοινωνικών, πολιτιστικών, θρησκευτικών και φιλοσοφικών αξιών της κοινωνίας· ανάγκη εξασφάλισης υψηλού επιπέδου εκπαίδευσης, διατήρηση της πολυφωνίας του Τύπου και προώθηση της εθνικής γλώσσας· διατήρηση της εθνικής ιστορικής και καλλιτεχνικής κληρονομιάς και κτηνιατρική πολιτική.

(41) Η έννοια της «δημόσιας τάξης», όπως ερμηνεύεται από το Δικαστήριο, καλύπτει την προστασία από πραγματική και επαρκώς σοβαρή απειλή που θίγει ένα ή περισσότερα συμφέροντα της κοινωνίας και μπορεί να περιλαμβάνει, ιδίως, θέματα σχετιζόμενα με την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, την προστασία των ανηλίκων και των ευάλωτων ενηλίκων και των συνθηκών διαβίωσης των ζών. Παρομοίως, η έννοια της δημόσιας ασφάλειας περιλαμβάνει και θέματα δημόσιας προστασίας.

(42) Οι κανόνες που σχετίζονται με τις διοικητικές διαδικασίες δεν θα πρέπει να αποσκοπούν στην εναρμόνιση των εν λόγω διαδικασιών, αλλά στην άρση των υπερβολικά επαχθών συστημάτων, διαδικασιών και διατυπώσεων χορήγησης άδειας που παρεμποδίζουν την ελευθερία εγκατάστασης και τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών.

⁽¹⁾ ΕΕ L 124 της 20.5.2003, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ L 158 της 30.4.2004, σ. 77.

- (43) Μια από τις σημαντικότερες δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις, και ιδίως οι ΜΜΕ, κατά την πρόσβαση σε δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών και την άσκησή τους συνίσταται στην πολυπλοκότητα, τη διάρκεια και τη νομική ασάφεια των διοικητικών διαδικασιών. Για τον λόγο αυτό, κατά τα πρότυπα ορισμένων πρωτοβουλιών που έχουν αναληφθεί σε κοινοτικό και σε εθνικό επίπεδο με στόχο τον εκσυγχρονισμό και την υιοθέτηση ορθών διοικητικών πρακτικών, είναι σκόπιμο να καθιερωθούν αρχές διοικητικής απλούστευσης, μεταξύ άλλων με τον περιορισμό της υποχρέωσης για εκ των προτέρων έγκριση στις περιπτώσεις στις οποίες αυτό είναι απολύτως αναγκαίο και με τη θέσπιση της αρχής της σιωπηρής έγκρισης εκ μέρους των αρμόδιων αρχών μετά την παρέλευση ορισμένου χρονικού διαστήματος. Ο εν λόγω εκσυγχρονισμός, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα την τήρηση των απαιτήσεων περί διαφάνειας και ενημέρωσης των πληροφοριών όσον αφορά τους παρόχους υπηρεσιών, αποσκοπεί στην εξάλειψη των καθυστερήσεων, των δαπανών και των αντικινήτρων που προκύπτουν, π.χ., από την ύπαρξη περιττών ή υπερβολικά περίπλοκων και δαπανηρών διαδικασιών, την αλληλεπικάλυψη ενεργειών, τις επαχθείς διοικητικές διατυπώσεις κατά την υποβολή εγγράφων, τις αυθαιρέσιες των αρμόδιων αρχών, τα απροσδιόριστα ή υπερβολικά μεγάλα χρονικά διαστήματα που πρέπει να περιμένει ο ενδιαφερόμενος για να λάβει απάντηση, την περιορισμένη διάρκεια ισχύος των αδειών που χορηγούνται και τα δυσανάλογα τέλη και κυρώσεις. Οι πρακτικές αυτές δημιουργούν σοβαρότατα αντικίνητρα για τους παρόχους υπηρεσιών που επιθυμούν να επεκτείνουν τις δραστηριότητές τους σε άλλα κράτη μέλη και καθιστούν αναγκαίο τον συντονισμένο εκσυγχρονισμό στο πλαίσιο της διευρυμένης εσωτερικής αγοράς των είκοσι πέντε κρατών μελών.
- (44) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να καθιερώσουν, όπου ενδείκνυται, έντυπα εναρμονισμένα σε κοινοτικό επίπεδο, που θα καταρτιστούν από την Επιτροπή και τα οποία θα χρησιμοποιούν ως ισοδύναμα πιστοποιητικών, βεβαιώσεων ή άλλων εγγράφων σε σχέση με την εγκατάσταση.
- (45) Όταν εξετάζουν αν απαιτείται απλούστευση των διαδικασιών και διατυπώσεων, τα κράτη μέλη μπορούν ιδίως να λαμβάνουν υπόψη την αναγκαιότητα, τον αριθμό, την ενδεχόμενη αλληλεπικάλυψη, το κόστος, τη σαφήνεια και την ευχέρεια πρόσβασης στις διαδικασίες αυτές καθώς και τις καθυστερήσεις και πρακτικές δυσχέρειες που θα μπορούσαν να δημιουργήσουν για τον ενδιαφερόμενο πάροχο υπηρεσιών.
- (46) Για να διευκολυνθεί η πρόσβαση σε δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών και η άσκησή τους στην εσωτερική αγορά, πρέπει σε όλα τα κράτη μέλη να τεθεί ο κοινός στόχος της διοικητικής απλούστευσης και να προβλεφθούν διατάξεις όσον αφορά, μεταξύ άλλων, τα ενιαία κέντρα εξυπηρέτησης, το δικαίωμα ενημέρωσης, τις διαδικασίες ηλεκτρονικής διεκπεραίωσης και την κατάρτιση πλαισίου για τα συστήματα χορήγησης άδειας. Άλλα μέτρα που λαμβάνονται σε εθνικό επίπεδο για την επίτευξη του στόχου αυτού μπορούν να συνίστανται στη μείωση του αριθμού των διαδικασιών και των διατυπώσεων που εφαρμόζονται στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών και στον περιορισμό των εν λόγω διαδικασιών και διατυπώσεων σε όσες είναι απαραίτητες για την επίτευξη στόχου γενικού ενδιαφέροντος και δεν αλληλεπικαλύπτονται μεταξύ τους από την άποψη του περιεχομένου ή των σκοπών τους.
- (47) Στο πλαίσιο της διοικητικής απλούστευσης, δεν θα πρέπει να επιβάλλονται γενικές τυπικές απαιτήσεις, όπως είναι η απαίτηση για προσκόμιση πρωτότυπων εγγράφων, επικυρωμένων αντιγράφων η επικυρωμένης μετάφρασης, εκτός αν αυτό δικαιολογείται αντικειμενικά από επιτακτικό λόγο δημοσίου συμφέροντος, όπως είναι π.χ. η προστασία των εργαζομένων, η δημόσια υγεία, η προστασία του περιβάλλοντος ή η προστασία των καταναλωτών. Είναι επίσης σκόπιμο να εξασφαλιστεί ότι μια άδεια παρέχει κατά κανόνα πρόσβαση στη δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών ή στην άσκησή της σε όλη την εθνική επικράτεια, εκτός αν δικαιολογείται αντικειμενικά από επιτακτικό λόγο δημοσίου συμφέροντος η έκδοση χωριστής άδειας για κάθε εγκατάσταση, π.χ. για κάθε νέο μεγάλο εμπορικό κέντρο, ή η έκδοση άδειας που περιορίζεται σε συγκεκριμένο τμήμα του εθνικού εδάφους.
- (48) Για να απλουστευθούν περαιτέρω οι διοικητικές διαδικασίες, είναι σκόπιμο να διασφαλιστεί ότι κάθε πάροχος υπηρεσιών μπορεί να διεκπεραιώνει όλες τις διαδικασίες και διατυπώσεις απευθυνόμενος σε ένα μόνο κέντρο (εφεξής: «κέντρο ενιαίας εξυπηρέτησης»). Ο αριθμός των κέντρων ενιαίας εξυπηρέτησης ανά κράτος μέλος μπορεί να ποικίλλει ανάλογα με τις περιφερειακές ή τοπικές αρμοδιότητες ή ανάλογα με τις οικείες δραστηριότητες. Η δημιουργία των κέντρων ενιαίας εξυπηρέτησης δεν θα πρέπει να επηρεάζει την κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ των αρμόδιων αρχών στο πλαίσιο κάθε εθνικού συστήματος. Αν περισσότερες της μιας εθνικές ή τοπικές αρχές είναι αρμόδιες, μία εξ αυτών μπορεί να ενεργεί έναντι των άλλων αρχών ως ενιαίο κέντρο εξυπηρέτησης και συντονισμού. Τα κέντρα ενιαίας εξυπηρέτησης είναι δυνατόν να συσταθούν όχι μόνο από διοικητικές αρχές αλλά και από εμπορικά ή επαγγελματικά επιμελητήρια ή από επαγγελματικούς συλλόγους ή ιδιωτικούς φορείς στους οποίους ένα κράτος μέλος αποφασίζει να αναθέσει το καθήκον αυτό. Τα κέντρα ενιαίας εξυπηρέτησης έχουν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο και να βοηθήσουν τους παρόχους υπηρεσιών είτε ως αρχές που είναι άμεσα υπεύθυνες για την έκδοση των απαιτούμενων εγγράφων για την πρόσβαση σε δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών είτε ως ενδιάμεσοι φορείς μεταξύ των παρόχων υπηρεσιών και των αμέσως αρμοδίων αρχών.
- (49) Τα τέλη που μπορούν να χρεώνουν τα κέντρα ενιαίας εξυπηρέτησης θα πρέπει να είναι ανάλογα προς το κόστος των σχετικών διαδικασιών και διατυπώσεων. Αυτό δεν θα πρέπει να εμποδίζει τα κράτη μέλη να αναθέτουν στα κέντρα ενιαίας εξυπηρέτησης την εισπραξη άλλων διοικητικών τελών, όπως τα τέλη των εποπτικών οργάνων.
- (50) Είναι σκόπιμο οι πάροχοι και οι αποδέκτες υπηρεσιών να έχουν εύκολη πρόσβαση σε ορισμένα είδη πληροφοριών. Ο τρόπος παροχής των πληροφοριών στους παρόχους και τους αποδέκτες θα πρέπει να προσδιορίζεται από κάθε κράτος μέλος εντός του πλαισίου της παρούσας οδηγίας. Ειδικότερα, η υποχρέωση των κρατών μελών να εξασφαλίζουν την εύκολη πρόσβαση παρόχων και αποδεκτών καθώς και την απρόσκοπτη πρόσβαση του κοινού στις σχετικές πληροφορίες μπορεί να διασφαλισθεί με ιστοχώρο στο Διαδίκτυο.

- (51) Οι πληροφορίες που παρέχονται σε παρόχους και αποδέκτες υπηρεσιών θα πρέπει να περιλαμβάνουν ιδίως πληροφορίες σχετικά με τις διαδικασίες και διατυπώσεις, τα στοιχεία των αρμόδιων υπηρεσιών, τις προϋποθέσεις πρόσβασης σε δημόσια μητρώα και τράπεζες δεδομένων, καθώς και πληροφορίες για τα διαθέσιμα μέσα έννομης προστασίας και τα στοιχεία των ενώσεων και των οργανώσεων από τις οποίες οι πάροχοι ή οι αποδέκτες μπορούν να λάβουν πρακτική βοήθεια. Η υποχρέωση των αρμόδιων αρχών να βοηθούν τους παρόχους και τους αποδέκτες υπηρεσιών δεν θα πρέπει να περιλαμβάνει την παροχή νομικών συμβουλών σε μεμονωμένες υποθέσεις. Ωστόσο, θα πρέπει να παρέχονται γενικές πληροφορίες σχετικά με τον συνήθη τρόπο ερμηνείας ή εφαρμογής των σχετικών απαιτήσεων. Θέματα όπως η ευθύνη λόγω παροχής ανακριβών ή παραπλανητικών πληροφοριών θα πρέπει να ρυθμίζονται από τα κράτη μέλη.
- (52) Η εγκαθίδρυση, στο ευλόγως εγγύς μέλλον, ηλεκτρονικού συστήματος διεκπεραίωσης των διαδικασιών και διατυπώσεων θα είναι ζωτικής σημασίας για τη διοικητική απλούστευση στον τομέα της παροχής υπηρεσιών προς όφελος των παρόχων, των αποδεκτών και των αρμόδιων αρχών. Για την υλοποίηση της υποχρέωσης αυτής, ενδέχεται να χρειαστεί η προσαρμογή των εθνικών νομοθεσιών και άλλων κανόνων που εφαρμόζονται στον τομέα των υπηρεσιών. Η υποχρέωση αυτή δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να παρέχουν, πέραν των ηλεκτρονικών, και άλλα μέσα για τη διεκπεραίωση των διαδικασιών και διατυπώσεων αυτών. Το γεγονός ότι αυτές οι διαδικασίες και οι διατυπώσεις πρέπει να μπορούν να διεκπεραιώνονται από απόσταση σημαίνει ότι τα κράτη μέλη πρέπει να εξασφαλίζουν τη δυνατότητα διεκπεραίωσής τους σε διασυνοριακό επίπεδο. Η υποχρέωση αποτελέσματος δεν αφορά τις διαδικασίες ή διατυπώσεις που είναι από τη φύση τους αδύνατον να πραγματοποιηθούν από απόσταση. Επιπλέον, η διάταξη αυτή δεν επηρεάζει τη νομοθεσία των κρατών μελών όσον αφορά τη χρήση γλωσσών.
- (53) Η χορήγηση αδειών για ορισμένες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών μπορεί να απαιτεί συνέντευξη με τον αιτούντα από την αρμόδια αρχή για να αξιολογηθεί η προσωπική ακεραιότητα και καταλληλότητα του αιτούντα να παράσχει τη συγκεκριμένη υπηρεσία. Στις περιπτώσεις αυτές, ενδέχεται να μην προσφέρεται η διεκπεραίωση των διατυπώσεων με ηλεκτρονικά μέσα.
- (54) Η δυνατότητα πρόσβασης σε δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών θα πρέπει να εξαρτάται από την έγκριση των αρμόδιων αρχών, μόνο εάν η σχετική απόφαση πληροί τα κριτήρια της μη εισαγωγής διακρίσεων, της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας. Αυτό σημαίνει, κυρίως, ότι τα συστήματα χορήγησης άδειας επιτρέπονται μόνο στις περιπτώσεις στις οποίες ο εκ των υστέρων έλεγχος δεν θα ήταν αποτελεσματικός, επειδή δεν είναι δυνατόν να διαπιστωθούν εκ των υστέρων οι ελλείψεις των συγκεκριμένων υπηρεσιών, καθώς και εξαιτίας των κινδύνων που θα μπορούσαν να ανακύψουν από την απουσία προηγούμενου ελέγχου. Ωστόσο, η σχετική πρόβλεψη της παρούσας οδηγίας δεν μπορεί να δικαιολογήσει
- συστήματα χορήγησης άδειας που απαγορεύονται από άλλες κοινοτικές πράξεις, όπως από την οδηγία 1999/93/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 1999, σχετικά με ένα κοινοτικό πλαίσιο για τις ηλεκτρονικές υπογραφές ⁽¹⁾ ή την οδηγία 2000/31/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 8ης Ιουνίου 2000, για ορισμένες νομικές πτυχές των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας, ιδίως του ηλεκτρονικού εμπορίου, στην εσωτερική αγορά (οδηγία για το ηλεκτρονικό εμπόριο) ⁽²⁾. Τα αποτελέσματα της διαδικασίας αμοιβαίας αξιολόγησης θα επιτρέψουν τον καθορισμό, σε κοινοτικό επίπεδο, των ειδών δραστηριοτήτων για τις οποίες θα πρέπει να καταργηθούν τα συστήματα χορήγησης άδειας.
- (55) Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να θίγει τη δυνατότητα των κρατών μελών να προβλέπουν ανάκληση αδειών μετά την έκδοσή τους, ιδίως σε περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν πληρούνται πλέον οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση της άδειας.
- (56) Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, η δημόσια υγεία, η προστασία των καταναλωτών, η υγεία των ζώων και η προστασία του αστικού περιβάλλοντος αποτελούν επιτακτικούς λόγους δημόσιου συμφέροντος. Αυτοί οι επιτακτικοί λόγοι μπορούν να δικαιολογήσουν την εφαρμογή συστημάτων χορήγησης άδειας και άλλους περιορισμούς. Ωστόσο, κανένα τέτοιο σύστημα χορήγησης άδειας ή περιορισμός δεν θα πρέπει να προβαίνει σε διακρίσεις λόγω ιδιγένειας. Επιπλέον, θα πρέπει πάντοτε να τηρούνται οι αρχές της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας.
- (57) Οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας που αφορούν συστήματα χορήγησης άδειας θα πρέπει να αφορούν περιπτώσεις κατά τις οποίες η πρόσβαση σε δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών ή η άσκησή της από οικονομικό φορέα προϋποθέτει απόφαση από αρμόδια αρχή. Αυτό δεν αφορά ούτε αποφάσεις αρμοδίων αρχών για σύσταση δημόσιου ή ιδιωτικού φορέα παροχής συγκεκριμένης υπηρεσίας ούτε τη συναφή συμβάσεων από αρμόδιες αρχές για την παροχή συγκεκριμένης υπηρεσίας που διέπεται από τους κανόνες περί δημοσίων συμβάσεων, αφού η παρούσα οδηγία δεν αφορά τους κανόνες περί δημοσίων συμβάσεων.
- (58) Για να διευκολυνθεί η πρόσβαση σε δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών και η άσκησή τους, είναι σημαντικό να γίνει αξιολόγηση των συστημάτων χορήγησης άδειας και να υποβληθεί έκθεση σχετικά με τα συστήματα αυτά και την αιτιολογήσή τους. Αυτή η υποχρέωση υποβολής έκθεσης αφορά μόνο την ύπαρξη των συστημάτων χορήγησης άδειας και όχι τα κριτήρια και τις προϋποθέσεις για τη χορήγηση της άδειας.

⁽¹⁾ ΕΕ L 13 της 19.1.2000, σ. 12.

⁽²⁾ ΕΕ L 178 της 17.7.2000, σ. 1.

- (59) Η άδεια θα πρέπει κατά κανόνα να επιτρέπει στον πάροχο υπηρεσιών πρόσβαση στη δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών ή να του επιτρέπει να την ασκεί σε όλο το εθνικό έδαφος, εκτός αν επιτακτικός λόγος δημόσιου συμφέροντος επιβάλλει εδαφικό περιορισμό. Για παράδειγμα, η προστασία του περιβάλλοντος μπορεί να δικαιολογεί την απαίτηση χωριστής άδειας για κάθε επιμέρους εγκατάσταση στο εθνικό έδαφος. Η διάταξη αυτή δεν θα πρέπει να θίγει τις περιφερειακές ή τοπικές αρμοδιότητες για τη χορήγηση αδειών εντός των κρατών μελών.
- (60) Η παρούσα οδηγία, και ειδικότερα οι διατάξεις που αφορούν τα συστήματα χορήγησης άδειας και το εδαφικό πεδίο ισχύος της άδειας, δεν θα πρέπει να παρεμβαίνει στην κατανομή των περιφερειακών ή τοπικών αρμοδιοτήτων εντός των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένης της περιφερειακής και τοπικής αυτοδιοίκησης και της χρήσης των επίσημων γλωσσών.
- (61) Η διάταξη που αφορά την μη αλληλεπικάλυψη των προϋποθέσεων χορήγησης της άδειας δεν θα πρέπει να εμποδίζει τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν τις δικές τους προϋποθέσεις, οι οποίες ορίζονται στο σύστημα χορήγησης άδειας. Η εν λόγω διάταξη θα πρέπει απλώς να ορίζει ότι οι αρμόδιες αρχές, όταν εξετάζουν αν ο αιτών πληροί τις προϋποθέσεις αυτές, θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις αντίστοιχες προϋποθέσεις οι οποίες έχουν ήδη πληρωθεί από τον αιτούντα σε κάποιο άλλο κράτος μέλος. Η διάταξη δεν θα πρέπει να απαιτεί να εφαρμόζονται οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση της άδειας που προβλέπονται στο σύστημα χορήγησης άδειας άλλου κράτους μέλους.
- (62) Αν για συγκεκριμένη δραστηριότητα διατίθεται περιορισμένος αριθμός αδειών λόγω της σπανιότητας των φυσικών πόρων ή των σχετικών τεχνικών δυνατοτήτων, θα πρέπει να προβλέπεται διαδικασία επιλογής μεταξύ περισσότερων υποψηφίων, με γνώμονα τη βελτίωση, μέσω του ελεύθερου ανταγωνισμού, της ποιότητας των υπηρεσιών που προσφέρονται στους χρήστες και των όρων βάσει των οποίων αυτές προσφέρονται. Η διαδικασία αυτή θα πρέπει να παρέχει εχέγγυα διαφάνειας και αμεροληψίας, ενώ η άδεια που χορηγείται με τον τρόπο αυτόν δεν θα πρέπει να έχει υπερβολική διάρκεια ισχύος ούτε να ανανεώνεται αυτόματα ή να παρέχει πλεονεκτήματα στον πάροχο η ισχύς της άδειας του οποίου μόλις έληξε. Ειδικότερα, η διάρκεια ισχύος της άδειας θα πρέπει να ορίζεται κατά τρόπον ώστε να μην περιορίζει και να μην εμποδίζει τον ελεύθερο ανταγωνισμό πέραν του αναγκαίου για να εξασφαλισθεί η απόσβεση των επενδύσεων και η εύλογη απόδοση του επενδυθέντος κεφαλαίου. Η διάταξη αυτή δεν θα πρέπει να εμποδίζει τα κράτη μέλη να περιορίζουν τον αριθμό των αδειών για λόγους που δεν έχουν σχέση με τη σπανιότητα των φυσικών πόρων ή τις τεχνικές δυνατότητες. Σε κάθε περίπτωση, οι άδειες αυτές θα πρέπει να υπόκεινται στις λοιπές διατάξεις που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία για τα συστήματα χορήγησης άδειας.
- (63) Ελλείψει διαφορετικών ρυθμίσεων, εάν δεν υπάρξει απάντηση εντός ορισμένης προθεσμίας, η άδεια θεωρείται ότι έχει χορηγηθεί. Ωστόσο, για ορισμένες δραστηριότητες μπορεί να προβλεφθεί διαφορετική ρύθμιση, όταν δικαιολογείται από επιτακτικό λόγο δημόσιου συμφέροντος, συμπεριλαμβανομένου του θεμιτού συμφέροντος τρίτων. Οι διαφορετικές αυτές ρυθμίσεις μπορούν να περιλαμβάνουν εθνικούς κανόνες σύμφωνα με τους οποίους, ελλείψει απαντήσεως της αρμόδιας αρχής, η αίτηση θεωρείται απορριφθείσα, η δε απόρριψη μπορεί να προσβληθεί ενώπιον των δικαστηρίων.
- (64) Για να δημιουργηθεί γνήσια εσωτερική αγορά υπηρεσιών, είναι απαραίτητο να καταργηθούν οι περιορισμοί στην ελευθερία εγκατάστασης και στην ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών, οι οποίοι απαντώνται ακόμα στις νομοθεσίες ορισμένων κρατών μελών και οι οποίοι είναι ασυμβίβαστοι με τα άρθρα 43 και 49 της συνθήκης αντιστοίχως. Οι περιορισμοί που πρέπει να απαγορευθούν επηρεάζουν ιδιαίτερα την εσωτερική αγορά υπηρεσιών και θα πρέπει να αρθούν συστηματικά το ταχύτερο δυνατόν.
- (65) Η ελευθερία εγκατάστασης συνεπάγεται ιδίως την αρχή της ίσης μεταχείρισης, που απαγορεύει όχι μόνο κάθε διάκριση λόγω ιθαγένειας αλλά και κάθε έμμεση διάκριση που καίτοι βασίζεται σε άλλα κριτήρια, μπορεί όμως στην πράξη να παραγάγει τα ίδια αποτελέσματα. Έτσι, η πρόσβαση σε δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών ή η άσκηση της δραστηριότητας αυτής σε κράτος μέλος, είτε ως κύριας είτε ως δευτερεύουσας δραστηριότητας, δεν θα πρέπει να υπόκειται σε κριτήρια όπως ο τόπος εγκατάστασης, κατοικίας, διαμονής ή κύριας άσκησης της δραστηριότητας παροχής της υπηρεσίας. Ωστόσο, τα κριτήρια αυτά δεν θα πρέπει να περιλαμβάνουν απαιτήσεις σύμφωνα με τις οποίες ο πάροχος υπηρεσιών ή ένας υπάλληλος ή εκπρόσωπός του πρέπει να είναι παρών κατά την άσκηση της δραστηριότητας, όταν αυτό αιτιολογείται από επιτακτικούς λόγους δημόσιου ενδιαφέροντος. Εξάλλου, τα κράτη μέλη δεν θα πρέπει να περιορίζουν την ικανότητα δικαίου ή το δικαίωμα άσκησης ένδικης προσφυγής των εταιρειών που ιδρύονται σύμφωνα με τη νομοθεσία άλλου κράτους μέλους, στην επικράτεια του οποίου η εταιρεία έχει την κύρια εγκατάσταση της. Επιπλέον, τα κράτη μέλη δεν θα πρέπει να μπορούν να παρέχουν πλεονεκτήματα στους παρόχους υπηρεσιών οι οποίοι διατηρούν με τα εν λόγω κράτη μέλη εθνικούς ή κοινωνικοοικονομικούς δεσμούς, ούτε να μπορούν να περιορίζουν, εξ αιτίας του τόπου εγκατάστασης του παρόχου των υπηρεσιών, τη ελευθερία του εν λόγω παρόχου να αποκτά, να εκμεταλλεύεται ή να διαθέτει δικαιώματα και προϊόντα ή να έχει πρόσβαση σε διάφορες μορφές πίστωσης και στέγασης, κατά τον βαθμό που οι επιλογές αυτές είναι χρήσιμες για την πρόσβαση στη δραστηριότητα ή την αποτελεσματική της άσκησης.
- (66) Η πρόσβαση σε δραστηριότητα υπηρεσιών ή η άσκηση της στο έδαφος κράτους μέλους δεν θα πρέπει να υπόκειται σε οικονομική δοκιμή. Η απαγόρευση των οικονομικών δοκιμών ως προϋπόθεσης για τη χορήγηση άδειας θα πρέπει να αφορά τις οικονομικές δοκιμές καθαυτές και όχι τις απαιτήσεις που δικαιολογούνται από επιτακτικό λόγο δημόσιου συμφέροντος, όπως είναι η προστασία του αστικού περιβάλλοντος, η κοινωνική πολιτική ή η δημόσια υγεία. Η απαγόρευση δεν θα πρέπει να αφορά την άσκηση των αρμοδιοτήτων των αρχών που είναι επιφορτισμένες με την εφαρμογή του δικαίου ανταγωνισμού.

- (67) Όσον αφορά τις χρηματοοικονομικές εγγυήσεις ή την ασφάλιση, η απαγόρευση απαιτήσεων θα πρέπει να αφορά μόνο την υποχρέωση οι ζητούμενες χρηματοοικονομικές εγγυήσεις ή ασφάλιση να παρέχονται από χρηματοπιστωτικό ίδρυμα εγκατεστημένο στο οικείο κράτος μέλος.
- (68) Όσον αφορά την προεγγραφή, η απαγόρευση απαιτήσεων θα πρέπει να αφορά μόνο την υποχρέωση προεγγραφής του παρόχου, πριν από την εγκατάστασή του, για δεδομένη περίοδο στα μητρώα του οικείου κράτους μέλους.
- (69) Για να γίνει ο συντονισμός του εκσυγχρονισμού των εθνικών κανόνων και κανονισμών με τρόπο που να συνάδει με τις απαιτήσεις της εσωτερικής αγοράς, είναι σκόπιμο να αξιολογηθούν ορισμένες εθνικές απαιτήσεις που δεν συνεπάγονται διακρίσεις και οι οποίες, λόγω της φύσης τους, ενδέχεται να περιορίζουν ουσιαστικά ή ακόμα και να εμποδίζουν την πρόσβαση σε δραστηριότητα ή την άσκηση της στο πλαίσιο της ελευθερίας εγκατάστασης. Αυτή η διαδικασία αξιολόγησης θα πρέπει να περιορίζεται στη συμβατότητα των εν λόγω απαιτήσεων με τα κριτήρια που έχουν ήδη καθιερωθεί από το Δικαστήριο σχετικά με την ελευθερία εγκατάστασης. Δεν θα πρέπει να αφορά την εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου ανταγωνισμού. Όταν οι απαιτήσεις αυτές συνεπάγονται διακρίσεις ή δεν δικαιολογούνται αντικειμενικά από επιτακτικό λόγο δημοσίου συμφέροντος ή είναι δυσανάλογες, θα πρέπει να καταργούνται ή να τροποποιούνται. Το αποτέλεσμα αυτής της αξιολόγησης διαφέρει αναλόγως της φύσεως των δραστηριοτήτων και του σχετικού δημόσιου συμφέροντος. Ειδικότερα, οι εν λόγω απαιτήσεις μπορεί να είναι απολύτως αιτιολογημένες όταν επιδιώκουν στόχους κοινωνικής πολιτικής.
- (70) Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας και με την επιφύλαξη του άρθρου 16 της συνθήκης ΕΚ, οι υπηρεσίες μπορούν να θεωρηθούν υπηρεσίες γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος στο πλαίσιο της παρούσας οδηγίας μόνον αν παρέχονται κατ'εφαρμογήν ειδικής αποστολής δημόσιου συμφέροντος που ανατίθεται στον πάροχο από το οικείο κράτος μέλος. Η εν λόγω ανάθεση θα πρέπει να γίνει μέσω μιας ή περισσότερων πράξεων, η μορφή των οποίων καθορίζεται από κάθε κράτος μέλος, και θα πρέπει να προσδιορίζει την ακριβή φύση του ειδικού καθήκοντος.
- (71) Η διαδικασία αμοιβαίας αξιολόγησης που προβλέπεται στην παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να θίγει την ελευθερία των κρατών μελών να καθορίζουν στη νομοθεσία τους υψηλό επίπεδο προστασίας των δημόσιων συμφερόντων, ιδίως για την επίτευξη στόχων κοινωνικής πολιτικής. Επιπλέον, κατά τη διαδικασία αμοιβαίας αξιολόγησης είναι σκόπιμο να λαμβάνεται πλήρως υπόψη η ιδιαιτερότητα των υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος και των συγκεκριμένων στόχων τους. Οι στόχοι αυτοί ενδέχεται να δικαιολογούν ορισμένους περιορισμούς της ελευθερίας εγκατάστασης, ιδίως όταν με τους εν λόγω περιορισμούς επιδιώκονται στόχοι προστασίας της δημόσιας υγείας και κοινωνικής πολιτικής και όταν πληρούνται οι όροι του άρθρου 15, παράγραφος 3, στοιχεία α), β) και γ). Για παράδειγμα, σχετικά με την υποχρέωση ένδυσης συγκεκριμένης νομικής μορφής για την άσκηση ορισμένων υπηρεσιών στον κοινωνικό τομέα, το Δικαστήριο έχει ήδη αναγνωρίσει ότι μπορεί να δικαιολογείται η επιβολή υποχρέωσης στον πάροχο υπηρεσιών να έχει μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα.
- (72) Στις υπηρεσίες γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος ανατίθενται σημαντικά καθήκοντα σχετιζόμενα με την κοινωνική και την εδαφική συνοχή. Η άσκηση των καθηκόντων αυτών δεν θα πρέπει να παρεμποδίζεται λόγω της διαδικασίας αξιολόγησης που προβλέπεται από την παρούσα οδηγία. Οι απαιτήσεις που είναι αναγκαίες για την εκπλήρωση των καθηκόντων αυτών δεν θα πρέπει να θίγονται από τη διαδικασία αυτήν, ενώ, παράλληλα, θα πρέπει να αντιμετωπίζονται αδικαιολόγητοι περιορισμοί της ελευθερίας εγκατάστασης.
- (73) Μεταξύ των απαιτήσεων που πρέπει να εξεταστούν συγκαταλέγονται οι εθνικοί κανόνες οι οποίοι, για λόγους που δεν έχουν σχέση με τα επαγγελματικά προσόντα, επιφυλάσσουν την πρόσβαση σε ορισμένες δραστηριότητες σε συγκεκριμένους παρόχους υπηρεσιών. Οι εν λόγω απαιτήσεις περιλαμβάνουν επίσης την υποχρέωση του παρόχου των υπηρεσιών να έχει συγκεκριμένη νομική μορφή, και ιδίως να είναι νομικό πρόσωπο, προσωπική εταιρεία, μη κερδοσκοπικός οργανισμός ή εταιρεία που ανήκει αποκλειστικά σε φυσικά πρόσωπα, καθώς και απαιτήσεις που αφορούν την κατοχή του κεφαλαίου μιας εταιρείας, και ιδίως την υποχρέωση διάθεσης ελάχιστου κεφαλαίου για ορισμένες δραστηριότητες ή ύπαρξης συγκεκριμένων επαγγελματικών προσόντων για την κατοχή του εταιρικού κεφαλαίου ή τη διοίκηση ορισμένων εταιρειών. Η αξιολόγηση της συμβατότητας των καθοριζόμενων ελάχιστων ή/και ανώτατων τιμών με την ελευθερία εγκατάστασης αφορά μόνο τις τιμές που επιβάλλονται από τις αρμόδιες αρχές ειδικά για την παροχή ορισμένων υπηρεσιών και δεν αφορά, για παράδειγμα, τους γενικούς κανόνες καθορισμού των τιμών, π.χ. για τα ενοίκια των κατοικιών.
- (74) Η διαδικασία αμοιβαίας αξιολόγησης σημαίνει ότι τα κράτη μέλη, κατά τη διάρκεια της περιόδου μεταφοράς, θα πρέπει κατ'αρχάς να προβούν σε εξέταση της νομοθεσίας τους, για να εξακριβώσουν αν οποιαδήποτε από τις ανωτέρω απαιτήσεις υπάρχει στα νομικά τους συστήματα. Το αργότερο έως το τέλος της περιόδου ενσωμάτωσης στο εθνικό δίκαιο, τα κράτη μέλη θα πρέπει να συντάξουν έκθεση για τα αποτελέσματα της εν λόγω εξέτασης. Κάθε έκθεση θα πρέπει να υποβληθεί σε όλα τα άλλα κράτη μέλη και στα ενδιαφερόμενα μέρη. Στη συνέχεια, τα κράτη μέλη θα έχουν έξι μήνες για να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με τις εν λόγω εκθέσεις. Το αργότερο ένα έτος από την ημερομηνία ενσωμάτωσης στο εθνικό δίκαιο, η Επιτροπή θα πρέπει να συντάξει ανακεφαλωτική έκθεση, συνοδευόμενη, όπου ενδείκνυται, από προτάσεις για ανάληψη περαιτέρω πρωτοβουλιών. Εν ανάγκη, η Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, θα μπορούσε να βοηθήσει τα κράτη μέλη στον σχεδιασμό κοινής μεθόδου.
- (75) Το γεγονός ότι η παρούσα οδηγία ορίζει ορισμένες απαιτήσεις τις οποίες τα κράτη μέλη πρέπει να καταργήσουν ή να αξιολογήσουν κατά τη διάρκεια της περιόδου ενσωμάτωσης στο εθνικό δίκαιο δεν επηρεάζει τυχόν προσφυγές επί παραβάσεως κατά κράτους μέλους για παράβαση των υποχρεώσεων που υπέχει από τα άρθρα 43 ή 49 της συνθήκης.

- (76) Η παρούσα οδηγία δεν αφορά την εφαρμογή των άρθρων 28 έως 30 της συνθήκης σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων. Οι περιορισμοί που απαγορεύονται σύμφωνα με τη διάταξη περί ελευθερίας παροχής υπηρεσιών αφορούν τις απαιτήσεις που προβλέπονται για την πρόσβαση ή την άσκηση δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών και όχι τις απαιτήσεις σχετικά με τα ίδια τα εμπορεύματα.
- (77) Όταν ένας πάροχος υπηρεσιών μετακινείται σε άλλο κράτος μέλος προκειμένου να παράσχει υπηρεσίες, θα πρέπει να γίνεται διάκριση μεταξύ καταστάσεων όπου ισχύει η ελευθερία εγκατάστασης και όσων καλύπτονται από την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών λόγω του προσωρινού χαρακτήρα των εν λόγω δραστηριοτήτων. Όσον αφορά τη διάκριση μεταξύ ελευθερίας εγκατάστασης και ελεύθερης κυκλοφορίας των υπηρεσιών αντίστοιχα, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου το βασικό στοιχείο είναι εάν ο οικονομικός φορέας είναι εγκατεστημένος στο κράτος μέλος στο οποίο παρέχει τη συγκεκριμένη υπηρεσία. Εάν είναι εγκατεστημένος στο κράτος μέλος στο οποίο παρέχει τις υπηρεσίες του, ισχύει η ελευθερία εγκατάστασης. Εάν, αντίθετα, ο οικονομικός φορέας δεν είναι εγκατεστημένος στο κράτος μέλος όπου παρέχεται η υπηρεσία, οι δραστηριότητές του θα πρέπει να καλύπτονται από την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών. Σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η προσωρινή φύση των δραστηριοτήτων αυτών θα πρέπει να αξιολογείται όχι μόνο βάσει της διάρκειας των υπηρεσιών, αλλά επίσης βάσει της συχνότητας, της περιοδικότητας ή της συνέχειάς τους. Σε κάθε περίπτωση, ο προσωρινός χαρακτήρας των δραστηριοτήτων δεν θα πρέπει να σημαίνει ότι οι πάροχοι δεν μπορούν να αποκτούν ορισμένη υποδομή, όπως γραφεία, δικηγορικά γραφεία ή ιατρεία, στο κράτος μέλος όπου παρέχεται η υπηρεσία, κατά τον βαθμό που η υποδομή αυτή είναι αναγκαία για την παροχή των οικείων υπηρεσιών.
- (78) Για την αποτελεσματική εφαρμογή της ελεύθερης κυκλοφορίας των υπηρεσιών και για να εξασφαλίζεται ότι οι αποδέκτες και οι πάροχοι υπηρεσιών μπορούν να δέχονται και να παρέχουν υπηρεσίες στο σύνολο της Κοινότητας, ανεξαρτήτως συνόρων, είναι σκόπιμο να αποσαφηνιστεί κατά πόσο μπορούν να επιβληθούν οι απαιτήσεις του κράτους μέλους στο οποίο παρέχεται η υπηρεσία. Επιβάλλεται να προβλεφθεί ότι η διάταξη περί ελεύθερης παροχής υπηρεσιών δεν εμποδίζει το κράτος μέλος όπου παρέχεται η υπηρεσία να επιβάλει, σύμφωνα με τις αρχές που ορίζονται στο άρθρο 16, παράγραφος 1, στοιχεία α) έως γ), τις ιδιαίτερες απαιτήσεις του που είναι απαραίτητες για λόγους δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας ή για την προστασία της δημόσιας υγείας ή του περιβάλλοντος.
- (79) Κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, ένα κράτος μέλος θα πρέπει να διατηρεί το δικαίωμα να λαμβάνει μέτρα για την αποτροπή της κατάχρησης των αρχών της εσωτερικής αγοράς από τους παρόχους υπηρεσιών. Η κατάχρηση των εν λόγω αρχών από τον πάροχο θα πρέπει να αποφασίζεται κατά περίπτωση.
- (80) Είναι αναγκαίο να εξασφαλίζεται στους παρόχους υπηρεσιών η δυνατότητα να μεταφέρουν τον εξοπλισμό που συνδέεται αναπόσπαστα με την παροχή της υπηρεσίας, όταν μεταβαίνουν προς παροχή υπηρεσιών σε άλλο κράτος μέλος. Είναι ιδίως σημαντικό να αποφεύγονται οι περιπτώσεις κατά τις οποίες η υπηρεσία δεν θα μπορούσε να παρασχεθεί χωρίς τον εξοπλισμό ή οι περιπτώσεις κατά τις οποίες οι πάροχοι υπηρεσιών θα υποβάλλονταν σε πρόσθετα έξοδα, για παράδειγμα, λόγω της ενοικίασης ή αγοράς διαφορετικού εξοπλισμού από εκείνον που χρησιμοποιούν συνήθως ή λόγω της ανάγκης σημαντικής απόκλισης από τον συνήθη τρόπο άσκησης της δραστηριότητάς τους.
- (81) Η έννοια του «εξοπλισμού» δεν αναφέρεται στα υλικά αντικείμενα τα οποία είτε παρέχονται από τον πάροχο στον πελάτη είτε καθίστανται τμήμα υλικού αντικειμένου συνεπεία της δραστηριότητας παροχής υπηρεσιών (για παράδειγμα, οικοδομικά υλικά ή ανταλλακτικά) ή καταναλώνονται ή παραμένουν επιτόπου κατά τη διάρκεια της παροχής υπηρεσιών (π.χ. καύσιμα, εκρηκτικά, πυροτεχνήματα, παρασιτοκτόνα, δηλητήρια ή φάρμακα).
- (82) Οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας δεν θα πρέπει να εμποδίζουν την εφαρμογή από κράτος μέλος κανόνων για τις συνθήκες απασχόλησης. Οι κανόνες που ορίζονται με νομοθετική, κανονιστική ή διοικητική διάταξη θα πρέπει, σύμφωνα με τη συνθήκη, να δικαιολογούνται από λόγους σχετιζόμενους με την προστασία των εργαζομένων, να είναι αναγκαίοι, αναλογικοί και να μην εισάγουν διακρίσεις, κατά την ερμηνεία του Δικαστηρίου, και να συνάδουν με τη λοιπή συναφή νομοθεσία.
- (83) Θα πρέπει να διασφαλισθεί ότι η εφαρμογή της διάταξης περί ελεύθερης παροχής υπηρεσιών δεν μπορεί να αποκλεισθεί παρά μόνο στους τομείς που καλύπτονται από παρεκκλίσεις. Οι παρεκκλίσεις αυτές είναι απαραίτητες για να ληφθεί υπόψη ο βαθμός ολοκλήρωσης της εσωτερικής αγοράς ή ορισμένες κοινοτικές νομοθετικές πράξεις σχετικές με τις υπηρεσίες, οι οποίες προβλέπουν ότι ένας πάροχος υπηρεσιών υπόκειται στην εφαρμογή άλλης νομοθεσίας διαφορετικής από του κράτους μέλους εγκατάστασής του. Εξάλλου, κατ' εξαίρεση, μπορούν επίσης να ληφθούν μέτρα κατά συγκεκριμένου παρόχου σε ορισμένες μεμονωμένες περιπτώσεις και με βάση συγκεκριμένες αυστηρές ουσιαστικές και διαδικαστικές προϋποθέσεις. Επιπλέον, κάθε περιορισμός της ελεύθερης κυκλοφορίας των υπηρεσιών θα πρέπει να επιτρέπεται κατ' εξαίρεση μόνον αν συνάδει με τα θεμελιώδη δικαιώματα τα οποία, σύμφωνα με πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των γενικών αρχών δικαίου που διέπουν την κοινοτική έννομη τάξη.
- (84) Η παρέκκλιση από τη διάταξη περί ελεύθερης παροχής υπηρεσιών όσον αφορά τις ταχυδρομικές υπηρεσίες καλύπτει τόσο τις αποκλειστικές δραστηριότητες του παρόχου καθολικής υπηρεσίας όσο και τις άλλες ταχυδρομικές υπηρεσίες.

- (85) Η παρέκκλιση από τη διάταξη περί ελεύθερης παροχής υπηρεσιών όσον αφορά τη δικαστική είσπραξη οφειλών και η αναφορά σε τυχόν μελλοντική πράξη εναρμόνισης αφορούν μόνο την πρόσβαση σε δραστηριότητες οι οποίες συνίστανται ιδίως στην έγερση αγωγών για την είσπραξη οφειλών ενώπιον δικαστηρίων και την άσκηση των εν λόγω δραστηριοτήτων.
- (86) Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να θίγει τους ειδικούς και γενικούς όρους εργασίας και απασχόλησης που ισχύουν, σύμφωνα με την οδηγία 96/71/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 1996, σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών⁽¹⁾, για τους εργαζόμενους που αποσπώνται για παροχή υπηρεσίας στο έδαφος άλλου κράτους μέλους. Στις περιπτώσεις αυτές, η οδηγία 96/71/ΕΚ ορίζει ότι οι πάροχοι υπηρεσιών πρέπει να συμμορφώνονται με τους όρους και τις συνθήκες εργασίας που ισχύουν για καθορισμένους τομείς δραστηριοτήτων στο κράτος μέλος όπου παρέχεται η υπηρεσία. Αυτοί είναι: μέγιστες περιόδοι εργασίας και ελάχιστες περιόδοι ανάπαυσης, ελάχιστη διάρκεια ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών, ελάχιστα όρια μισθού συμπεριλαμβανομένων των αποζημιώσεων υπερωριακής εργασίας, όροι θέσης εργαζομένων στη διάθεση επιχειρήσεων, ιδίως από επιχειρήσεις προσωρινής απασχόλησης, υγεία, ασφάλεια και υγιεινή στην εργασία, προστατευτικά μέτρα σχετικά με τους όρους και τις συνθήκες εργασίας των γυναικών που βρίσκονται σε κατάσταση εγκυμοσύνης ή λοχείας, των παιδιών και των νέων, ίση μεταχείριση ανδρών και γυναικών και άλλες διατάξεις για την αποφυγή διακρίσεων. Η υποχρέωση αυτή αφορά όχι μόνο τους όρους και τις συνθήκες εργασίας που καθορίζονται βάσει του νόμου αλλά επίσης και αυτούς που καθορίζονται βάσει συλλογικών συμβάσεων ή διαιτητικών αποφάσεων, υπό τον όρο ότι αυτές έχουν επίσημα ή de facto αναγορευθεί σε κανόνες γενικής εφαρμογής κατά την έννοια της οδηγίας 96/71/ΕΚ. Επιπλέον, η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να εμποδίζει τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν τους ειδικούς και γενικούς όρους περί απασχόλησης σε θέματα άλλα από αυτά που απαριθμούνται στο άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 96/71/ΕΚ, για λόγους δημόσιας τάξης.
- (87) Η παρούσα οδηγία δεν πρέπει να θίγει ούτε τους γενικούς και ειδικούς όρους απασχόλησης στις περιπτώσεις στις οποίες εργαζόμενοι που απασχολούνται για την παροχή διασυνοριακής υπηρεσίας προσλαμβάνονται στο κράτος μέλος στο οποίο παρέχεται η εν λόγω υπηρεσία. Επιπλέον, η παρούσα οδηγία δεν θίγει το δικαίωμα των κρατών μελών όπου παρέχεται η υπηρεσία να ορίζουν την ύπαρξη σχέσης εργασίας και τη διάκριση μεταξύ αυτοαπασχολούμενων και μισθωτών, συμπεριλαμβανομένων των «οιονεί αυτοαπασχολούμενων». Στην περίπτωση αυτή, το ουσιώδες χαρακτηριστικό μιας σχέσης απασχόλησης, κατά την έννοια του άρθρου 39 της συνθήκης, είναι το γεγονός ότι για συγκεκριμένη χρονική περίοδο ένα πρόσωπο παρέχει υπηρεσίες σε άλλο πρόσωπο υπό τη διεύθυνση του τελευταίου, έναντι οικονομικού ανταλλάγματος· κάθε δραστηριότητα του εν λόγω προσώπου εκτός της σχέσης εξάρτησης πρέπει να καθορίζεται ως δραστηριότητα που ασκείται στο πλαίσιο αυτοαπασχόλησης, κατά την έννοια των άρθρων 43 και 49 της συνθήκης.
- (88) Η διάταξη περί ελεύθερης παροχής υπηρεσιών δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται στις περιπτώσεις στις οποίες, σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο, σε ένα κράτος μέλος μία δραστηριότητα επιφυλάσσεται σε συγκεκριμένο επάγγελμα, όπως συμβαίνει, π.χ., με την απαίτηση που ορίζει ότι οι νομικές συμβουλές παρέχονται αποκλειστικά από δικηγόρους.
- (89) Η παρέκκλιση από τη διάταξη περί ελεύθερης παροχής υπηρεσιών όσον αφορά τα θέματα που σχετίζονται με την ταξινόμηση οχημάτων που έχουν αποκτηθεί με χρηματοδοτική μίσθωση σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο στο οποίο χρησιμοποιούνται απορρέει από τη νομολογία του Δικαστηρίου, το οποίο έχει αναγνωρίσει ότι ένα κράτος μέλος μπορεί να υπαγάγει σε τέτοια υποχρέωση οχήματα που χρησιμοποιούνται στο έδαφός του, με αναλογικούς όρους. Η εξαίρεση αυτή δεν καλύπτει την περιστασιακή ή προσωρινή μίσθωση.
- (90) Οι συμβατικές σχέσεις μεταξύ του παρόχου και του πελάτη καθώς και μεταξύ εργοδότη και εργαζομένου δεν εμπίπτουν στην παρούσα οδηγία. Το δίκαιο που πρέπει να εφαρμόζεται όσον αφορά τις συμβατικές και εξωσυμβατικές ενочές του παρόχου υπηρεσιών καθορίζεται βάσει των κανόνων του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου.
- (91) Θα πρέπει να παρέχεται στα κράτη μέλη η δυνατότητα να λαμβάνουν κατ' εξαίρεση και κατά περίπτωση μέτρα που παρεκκλίνουν από τη διάταξη περί ελεύθερης παροχής υπηρεσιών σε σχέση με πάροχο που είναι εγκαταστημένος σε άλλο κράτος μέλος, για λόγους ασφάλειας των υπηρεσιών. Εντούτοις, η δυνατότητα λήψης τέτοιων μέτρων θα πρέπει να υπάρχει μόνο όταν δεν υφίσταται κοινοτική εναρμόνιση.
- (92) Περιορισμοί στην ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών, οι οποίοι αντικεινται στην παρούσα οδηγία, είναι δυνατόν να προκύπτουν όχι μόνο από μέτρα που λαμβάνονται κατά παρόχων υπηρεσιών αλλά και από τα πολυάριθμα εμπόδια στη χρήση υπηρεσιών από τους αποδέκτες τους και ιδίως από τους καταναλωτές. Η παρούσα οδηγία αναφέρει, ενδεικτικά, ορισμένα είδη περιορισμών κατά αποδέκτη ο οποίος επιθυμεί να χρησιμοποιήσει υπηρεσία που παρέχεται από φορέα εγκατεστημένο σε άλλο κράτος μέλος. Περιλαμβάνονται επίσης περιπτώσεις κατά τις οποίες οι αποδέκτες υπηρεσίας υποχρεούνται να λάβουν άδεια από τις αρμόδιες αρχές τους ή να πραγματοποιήσουν δήλωση προς αυτές προκειμένου να αποδεχθούν υπηρεσία από πάροχο εγκατεστημένο σε άλλο κράτος μέλος. Δεν περιλαμβάνονται τα γενικά συστήματα χορήγησης άδειας που ισχύουν και για τη χρήση υπηρεσίας που παρέχεται από πάροχο εγκατεστημένο στο κράτος μέλος του αποδέκτη.

(¹) ΕΕ L 18 της 21.1.1997, σ. 1.

- (93) Η έννοια των οικονομικών ενισχύσεων που παρέχονται για τη χρήση συγκεκριμένης υπηρεσίας δεν θα πρέπει να περιλαμβάνει τα συστήματα ενισχύσεων που χορηγούν τα κράτη μέλη, ιδίως στον κοινωνικό ή τον πολιτιστικό τομέα, τα οποία διέπονται από τους κοινοτικούς κανόνες ανταγωνισμού ούτε τις γενικές οικονομικές ενισχύσεις που δεν συνδέονται με τη χρήση συγκεκριμένης υπηρεσίας, π.χ. τις σπουδαστικές υποτροφίες ή δάνεια.
- (94) Σύμφωνα με τους κανόνες της συνθήκης που διέπουν την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών, οι διακρίσεις λόγω ιδιγένειας ή κατοικίας του αποδέκτη σε συγκεκριμένη χώρα ή τόπο απαγορεύονται. Οι εν λόγω διακρίσεις μπορεί να έχουν τη μορφή υποχρέωσης, η οποία επιβάλλεται μόνο στους πηκούς άλλου κράτους μέλους, να προσκομίζουν πρωτότυπα έγγραφα, επικυρωμένα αντίγραφα, πιστοποιητικό ιδιγένειας ή επίσημες μεταφράσεις εγγράφων, για να μπορούν να επωφεληθούν από μια υπηρεσία ή από πιο ευνοϊκούς όρους ή τιμές. Ωστόσο, η απαγόρευση απαιτήσεων που εισάγουν διακρίσεις δεν θα πρέπει να εμποδίζει την παραχώρηση σε ορισμένους αποδέκτες ευνοϊκών ρυθμίσεων, κυρίως όσον αφορά τις τιμές, εφόσον στηρίζονται σε θεμιτά αντικειμενικά κριτήρια.
- (95) Η αρχή της αποφυγής των διακρίσεων στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς έχει την έννοια ότι η πρόσβαση ενός αποδέκτη υπηρεσιών, και ειδικότερα ενός καταναλωτή, σε υπηρεσία που προσφέρεται στο κοινό, δεν μπορεί να αποκλεισθεί ούτε να καταστεί δυσκολότερη με κριτήριο την ιδιγένεια ή τον τόπο κατοικίας του αποδέκτη, το οποίο περιλαμβάνεται στους γενικούς όρους που τίθενται στη διάθεση του κοινού. Αυτό δεν σημαίνει ότι συνιστά παράνομη διάκριση να προβλέπονται στους γενικούς όρους διαφορετικές τιμές και όροι για την παροχή υπηρεσίας, όταν οι εν λόγω τιμές και όροι δικαιολογούνται από αντικειμενικούς παράγοντες που μπορεί να ποικίλλουν από χώρα σε χώρα, όπως το πραγματικό πρόσθετο κόστος λόγω απόστασης ή τα τεχνικά χαρακτηριστικά της παρεχόμενης υπηρεσίας ή τις διαφορετικές συνθήκες της αγοράς, όπως υψηλότερη ή χαμηλότερη ζήτηση που επηρεάζεται εποχικά, διαφορετικές περιόδους διακοπών στα κράτη μέλη, διαφορετική τιμολόγηση ανταγωνιστών, ή τους συμπληρωματικούς κινδύνους λόγω διαφορετικών κανονιστικών ρυθμίσεων από εκείνες του κράτους μέλους εγκατάστασης. Ούτε σημαίνει ότι η μη παροχή υπηρεσίας σε καταναλωτή λόγω ανυπαρξίας των απαιτούμενων δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας σε συγκεκριμένο έδαφος θα συνιστούσε παράνομη διάκριση.
- (96) Μεταξύ των μέσων με τα οποία ο πάροχος μπορεί να καταστήσει εύκολα προσβάσιμες για τον αποδέκτη πληροφορίες τις οποίες είναι υποχρεωμένος να διαθέσει, θα πρέπει να προβλεφθεί η γνωστοποίηση της ηλεκτρονικής του διεύθυνσης, περιλαμβανομένου του ιστοχώρου του. Εξάλλου, η υποχρέωση να περιλαμβάνονται ορισμένες πληροφορίες στην ενημερωτική τεκμηρίωση των παρόχων στην οποία παρουσιάζονται με λεπτομερή τρόπο οι υπηρεσίες τους δεν θα πρέπει να αφορά τις εμπορικές επικοινωνίες γενικού χαρακτήρα, όπως η διαφήμιση, αλλά τα έγγραφα που περιέχουν λεπτομερή περιγραφή των προτεινόμενων υπηρεσιών, περιλαμβανομένων των εγγράφων που βρίσκονται σε ιστοχώρο.
- (97) Είναι αναγκαίο να προβλεφθούν στην παρούσα οδηγία ορισμένοι κανόνες για την υψηλή ποιότητα των υπηρεσιών οι οποίες εξασφαλίζουν, ιδίως, την τήρηση απαιτήσεων ενημέρωσης και διαφάνειας. Οι κανόνες αυτοί θα πρέπει να ισχύουν τόσο σε περιπτώσεις διασυνοριακής παροχής υπηρεσιών μεταξύ κρατών μελών όσο και σε περιπτώσεις υπηρεσιών που παρέχονται σε κράτος μέλος από πάροχο υπηρεσιών εγκατεστημένο σε αυτό, χωρίς να επιβάλλουν άσκοπες επιβαρύνσεις στις ΜΜΕ. Οι κανόνες αυτοί δεν θα πρέπει να εμποδίζουν τα κράτη μέλη από το να εφαρμόζουν, σύμφωνα με την παρούσα οδηγία και το λοιπό κοινοτικό δίκαιο, πρόσθετες ή διαφορετικές απαιτήσεις ποιότητας.
- (98) Κάθε φορέας που παρέχει υπηρεσίες οι οποίες ενέχουν άμεσο και συγκεκριμένο κίνδυνο για την υγεία ή την ασφάλεια ή άμεσο και συγκεκριμένο χρηματοοικονομικό κίνδυνο για τον αποδέκτη ή για τρίτο θα πρέπει να καλύπτεται κατ' αρχήν από κατάλληλη ασφάλεια επαγγελματικής ευθύνης ή από άλλη ισοδύναμη ή συγκρίσιμη εγγύηση, πράγμα που σημαίνει ιδίως ότι ο εν λόγω φορέας θα πρέπει κατά κανόνα να είναι επαρκώς ασφαλισμένος για τις υπηρεσίες που παρέχει σε ένα ή περισσότερα άλλα κράτη μέλη διαφορετικά από το κράτος μέλος εγκατάστασής του.
- (99) Η ασφάλεια ή εγγύηση θα πρέπει να είναι ανάλογη με τη φύση και την έκταση του κινδύνου. Είναι επομένως σκόπιμο οι πάροχοι να έχουν διασυνοριακή κάλυψη μόνο εφόσον πράγματι παρέχουν υπηρεσίες σε άλλα κράτη μέλη. Τα κράτη μέλη δεν θα πρέπει να θεσπίζουν λεπτομερέστερους κανόνες όσον αφορά την ασφαλιστική κάλυψη και να καθορίζουν, π.χ., κατώτατα όρια για το ασφαλισμένο ποσό ή όρια για τις εξαιρέσεις από την ασφαλιστική κάλυψη. Οι πάροχοι υπηρεσιών και οι ασφαλιστικές εταιρίες θα πρέπει να διατηρήσουν την αναγκαία ευελιξία για να διαπραγματεύονται ασφαλιστικές συμβάσεις ειδικά προσαρμοσμένες στη φύση και έκταση του κινδύνου. Επιπλέον, δεν απαιτείται να προβλέπεται νομοθετικά η υποχρέωση επαρκούς ασφάλισης. Θα πρέπει να αρκεί η υποχρέωση ασφάλισης να συγκαταλέγεται μεταξύ των δεοντολογικών κανόνων των επαγγελματικών συλλόγων. Τέλος, δεν θα πρέπει να υφίσταται υποχρέωση των ασφαλιστικών εταιριών να παρέχουν ασφαλιστική κάλυψη.
- (100) Είναι σκόπιμο να καταργηθούν οι πλήρεις απαγορεύσεις εμπορικών επικοινωνιών για τα νομοθετικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα· η κατάργηση αυτή δεν αφορά τις απαγορεύσεις σχετικά με το περιεχόμενο μιας εμπορικής επικοινωνίας, αλλά εκείνες που, κατά γενικό τρόπο για συγκεκριμένο επάγγελμα, απαγορεύουν μία ή περισσότερες μορφές εμπορικής επικοινωνίας, για παράδειγμα κάθε διαφήμιση σε συγκεκριμένο μέσο ή μέσα ενημέρωσης. Όσον αφορά το περιεχόμενο και τις μεθόδους των εμπορικών επικοινωνιών, πρέπει να παρακινήσουν οι επαγγελματικοί κλάδοι να σχεδιάσουν, τηρώντας το κοινοτικό δίκαιο, κώδικες συμπεριφοράς σε κοινοτικό επίπεδο.

- (101) Το συμφέρον των αποδεκτών, και ιδίως των καταναλωτών, επιβάλλει να εξασφαλισθεί η δυνατότητα των παρόχων υπηρεσιών να παρέχουν υπηρεσίες πολλαπλών ειδικοτήτων και ότι οι περιορισμοί εν προκειμένω περιορίζονται κατά τον βαθμό που απαιτείται, προκειμένου να εξασφαλισθεί η αμεροληψία, η ανεξαρτησία και η ακεραιότητα των νομοθετικώς κατοχυρωμένων επαγγελμάτων. Αυτό δεν θίγει τους περιορισμούς ή τις απαγορεύσεις άσκησης ορισμένων δραστηριοτήτων που στοχεύουν στη διασφάλιση της ανεξαρτησίας σε περιπτώσεις κατά τις οποίες κράτος μέλος αναθέτει σε πάροχο υπηρεσιών συγκεκριμένο καθήκον κυρίως στον τομέα της αστικής ανάπτυξης, ούτε να θίγει την εφαρμογή των κανόνων περί ανταγωνιστικότητας.
- (102) Για να βελτιωθεί η διαφάνεια και να προωθηθούν οι εκτιμήσεις με βάση συγκρίσιμα κριτήρια όσον αφορά την ποιότητα των υπηρεσιών που παρέχονται στους αποδέκτες, είναι σημαντικό να υπάρχει εύκολη πρόσβαση στις πληροφορίες σχετικά με τη σημασία των σημάτων και άλλων διακριτικών σημείων όσον αφορά τις υπηρεσίες αυτές. Αυτή η υποχρέωση διαφάνειας έχει ιδιαίτερη σπουδαιότητα σε τομείς όπως ο τουρισμός, και ιδίως στον ξενοδοχειακό τομέα, όπου είναι πολύ διαδεδομένη η χρήση συστημάτων κατάταξης σε κατηγορίες. Επίσης, θα πρέπει να εξεταστεί σε ποιο βαθμό η ευρωπαϊκή τυποποίηση μπορεί να αποδειχθεί χρήσιμη για την προώθηση της συμβατότητας και της ποιότητας των υπηρεσιών. Τα ευρωπαϊκά πρότυπα καταρτίζονται από τους ευρωπαϊκούς οργανισμούς τυποποίησης, δηλαδή την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τυποποίησης (CEN), την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ηλεκτροτεχνικής Τυποποίησης (CENELEC) και το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Τηλεπικοινωνιακών Προτύπων (ETSI). Εφόσον ενδείκνυται, η Επιτροπή μπορεί, σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται στην οδηγία 98/34/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Ιουνίου 1998, για την καθιέρωση μιας διαδικασίας πληροφόρησης στον τομέα των τεχνικών προτύπων και κανονισμών και των κανόνων σχετικά με τις υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας⁽¹⁾, να δώσει σχετική εντολή για την κατάρτιση ειδικών ευρωπαϊκών προτύπων.
- (103) Προκειμένου να επιλυθούν ενδεχόμενα προβλήματα όσον αφορά τη συμμόρφωση με δικαστική απόφαση, είναι σκόπιμο να προβλεφθεί ότι τα κράτη μέλη αναγνωρίζουν ισοδύναμες εγγυήσεις που έχουν κατατεθεί από ιδρύματα όπως τράπεζες, παρόχους ασφαλιστικών υπηρεσιών ή άλλων χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών εγκατεστημένους σε άλλο κράτος μέλος.
- (104) Η ανάπτυξη ενός δικτύου των αρχών των κρατών μελών που είναι αρμόδιες για την προστασία των καταναλωτών, η οποία αποτελεί αντικείμενο του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2006/2004, συμπληρώνει τη συνεργασία που προβλέπεται στην παρούσα οδηγία. Η εφαρμογή της νομοθεσίας περί προστασίας των καταναλωτών σε καταστάσεις διασυνοριακών συναλλαγών, ιδίως στο πλαίσιο της ανάπτυξης νέων πρακτικών εμπορίας και μεθόδων πώλησης, καθώς και η ανάγκη κατάργησης ορισμένων εμποδίων για τη συνεργασία στον τομέα αυτό, επιβάλλουν υψηλότερο βαθμό συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών. Συγκεκριμένα, στον εν λόγω τομέα είναι αναγκαίο να εξασφαλιστεί ότι τα κράτη μέλη θα επιβάλουν την κατάργηση των παράνομων πρακτικών οικονομικών φορέων εντός της επικρατείας τους, οι οποίες έχουν ως στόχο τους καταναλωτές σε άλλο κράτος μέλος.
- (105) Η διοικητική συνεργασία είναι απαραίτητη για την εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς υπηρεσιών. Η έλλειψη συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών οδηγεί στον πολλαπλασιασμό των κανόνων που ισχύουν για τους παρόχους ή στη διεξαγωγή διπλών ελέγχων για τις διασυνοριακές δραστηριότητες, ενώ μπορεί επίσης να δώσει την ευκαιρία σε ανέντιμους επιχειρηματίες να αποφύγουν τον έλεγχο ή να παρακάμψουν τους εφαρμοστέους για τις υπηρεσίες εθνικούς κανόνες. Επομένως, είναι πολύ σημαντικό να προβλεφθούν σαφείς και νομικά δεσμευτικές υποχρεώσεις για την αποτελεσματική συνεργασία των κρατών μελών.
- (106) Για τους σκοπούς του κεφαλαίου περί διοικητικής συνεργασίας, η «εποπτεία» θα πρέπει να καλύπτει δραστηριότητες όπως παρακολούθηση και διερεύνηση, επίλυση προβλημάτων, εκτέλεση και επιβολή κυρώσεων και επακόλουθες δραστηριότητες συνέχειας.
- (107) Υπό κανονικές συνθήκες, η αμοιβαία συνδρομή θα πρέπει να λαμβάνει χώρα απευθείας μεταξύ των αρμοδίων αρχών. Τα σημεία επαφής που ορίζονται από τα κράτη μέλη θα πρέπει να διευκολύνουν αυτή τη διαδικασία μόνο σε περίπτωση δυσχερειών, π.χ. αν απαιτείται βοήθεια για τον εντοπισμό της οικείας αρμόδιας αρχής.
- (108) Ορισμένες υποχρεώσεις αμοιβαίας συνδρομής θα πρέπει να ισχύουν για όλα τα θέματα που καλύπτονται από την παρούσα οδηγία, συμπεριλαμβανομένων όσων αφορούν περιπτώσεις στις οποίες ένας πάροχος υπηρεσιών αποκτά εγκατάσταση σε άλλο κράτος μέλος. Άλλες υποχρεώσεις αμοιβαίας συνδρομής θα πρέπει να ισχύουν μόνο σε περιπτώσεις διασυνοριακής παροχής υπηρεσιών, στις οποίες ισχύει η διάταξη περί ελεύθερης παροχής υπηρεσιών. Μια περαιτέρω δέσμη υποχρεώσεων ισχύει σε όλες τις περιπτώσεις διασυνοριακής παροχής υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των τομέων που δεν καλύπτονται από τη διάταξη περί ελεύθερης παροχής υπηρεσιών. Η διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών θα πρέπει να περιλαμβάνει περιπτώσεις στις οποίες οι υπηρεσίες παρέχονται από απόσταση και ο αποδέκτης μεταβαίνει στο κράτος μέλος εγκατάστασης του παρόχου προκειμένου να δεχθεί τις υπηρεσίες.
- (109) Σε περίπτωση μετακίνησης του παρόχου σε κράτος μέλος διαφορετικό από το κράτος μέλος εγκατάστασης, θα πρέπει να προβλέπεται αμοιβαία συνδρομή μεταξύ των δύο αυτών κρατών μελών, βάσει της οποίας το πρώτο κράτος μέλος θα έχει τη δυνατότητα να προβαίνει σε ελέγχους, επιθεωρήσεις και έρευνες έπειτα από αίτηση του κράτους μέλους εγκατάστασης ή να προβαίνει, με δική του πρωτοβουλία, σε τέτοιους ελέγχους, αν πρόκειται αποκλειστικά για τον έλεγχο πραγματικών περιστάσεων.
- (110) Τα κράτη μέλη δεν θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να παρακάμπτουν τους κανόνες της παρούσας οδηγίας, συμπεριλαμβανομένης της διάταξης περί ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, μέσω της διενέργειας ελέγχων, επιθεωρήσεων ή ερευνών που εισάγουν διακρίσεις ή είναι δυσανάλογες.

⁽¹⁾ ΕΕ L 204 της 21.7.1998, σ. 37. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την πράξη προσχώρησης του 2003.

- (111) Οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας οι οποίες αφορούν την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με την εντιμότητα των παρόχων δεν θίγουν πρωτοβουλίες στον τομέα της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις, ιδίως όσον αφορά την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ αρχών επιβολής του νόμου μεταξύ κρατών μελών και τα ποινικά μητρώα.
- (112) Η συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών απαιτεί ένα λειτουργικό ηλεκτρονικό σύστημα πληροφόρησης, προκειμένου να μπορούν οι αρμόδιες αρχές να εντοπίζουν εύκολα τους αντίστοιχους συνομιλητές τους στα λοιπά κράτη μέλη και να επικοινωνούν μαζί τους αποτελεσματικά.
- (113) Θα πρέπει να προβλεφθεί ότι τα κράτη μέλη, σε συνεργασία με την Επιτροπή, ενθαρρύνουν την εκπόνηση κωδικών δεοντολογίας από τα ενδιαφερόμενα μέρη σε κοινοτικό επίπεδο, με σκοπό ιδίως την προαγωγή της ποιότητας των υπηρεσιών και λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιομορφίες του κάθε επαγγέλματος. Οι εν λόγω κώδικες δεοντολογίας θα πρέπει να σέβονται το κοινοτικό δίκαιο, και ιδίως το δίκαιο του ανταγωνισμού. Δεν θα πρέπει να αντίκεινται σε νομικούς δεσμευτικούς κανόνες των κρατών μελών περί επαγγελματικής δεοντολογίας και συμπεριφοράς.
- (114) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενθαρρύνουν τον σχεδιασμό κωδικών δεοντολογίας, ιδίως από επαγγελματικούς φορείς, οργανώσεις και ενώσεις σε κοινοτικό επίπεδο. Αυτοί οι κώδικες δεοντολογίας πρέπει να περιλαμβάνουν, όπως αρμόζει στον ειδικό χαρακτήρα κάθε επαγγέλματος, κανόνες για τις εμπορικές επικοινωνίες σχετικά με τα νομοθετικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα, και κανόνες επαγγελματικής δεοντολογίας και συμπεριφοράς των νομοθετικά κατοχυρωμένων επαγγελμάτων, ιδίως για την κατοχύρωση της επαγγελματικής ανεξαρτησίας, της επαγγελματικής ακεραιότητας και του επαγγελματικού απορρήτου. Επιπλέον, στους εν λόγω κώδικες δεοντολογίας θα πρέπει να περιλαμβάνονται οι όροι άσκησης των δραστηριοτήτων κτηματομεσιτικών γραφείων. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν συνοδευτικά μέτρα για να ενθαρρύνουν επαγγελματικούς φορείς, οργανώσεις και ενώσεις να υλοποιούν σε εθνικό επίπεδο τους κώδικες δεοντολογίας που έχουν εγκριθεί σε κοινοτικό επίπεδο.
- (115) Οι κώδικες δεοντολογίας που καταρτίζονται σε κοινοτικό επίπεδο προορίζονται για τον καθορισμό ελάχιστων δεοντολογικών προτύπων και συμπληρώνουν τις εκ του νόμου απαιτήσεις των κρατών μελών. Δεν εμποδίζουν τα κράτη μέλη, σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο, να λαμβάνουν αυστηρότερα νομοθετικά μέτρα ούτε τους εθνικούς επαγγελματικούς συλλόγους να προβλέπουν ευρύτερη προστασία στους εθνικούς κώδικες δεοντολογίας.
- (116) Δεδομένου ότι οι στόχοι της παρούσας οδηγίας, ήτοι η εξάλειψη των εμποδίων που παρακωλύουν την ελευθερία εγκατάστασης των παρόχων υπηρεσιών στα κράτη μέλη και την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών μεταξύ των κρατών μελών, δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη και δύναται συνεπώς, λόγω της διάστασης της δράσης, να επιτευχθούν καλύτερα σε κοινοτικό επίπεδο, η Κοινότητα μπορεί να λάβει μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, όπως αυτή διατυπώνεται στο άρθρο 5 της

συνθήκης. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως διατυπώνεται στο ίδιο άρθρο, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία για την επίτευξη των στόχων αυτών.

- (117) Τα μέτρα που απαιτούνται για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας θα πρέπει να θεσπιστούν σύμφωνα με την απόφαση 1999/468/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1999, για τον καθορισμό των όρων άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στην Επιτροπή ⁽¹⁾.
- (118) Σύμφωνα με την παράγραφο 34 της διοργανικής συμφωνίας για τη βελτίωση της νομοθεσίας ⁽²⁾, τα κράτη μέλη παροτρύνονται να καταρτίζουν, προς ίδια χρήση, και προς όφελος της Κοινότητας, τους δικούς τους πίνακες, οι οποίοι αποτυπώνουν, στο μέτρο του δυνατού, την αντιστοιχία των οδηγιών με τα μέτρα μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο και να τους δημοσιοποιούν,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Αντικείμενο

1. Η παρούσα οδηγία θεσπίζει τις γενικές διατάξεις που διευκολύνουν την άσκηση της ελευθερίας εγκατάστασης των παρόχων υπηρεσιών και την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών, διατηρώντας ταυτόχρονα υψηλό ποιοτικό επίπεδο υπηρεσιών.
2. Η παρούσα οδηγία δεν αφορά την ελευθέρωση των υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος που επιφυλάσσονται αποκλειστικά σε δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς ούτε την ιδιωτικοποίηση δημόσιων φορέων παροχής υπηρεσιών.
3. Η παρούσα οδηγία δεν αφορά την κατάργηση μονοπωλίων παροχής υπηρεσιών ούτε τις ενισχύσεις τις οποίες χορηγούν τα κράτη μέλη και οι οποίες διέπονται από τους κοινοτικούς κανόνες περί ανταγωνισμού.

Η παρούσα οδηγία δεν θίγει την ελευθερία των κρατών μελών να ορίζουν, σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο, ποιες υπηρεσίες θεωρούν γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος, πώς θα πρέπει να οργανώνονται και να χρηματοδοτούνται οι εν λόγω υπηρεσίες, τηρουμένων των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων, και σε ποιες ειδικές υποχρεώσεις θα πρέπει να υπόκεινται.

4. Η παρούσα οδηγία δεν θίγει τα μέτρα που λαμβάνονται σε κοινοτικό ή εθνικό επίπεδο, σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο, με σκοπό την προστασία ή την προώθηση της πολιτιστικής και γλωσσικής πολυμορφίας ή του πλουραλισμού των μέσων μαζικής επικοινωνίας.

⁽¹⁾ ΕΕ L 184 της 17.7.1999, σ. 23. Απόφαση όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2006/512/ΕΚ (ΕΕ L 200 της 22.7.2006, σ. 11).

⁽²⁾ ΕΕ C 321 της 31.12.2003, σ. 1.

5. Η παρούσα οδηγία δεν θίγει τους κανόνες ποινικού δικαίου των κρατών μελών. Ωστόσο, τα κράτη μέλη δεν επιτρέπεται να περιορίζουν την ελευθερία παροχής υπηρεσιών εφαρμόζοντας διατάξεις ποινικού δικαίου οι οποίες ρυθμίζουν ειδικά ή επηρεάζουν την πρόσβαση σε δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών ή την άσκησή τους, κατά παρέκκλιση των κανόνων της παρούσας οδηγίας.

6. Η παρούσα οδηγία δεν θίγει το εργατικό δικαίο, ήτοι οποιαδήποτε νομική ή συμβατική διάταξη περί όρων απασχόλησης ή όρων εργασίας, περιλαμβανομένης της υγείας και της ασφάλειας κατά την εργασία, και περί των σχέσεων μεταξύ εργοδοτών και εργαζομένων, την οποία εφαρμόζουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με το εθνικό δικαίο που σέβεται το κοινοτικό δικαίο. Η παρούσα οδηγία δεν θίγει επίσης την νομοθεσία των κρατών μελών στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης.

7. Η παρούσα οδηγία δεν θίγει την άσκηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων, όπως αναγνωρίζονται στα κράτη μέλη και στο κοινοτικό δικαίο. Ωσαύτως δεν θίγει το δικαίωμα διαπραγμάτευσης, σύναψης και εφαρμογής συλλογικών συμβάσεων και το δικαίωμα εργατικών κινητοποιήσεων σύμφωνα με το εθνικό δικαίο και τις εθνικές πρακτικές που σέβονται το κοινοτικό δικαίο.

Άρθρο 2

Πεδίο εφαρμογής

1. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στις υπηρεσίες παρόχων εγκατεστημένων σε κράτος μέλος.

2. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στις ακόλουθες δραστηριότητες:

- α) στις μη οικονομικές υπηρεσίες γενικού ενδιαφέροντος·
- β) στις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, όπως αυτές που αφορούν τράπεζες, πιστώσεις, ασφαλίσεις και αντασφαλίσεις, επαγγελματικές ή προσωπικές συντάξεις, χρεόγραφα, επενδύσεις, ταμεία, πληρωμές, συμβουλές επενδύσεων, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών που απαριθμούνται στο Παράρτημα I της οδηγίας 2006/48/EK·
- γ) στις υπηρεσίες και τα δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών καθώς και στις συναφείς εγκαταστάσεις και υπηρεσίες όσον αφορά τα θέματα που ρυθμίζονται από τις οδηγίες 2002/19/EK, 2002/20/EK, 2002/21/EK, 2002/22/EK και 2002/58/EK·
- δ) υπηρεσίες στον τομέα των μεταφορών, συμπεριλαμβανομένων των λιμενικών υπηρεσιών, που εμπίπτουν στο πεδίο του τίτλου V της συνθήκης·
- ε) στις υπηρεσίες που παρέχονται από γραφεία εύρεσης προσωπικής εργασίας·
- στ) στις υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης, είτε παρέχονται μέσω εγκαταστάσεων υγειονομικής περίθαλψης είτε όχι, και ανεξάρτητα από τον τρόπο με τον οποίο οργανώνονται και χρηματοδοτούνται οι εν λόγω υπηρεσίες σε εθνικό επίπεδο ή από το αν είναι δημόσιες ή ιδιωτικές·

ζ) στις οπτικοακουστικές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των κινηματογραφικών υπηρεσιών, ανεξάρτητα από τον τρόπο παραγωγής, διανομής ή μετάδοσής τους, και στις ραδιοφωνικές εκπομπές·

η) στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών τυχηρών παιγνίων στα οποία ο παίκτης στοιχηματίζει νομισματική αξία, συμπεριλαμβανομένων των λαχειοφόρων αγορών, των τυχηρών παιγνίων σε καζίνο και των συναλλαγών που αφορούν στοιχήματα·

θ) στις δραστηριότητες που συνδέονται με την άσκηση δημόσιας εξουσίας, όπως ορίζεται στο άρθρο 45 της συνθήκης·

ι) στις κοινωνικές υπηρεσίες που σχετίζονται με την κοινωνική στέγαση, την παιδική μέριμνα και τη στήριξη των οικογενειών και των ατόμων που έχουν μονίμως ή προσωρινώς ανάγκη, οι οποίες παρέχονται από το κράτος, από παρόχους για λογαριασμό του κράτους ή από φιλανθρωπικές οργανώσεις αναγνωρισμένες από το κράτος·

ια) στις ιδιωτικές υπηρεσίες ασφαλείας·

ιβ) στις υπηρεσίες των συμβολαιογράφων και των δικαστικών επιμελητών, που διορίζονται με επίσημη πράξη της Διοικήσεως.

3. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στον τομέα της φορολογίας.

Άρθρο 3

Σχέση με άλλες διατάξεις του κοινοτικού δικαίου

1. Αν οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας έρχονται σε σύγκρουση με διάταξη άλλης κοινοτικής πράξης που ρυθμίζει τις ειδικές πτυχές της πρόσβασης και της άσκησης δραστηριότητας παροχής υπηρεσίας σε ειδικούς τομείς ή ειδικά επαγγέλματα, η διάταξη της άλλης κοινοτικής πράξης υπερισχύει και εφαρμόζεται σ' αυτούς τους ειδικούς τομείς ή τα ειδικά επαγγέλματα. Στις εν λόγω πράξεις συμπεριλαμβάνονται:

α) η οδηγία 96/71/EK·

β) ο κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71·

γ) η οδηγία 89/552/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 3ης Οκτωβρίου 1989, για τον συντονισμό ορισμένων νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την άσκηση τηλεοπτικών δραστηριοτήτων ⁽¹⁾·

δ) η οδηγία 2005/36/EK.

2. Η παρούσα οδηγία δεν αφορά τους κανόνες του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου, και ιδίως τους κανόνες που διέπουν το δικαίο που εφαρμόζεται στις συμβατικές και εξωσυμβατικές ενοχές, συμπεριλαμβανομένων όσων εξασφαλίζουν ότι οι καταναλωτές επωφελούνται από την προστασία που τους παρέχουν οι κανόνες περί προστασίας των καταναλωτών που προβλέπονται στη νομοθεσία περί καταναλωτών που ισχύει στο δικό τους κράτος μέλος.

⁽¹⁾ ΕΕ L 298 της 17.10.1989, σ. 23. Κανονισμός όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 97/36/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 202 της 30.7.1997, σ. 60).

3. Τα κράτη μέλη εφαρμόζουν τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας τηρώντας τους κανόνες της συνθήκης που διέπουν το δικαίωμα εγκατάστασης και την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών.

Άρθρο 4

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας:

1. ως «υπηρεσία» νοείται κάθε μη μισθωτή οικονομική δραστηριότητα, που παρέχεται κατά κανόνα έναντι αμοιβής, κατά το άρθρο 50 της συνθήκης·
2. ως «πάροχος υπηρεσιών» νοείται κάθε φυσικό πρόσωπο που έχει την ιθαγένεια κράτους μέλους ή κάθε νομικό πρόσωπο, κατά το άρθρο 48 της συνθήκης, εγκατεστημένο σε κράτος μέλος, τα οποία προσφέρουν ή παρέχουν μια υπηρεσία·
3. ως «αποδέκτης» νοείται κάθε φυσικό πρόσωπο που έχει την ιθαγένεια κράτους μέλους ή που επωφελείται από δικαιώματα που του παρέχονται από κοινοτικές πράξεις ή κάθε νομικό πρόσωπο, κατά το άρθρο 48 της συνθήκης, εγκατεστημένο σε κράτος μέλος, τα οποία χρησιμοποιούν ή επιθυμούν να χρησιμοποιήσουν μια υπηρεσία για επαγγελματικούς ή άλλους σκοπούς·
4. ως «κράτος μέλος εγκατάστασης» νοείται το κράτος μέλος στο έδαφος του οποίου είναι εγκατεστημένος ο πάροχος της υπηρεσίας·
5. ως «εγκατάσταση» νοείται η πραγματική άσκηση οικονομικής δραστηριότητας, κατά το άρθρο 43 της συνθήκης, από τον πάροχο για αόριστο χρονικό διάστημα και με τη δημιουργία σταθερής εγκατάστασης, από την οποία διεξάγεται όντως η επιχειρηματική δραστηριότητα της παροχής υπηρεσιών·
6. ως «σύστημα χορήγησης άδειας» νοείται κάθε διαδικασία που υποχρεώνει τον πάροχο ή τον αποδέκτη της υπηρεσίας να υποβάλει αίτηση στην αρμόδια αρχή για την έκδοση επίσημης ή σιωπηρής απόφασης σχετικά με την πρόσβαση σε δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών ή με την άσκησή της·
7. ως «απαίτηση» νοείται κάθε υποχρέωση, απαγόρευση, προϋπόθεση ή όριο που προβλέπεται στις νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις των κρατών μελών ή προκύπτει από τη νομολογία, τη διοικητική πρακτική, τους κανόνες επαγγελματικών συλλόγων ή τους συλλογικούς κανόνες επαγγελματικών ενώσεων ή οργανώσεων που εγκρίνονται στο πλαίσιο της άσκησης της νομικής αυτονομίας τους· οι κανόνες που προβλέπονται σε συλλογικές συμβάσεις οι οποίες αποτελούν προϊόν διαπραγμάτευσης μεταξύ των κοινωνικών εταίρων δεν θεωρούνται απαιτήσεις κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας·
8. ως «επιτακτικοί λόγοι δημόσιου συμφέροντος» νοούνται οι λόγοι που αναγνωρίζονται ως τέτοιοι στη νομολογία του Δικαστηρίου, συμπεριλαμβανομένων των ακόλουθων λόγων: δημόσια τάξη· δημόσια ασφάλεια· δημόσια υγεία· προστασία της χρηματοοικονομικής ισορροπίας του συστήματος κοινωνικών ασφαλίσεων· προστασία των καταναλωτών, των αποδεκτών υπηρεσιών και των εργαζομένων· δικαιοσύνη των εμπορικών συναλλαγών· καταπολέμηση της απάτης· προστασία του περιβάλλοντος, περιλαμβανομένου του αστικού περιβάλλοντος· υγεία των ζώων· διανοητική ιδιοκτησία· διατήρηση της εθνικής ιστορικής και καλλιτεχνικής κληρονομιάς· στόχοι κοινωνικής πολιτικής και στόχοι πολιτιστικής πολιτικής·
9. ως «αρμόδια αρχή» νοείται κάθε όργανο ή φορέας που είναι υπεύθυνος σε ένα κράτος μέλος για τον έλεγχο ή τη ρύθμιση δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται κυρίως οι διοικητικές αρχές, συμπεριλαμβανομένων των δικαστηρίων που ενεργούν με την ιδιότητα αυτή, οι επαγγελματικοί σύλλογοι και οι επαγγελματικές ενώσεις ή οργανώσεις, οι οποίες, στο πλαίσιο της νομικής αυτονομίας τους, ρυθμίζουν με συλλογικό τρόπο την πρόσβαση στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών ή την άσκησή τους·
10. ως «κράτος μέλος όπου παρέχεται η υπηρεσία» νοείται το κράτος μέλος όπου παρέχεται η υπηρεσία από πάροχο υπηρεσιών εγκατεστημένο σε άλλο κράτος μέλος·
11. ως «νομοθετικώς κατοχυρωμένο επάγγελμα» νοείται δραστηριότητα ή σύνολο επαγγελματικών δραστηριοτήτων, κατά το άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο α), της οδηγίας 2005/36/ΕΚ·
12. ως «εμπορική επικοινωνία» νοείται κάθε μορφή επικοινωνίας για την έμμεση ή άμεση προώθηση προϊόντων, υπηρεσιών ή της εικόνας επιχειρήσεων, οργανισμών ή προσώπων που ασκούν εμπορική, βιομηχανική ή βιοτεχνική δραστηριότητα ή ασκούν ένα νομοθετικώς κατοχυρωμένο επάγγελμα. Δεν συνιστούν από μόνες τους εμπορικές επικοινωνίες:
 - α) οι πληροφορίες που επιτρέπουν την άμεση πρόσβαση στη δραστηριότητα της επιχείρησης, του οργανισμού ή του προσώπου, ιδίως ένα όνομα τομέα ή μια διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου·
 - β) οι επικοινωνίες σχετικά με προϊόντα, με υπηρεσίες ή με την εικόνα της επιχείρησης, του οργανισμού ή του προσώπου, οι οποίες δημιουργούνται ανεξάρτητα, ιδίως όταν παρέχονται χωρίς οικονομικό αντάλλαγμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΑΠΛΟΥΣΤΕΥΣΗ

Άρθρο 5

Απλούστευση των διαδικασιών

1. Τα κράτη μέλη εξετάζουν τις διαδικασίες και τις διατυπώσεις που ισχύουν για την πρόσβαση σε δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών και για την άσκησή της. Όταν οι διαδικασίες και οι διατυπώσεις που εξετάζονται στο πλαίσιο της παρούσας παραγράφου δεν είναι αρκούντως απλές, τα κράτη μέλη τις απλοποιούν.

2. Η Επιτροπή μπορεί να καθιερώσει εναρμονισμένα έντυπα σε κοινοτικό επίπεδο σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο 40, παράγραφος 2. Τα έντυπα αυτά είναι ισοδύναμα με τα πιστοποιητικά, τις βεβαιώσεις ή οποιαδήποτε άλλα έγγραφα ζητούνται από τους παρόχους υπηρεσιών.

3. Σε περίπτωση που ζητούν από τους παρόχους ή τους αποδέκτες υπηρεσιών την προσκόμιση πιστοποιητικού, βεβαίωσης ή άλλου εγγράφου που να αποδεικνύει την τήρηση απαίτησης, τα κράτη μέλη αποδέχονται κάθε έγγραφο από άλλο κράτος μέλος με ισοδύναμη λειτουργία ή το οποίο αποδεικνύει ότι η εν λόγω απαίτηση έχει τηρηθεί. Μπορούν να μην επιβάλλουν την προσκόμιση πρωτοτύπων, επικυρωμένων αντιγράφων ή επικυρωμένων μεταφράσεων εγγράφων από άλλα κράτη μέλη, εκτός από τις περιπτώσεις που προβλέπονται από άλλες κοινοτικές νομοθετικές πράξεις ή από τις εξαιρέσεις που δικαιολογούνται από επιτακτικό λόγο δημοσίου συμφέροντος, συμπεριλαμβανομένης της δημόσιας τάξης και ασφάλειας.

Το πρώτο εδάφιο δεν επηρεάζει το δικαίωμα των κρατών μελών να απαιτούν μη επικυρωμένες μεταφράσεις εγγράφων σε μία από τις επίσημες γλώσσες τους.

4. Η παράγραφος 3 δεν εφαρμόζεται στα έγγραφα του άρθρου 7 παράγραφος 2, και του άρθρου 50 της οδηγίας 2005/36/ΕΚ, στο άρθρο 45 παράγραφος 3 και στα άρθρα 46, 49 και 50 της οδηγίας 2004/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών⁽¹⁾, στο άρθρο 3 παράγραφος 2 της οδηγίας 98/5/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 1998, για τη διευκόλυνση της μόνιμης άσκησης του δικηγορικού επαγγέλματος σε κράτος μέλος διάφορο εκείνου στο οποίο αποκτήθηκε ο επαγγελματικός τίτλος⁽²⁾, στην πρώτη οδηγία 68/151/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 1968, περί συντονισμού των εγγυήσεων που απαιτούνται στα κράτη μέλη εκ μέρους των εταιρειών, κατά την έννοια του άρθρου 58 παράγραφος 2 της συνθήκης, για την προστασία των συμφερόντων των εταιρών και των τρίτων με σκοπό να καταστούν οι εγγυήσεις αυτές ισοδύναμες⁽³⁾, και στην ενδέκατη οδηγία 89/666/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1989, σχετικά με τη δημοσιότητα των υποκαταστημάτων που έχουν συσταθεί σε ένα κράτος μέλος από ορισμένες μορφές εταιρειών που διέπονται από το δίκαιο άλλου κράτους⁽⁴⁾.

Άρθρο 6

Ενιαία κέντρα εξυπηρέτησης

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι πάροχοι υπηρεσιών να μπορούν να διεκπεραιώσουν, μέσω ενός κέντρου ενιαίας επαφής, τις ακόλουθες διαδικασίες και διατυπώσεις:

- α) το σύνολο των διαδικασιών και διατυπώσεων που είναι απαραίτητες για την πρόσβαση στις αντίστοιχες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών και ιδίως όλες τις αναγκαίες δηλώσεις, κοινοποιήσεις ή αιτήσεις για χορήγηση άδειας από τις αρμόδιες αρχές, περιλαμβανομένων των αιτήσεων για την καταχώριση σε μητρώα και βάσεις δεδομένων ή την εγγραφή σε επαγγελματικούς φορείς και συλλόγους·

(1) ΕΕ L 134 της 30.4.2004, σ. 114. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2083/2005 της Επιτροπής (ΕΕ L 333 της 20.12.2005, σ. 28).

(2) ΕΕ L 77 της 14.3.1998, σ. 36. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε με την πράξη προσχώρησης του 2003.

(3) ΕΕ L 65 της 14.3.1968, σ. 8. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την οδηγία 2003/58/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 221 της 4.9.2003, σ. 13).

(4) ΕΕ L 395 της 30.12.1989, σ. 36.

- β) τις αιτήσεις για χορήγηση άδειας για την άσκηση των εν λόγω δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών.

2. Η δημιουργία των κέντρων ενιαίας εξυπηρέτησης τελεί υπό την επιφύλαξη της κατανομής αρμοδιοτήτων και εξουσιών μεταξύ των διαφόρων αρχών εντός των εθνικών συστημάτων.

Άρθρο 7

Δικαίωμα ενημέρωσης

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι ακόλουθες πληροφορίες διατίθενται στους παρόχους και στους αποδέκτες υπηρεσιών μέσω των ενιαίων κέντρων εξυπηρέτησης:

- α) απαιτήσεις όσον αφορά τους παρόχους υπηρεσιών που είναι εγκατεστημένοι στο έδαφός τους και ιδίως εκείνες που αφορούν διαδικασίες και διατυπώσεις που πρέπει να ολοκληρωθούν για την πρόσβαση στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών και την άσκησή τους·
- β) τα στοιχεία επικοινωνίας των αρμόδιων αρχών για την άμεση επικοινωνία με τις αρχές αυτές, περιλαμβανομένων των στοιχείων των αρχών που είναι αρμόδιες για θέματα άσκησης δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών·
- γ) τα μέσα και τις προϋποθέσεις πρόσβασης σε δημόσια μητρώα και βάσεις δεδομένων που αφορούν τους παρόχους υπηρεσιών και τις υπηρεσίες·
- δ) τα μέσα προσφυγής που είναι εν γένει διαθέσιμα σε περίπτωση διαφοράς μεταξύ αρμόδιων αρχών και παρόχου ή αποδέκτη υπηρεσιών, ή μεταξύ παρόχου και αποδέκτη υπηρεσιών ή μεταξύ παρόχων υπηρεσιών·
- ε) τα στοιχεία επικοινωνίας ενώσεων ή οργανώσεων, εκτός των αρμόδιων αρχών, από τις οποίες οι πάροχοι ή οι αποδέκτες υπηρεσιών μπορούν να λάβουν πρακτική βοήθεια.

2. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι πάροχοι και οι αποδέκτες υπηρεσιών μπορούν να ζητήσουν τη βοήθεια των αρμόδιων αρχών που συνιστάται στην παροχή πληροφοριών σχετικά με τον συνήθη τρόπο ερμηνείας και εφαρμογής των απαιτήσεων της παραγράφου 1 στοιχείο α). Όπου ενδείκνυται, οι συμβουλές αυτές περιλαμβάνουν απλό βήμα-προς-βήμα οδηγό. Οι πληροφορίες παρέχονται σε απλή και κατανοητή γλώσσα.

3. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι πληροφορίες και η βοήθεια των παραγράφων 1 και 2 παρέχονται με σαφή και μη διφορούμενο τρόπο, είναι προσβάσιμες εξ αποστάσεως και με ηλεκτρονικά μέσα και τηρούνται επίκαιρες.

4. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι τα ενιαία κέντρα εξυπηρέτησης και οι αρμόδιες αρχές απαντούν χωρίς καθυστέρηση σε αιτήσεις για παροχή πληροφοριών ή βοήθειας, κατά τις παραγράφους 1 και 2 και ενημερώνουν τους αιτούντες χωρίς καθυστέρηση εάν οι αιτήσεις τους εμπεριέχουν σφάλματα ή είναι αβυσίμες.

5. Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή λαμβάνουν συνοδευτικά μέτρα για να ενθαρρύνουν τα ενιαία κέντρα εξυπηρέτησης να καθιστούν τις πληροφορίες του παρόντος άρθρου διαθέσιμες και σε άλλες κοινοτικές γλώσσες. Η διάταξη αυτή δεν επηρεάζει τη νομοθεσία των κρατών μελών σχετικά με τη χρήση των γλωσσών.

6. Η υποχρέωση των αρμόδιων αρχών να βοηθούν τους παρόχους και αποδέκτες υπηρεσιών δεν συνεπάγεται την εκ μέρους των εν λόγω αρχών παροχή νομικών συμβουλών σε μεμονωμένες υποθέσεις, αλλά αφορά μόνο τις γενικές πληροφορίες σχετικά με τον συνήθη τρόπο ερμηνείας ή εφαρμογής των εν λόγω απαιτήσεων.

Άρθρο 8

Ηλεκτρονική διεκπεραίωση διαδικασιών

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι όλες οι διαδικασίες και οι διατυπώσεις για την πρόσβαση σε δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών και για την άσκησή τους μπορούν να διεκπεραιωθούν εύκολα από απόσταση και με ηλεκτρονικά μέσα μέσω του οικείου ενιαίου κέντρου εξυπηρέτησης και στις αρμόδιες αρχές.

2. Η παράγραφος 1 δεν αφορά τις επιθεωρήσεις του τόπου παροχής της υπηρεσίας ή του εξοπλισμού που χρησιμοποιείται από τον πάροχο ή την υλική εξέταση των ικανοτήτων ή της προσωπικής ακεραιότητας του παρόχου ή του αρμόδιου προσωπικού του.

3. Η Επιτροπή θεσπίζει, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 40 παράγραφος 2, τους όρους εφαρμογής της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, με στόχο τη διευκόλυνση της διαλειτουργικότητας των συστημάτων πληροφοριών και τη χρήση διαδικασιών με ηλεκτρονικά μέσα μεταξύ των κρατών μελών, λαμβάνοντας υπόψη τα κοινά πρότυπα που εκπονούνται σε κοινοτικό επίπεδο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΠΑΡΟΧΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΤΜΗΜΑ I

Άδειες

Άρθρο 9

Συστήματα χορήγησης άδειας

1. Τα κράτη μέλη δεν μπορούν να εξαρτούν την πρόσβαση σε δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών και την άσκησή τους από σύστημα χορήγησης άδειας, παρά μόνον εάν πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- το σύστημα χορήγησης άδειας δεν εισάγει διακρίσεις εις βάρος του παρόχου της υπηρεσίας·
- η ανάγκη ύπαρξης συστήματος χορήγησης άδειας δικαιολογείται από επιτακτικό λόγο δημόσιου συμφέροντος·

γ) ο επιδιωκόμενος στόχος δεν μπορεί να επιτευχθεί με λιγότερο περιοριστικό μέτρο, ιδίως επειδή οι εκ των υστέρων έλεγχοι θα λάμβαναν χώρα με πολύ μεγάλη καθυστέρηση για να είναι πραγματικά αποτελεσματικοί.

2. Στην έκδοση που προβλέπεται στο άρθρο 39 παράγραφος 1 στοιχείο α), τα κράτη μέλη προσδιορίζουν τα συστήματά τους για τη χορήγηση άδειας και τεκμηριώνουν τη συμβατότητά τους με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.

3. Το παρόν τμήμα δεν εφαρμόζεται στις πτυχές των συστημάτων χορήγησης άδειας που διέπονται αμέσως ή εμμέσως από άλλες κοινοτικές πράξεις.

Άρθρο 10

Προϋποθέσεις για τη χορήγηση άδειας

1. Τα συστήματα χορήγησης άδειας βασίζονται σε κριτήρια τα οποία δεν επιτρέπουν στις αρμόδιες αρχές να ασκούν την εξουσία τους αυθαίρετα.

2. Τα κριτήρια της παραγράφου 1:

- δεν εισάγουν διακρίσεις·
- δικαιολογούνται από επιτακτικό λόγο δημόσιου συμφέροντος·
- είναι αναλογικά προς τον προαναφερόμενο στόχο δημόσιου συμφέροντος·
- είναι σαφή και δεν επιδέχονται αμφισβήτηση·
- είναι αντικειμενικά·
- έχουν δημοσιοποιηθεί εκ των προτέρων·
- είναι διαφανή και προσβάσιμα.

3. Οι προϋποθέσεις χορήγησης άδειας για νέα εγκατάσταση δεν αλληλεπικαλύπτονται με απαιτήσεις και ελέγχους που είναι ισοδύναμοι, ή κατ' ουσία συγκρίσιμοι ως προς τον σκοπό τους, στους οποίους ήδη υπόκεινται οι πάροχοι των υπηρεσιών στο ίδιο ή σε άλλο κράτος μέλος. Τα σημεία επαφής που ορίζονται στο άρθρο 28 παράγραφος 2 και ο πάροχος των υπηρεσιών επικουρούν την αρμόδια αρχή παρέχοντας τις απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με αυτές τις απαιτήσεις.

4. Η άδεια επιτρέπει στους παρόχους υπηρεσιών πρόσβαση στη δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών ή τους επιτρέπει να την ασκήσουν σε όλη την εθνική επικράτεια, μεταξύ άλλων, με την ίδρυση πρακτορείων, υποκαταστημάτων, θυγατρικών εταιρειών ή γραφείων, εκτός εάν επιτακτικός λόγος δημόσιου συμφέροντος δικαιολογεί την έκδοση ιδιαίτερης άδειας για κάθε επιμέρους εγκατάσταση ή τον περιορισμό της άδειας σε ορισμένο τμήμα της επικράτειας.

5. Η άδεια χορηγείται από τη στιγμή που ολοκληρώνεται η δέουσα εξέταση των προϋποθέσεων χορήγησης άδειας και διαπιστώνεται ότι οι προϋποθέσεις αυτές πληρούνται.

6. Πλην των περιπτώσεων χορήγησης άδειας, κάθε απόφαση των αρμόδιων αρχών, συμπεριλαμβανομένης της άρνησης ή της ανάκλησης μιας άδειας, αιτιολογείται πλήρως και μπορεί να προσβληθεί ενώπιον των δικαστηρίων ή άλλων φορέων ένομης προστασίας.

7. Το παρόν άρθρο δεν θίγει την κατανομή των τοπικών ή περιφερειακών αρμοδιοτήτων των αρχών των κρατών μελών που εκδίδουν τις άδειες αυτές.

Άρθρο 11

Διάρκεια της άδειας

1. Η άδεια που χορηγείται στον πάροχο υπηρεσιών δεν έχει περιορισμένη διάρκεια, με εξαίρεση τις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) η άδεια ανανεώνεται αυτόματα ή εξαρτάται αποκλειστικά από τη διαρκή τήρηση των απαιτήσεων·
- β) επιτακτικός λόγος δημοσίου συμφέροντος περιορίζει τον αριθμό των διαθέσιμων αδειών·

ή

- γ) η περιορισμένη διάρκεια δικαιολογείται από επιτακτικό λόγο δημοσίου συμφέροντος.

2. Η παράγραφος 1 δεν αφορά τη μέγιστη προθεσμία εντός της οποίας ο πάροχος των υπηρεσιών οφείλει να αρχίσει πραγματικά τη δραστηριότητά του μετά τη χορήγηση της άδειας.

3. Τα κράτη μέλη υποβάλλουν τον πάροχο υπηρεσιών στην υποχρέωση να ενημερώνει το οικείο ενιαίο κέντρο εξυπηρέτησης που προβλέπεται στο άρθρο 6 σχετικά με τις ακόλουθες αλλαγές:

- α) την ίδρυση θυγατρικών των οποίων οι δραστηριότητες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του συστήματος χορήγησης άδειας·
- β) αλλαγές της κατάστασής του που έχουν ως συνέπεια να μην πληρούνται πλέον οι προϋποθέσεις χορήγησης άδειας.

4. Το παρόν άρθρο δεν θίγει τη δυνατότητα των κρατών μελών να ανακαλούν τις άδειες, όταν παύσουν πλέον να ισχύουν οι προϋποθέσεις χορήγησης των αδειών.

Άρθρο 12

Επιλογή μεταξύ περισσότερων υποψηφίων

1. Σε περίπτωση που ο αριθμός των διαθέσιμων αδειών για συγκεκριμένη δραστηριότητα είναι περιορισμένος, λόγω της σπανιότητας των διαθέσιμων φυσικών πόρων ή τεχνικών δυνατοτήτων, τα κράτη μέλη εφαρμόζουν διαδικασία επιλογής μεταξύ των δυνητικών υποψηφίων, η οποία προβλέπει όλες τις εγγυήσεις αμεροληψίας και διαφάνειας, και ιδίως την κατάλληλη δημοσιοποίηση της έναρξης, της διεξαγωγής της και της ολοκλήρωσης της διαδικασίας.

2. Στις περιπτώσεις της παραγράφου 1, η άδεια χορηγείται για την ενδεδειγμένη περιορισμένη χρονική περίοδο και δεν μπορεί να ανανεώνεται αυτόματα ούτε να προβλέπει κάποιο άλλο πλεονέκτημα για τον πάροχο υπηρεσιών η άδεια του οποίου μόλις έληξε ή για όσους έχουν ιδιαίτερους δεσμούς με αυτόν.

3. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου και των άρθρων 9 και 10, τα κράτη μέλη μπορούν να λαμβάνουν υπόψη, κατά τη θέσπιση των κανόνων για τη διαδικασία επιλογής, θέματα δημόσιας υγείας, στόχους κοινωνικής πολιτικής, την υγεία και την ασφάλεια των μισθωτών ή των αυτοαπασχολούμενων, την προστασία του περιβάλλοντος, τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και άλλους επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος, σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο.

Άρθρο 13

Διαδικασίες για τη χορήγηση άδειας

1. Οι διαδικασίες και οι διατυπώσεις χορήγησης άδειας είναι σαφείς, δημοσιοποιούνται εκ των προτέρων και παρέχουν στους αιτούντες την εγγύηση ότι οι αιτήσεις τους θα εξεταστούν αντικειμενικά και αδέκαστα.

2. Οι διαδικασίες και οι διατυπώσεις χορήγησης άδειας δεν αποτρέπουν ούτε περιπλέκουν και καθυστερούν αδικαιολόγητα την παροχή της υπηρεσίας. Είναι εύκολα προσβάσιμες, τα δε τέλη που ενδέχεται να βαρύνουν τους αιτούντες είναι εύλογα και ανάλογα του κόστους των διαδικασιών χορήγησης άδειας και δεν υπερβαίνουν το κόστος των διαδικασιών αυτών.

3. Οι διαδικασίες και οι διατυπώσεις χορήγησης άδειας παρέχουν στους αιτούντες την εγγύηση ότι οι αιτήσεις τους θα εξεταστούν χωρίς καθυστέρηση και, σε κάθε περίπτωση, εντός εύλογης προθεσμίας που καθορίζεται και δημοσιοποιείται εκ των προτέρων. Η προθεσμία αρχίζει από τη χρονική στιγμή της υποβολής όλων των απαιτούμενων εγγράφων. Όταν δικαιολογείται από την πολυπλοκότητα του θέματος, η προθεσμία μπορεί να παραταθεί άπαξ, από την αρμόδια αρχή, για περιορισμένο χρονικό διάστημα. Η παράταση και η διάρκειά της αιτιολογούνται δεόντως και κοινοποιούνται στον αιτούντα πριν την εκπνοή της αρχικής προθεσμίας.

4. Εάν δεν υπάρξει απάντηση εντός της προθεσμίας που προβλέπεται ή παρατείνεται σύμφωνα με την παράγραφο 3, η άδεια θεωρείται ότι έχει χορηγηθεί. Ωστόσο, μπορεί να προβλεφθεί διαφορετικό καθεστώς, όταν αυτό δικαιολογείται από επιτακτικό λόγο δημοσίου συμφέροντος, συμπεριλαμβανομένων των θεμιτών συμφερόντων τρίτων.

5. Για κάθε αίτηση χορήγησης άδειας αποστέλλεται το ταχύτερο βεβαίωση παραλαβής. Στη βεβαίωση παραλαβής πρέπει να μνημονεύεται:

- α) η προθεσμία απάντησης της παραγράφου 3·
- β) τα μέσα ένομης προστασίας·

γ) κατά περίπτωση, δήλωση ότι, σε περίπτωση μη απάντησης εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας, η άδεια θεωρείται ότι έχει χορηγηθεί.

6. Εάν η αίτηση είναι ελλιπής, ο αιτών ενημερώνεται χωρίς καθυστέρηση σχετικά με την ανάγκη υποβολής συμπληρωματικών εγγράφων καθώς και σχετικά με τις πιθανές επιπτώσεις στην εύλογη προθεσμία διεκπεραίωσης της παραγράφου 3.

7. Εάν μια αίτηση απορριφθεί λόγω μη τήρησης των απαιτούμενων διαδικασιών ή διατυπώσεων, ο αιτών ενημερώνεται το ταχύτερο για την απόρριψη.

ΤΜΗΜΑ 2

Απαιτήσεις που απαγορεύονται ή υποκεινται σε αξιολογηση

Άρθρο 14

Απαιτήσεις που απαγορεύονται

Τα κράτη μέλη δεν εξαρτούν την πρόσβαση σε δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών ή την άσκηση της στο έδαφός τους από τις ακόλουθες απαιτήσεις:

1. απαιτήσεις που εισάγουν διακρίσεις και βασίζονται άμεσα ή έμμεσα στην ιθαγένεια ή, όσον αφορά τις επιχειρήσεις, στον τόπο της έδρας τους και ιδίως:
 - α) απαιτήσεις όσον αφορά την ιθαγένεια του παρόχου της υπηρεσίας, του προσωπικού του, των προσώπων που κατέχουν εταιρικές μερίδες ή των μελών των διοικητικών και εποπτικών φορέων των παρόχων υπηρεσιών·
 - β) την απαίτηση ότι ο πάροχος των υπηρεσιών, το προσωπικό του, τα πρόσωπα που κατέχουν εταιρικές μερίδες ή τα μέλη των διοικητικών και εποπτικών φορέων του παρόχου πρέπει να κατοικούν εντός της επικράτειας·
2. την απαγόρευση εγκατάστασης σε περισσότερα κράτη μέλη ή εγγραφής σε μητρώα ή σε επαγγελματικούς φορείς ή συλλόγους σε περισσότερα του ενός κράτη μέλη·
3. περιορισμούς στην ελευθερία επιλογής του παρόχου όσον αφορά την κύρια ή τη δευτερεύουσα εγκατάσταση και ιδίως την απαίτηση ότι ο πάροχος των υπηρεσιών πρέπει να έχει την κύρια εγκατάστασή του στο έδαφος της χώρας, ή τον περιορισμό της ελευθερίας του παρόχου να επιλέγει τη μορφή της εγκατάστασης, π.χ. πρακτορείο, υποκατάστημα ή θυγατρική εταιρεία·
4. προϋποθέσεις αμοιβαιότητας με το κράτος μέλος στο οποίο είναι ήδη εγκατεστημένος ο πάροχος, με εξαίρεση εκείνες που προβλέπονται από τις κοινοτικές πράξεις που έχουν εκδοθεί στον τομέα της ενέργειας·

5. την εφαρμογή κατά περίπτωση οικονομικής δοκιμής, η οποία εξαρτά τη χορήγηση άδειας από την αποδεδειγμένη ύπαρξη οικονομικής ανάγκης ή ζήτησης στην αγορά, αξιολογεί τον πιθανό ή πραγματικό οικονομικό αντίκτυπο της δραστηριότητας ή αξιολογεί κατά πόσον η δραστηριότητα είναι κατάλληλη για τους στόχους που θέτουν τα προγράμματα οικονομικού σχεδιασμού της αρμόδιας αρχής· η απαγόρευση αυτή δεν αφορά απαιτήσεις προγραμματισμού οι οποίες δεν επιδιώκουν οικονομικούς στόχους, αλλά εξυπηρετούν επιτακτικούς λόγους που συνδέονται με το δημόσιο συμφέρον·

6. την άμεση ή έμμεση ανάμειξη ανταγωνιστικών φορέων, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής τους σε συμβουλευτικά όργανα, στη χορήγηση της άδειας ή στη λήψη άλλων αποφάσεων των αρμόδιων αρχών, εξαιρουμένων των επαγγελματικών συλλόγων, των επαγγελματικών οργανώσεων ή ενώσεων που ενεργούν ως αρμόδια αρχή· η απαγόρευση αυτή δεν αφορά τη διαβούλευση με όργανα όπως τα εμπορικά επιμελητήρια ή οι κοινωνικοί εταίροι, για διάφορα θέματα πλην των μεμονωμένων αιτήσεων χορήγησης άδειας, ούτε τη διαβούλευση με το κοινό·

7. την υποχρέωση για σύσταση ή συμμετοχή σε χρηματοοικονομική εγγύηση ή για σύναψη ασφαλιστικής σύμβασης με πάροχο υπηρεσιών ή με οργανισμό που είναι εγκατεστημένος στο έδαφός τους. Αυτό δεν θίγει τη δυνατότητα των κρατών μελών να απαιτούν ασφάλιση ή χρηματοοικονομικές εγγυήσεις ούτε θίγει απαιτήσεις σχετικές με τη συμμετοχή σε συλλογικό ταμείο αποζημιώσεων, φερ' ειπείν για μέλη επαγγελματικών φορέων ή οργανώσεων·

8. την υποχρέωση προεγγραφής σε μητρώα που τηρούνται εντός του εδάφους τους για ορισμένο χρονικό διάστημα ή προηγούμενης άσκησης της δραστηριότητας για ορισμένη χρονική περίοδο εντός της επικράτειάς τους.

Άρθρο 15

Απαιτήσεις που πρέπει να αξιολογηθούν

1. Τα κράτη μέλη εξετάζουν κατά πόσον τα νομικά τους συστήματα προβλέπουν απαιτήσεις όπως εκείνες που αναφέρονται στην παράγραφο 2 και εξασφαλίζουν ότι οι απαιτήσεις αυτές είναι συμβατές με τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 3. Τα κράτη μέλη προσαρμόζουν τις νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις τους ώστε να είναι συμβατές με τις εν λόγω προϋποθέσεις.

2. Τα κράτη μέλη εξετάζουν κατά πόσον τα νομικά τους συστήματα εξαρτούν την πρόσβαση σε δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών ή την άσκηση της από την τήρηση των ακόλουθων απαιτήσεων που δεν εισάγουν διακρίσεις:

- α) ποσοτικούς ή εδαφικούς περιορισμούς, ιδίως υπό τη μορφή ορίων που καθορίζονται ανάλογα με τον πληθυσμό ή μιας ελάχιστης γεωγραφικής απόστασης μεταξύ παρόχων υπηρεσιών·
- β) απαίτηση που υποχρεώνει τον πάροχο υπηρεσιών να έχει συγκεκριμένη νομική μορφή·
- γ) απαιτήσεις όσον αφορά την κατοχή του κεφαλαίου εταιρείας·

- δ) απαιτήσεις, εκτός εκείνων που αφορούν τα ζητήματα που διέπει η οδηγία 2005/36/ΕΚ ή όσων προβλέπονται από άλλες κοινοτικές νομοθετικές ρυθμίσεις, οι οποίες περιορίζουν την πρόσβαση σε δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών σε συγκεκριμένους παρόχους υπηρεσιών λόγω της ειδικής φύσης της δραστηριότητας·
- ε) απαγόρευση δημιουργίας περισσότερων από μίας εγκατάστασης στην επικράτεια του ίδιου κράτους·
- στ) απαιτήσεις για ελάχιστο αριθμό απασχολουμένων·
- ζ) υποχρεωτικές ελάχιστες ή/και ανώτερες τιμές, με τις οποίες οφείλει να συμμορφώνεται ο πάροχος·
- η) απαίτηση που επιβάλλεται σε παρόχους να προσφέρουν, μαζί με τη δική τους υπηρεσία, άλλες συγκεκριμένες υπηρεσίες.

3. Τα κράτη μέλη ελέγχουν εάν οι απαιτήσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 2 πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) μη εισαγωγή διακρίσεων: οι απαιτήσεις δεν πρέπει να εισάγουν άμεσα ή έμμεσα διακρίσεις ανάλογα με την ιθαγένεια ή, όσον αφορά τις επιχειρήσεις, ανάλογα με την έδρα τους·
- β) αναγκαιότητα: οι απαιτήσεις πρέπει να δικαιολογούνται από επιτακτικό λόγο δημοσίου συμφέροντος·
- γ) αναλογικότητα: οι απαιτήσεις πρέπει να είναι κατάλληλες για να εξασφαλίσουν την υλοποίηση του επιδιωκόμενου στόχου και να μην υπερβαίνουν το όριο που είναι απαραίτητο για την επίτευξη του στόχου, το ίδιο δε αποτέλεσμα να μην μπορεί να επιτευχθεί με άλλα λιγότερο περιοριστικά μέτρα.

4. Οι παράγραφοι 1, 2 και 3 εφαρμόζονται στη νομοθεσία που διέπει τον τομέα των υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος, μόνο κατά το μέτρο που η εφαρμογή των εν λόγω παραγράφων δεν παρακωλύει, νομικά ή στην πράξη, την εκτέλεση της συγκεκριμένης αποστολής που τους έχει ανατεθεί.

5. Στην έκθεση αμοιβαίας αξιολόγησης που προβλέπεται στο άρθρο 39, παράγραφος 1, τα κράτη μέλη προσδιορίζουν:

- α) τις απαιτήσεις τις οποίες προτίθενται να διατηρήσουν και τους λόγους για τους οποίους κρίνουν ότι συμμορφώνονται με τις προϋποθέσεις που ορίζονται στην παράγραφο 3·
- β) τις απαιτήσεις που καταργήθηκαν ή που κατεστάθησαν λιγότερο αυστηρές.

6. Από τις 28 Δεκεμβρίου 2006 τα κράτη μέλη δεν μπορούν να εισάγουν καμία νέα απαίτηση των ειδών που απαριθμούνται στην παράγραφο 2 παρά μόνο σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 3.

7. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή τις νέες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που προβλέπουν οι απαιτήσεις της παραγράφου 6 καθώς και τις σχετικές αιτιολογήσεις. Η Επιτροπή γνωστοποιεί τις εν λόγω διατάξεις στα άλλα κράτη μέλη. Η κοινοποίηση αυτή δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να θεσπίσουν τις εν λόγω διατάξεις.

Εντός τριών μηνών από την ημερομηνία παραλαβής της κοινοποίησης η Επιτροπή εξετάζει κατά πόσο οι νέες αυτές διατάξεις είναι συμβατές με το κοινοτικό δίκαιο και, κατά περίπτωση, εκδίδει απόφαση με την οποία ζητεί από το οικείο κράτος μέλος να μην τις θεσπίσει ή να τις καταργήσει.

Η κοινοποίηση εθνικού νομοσχεδίου σύμφωνα με την οδηγία 98/34/ΕΚ πληροί, ταυτόχρονα, την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στην παρούσα οδηγία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΤΜΗΜΑ 1

Ελευθερη παροχη υπηρεσιων και συναφεις παρεκκλισεις

Άρθρο 16

Ελεύθερη παροχή υπηρεσιών

1. Τα κράτη μέλη σέβονται το δικαίωμα των παρόχων υπηρεσιών να παρέχουν υπηρεσίες σε κράτος μέλος διαφορετικό από αυτό στο οποίο εδρεύουν.

Το κράτος μέλος στο οποίο παρέχεται η υπηρεσία εξασφαλίζει την ελεύθερη πρόσβαση σε δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών και την ελεύθερη άσκησή της στο έδαφός του.

Τα κράτη μέλη δεν εξαρτούν την πρόσβαση σε δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών ή την άσκησή της στο έδαφός τους από απαιτήσεις που δεν τηρούν τις ακόλουθες αρχές:

- α) μη εισαγωγή διακρίσεων: οι απαιτήσεις δεν πρέπει να εισάγουν, άμεσα ή έμμεσα, διακρίσεις ανάλογα με την ιθαγένεια ή, όσον αφορά τα νομικά πρόσωπα, ανάλογα με το κράτος μέλος στο οποίο εδρεύουν·
- β) αναγκαιότητα: οι απαιτήσεις πρέπει να δικαιολογούνται για λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας υγείας ή προστασίας του περιβάλλοντος·
- γ) αναλογικότητα: οι απαιτήσεις πρέπει να είναι κατάλληλες για να εξασφαλίσουν την υλοποίηση του επιδιωκόμενου στόχου και να μην υπερβαίνουν το όριο που είναι απαραίτητο για την επίτευξη του στόχου.

2. Τα κράτη μέλη δεν μπορούν να περιορίζουν την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών σε πάροχο ο οποίος είναι εγκατεστημένος σε άλλο κράτος μέλος, επιβάλλοντας οποιαδήποτε από τις ακόλουθες απαιτήσεις:

- α) την υποχρέωση για τον πάροχο να είναι εγκατεστημένος στο έδαφός τους·
- β) την υποχρέωση για τον πάροχο να εξασφαλίζει άδεια από τις αρμόδιες αρχές, συμπεριλαμβανομένης της εγγραφής σε μητρώο ή σε επαγγελματικό φορέα ή σύλλογο που λειτουργεί στο έδαφός τους, εκτός από περιπτώσεις που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία ή σε άλλες πράξεις του κοινοτικού δικαίου·
- γ) την απαγόρευση για τον πάροχο να αποκτήσει στο έδαφός τους υποδομή ορισμένης μορφής ή είδους, συμπεριλαμβανομένου γραφείου ή δικηγορικού γραφείου, που είναι απαραίτητη για την παροχή των υπηρεσιών του·
- δ) την εφαρμογή ειδικού συμβατικού καθεστώτος μεταξύ παρόχου και αποδέκτη που εμποδίζει ή περιορίζει την παροχή υπηρεσιών από αυτοαπασχολούμενο·
- ε) την υποχρέωση για τον πάροχο να διαθέτει συγκεκριμένο έγγραφο ταυτότητας για την άσκηση δραστηριότητας παροχής υπηρεσιών, το οποίο χορηγείται από τις αρμόδιες αρχές τους·
- στ) απαιτήσεις οι οποίες θίγουν τη χρήση εξοπλισμού και υλικού που αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παροχής της υπηρεσίας, με εξαίρεση τις απαιτήσεις που είναι αναγκαίες για την υγεία και την ασφάλεια στο χώρο εργασίας·
- ζ) περιορισμούς στην ελευθερία παροχής υπηρεσιών που ορίζονται στο άρθρο 19.

3. Το κράτος μέλος στο οποίο μετακομίζει ο πάροχος υπηρεσιών δεν μπορεί να εμποδιστεί να επιβάλλει απαιτήσεις που αφορούν τη δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών και δικαιολογούνται για λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας, δημόσιας υγείας ή προστασίας του περιβάλλοντος και σύμφωνα με την παράγραφο 1. Το εν λόγω κράτος μέλος δεν μπορεί επίσης να εμποδιστεί να εφαρμόσει, σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία, τους εγχώριους κανόνες του σχετικά με τις συνθήκες απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένων όσων καθορίζονται σε συλλογικές συμβάσεις.

4. Έως τις 28 Δεκεμβρίου 2011, η Επιτροπή, ύστερα από διαβούλευση με τα κράτη μέλη και τους κοινωνικούς εταίρους σε κοινοτικό επίπεδο, υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, στην οποία εξετάζεται η ανάγκη να προταθούν μέτρα εναρμόνισης σχετικά με τις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών που καλύπτει η παρούσα οδηγία.

Άρθρο 17

Συμπληρωματικές παρεκκλίσεις από την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών

Το άρθρο 16 δεν εφαρμόζεται:

1. σε υπηρεσίες γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος που παρέχονται σε άλλο κράτος μέλος, μεταξύ των οποίων:
 - α) ταχυδρομικές υπηρεσίες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 97/67/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Δεκεμβρίου 1997, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς κοινοτικών ταχυδρομικών υπηρεσιών και τη βελτίωση της ποιότητας των παρεχομένων υπηρεσιών ⁽¹⁾·
 - β) στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας, στις υπηρεσίες που καλύπτονται από την οδηγία 2003/54/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2003, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας ⁽²⁾·
 - γ) στον τομέα του φυσικού αερίου, στις υπηρεσίες που καλύπτονται από την οδηγία 2003/55/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2003, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου ⁽³⁾·
 - δ) στις υπηρεσίες διανομής και παροχής ύδατος και στις υπηρεσίες διαχείρισης λυμάτων·
 - ε) στις υπηρεσίες επεξεργασίας των αποβλήτων·
2. σε ζητήματα που διέπονται από την οδηγία 96/71/ΕΚ·
3. σε ζητήματα που διέπονται από την οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών ⁽⁴⁾·
4. σε ζητήματα που διέπονται από την οδηγία 77/249/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1977, περί διευκόλυνσης της πραγματικής ασκήσεως της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών από δικηγόρους ⁽⁵⁾·
5. στη δραστηριότητα της δικαστικής είσπραξης οφειλών·

⁽¹⁾ ΕΕ L 15 της 21.1.1998, σ. 14. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1882/2003 (ΕΕ L 284 της 31.10.2003, σ. 1).

⁽²⁾ ΕΕ L 176 της 15.7.2003, σ. 37. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την απόφαση 2006/653/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 270 της 29.9.2006, σ. 72).

⁽³⁾ ΕΕ L 176 της 15.7.2003, σ. 57.

⁽⁴⁾ ΕΕ L 281 της 23.11.1995, σ. 31. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1882/2003.

⁽⁵⁾ ΕΕ L 78 της 26.03.1977, σ. 17. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την πράξη προσχώρησης του 2003.

6. σε ζητήματα που διέπονται από τον τίτλο II της οδηγίας 2005/36/ΕΚ, περιλαμβανομένων των απαιτήσεων στα κράτη μέλη στα οποία παρέχεται η υπηρεσία, οι οποίες επιφυλάσσουν μια δραστηριότητα σε συγκεκριμένο επάγγελμα·
7. σε ζητήματα που καλύπτονται από τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71·
8. όσον αφορά τις διοικητικές διατυπώσεις σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων και την κατοικία τους, σε ζητήματα που διέπονται από τις διατάξεις της οδηγίας 2004/38/ΕΚ, οι οποίες προβλέπουν τις διοικητικές διατυπώσεις ενώπιον των αρμοδίων αρχών του κράτους μέλους στο οποίο παρέχεται η υπηρεσία, που πρέπει να διεκπεραιώσουν οι δικαιούχοι·
9. όσον αφορά τους υπηκόους τρίτων χωρών που μεταβαίνουν σε άλλο κράτος μέλος για λόγους παροχής υπηρεσιών, στη δυνατότητα κράτους μέλους να απαιτήσει θεώρηση ή άδεια παραμονής για υπηκόους τρίτων χωρών που δεν καλύπτονται από το καθεστώς αμοιβαίας αναγνώρισης που προβλέπεται στο άρθρο 21 της σύμβασης για την εφαρμογή της συμφωνίας Σένγκεν, της 14ης Ιουνίου 1985, σχετικά με τη σταδιακή κατάργηση των ελέγχων στα κοινά σύνορα ⁽¹⁾ ή στη δυνατότητα να επιβάλλεται σε υπηκόους τρίτων χωρών η υποχρέωση να παρουσιάζονται στις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους παροχής της υπηρεσίας κατά ή ύστερα από την είσοδό τους·
10. όσον αφορά αποστολές αποβλήτων, σε θέματα που καλύπτονται από τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 259/93 του Συμβουλίου, της 1ης Φεβρουαρίου 1993, σχετικά με την παρακολούθηση και τον έλεγχο των μεταφορών αποβλήτων στο εσωτερικό της Κοινότητας καθώς και κατά την είσοδο και έξοδό τους ⁽²⁾·
11. στα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, στα συγγενικά δικαιώματα, στα δικαιώματα ρυθμίζονται με την οδηγία 87/54/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 1986, σχετικά με τη νομική προστασία των τοπογραφικών προϊόντων ημιαγωγών ⁽³⁾ και την οδηγία 96/9/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 1996, σχετικά με τη νομική προστασία των βάσεων δεδομένων ⁽⁴⁾ καθώς και στα δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας·
12. στις πράξεις για τις οποίες ο νόμος επιτάσσει την παρέμβαση συμβολαιογράφου·
13. σε ζητήματα που καλύπτονται από την οδηγία 2006/43/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 2006, για τον υποχρεωτικό έλεγχο των ετήσιων και των ενοποιημένων λογαριασμών ⁽⁵⁾·
14. στην ταξινόμηση οχημάτων που έχουν αποκτηθεί με χρηματοδοτική μίσθωση σε άλλο κράτος μέλος·

15. σε διατάξεις για τις συμβατικές και τις εξωσυμβατικές ενοχές, περιλαμβανομένης της μορφής των συμβάσεων που διέπονται από τους κανόνες του διεθνούς ιδιωτικού δικαίου.

Άρθρο 18

Παρεκκλίσεις για μεμονωμένες περιπτώσεις

- Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 16 και μόνο κατ' εξαίρεση, ένα κράτος μέλος μπορεί να λάβει μέτρα σχετικά με την ασφάλεια των υπηρεσιών κατά ενός παρόχου ο οποίος είναι εγκατεστημένος σε άλλο κράτος μέλος.
- Τα μέτρα της παραγράφου 1 μπορούν να ληφθούν μόνο εφόσον τηρηθεί η διαδικασία αμοιβαίας βοήθειας η οποία προβλέπεται στο άρθρο 35 και εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - οι εθνικές διατάξεις σύμφωνα με τις οποίες λαμβάνεται το μέτρο δεν έχουν αποτελέσει αντικείμενο κοινοτικής εναρμόνισης στον τομέα που ορίζεται στην παράγραφο 1·
 - το μέτρο είναι πιο προστατευτικό για τον αποδέκτη από εκείνο που θα λάμβανε το κράτος μέλος εγκατάστασης δυνάμει των εθνικών του διατάξεων·
 - το κράτος μέλος εγκατάστασης δεν έλαβε μέτρα ή έλαβε μέτρα ανεπαρκή σε σχέση με τα οριζόμενα στο άρθρο 35 παράγραφος 2·
 - το μέτρο είναι αναλογικό.
- Οι παράγραφοι 1 και 2 δεν θίγουν τις διατάξεις που εγγυώνται την ελεύθερη παροχή των υπηρεσιών ή επιτρέπουν παρεκκλίσεις από αυτήν και οι οποίες προβλέπονται από κοινοτικές πράξεις.

ΤΜΗΜΑ 2

Δικαιώματα των αποδεκτών των υπηρεσιών

Άρθρο 19

Περιορισμοί που απαγορεύονται

Τα κράτη μέλη δεν μπορούν να επιβάλλουν στους αποδέκτες απαιτήσεις οι οποίες περιορίζουν τη χρήση μιας υπηρεσίας που παρέχεται από φορέα εγκατεστημένο σε άλλο κράτος μέλος, ιδίως τις ακόλουθες απαιτήσεις:

- την υποχρέωση εξασφάλισης άδειας από τις αρμόδιες αρχές ή την υποβολή δήλωσης σε αυτές·

⁽¹⁾ ΕΕ L 239 της 22.9.2000, σ. 19. Σύμβαση όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1160/2005 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 191 της 22.7.2005, σ. 18).

⁽²⁾ ΕΕ L 30 της 6.2.1993, σ. 1. Κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2557/2001 της Επιτροπής (ΕΕ L 349 της 31.12.2001, σ. 1).

⁽³⁾ ΕΕ L 24 της 27.1.1987, σ. 36.

⁽⁴⁾ ΕΕ L 77 της 27.3.1996, σ. 20.

⁽⁵⁾ ΕΕ L 157 της 9.6.2006, σ. 87.

- β) μεροληπτικά όρια στη χορήγηση οικονομικών ενισχύσεων, λόγω του γεγονότος ότι ο πάροχος είναι εγκατεστημένος σε άλλο κράτος μέλος ή λόγω του τύπου παροχής της υπηρεσίας·

Άρθρο 20

Μη εισαγωγή διακρίσεων

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι ο αποδέκτης υπηρεσιών δεν υπόκειται σε απαιτήσεις που εισάγουν διακρίσεις λόγω της ιθαγένειας ή του τύπου κατοικίας του.
2. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι γενικές προϋποθέσεις πρόσβασης σε μια υπηρεσία, που διατίθενται στο κοινό από τον πάροχο της υπηρεσίας, δεν εισάγουν διακρίσεις λόγω ιθαγένειας ή τύπου κατοικίας του αποδέκτη, χωρίς αυτό να θίγει τη δυνατότητα να προβλέπονται διαφορετικές προϋποθέσεις πρόσβασης οι οποίες δικαιολογούνται άμεσα με αντικειμενικά κριτήρια.

Άρθρο 21

Βοήθεια για τους αποδέκτες

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι αποδέκτες υπηρεσιών έχουν τη δυνατότητα να λάβουν, στο κράτος μέλος διαμονής τους, τις ακόλουθες πληροφορίες:
 - α) γενικές πληροφορίες για τις ισχύουσες απαιτήσεις στα υπόλοιπα κράτη μέλη σχετικά με την πρόσβαση στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών και με την άσκηση των εν λόγω δραστηριοτήτων, ιδίως όσες αφορούν την προστασία των καταναλωτών·
 - β) γενικές πληροφορίες για τα μέσα έννομης προστασίας που έχουν στη διάθεσή τους σε περίπτωση διαφοράς μεταξύ παρόχου και αποδέκτη·
 - γ) τα στοιχεία επικοινωνίας των ενώσεων ή οργανισμών, περιλαμβανομένων των κέντρων ενημέρωσης του δικτύου των ευρωπαϊκών κέντρων καταναλωτών, όπου οι πάροχοι ή οι αποδέκτες υπηρεσιών μπορούν να λάβουν πρακτική βοήθεια.

Εάν χρειασθεί, οι συμβουλές από τις αρμόδιες αρχές περιλαμβάνουν έναν απλό βήμα-προς-βήμα οδηγό. Οι πληροφορίες και η βοήθεια παρέχονται με σαφή και μη επιδεχόμενο παρερμηνείας τρόπο, είναι εύκολα προσβάσιμες εξ αποστάσεως ακόμα και με ηλεκτρονικά μέσα και καθίστανται διαρκώς επίκαιρες.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να αναθέσουν το καθήκον της παραγράφου 1 στα ενιαία κέντρα εξυπηρέτησης ή σε οποιονδήποτε άλλο φορέα, όπως τα κέντρα ενημέρωσης του δικτύου των Ευρωπαϊκών Κέντρων Καταναλωτών, τις ενώσεις καταναλωτών ή τα Ευρωπαϊκά Κέντρα Πληροφόρησης.

Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή τις ονομασίες και τα στοιχεία επικοινωνίας των οριζόμενων φορέων. Η Επιτροπή τα διαβιβάζει σε όλα τα κράτη μέλη.

3. Για την εκπλήρωση των απαιτήσεων που θεσπίζονται στις παραγράφους 1 και 2, ο φορέας στον οποίο προσφεύγει ο αποδέκτης υπηρεσιών απευθύνεται, εφόσον είναι αναγκαίο, στον σχετικό φορέα του οικείου κράτους μέλους. Ο φορέας αυτός οφείλει να γνωστοποιήσει τις πληροφορίες που του ζητούνται το συντομότερο δυνατό στον αιτούντα οργανισμό ο οποίος τις διαβιβάζει στον αποδέκτη. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι οργανισμοί αυτοί αλληλοβοηθούνται και καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να συνεργάζονται αποτελεσματικά μεταξύ τους. Σε συνεργασία με την Επιτροπή, τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις πρακτικές ρυθμίσεις που απαιτούνται για την εφαρμογή της παραγράφου 1.

4. Η Επιτροπή θεσπίζει, με τη διαδικασία του άρθρου 40, παράγραφος 2, τα μέτρα εφαρμογής των παραγράφων 1, 2 και 3 του παρόντος άρθρου, διευκρινίζοντας τις τεχνικές λεπτομέρειες ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ οργανισμών από διαφορετικά κράτη μέλη και ιδίως τη διαλειτουργικότητα των συστημάτων πληροφοριών, λαμβάνοντας υπόψη κοινά πρότυπα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Άρθρο 22

Πληροφορίες για τους παρόχους και τις υπηρεσίες τους

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι πάροχοι υπηρεσιών να θέτουν στη διάθεση του αποδέκτη τις ακόλουθες πληροφορίες:
 - α) την επωνυμία, το νομικό καθεστώς και τη μορφή του παρόχου, τη γεωγραφική διεύθυνση στην οποία είναι εγκατεστημένος και τα στοιχεία εκείνα που επιτρέπουν την ταχεία και άμεση επικοινωνία του αποδέκτη με αυτόν, ενδεχομένως με ηλεκτρονικά μέσα·
 - β) όταν ο πάροχος υπηρεσιών είναι εγγεγραμμένος σε εμπορικό μητρώο ή σε άλλο παρεμφερές δημόσιο μητρώο, την ονομασία του μητρώου αυτού και τον αριθμό εγγραφής του παρόχου ή αντίστοιχα μέσα αναγνώρισης που περιλαμβάνονται σε αυτό το μητρώο·
 - γ) όταν η δραστηριότητα υπόκειται σε σύστημα χορήγησης άδειας, τα στοιχεία της αρμόδιας αρχής ή του ενιαίου κέντρου εξυπηρέτησης·
 - δ) όταν ο πάροχος ασκεί δραστηριότητα η οποία υπόκειται σε ΦΠΑ, τον αριθμό αναγνώρισης που ορίζεται στο άρθρο 22, παράγραφος 1, της έκτης οδηγίας 77/388/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1977, περί εναρμόνισης των νομοθεσιών των κρατών μελών, των σχετικών με τους φόρους κύκλου εργασιών - Κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας: ομοιόμορφη φορολογική βάση ⁽¹⁾·

(1) ΕΕ L 145 της 13.6.1977, σ. 1. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την οδηγία 2006/18/ΕΚ (ΕΕ L 51 της 22.2.2006, σ. 12).

- ε) σε ό,τι αφορά τα νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα, κάθε επαγγελματικό σύλλογο ή συναφή οργανισμό στον οποίο είναι εγγεγραμμένος ο πάροχος υπηρεσιών, τον επαγγελματικό τίτλο και το κράτος μέλος στο οποίο χορηγήθηκε·
- στ) τους γενικούς όρους και τις γενικές ρητρες που ενδεχομένως εφαρμόζει ο πάροχος·
- ζ) την ύπαρξη τυχόν συμβατικών ρητρών που χρησιμοποιεί ο πάροχος σχετικά με το δίκαιο που διέπει τη σύμβαση ή/και τα αρμόδια δικαστήρια·
- η) την ύπαρξη τυχόν εγγύησης μετά την πώληση, μη επιβαλλόμενη από το νόμο·
- θ) την τιμή της υπηρεσίας, εάν η τιμή προκαθορίζεται από τον πάροχο για ορισμένο τύπο υπηρεσίας·
- ι) τα κύρια χαρακτηριστικά της υπηρεσίας, εάν δεν προκύπτουν ήδη από τη συνάρτηση·
- ια) την ασφάλιση ή τις εγγυήσεις του άρθρου 23 παράγραφος 1, ιδίως δε τα στοιχεία της σύμβασης του ασφαλιστή ή του εγγυητή και την εδαφική κάλυψη·

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι πληροφορίες που ορίζονται στην παράγραφο 1, ανάλογα με την επιθυμία του παρόχου:

- α) να γνωστοποιούνται από τον πάροχο με δική του πρωτοβουλία·
- β) να είναι εύκολα προσβάσιμες για τον αποδέκτη στον τόπο παροχής της υπηρεσίας ή σύναψης της σύμβασης·
- γ) να είναι εύκολα προσβάσιμες για τον αποδέκτη ηλεκτρονικά μέσω διεύθυνσης που γνωστοποιείται από τον πάροχο·
- δ) να περιλαμβάνονται σε κάθε ενημερωτικό έγγραφο του παρόχου που παρέχεται στον αποδέκτη και παρουσιάζει με τρόπο λεπτομερή τις υπηρεσίες του.

3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι πάροχοι υπηρεσιών, έπειτα από αίτηση του αποδέκτη των υπηρεσιών τους, να γνωστοποιούν τις ακόλουθες συμπληρωματικές πληροφορίες:

- α) την τιμή της υπηρεσίας, όταν η τιμή δεν προκαθορίζεται από τον πάροχο για συγκεκριμένο τύπο υπηρεσίας, ή, όταν η ακριβής τιμή δεν μπορεί να δηλωθεί, τη μέθοδο υπολογισμού της τιμής, η οποία επιτρέπει στον αποδέκτη να επαληθεύσει την τιμή, ή μια αρκετά λεπτομερή εκτίμηση·

- β) σε ό,τι αφορά τα νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα, αναφορά των επαγγελματικών κανόνων που εφαρμόζονται στο κράτος μέλος εγκατάστασης και των μέσων πρόσβασης σε αυτά·
- γ) πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητες και τις εταιρικές σχέσεις πολλαπλών ειδικοτήτων οι οποίες συνδέονται άμεσα με τη συγκεκριμένη υπηρεσία και με τα μέτρα που έχουν λάβει για την αποφυγή των συγκρούσεων συμφερόντων. Οι πληροφορίες αυτές πρέπει να περιλαμβάνονται σε κάθε ενημερωτικό έγγραφο των παρόχων που παρουσιάζει με τρόπο λεπτομερή τις υπηρεσίες τους·
- δ) τυχόν κώδικες δεοντολογίας στους οποίους υπόκεινται οι πάροχοι υπηρεσιών καθώς και τη διεύθυνση στην οποία μπορεί κανείς να συμβουλευθεί τους κώδικες ηλεκτρονικά, και τις διαθέσιμες γλωσσικές εκδόσεις·
- ε) όταν ένας πάροχος υπόκειται σε κώδικα δεοντολογίας, ή είναι μέλος επαγγελματικού φορέα ή οργάνωσης, που προβλέπει τη χρησιμοποίηση μηχανισμού εξωδικαστικής διευθέτησης των διαφορών, σχετικές πληροφορίες. Ο πάροχος διευκρινίζει τον τρόπο με τον οποίον υπάρχει πρόσβαση σε λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τα χαρακτηριστικά και τους όρους χρησιμοποίησης του μηχανισμού εξώδικης διευθέτησης των διαφορών.

4. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι πληροφορίες που οφείλει να παράσχει ο πάροχος υπηρεσιών στο πλαίσιο του παρόντος κεφαλαίου να καθίστανται διαθέσιμες ή να γνωστοποιούνται με τρόπο σαφή και αδιαμφισβήτητο και σε εύθετο χρόνο πριν από τη σύναψη της σύμβασης ή πριν από την παροχή της υπηρεσίας, όταν δεν υπάρχει γραπτή σύμβαση.

5. Οι υποχρεώσεις παροχής πληροφοριών που ορίζονται στο παρόν κεφάλαιο προστίθενται στις απαιτήσεις που προβλέπονται ήδη από την κοινοτική νομοθεσία και δεν εμποδίζουν τα κράτη μέλη να ορίσουν συμπληρωματικές υποχρεώσεις πληροφοριών για τους παρόχους οι οποίοι είναι εγκατεστημένοι στο έδαφός τους.

6. Η Επιτροπή μπορεί, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 40, παράγραφος 2, να προσδιορίσει το περιεχόμενο των πληροφοριών που προβλέπονται στις παραγράφους 1 και 3 του παρόντος άρθρου σε συνάρτηση με τις ιδιομορφίες ορισμένων δραστηριοτήτων και να προσδιορίσει τους όρους εφαρμογής στην πράξη των διατάξεων της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 23

Ασφάλιση επαγγελματικής ευθύνης και εγγυήσεις

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι πάροχοι υπηρεσιών οι υπηρεσίες των οποίων ενέχουν άμεσα και συγκεκριμένο κίνδυνο για την υγεία ή την ασφάλεια του αποδέκτη ή τρίτου ή τη χρηματοοικονομική ασφάλεια του αποδέκτη να συνάπτουν κατάλληλη ασφάλιση επαγγελματικής ευθύνης για τη φύση και την έκταση του κινδύνου ή προβλέπουν οποιαδήποτε άλλη ισοδύναμη ή ουσιαστικά συγκρίσιμη, ως προς τον σκοπό της, εγγύηση ή ανάλογη διευθέτηση.

2. Όταν ένας πάροχος εγκαθίσταται στο έδαφός τους, τα κράτη μέλη δεν απαιτούν ασφάλιση επαγγελματικής ευθύνης ή εγγύηση από τον πάροχο, εφόσον αυτός καλύπτεται ήδη σε άλλο κράτος μέλος στο οποίο είναι ήδη εγκατεστημένος από εγγύηση ισοδύναμη ή κατ' ουσία συγκρίσιμη ως προς τον σκοπό της και ως προς την κάλυψη την οποία παρέχει από πλευράς ασφαλιζομένου κινδύνου, ασφαλιζομένου ποσού ή ανώτατου ορίου της εγγύησης και ενδεχόμενων εξαιρέσεων από την κάλυψη. Εάν η ισοδυναμία εξασφαλίζεται μόνο εν μέρει, τα κράτη μέλη μπορούν να ζητήσουν συμπληρωματική εγγύηση για να καλύψουν τα στοιχεία εκείνα τα οποία δεν καλύπτονται ήδη.

Όταν ένα κράτος μέλος απαιτεί από παρόχους υπηρεσιών εγκατεστημένους στην επικράτειά του να συνάπτουν ασφάλιση επαγγελματικής ευθύνης ή να παρέχουν οποιαδήποτε άλλη εγγύηση, το εν λόγω κράτος μέλος αποδέχεται ως επαρκή απόδειξη βεβαιώσεις ασφαλιστικής κάλυψης που έχουν εκδοθεί από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και ασφαλιστικές εταιρείες εγκατεστημένα σε άλλα κράτη μέλη.

3. Οι παράγραφοι 1 και 2 δεν θίγουν τα συστήματα επαγγελματικής ασφάλισης ή εγγυήσεων που προβλέπονται από άλλες κοινοτικές νομοθετικές ρυθμίσεις.

4. Στο πλαίσιο της εφαρμογής της παραγράφου 1, η Επιτροπή μπορεί, σύμφωνα με την κανονιστική διαδικασία του άρθρου 40 παράγραφος 2, να καταρτίσει κατάλογο υπηρεσιών που εμφανίζουν τα χαρακτηριστικά που παρατίθενται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου. Η Επιτροπή μπορεί επίσης, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 40 παράγραφος 3, να θεσπίσει μέτρα με σκοπό την τροποποίηση ορισμένων μη ουσιωδών στοιχείων της παρούσας οδηγίας, συμπληρώνοντάς την δια του καθορισμού κοινών κριτηρίων για τον προσδιορισμό του κατάλληλου χαρακτήρα της ασφάλισης ή των εγγυήσεων που μνημονεύονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, με βάση τη φύση και την έκταση του κινδύνου.

5. Για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, νοούνται ως:

- «άμεσος και συγκεκριμένος κίνδυνος», ο κίνδυνος που προκύπτει άμεσα από την παροχή της υπηρεσίας·
- «υγεία και ασφάλεια», σε σχέση με έναν αποδέκτη ή τρίτο, η αποφυγή του θανάτου ή σοβαρής σωματικής βλάβης
- «χρηματοοικονομική ασφάλεια», σε σχέση με έναν αποδέκτη, η αποφυγή σημαντικής απώλειας σε χρήμα ή σε αξία περιουσιακών στοιχείων·
- «ασφάλιση επαγγελματικής ευθύνης», η ασφάλεια την οποία συνάπτει ένας πάροχος για ενδεχόμενη ευθύνη του έναντι των αποδεκτών και, ανάλογα με την περίπτωση, τρίτων, λόγω της παροχής της υπηρεσίας.

Άρθρο 24

Εμπορικές επικοινωνίες των νομοθετικώς κατοχυρωμένων επαγγελμάτων

1. Τα κράτη μέλη καταργούν όλες τις συνολικές απαγορεύσεις εμπορικών επικοινωνιών για τα νομοθετικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι εμπορικές επικοινωνίες που χρησιμοποιούν τα νομοθετικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα να τηρούν τους επαγγελματικούς κανόνες που συνάδουν με το κοινοτικό δίκαιο, οι οποίοι είναι ιδίως συναφείς με την ανεξαρτησία, την αξιοπρέπεια και την ακεραιότητα του επαγγέλματος καθώς και το επαγγελματικό απόρρητο, κατά τρόπο συνάδοντα με τις ιδιαιτερότητες κάθε επαγγέλματος. Οι επαγγελματικοί κανόνες για τις εμπορικές επικοινωνίες δεν δημιουργούν διακρίσεις, δικαιολογούνται αντικειμενικά από επιτακτικό λόγο δημόσιου συμφέροντος και είναι αναλογικοί.

Άρθρο 25

Δραστηριότητες πολλαπλών ειδικοτήτων

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι πάροχοι να μην υπόκεινται σε απαιτήσεις που τους υποχρεώνουν να ασκούν αποκλειστικά συγκεκριμένη δραστηριότητα ή που περιορίζουν την άσκηση από κοινού ή σε εταιρική σχέση διαφορετικών δραστηριοτήτων.

Εντούτοις, οι ακόλουθοι πάροχοι μπορούν να υπόκεινται σε τέτοιες απαιτήσεις:

- a) τα νομοθετικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα, κατά τον βαθμό που αυτό δικαιολογείται για την εξασφάλιση της συμμόρφωσης προς τους κανόνες επαγγελματικής δεοντολογίας και συμπεριφοράς οι οποίοι ποικίλλουν λόγω της ιδιαιτερότητας του κάθε επαγγέλματος, και που είναι αναγκαίο για τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας και της αμεροληψίας τους·
- β) οι πάροχοι υπηρεσιών πιστοποίησης, τεχνικού ελέγχου ή δοκιμών, κατά τον βαθμό που αυτό δικαιολογείται για την εξασφάλιση της ανεξαρτησίας τους και της ακεραιότητάς τους.

2. Όταν επιτρέπεται η άσκηση δραστηριοτήτων πολλαπλών ειδικοτήτων μεταξύ των παρόχων που μνημονεύουν τα στοιχεία α) και β) της παραγράφου 1, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε:

- a) να προλαμβάνονται οι συγκρούσεις συμφερόντων και τα ασυμβίβαστα μεταξύ ορισμένων δραστηριοτήτων·
- β) να εξασφαλίζεται η ανεξαρτησία και η αμεροληψία που απαιτούν ορισμένες δραστηριότητες·
- γ) να εξασφαλίζεται ότι οι επαγγελματικοί δεοντολογικοί κανόνες διαφορετικών δραστηριοτήτων συμβιβάζονται μεταξύ τους, ιδίως όσον αφορά το επαγγελματικό απόρρητο.

3. Στην έκθεση που προβλέπεται στο άρθρο 39, παράγραφος 1, στοιχείο γ), τα κράτη μέλη δηλώνουν τους παρόχους που υπόκεινται στις απαιτήσεις της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, το περιεχόμενο των απαιτήσεων και τους λόγους για τους οποίους θεωρούν ότι είναι δικαιολογημένες.

Άρθρο 26

Πολιτική ποιότητας των υπηρεσιών

1. Τα κράτη μέλη, σε συνεργασία με την Επιτροπή, λαμβάνουν συνοδευτικά μέτρα για να ενθαρρύνουν τους παρόχους να λάβουν μέτρα σε εθελοντική βάση για την εξασφάλιση της ποιότητας των υπηρεσιών, ιδίως:

- α) πιστοποιώντας ή αξιολογώντας τις δραστηριότητές τους από ανεξάρτητους ή διαπιστευμένους οργανισμούς·
- β) καταρτίζοντας τον δικό τους χάρτη ποιότητας ή συμμετέχοντας στους χάρτες ή στα σήματα ποιότητας που καταρτίζουν επαγγελματικοί φορείς σε κοινοτικό επίπεδο.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι πληροφορίες για τη σημασία ορισμένων σημάτων και για τα κριτήρια χορήγησης σημάτων και άλλων διακριτικών ποιότητας σχετικά με υπηρεσίες να είναι εύκολα προσβάσιμες από τους παρόχους και τους αποδέκτες.

3. Τα κράτη μέλη, σε συνεργασία με την Επιτροπή, λαμβάνουν συνοδευτικά μέτρα για να ενθαρρύνουν τους επαγγελματικούς φορείς καθώς και τα εμπορικά και τεχνικά επιμελητήρια και τις ενώσεις καταναλωτών των κρατών μελών να συνεργαστούν μεταξύ τους σε κοινοτικό επίπεδο ώστε να προαγάγουν την ποιότητα των υπηρεσιών, ιδίως, διευκολύνοντας την αναγνώριση της ποιότητας των υπηρεσιών των παρόχων.

4. Τα κράτη μέλη, σε συνεργασία με την Επιτροπή, λαμβάνουν συνοδευτικά μέτρα για να προωθήσουν την ανάπτυξη ανεξάρτητων αξιολογήσεων, κυρίως εκ μέρους ενώσεων καταναλωτών, σχετικά με τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα των υπηρεσιών, και ιδίως την ανάπτυξη σε κοινοτικό επίπεδο δοκιμών ή συγκριτικών δοκιμών και τη γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων.

5. Τα κράτη μέλη, σε συνεργασία με την Επιτροπή, ενθαρρύνουν την ανάπτυξη ευρωπαϊκών εθελοντικών προτύπων για τη διευκόλυνση της συμβατότητας μεταξύ υπηρεσιών που παρέχονται από παρόχους διαφορετικών κρατών μελών, την ενημέρωση του αποδέκτη και την ποιότητα των υπηρεσιών.

Άρθρο 27

Επίλυση διαφορών

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα απαραίτητα γενικά μέτρα ώστε οι πάροχοι υπηρεσιών να παρέχουν στοιχεία επικοινωνίας, και ιδίως ταχυδρομική διεύθυνση, αριθμό τηλεμοιοτυπίας (φαξ) ή διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου όπου να μπορούν όλοι οι αποδέκτες των υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που διαμένουν σε άλλο κράτος μέλος, να τους απευθύνουν άμεσα παράπονα ή διαμαρτυρίες ή να ζητήσουν πληροφορίες για την υπηρεσία που παρέχουν. Οι πάροχοι υπηρεσιών δίνουν τη νόμιμη διεύθυνσή τους όταν αυτή δεν είναι η συνήθης διεύθυνση για την αλληλογραφία τους.

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα γενικά μέτρα που απαιτούνται ώστε οι πάροχοι υπηρεσιών να απαντούν στα παράπονα ή στις διαμαρτυρίες του πρώτου εδαφίου χωρίς καθυστέρηση και επιδεικνύοντας επιμέλεια για την εξεύρεση ικανοποιητικής λύσης.

2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα γενικά μέτρα που απαιτούνται ώστε οι πάροχοι υπηρεσιών να είναι υποχρεωμένοι να αποδείξουν ότι τηρούνται οι υποχρεώσεις παροχής πληροφοριών που προβλέπονται από την παρούσα οδηγία, οι δε πληροφορίες είναι ακριβείς.

3. Όταν απαιτείται η κατάθεση χρηματικής εγγύησης για τη συμμόρφωση με μια δικαστική απόφαση, τα κράτη μέλη αναγνωρίζουν αντίστοιχες εγγυήσεις που έχουν κατατεθεί από πιστωτικό ίδρυμα ή ασφαλιστή εγκατεστημένο σε άλλο κράτος μέλος. Τα εν λόγω πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να έχουν άδεια λειτουργίας σε κράτος μέλος σύμφωνα με την οδηγία 2006/48/ΕΚ, οι δε ασφαλιστές σύμφωνα, κατά περίπτωση, με την Πρώτη οδηγία 73/239/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 24ης Ιουλίου 1973, περί συντονισμού των νομοθετικών κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που αφορούν την ανάληψη δραστηριότητας πρωτασφαλίσεως, εκτός της ασφαλίσεως ζωής, και την άσκηση αυτής (1), και την οδηγία 2002/83/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Νοεμβρίου 2002, σχετικά με την ασφάλιση ζωής (2).

4. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα γενικά μέτρα που απαιτούνται ώστε οι πάροχοι υπηρεσιών που υπόκεινται σε κώδικα συμπεριφοράς ή είναι μέλη επαγγελματικού φορέα ή οργάνωσης που προβλέπει τη χρησιμοποίηση μηχανισμού εξωδικαστικής διευθέτησης των διαφορών να ενημερώνουν σχετικά τον αποδέκτη των υπηρεσιών, να το αναφέρουν σε κάθε έγγραφο που παρουσιάζει αναλυτικά τις υπηρεσίες τους και να υποδεικνύουν τα μέσα με τα οποία παρέχεται πρόσβαση σε λεπτομερείς πληροφορίες για τα χαρακτηριστικά και τους όρους χρησιμοποίησης του εν λόγω μηχανισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Άρθρο 28

Αμοιβαία συνδρομή - Γενικές υποχρεώσεις

1. Τα κράτη μέλη αλληλοβοηθούνται και καταβάλλουν προσπάθεια για να συνεργάζονται αποτελεσματικά μεταξύ τους με σκοπό να εξασφαλίζεται η εποπτεία των παρόχων και των υπηρεσιών τους.

2. Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, τα κράτη μέλη ορίζουν ένα ή περισσότερα σημεία επαφής, τα στοιχεία των οποίων γνωστοποιούν στα υπόλοιπα κράτη μέλη και στην Επιτροπή. Η Επιτροπή δημοσιεύει και ενημερώνει τακτικά τον κατάλογο των σημείων επαφής.

(1) ΕΕ L 228 της 16.8.1973, σ. 3. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την οδηγία 2005/68/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 323 της 9.12.2005, σ. 1).

(2) ΕΕ L 345 της 19.12.2002, σ. 1. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την οδηγία 2005/68/ΕΚ.

3. Οι αιτήσεις πληροφοριών και οι αιτήσεις διενέργειας ελέγχων, επιθεωρήσεων και ερευνών στο πλαίσιο του παρόντος κεφαλαίου είναι δεόντως αιτιολογημένες και προσδιορίζουν ιδίως τον λόγο της αίτησης. Οι ανταλλασσόμενες πληροφορίες χρησιμοποιούνται μόνο για το θέμα για το οποίο ζητήθηκαν.

4. Όταν λαμβάνουν αίτηση συνδρομής από αρμόδιες αρχές άλλου κράτους μέλους, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι πάροχοι υπηρεσιών που είναι εγκατεστημένοι στο έδαφός τους να παρέχουν στις αρμόδιες αρχές τους κάθε απαραίτητη πληροφορία για την εποπτεία των δραστηριοτήτων τους σύμφωνα με την εθνική τους νομοθεσία.

5. Τα κράτη μέλη, όταν αντιμετωπίζουν δυσκολίες να ικανοποιήσουν αίτηση πληροφοριών ή να διενεργήσουν ελέγχους, επιθεωρήσεις και έρευνες, ειδοποιούν εγκαίρως το κράτος μέλος που την υπέβαλε ώστε να βρεθεί λύση.

6. Τα κράτη μέλη παρέχουν το συντομότερο δυνατό και με ηλεκτρονικά μέσα τις πληροφορίες που ζητούνται από άλλα κράτη μέλη ή από την Επιτροπή.

7. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε τα μητρώα στα οποία είναι εγγεγραμμένοι οι πάροχοι υπηρεσιών και τα οποία μπορούν να συμβουλευθούν οι αρμόδιες αρχές τους στο έδαφός τους, να μπορούν να τα συμβουλευθούν με τους ίδιους όρους οι αντίστοιχες αρμόδιες αρχές των υπόλοιπων κρατών μελών.

8. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή πληροφορίες σχετικά με περιπτώσεις κρατών μελών τα οποία δεν πληρούν την υποχρέωσή τους αμοιβαίας συνδρομής. Όταν απαιτείται, η Επιτροπή λαμβάνει κατάλληλα μέτρα, περιλαμβανομένων των διαδικασιών που προβλέπονται στο άρθρο 226 της συνθήκης, προκειμένου να εξασφαλίσει ότι τα κράτη μέλη συμμορφώνονται προς την υποχρέωσή τους αμοιβαίας συνδρομής. Η Επιτροπή ενημερώνει κατά διαστήματα τα κράτη μέλη σχετικά με τη λειτουργία των διατάξεων περί αμοιβαίας συνδρομής.

Άρθρο 29

Αμοιβαία συνδρομή — Γενικές υποχρεώσεις για το κράτος μέλος εγκατάστασης

1. Όσον αφορά τους παρόχους υπηρεσιών που παρέχουν υπηρεσίες σε άλλο κράτος μέλος, το κράτος μέλος εγκατάστασης παρέχει τις πληροφορίες που ζητεί άλλο κράτος μέλος σχετικά με τους παρόχους υπηρεσιών οι οποίοι είναι εγκατεστημένοι στο έδαφός του, ιδίως τη διαβεβαίωση ότι είναι εγκατεστημένοι στο έδαφός του και ότι, καθόσον γνωρίζει, δεν ασκούν εκεί παράνομα τις δραστηριότητές τους.

2. Το κράτος μέλος εγκατάστασης προβαίνει σε ελέγχους, επιθεωρήσεις και έρευνες που ζητεί άλλο κράτος μέλος και ενημερώνει το τελευταίο για τα αποτελέσματά τους και, ενδεχομένως, για τα μέτρα που έχει λάβει. Στο πλαίσιο αυτό, οι αρμόδιες αρχές παρεμβαίνουν εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων που τους έχουν ανατεθεί

στο δικό τους κράτος μέλος. Οι αρμόδιες αρχές μπορούν να αποφασίζουν ποια είναι τα καταλληλότερα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται σε κάθε περίπτωση προκειμένου να ικανοποιείται το αίτημα άλλου κράτους μέλους.

3. Μόλις το κράτος μέλος εγκατάστασης λάβει γνώση συγκεκριμένης συμπεριφοράς ή συγκεκριμένων πράξεων παρόχου εγκατεστημένου στο έδαφός του ο οποίος παρέχει υπηρεσίες σε άλλα κράτη μέλη, οι οποίες, καθόσον το εν λόγω κράτος μέλος γνωρίζει, μπορούν να προκαλέσουν σοβαρή βλάβη στην υγεία ή την ασφάλεια των προσώπων ή στο περιβάλλον, ενημερώνει χωρίς καθυστέρηση όλα τα λοιπά κράτη μέλη και την Επιτροπή.

Άρθρο 30

Εποπτεία από το κράτος μέλος εγκατάστασης σε περίπτωση προσωρινής μετακίνησης παρόχου σε άλλο κράτος μέλος

1. Όσον αφορά τις περιπτώσεις που δεν ρυθμίζονται από το άρθρο 31 παράγραφος 1, το κράτος μέλος εγκατάστασης μεριμνά ώστε να ελέγχεται η συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις του στο πλαίσιο των εξουσιών εποπτείας που προβλέπονται στην εθνική του νομοθεσία, ειδικότερα με μέτρα εποπτείας στον τόπο εγκατάστασης του παρόχου υπηρεσιών.

2. Το κράτος μέλος εγκατάστασης δεν μπορεί να αρνηθεί να λάβει μέτρα εποπτείας ή εκτέλεσης στην επικράτειά του με την αιτιολογία ότι η υπηρεσία έχει παρασχεθεί ή προκαλεί ζημιές σε άλλο κράτος μέλος.

3. Η υποχρέωση που ορίζεται στην παράγραφο 1 δεν συνεπάγεται ότι το κράτος μέλος εγκατάστασης υποχρεούται να προβεί σε διαπιστώσεις γεγονότων ή σε ελέγχους στην επικράτεια του κράτους μέλους όπου έχει παρασχεθεί η υπηρεσία. Οι εν λόγω εξακριβώσεις και έλεγχοι διενεργούνται από τις αρχές του κράτους μέλους στο οποίο ασκεί προσωρινά τις δραστηριότητές του ο πάροχος, κατ' αίτηση των αρχών του κράτους μέλους εγκατάστασης, σύμφωνα με το άρθρο 31.

Άρθρο 31

Εποπτεία από το κράτος μέλος στο οποίο παρέχεται η υπηρεσία σε περίπτωση προσωρινής μετακίνησης του παρόχου

1. Όσον αφορά ορισμένες εθνικές απαιτήσεις που μπορούν να επιβληθούν βάσει του άρθρου 16 ή 17, το κράτος μέλος στο οποίο παρέχεται η υπηρεσία είναι υπεύθυνο για τον έλεγχο της δραστηριότητας του παρόχου υπηρεσιών στο έδαφός του. Δυνάμει του κοινοτικού δικαίου, το κράτος μέλος όπου παρέχεται η υπηρεσία:

α) λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε να εξασφαλίσει ότι ο πάροχος τηρεί τις απαιτήσεις αυτές σε ό,τι αφορά την πρόσβαση σε δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών και την άσκησή τους στο έδαφός του·

β) προβαίνει σε ελέγχους, επιθεωρήσεις και έρευνες που απαιτούνται για την εποπτεία της παρεχόμενης υπηρεσίας.

2. Όσον αφορά άλλες απαιτήσεις εκτός εκείνων της παραγράφου 1, όταν ένας πάροχος μετακινείται σε άλλο κράτος μέλος για να παράσχει υπηρεσία, χωρίς να είναι εγκατεστημένος εκεί, οι αρμόδιες αρχές του εν λόγω κράτους μέλους συμμετέχουν στην εποπτεία του παρόχου σύμφωνα με τις παραγράφους 3 και 4.

3. Έπειτα από αίτηση του κράτους μέλους εγκατάστασης, οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους στο οποίο παρέχεται η υπηρεσία προβαίνουν στους ελέγχους, τις επιθεωρήσεις και τις έρευνες που απαιτούνται για να εξασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα της εποπτείας από το κράτος μέλος εγκατάστασης. Παρεμβαίνουν εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων που τους έχουν ανατεθεί στο δικό τους κράτος μέλος. Οι αρμόδιες αρχές μπορούν να αποφασίζουν ποια είναι τα καταλληλότερα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται σε κάθε περίπτωση προκειμένου να ικανοποιείται το αίτημα του κράτους μέλους εγκατάστασης.

4. Με δική τους πρωτοβουλία οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους στο οποίο παρέχεται η υπηρεσία μπορούν να προβαίνουν σε ελέγχους, επιθεωρήσεις και έρευνες επιτόπου, εφόσον οι εν λόγω έλεγχοι, επιθεωρήσεις και έρευνες δεν εισάγουν διακρίσεις, δεν έχουν ως αιτιολογία το γεγονός ότι ο πάροχος είναι εγκατεστημένος σε άλλο κράτος μέλος και είναι αναλογικοί.

Άρθρο 32

Μηχανισμός προειδοποίησης

1. Όταν ένα κράτος μέλος λάβει γνώση γεγονότων ή συγκεκριμένων σοβαρών περιστάσεων που σχετίζονται με δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών που μπορεί να προκαλέσουν σημαντική βλάβη στην υγεία ή την ασφάλεια των προσώπων ή στο περιβάλλον στο έδαφός του ή στο έδαφος άλλων κρατών μελών, ενημερώνει χωρίς καθυστέρηση το κράτος μέλος εγκατάστασης, τα άλλα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη και την Επιτροπή.

2. Η Επιτροπή προάγει τη λειτουργία ευρωπαϊκού δικτύου των αρχών των κρατών μελών και συμμετέχει σε αυτό, ώστε να τεθεί σε εφαρμογή η παράγραφος 1.

3. Η Επιτροπή εκδίδει και αναθεωρεί τακτικά, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 40, παράγραφος 2, λεπτομερείς κανόνες που αφορούν τη διαχείριση του δικτύου περί του οποίου η παράγραφος 2 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 33

Πληροφορίες σχετικά με την εντιμότητα των παρόχων

1. Τα κράτη μέλη γνωστοποιούν, έπειτα από αίτηση αρμόδιας αρχής άλλου κράτους μέλους και σύμφωνα με την εθνική τους νομοθεσία, τις πληροφορίες σχετικά με τις πειθαρχικές ή διοικητικές ενέργειες ή ποινικές κυρώσεις και με τις αποφάσεις για δόλιες χρεοκοπίες που έχουν εκδοθεί από τις αρμόδιες αρχές τους κατά παρόχου και οι οποίες αφορούν άμεσα την επαγγελματική ικανότητα του παρόχου ή αξιοπιστία του. Το κράτος μέλος το οποίο παρέχει τις πληροφορίες ενημερώνει τον πάροχο της υπηρεσίας σχετικά.

Η αίτηση που υποβάλλεται σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο πρέπει να είναι δεόντως αιτιολογημένη, ιδίως όσον αφορά τους λόγους για τους οποίους ζητούνται οι πληροφορίες αυτές.

2. Οι κυρώσεις και ενέργειες της παραγράφου 1 κοινοποιούνται μόνο εφόσον έχει εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση. Όσον αφορά τις άλλες εφαρμοστέες αποφάσεις που μνημονεύονται στην παράγραφο 1, το κράτος μέλος που γνωστοποιεί τις πληροφορίες διευκρινίζει εάν πρόκειται για τελεσίδικη απόφαση ή εάν έχει ασκηθεί ένδικο βοήθημα κατά της απόφασης και αναφέρει την πιθανή ημερομηνία έκδοσης της απόφασης σχετικά με το ένδικο βοήθημα.

Εξάλλου, το κράτος μέλος προσδιορίζει τις εθνικές διατάξεις δυνάμει των οποίων ο πάροχος καταδικάστηκε ή υπέστη κυρώσεις.

3. Η εφαρμογή των παραγράφων 1 και 2 πρέπει να συνάδει με τους κανόνες για την παροχή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και τα κατοχυρωμένα δικαιώματα των προσώπων που έχουν καταδικαστεί ή υποστεί κυρώσεις στα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη, μεταξύ άλλων και από επαγγελματικούς φορείς. Τυχόν συναφείς πληροφορίες δημόσιου χαρακτήρα καθίστανται προσβάσιμες για τους καταναλωτές.

Άρθρο 34

Συνοδευτικά μέτρα

1. Η Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, θεσπίζει ηλεκτρονικό σύστημα για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ κρατών μελών λαμβάνοντας υπόψη τα υφιστάμενα συστήματα ενημέρωσης.

2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν, με τη βοήθεια της Επιτροπής, συνοδευτικά μέτρα για να διευκολύνουν την ανταλλαγή αρμοδίων για την εφαρμογή της αμοιβαίας συνδρομής υπαλλήλων και για την κατάρτιση των υπαλλήλων αυτών, μεταξύ άλλων στους τομείς των γλωσσών και της πληροφορικής.

3. Η Επιτροπή αξιολογεί την ανάγκη θέσπισης πολυετούς προγράμματος για τη διοργάνωση των κατάλληλων ανταλλαγών υπαλλήλων και της κατάρτισής τους.

Άρθρο 35

Αμοιβαία συνδρομή σε περιπτώσεις μεμονωμένων παρεκκλίσεων

1. Όταν ένα κράτος μέλος σκοπεύει να λάβει μέτρο που προβλέπεται στο άρθρο 18, εφαρμόζεται η διαδικασία που προβλέπεται στις παραγράφους 2 έως 6 του παρόντος άρθρου, με την επιφύλαξη των ενδίκων διαδικασιών, συμπεριλαμβανομένων των προκαταρκτικών διαδικασιών και πράξεων που διεξάγονται στο πλαίσιο ποινικής έρευνας.

2. Το κράτος μέλος της παραγράφου 1 ζητεί από το κράτος μέλος εγκατάστασης να λάβει μέτρα κατά του παρόχου της υπηρεσίας παρέχοντας κάθε κατάλληλη πληροφορία για την οικεία υπηρεσία και δηλώνοντας τις περιστάσεις της υπόθεσης.

Το κράτος μέλος εγκατάστασης ελέγχει το συντομότερο δυνατόν εάν ο πάροχος ασκεί νόμιμα τις δραστηριότητές του καθώς και τα πραγματικά περιστατικά βάσει των οποίων υποβλήθηκε η αίτηση. Γνωστοποιεί το συντομότερο δυνατόν στο κράτος μέλος που υπέβαλε την αίτηση τα μέτρα που έλαβε ή σκοπεύει να λάβει ή, ενδεχομένως, τους λόγους για τους οποίους δεν έλαβε μέτρα.

3. Μετά τη γνωστοποίηση του κράτους μέλους εγκατάστασης κατά το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2, το κράτος μέλος που υπέβαλε την αίτηση κοινοποιεί στην Επιτροπή και στο κράτος μέλος εγκατάστασης την πρόθεσή του να λάβει μέτρα δηλώνοντας τα εξής:

- α) τους λόγους για τους οποίους κρίνει ως ανεπαρκή τα μέτρα που έλαβε ή σκοπεύει να λάβει το κράτος μέλος εγκατάστασης·
- β) τους λόγους για τους οποίους κρίνει ότι τα μέτρα που σκοπεύει να λάβει πληρούν τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 18.

4. Τα μέτρα μπορούν να ληφθούν μόνο μετά την παρέλευση προθεσμίας δεκαπέντε εργάσιμων ημερών από την κοινοποίηση που προβλέπεται στην παράγραφο 3.

5. Με την επιφύλαξη της ευχέρειας του κράτους μέλους να λάβει τα εν λόγω μέτρα μετά την παρέλευση της προθεσμίας που ορίζεται στην παράγραφο 4, η Επιτροπή εξετάζει το συντομότερο δυνατόν τη συμβατότητα των κοινοποιηθέντων μέτρων με το κοινοτικό δίκαιο.

Εάν η Επιτροπή καταλήξει στο συμπέρασμα ότι τα μέτρα είναι ασύμβατα με το κοινοτικό δίκαιο, εκδίδει απόφαση με την οποία ζητεί από το οικείο κράτος μέλος να μη λάβει τα μέτρα που σκοπεύει ή να τερματίσει επειγόντως τα εν λόγω μέτρα.

6. Σε έκτακτες περιπτώσεις το κράτος μέλος που σκοπεύει να λάβει μέτρο μπορεί να παρεκκλίνει από τις παραγράφους 2, 3 και 4. Στις περιπτώσεις αυτές τα μέτρα κοινοποιούνται χωρίς καθυστέρηση στην Επιτροπή και στο κράτος μέλος εγκατάστασης, δηλώνοντας τους λόγους για τους οποίους το κράτος μέλος κρίνει ότι υπάρχει έκτακτη ανάγκη.

Άρθρο 36

Μέτρα εφαρμογής

Η Επιτροπή εκδίδει, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 40 παράγραφος 3, τα εκτελεστικά μέτρα που προβλέπονται για την τροποποίηση μη ουσιωδών στοιχείων του παρόντος κεφαλαίου, συμπληρώνοντας το δια του ορισμού των προθεσμιών που προβλέπονται στα άρθρα 28 και 35. Η Επιτροπή θεσπίζει επίσης, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 40 παράγραφος 2, τις πρακτικές διευθετήσεις για την ανταλλαγή με ηλεκτρονικά μέσα

πληροφοριών μεταξύ κρατών μελών, ιδίως τις διατάξεις για τη διαλειτουργικότητα των συστημάτων πληροφοριών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VII

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΓΚΛΙΣΗΣ

Άρθρο 37

Κώδικες δεοντολογίας σε κοινοτικό επίπεδο

1. Τα κράτη μέλη, σε συνεργασία με την Επιτροπή, λαμβάνουν συνοδευτικά μέτρα για να ενθαρρύνουν την εκπόνηση, κατά τρόπο συνάδοντα με το κοινοτικό δίκαιο, ιδίως από επαγγελματικούς φορείς, οργανώσεις ή ενώσεις, κωδικών δεοντολογίας σε κοινοτικό επίπεδο οι οποίοι να αποβλέπουν στη διευκόλυνση της παροχής υπηρεσιών ή την εγκατάσταση παρόχου υπηρεσιών σε άλλο κράτος μέλος.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι κώδικες δεοντολογίας της παραγράφου 1 να είναι προσβάσιμοι εξ αποστάσεως και με ηλεκτρονικά μέσα.

Άρθρο 38

Συμπληρωματική εναρμόνιση

Έως τις 28 Δεκεμβρίου 2010, η Επιτροπή αξιολογεί τη δυνατότητα υποβολής νομοθετικών προτάσεων εναρμόνισης για τα ακόλουθα ζητήματα:

- α) πρόσβαση στις δραστηριότητες δικαστικής είσπραξης των οφειλών·
- β) ιδιωτικές υπηρεσίες ασφάλειας και μεταφορά χρημάτων και τιμαλφών.

Άρθρο 39

Αμοιβαία αξιολόγηση

1. Το αργότερο έως τις 28 Δεκεμβρίου 2009, τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή έκθεση η οποία περιέχει τις πληροφορίες που προβλέπονται στις ακόλουθες διατάξεις:

- α) στο άρθρο 9 παράγραφος 2, σχετικά με τα συστήματα χορήγησης άδειας·
- β) στο άρθρο 15 παράγραφος 5, σχετικά με τις απαιτήσεις που υπόκεινται σε αξιολόγηση·
- γ) στο άρθρο 25 παράγραφος 3, σχετικά με τις δραστηριότητες πολλαπλών ειδικοτήτων.

2. Η Επιτροπή διαβιβάζει τις εκθέσεις της παραγράφου 1 στα κράτη μέλη, τα οποία εντός προθεσμίας έξι μηνών από την παραλαβή τους γνωστοποιούν τις παρατηρήσεις τους για καθεμία από αυτές τις εκθέσεις. Εντός της ίδιας προθεσμίας, η Επιτροπή διαβουλεύεται με τα ενδιαφερόμενα μέρη σχετικά με τις εν λόγω εκθέσεις.

3. Η Επιτροπή υποβάλλει τις εκθέσεις και τις παρατηρήσεις των κρατών μελών στην επιτροπή του άρθρου 4 παράγραφος 1, η οποία μπορεί να διατυπώσει παρατηρήσεις.

4. Λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που προβλέπονται στις παραγράφους 2 και 3, η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, έως τις 28 Δεκεμβρίου 2010, το αργότερο, συνθετική έκθεση συνοδευόμενη, ενδεχομένως, από προτάσεις ανάληψης συμπληρωματικών πρωτοβουλιών.

5. Έως τις 28 Δεκεμβρίου 2009, το αργότερο, τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή έκθεση σχετικά με τις εθνικές απαιτήσεις η εφαρμογή των οποίων εμπίπτει στο πεδίο του τρίτου εδαφίου του άρθρου 1 παράγραφος 1, και της πρώτης πρότασης του άρθρου 1 παράγραφος 3, εκθέτοντας τους λόγους για τους οποίους κρίνουν ότι η εφαρμογή των απαιτήσεων αυτών πληροί τα κριτήρια του τρίτου εδαφίου του άρθρου 1 παράγραφος 1, και της πρώτης πρότασης του άρθρου 1 παράγραφος 3.

Στη συνέχεια, τα κράτη μέλη διαβιβάζουν στην Επιτροπή κάθε αλλαγή των απαιτήσεων που επιβάλλουν κατά τα ανωτέρω, συμπεριλαμβανομένων των νέων απαιτήσεων, καθώς και τη σχετική αιτιολογία.

Η Επιτροπή κοινοποιεί τις διαβιβαζόμενες απαιτήσεις στα άλλα κράτη μέλη. Η διαβίβαση αυτή δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να θεσπίζουν τις εν λόγω διατάξεις. Στη συνέχεια, η Επιτροπή παρέχει σε ετήσια βάση αναλύσεις και προσανατολισμούς σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων αυτών στο πλαίσιο της παρούσας οδηγίας.

Άρθρο 40

Διαδικασία επιτροπής

1. Η Επιτροπή επικουρείται από επιτροπή.
2. Στις περιπτώσεις που γίνεται μνεία της παρούσας παραγράφου, εφαρμόζονται τα άρθρα 5 και 7 της απόφασης 1999/468/ΕΚ, λαμβανομένων υπόψη των διατάξεων του άρθρου 8 της ίδιας απόφασης. Η προθεσμία του άρθρου, παράγραφος 6, της απόφασης 1999/468/ΕΚ ορίζεται τρίμηνη.
3. Στις περιπτώσεις που γίνεται μνεία της παρούσας παραγράφου, εφαρμόζεται το άρθρο 5, παράγραφοι 1 έως 4, και το άρθρο 7 της απόφασης 1999/468/ΕΚ, λαμβανομένων υπόψη των διατάξεων του άρθρου 8 της ίδιας απόφασης.

Άρθρο 41

Ρήτρα αναθεώρησης

Έως τις 28 Δεκεμβρίου 2011 και στη συνέχεια ανά τριετία, Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο συνολική έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας. Η έκθεση

αυτή, σύμφωνα με το άρθρο 16, παράγραφος 4, αφορά ιδίως την εφαρμογή του άρθρου 16. Εξετάζει επίσης την ανάγκη για τη λήψη πρόσθετων μέτρων για θέματα που εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας. Συνοδεύεται, κατά περίπτωση, από προτάσεις τροποποίησης της παρούσας οδηγίας με στόχο την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς υπηρεσιών.

Άρθρο 42

Τροποποίηση της οδηγίας 98/27/ΕΚ

Στο παράρτημα της οδηγίας 98/27/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Μαΐου 1998, περί των αγωγών παραλείψεως στον τομέα της προστασίας των συμφερόντων των καταναλωτών ⁽¹⁾, προστίθεται το ακόλουθο σημείο:

«13. Οδηγία 2006/123/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά (ΕΕ L 376 της 27.12.2006, σ. 36)».

Άρθρο 43

Προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

Η θέση σε ισχύ και η εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, ιδίως δε των διατάξεων περί εποπτείας, τηρούν τους κανόνες για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που προβλέπονται στις οδηγίες 95/46/ΕΚ και 2002/58/ΕΚ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VIII

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 44

Ενσωμάτωση στο εθνικό δίκαιο

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι αναγκαίες για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία πριν από τις 28 Δεκεμβρίου 2009.

Ανακοινώνουν αμέσως στην Επιτροπή το κείμενο αυτών των διατάξεων.

Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις εν λόγω διατάξεις, αυτές περιέχουν αναφορά στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την αναφορά αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της αναφοράς αποφασίζεται από τα κράτη μέλη.

⁽¹⁾ ΕΕ L 166 της 11.6.1998, σ. 51. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την οδηγία 2005/29/ΕΚ.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιαστών διατάξεων εσωτερικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 45

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 46

Αποδέκτες

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Στρασβούργο, 12 Δεκεμβρίου 2006.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

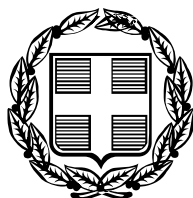
Ο Πρόεδρος

J. BORRELL FONTELLES

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

M. PEKKARINEN

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 63

3 Μαΐου 2010

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘ. 3844

Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2006/123 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά και άλλες διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ
ΣΤΗΝ ΟΔΗΓΙΑ 2006/123/ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΣΚΟΠΟΣ - ΟΡΙΣΜΟΙ - ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1 Σκοπός

Σκοπός του παρόντος νόμου είναι η προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2006/123/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου 2006 σχετικά με τις «υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά» (Ε.Ε. L 176 της 27ης Δεκεμβρίου 2006).

Άρθρο 2 (Άρθρο 4 Οδηγίας 2006/123) Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου νοούνται ως:

1. «υπηρεσία», κάθε μη μισθωτή οικονομική δραστηριότητα, που παρέχεται κατά κανόνα έναντι αμοιβής, κατά το άρθρο 57 της Συνθήκης της Λισαβόνας (πρώην 50 της Συνθήκης ΕΚ),
2. «πάροχος υπηρεσιών», κάθε φυσικό πρόσωπο που έχει την ιθαγένεια κράτους-μέλους ή κάθε νομικό πρόσωπο εγκατεστημένο σε κράτος-μέλος κατά το άρθρο 54 της Συνθήκης της Λισαβόνας (πρώην 48 της Συνθήκης ΕΚ), τα οποία προσφέρουν ή παρέχουν μια υπηρεσία»
3. «αποδέκτης», κάθε φυσικό πρόσωπο που έχει την ιθαγένεια κράτους-μέλους ή που επωφελείται από δικαιώματα που του παρέχονται από κοινοτικές πράξεις ή κάθε νομικό πρόσωπο, κατά το άρθρο 54 της Συνθήκης της

Λισαβόνας (πρώην 48 της Συνθήκης ΕΚ), εγκατεστημένο σε κράτος-μέλος, τα οποία χρησιμοποιούν ή επιθυμούν να χρησιμοποιήσουν μια υπηρεσία για επαγγελματικούς ή άλλους σκοπούς,

4. «κράτος-μέλος εγκατάστασης», το κράτος-μέλος στο έδαφος του οποίου είναι εγκατεστημένος ο πάροχος της υπηρεσίας,

5. «εγκατάσταση», η πραγματική άσκηση οικονομικής δραστηριότητας, κατά το άρθρο 49 της Συνθήκης της Λισαβόνας (πρώην 43 της Συνθήκης ΕΚ), από τον πάροχο για αόριστο χρονικό διάστημα και με τη δημιουργία σταθερής εγκατάστασης, από την οποία διεξάγεται όντως η επιχειρηματική δραστηριότητα της παροχής υπηρεσιών,

6. «σύστημα χορήγησης άδειας», κάθε διαδικασία που υποχρεώνει τον πάροχο ή τον αποδέκτη της υπηρεσίας να υποβάλει αίτηση στην αρμόδια αρχή για την έκδοση ρητής ή σιωπηρής απόφασης σχετικά με την πρόσβαση σε δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών ή με την άσκησή της,

7. «απαίτηση», κάθε υποχρέωση, απαγόρευση, προϋπόθεση ή όριο που προβλέπεται στις νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις των κρατών-μελών ή προκύπτει από τη νομολογία, τη διοικητική πρακτική, τους κανόνες επαγγελματικών συλλόγων ή τους συλλογικούς κανόνες επαγγελματικών ενώσεων ή οργανώσεων που εγκρίνονται στο πλαίσιο της άσκησης της νομικής αυτονομίας τους. Οι κανόνες που προβλέπονται σε συλλογικές συμβάσεις οι οποίες αποτελούν προϊόν διαπραγμάτευσης μεταξύ των κοινωνικών εταίρων δεν θεωρούνται απαιτήσεις κατά την έννοια του παρόντος νόμου,

8. «επιτακτικοί λόγοι δημοσίου συμφέροντος», οι λόγοι που αναγνωρίζονται ως τέτοιοι στη νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, και ιδίως: η δημόσια τάξη, η δημόσια ασφάλεια, η δημόσια υγεία, η προστασία της χρηματοοικονομικής ισορροπίας του συστήματος κοινωνικών ασφαλίσεων, η προστασία των καταναλωτών, των αποδεκτών υπηρεσιών και των εργαζομένων, η δικαιοσύνη των εμπορικών συναλλαγών, η καταπολέμηση της απάτης, η προστασία του περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένου και του αστικού περιβάλλοντος, η υγεία των ζώων, η διανοητική ιδιοκτησία, η διατήρηση της εθνικής ιστορικής και καλλιτεχνικής κληρονομιάς, οι στόχοι κοινωνικής πολιτικής και οι στόχοι πολιτιστικής πολιτικής,

9. «αρμόδιες αρχές» ή «Αρχές», κάθε όργανο ή φορέας που είναι υπεύθυνος για τον έλεγχο ή τη ρύθμιση δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται κυρίως οι διοικητικές αρχές, συμπεριλαμβανομένων των δικαστηρίων όταν ενεργούν με την ιδιότητα αυτή, οι επαγγελματικοί σύλλογοι και οι επαγγελματικές ενώσεις ή οργανώσεις, οι οποίες, στο πλαίσιο της νομικής αυτονομίας τους, ρυθμίζουν με συλλογικό τρόπο την πρόσβαση στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών ή την άσκησή τους,

10. «κράτος-μέλος όπου παρέχεται η υπηρεσία», το κράτος-μέλος όπου παρέχεται η υπηρεσία από πάροχο υπηρεσιών εγκατεστημένο σε άλλο κράτος-μέλος,

11. «νομοθετικός κατοχυρωμένο επάγγελμα», δραστηριότητα ή σύνολο επαγγελματικών δραστηριοτήτων, κατά το άρθρο 3 παράγραφος 1 περίπτωση α) της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Σεπτεμβρίου 2005 σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων,

12. «εμπορική επικοινωνία», κάθε μορφή επικοινωνίας για την έμμεση ή άμεση προώθηση προϊόντων, υπηρεσιών ή της εικόνας επιχειρήσεων, οργανισμών ή προσώπων που ασκούν εμπορική, βιομηχανική ή βιοτεχνική δραστηριότητα ή ασκούν ένα νομοθετικώς κατοχυρωμένο επάγγελμα.

Δεν συνιστούν από μόνες τους εμπορικές επικοινωνίες:

α) οι πληροφορίες που επιτρέπουν την άμεση πρόσβαση στη δραστηριότητα της επιχείρησης, του οργανισμού ή του προσώπου, ιδίως ένα όνομα τομέα ή μία διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου,

β) οι επικοινωνίες σχετικά με προϊόντα, με υπηρεσίες ή με την εικόνα της επιχείρησης, του οργανισμού ή του προσώπου, οι οποίες λαμβάνουν χώρα ανεξάρτητα από την επιχειρηματική δραστηριότητα, ιδίως όταν παρέχονται χωρίς οικονομικό αντάλλαγμα.

Άρθρο 3

(Άρθρο 1 Οδηγίας 2006/123)

Αντικείμενο και οριοθέτηση

Ο νόμος αυτός:

1. Θεσπίζει τις γενικές διατάξεις που διευκολύνουν την άσκηση της ελευθερίας εγκατάστασης των παροχών υπηρεσιών και την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών, διατηρώντας υψηλό ποιοτικό επίπεδο υπηρεσιών.

2. Δεν αφορά:

α) την απελευθέρωση υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος, οι οποίες επιφυλάσσονται αποκλειστικά σε δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς, ούτε την ιδιωτικοποίηση δημόσιων φορέων παροχής υπηρεσιών και

β) την κατάργηση των μονοπωλίων παροχής υπηρεσιών.

3. Δεν θίγει:

α) τις ενισχύσεις, που χορηγούν οι Ελληνικές Αρχές (εφεξής Αρχές) και οι οποίες διέπονται από κοινοτικούς και εθνικούς κανόνες ανταγωνισμού,

β) το δικαίωμα των Αρχών να ορίζουν, σύμφωνα με το Κοινοτικό Δίκαιο, ποιες υπηρεσίες θεωρούνται γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος, πώς θα πρέπει να οργανώνονται και να χρηματοδοτούνται, τηρώντας τους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, και σε ποιες ειδικές υποχρεώσεις πρέπει να υπόκεινται,

γ) τα μέτρα που λαμβάνονται σε κοινοτικό ή εθνικό επίπεδο, με σκοπό την προστασία ή την προώθηση της

πολιτιστικής και γλωσσικής πολυμορφίας ή του πλουραλισμού των μέσων μαζικής επικοινωνίας,

δ) τις ισχύουσες διατάξεις της ποινικής νομοθεσίας. Ωστόσο, διατάξεις του Ποινικού Δικαίου, οι οποίες ρυθμίζουν ειδικά ή επηρεάζουν την πρόσβαση σε δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών ή την άσκησή τους δεν επιτρέπεται να εφαρμόζονται από τις Αρχές με τρόπο που να περιορίζουν την ελευθερία παροχής υπηρεσιών κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις του παρόντος νόμου,

ε) το Εργατικό Δίκαιο, ήτοι οποιαδήποτε νομική ή συμβατική διάταξη σχετική με όρους απασχόλησης ή όρους εργασίας, στους οποίους συμπεριλαμβάνεται η υγεία και η ασφάλεια κατά την εργασία και με τις σχέσεις μεταξύ εργοδοτών και εργαζομένων που εφαρμόζουν οι Αρχές, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο,

στ) τη νομοθεσία στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης,

ζ) την άσκηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων σύμφωνα με το Σύνταγμα και το Κοινοτικό Δίκαιο και

η) το δικαίωμα διαπραγμάτευσης, σύναψης και εφαρμογής συλλογικών συμβάσεων και το δικαίωμα εργατικών κινητοποιήσεων σύμφωνα με την κείμενη εθνική νομοθεσία.

Άρθρο 4

(Άρθρο 2 Οδηγίας 2006/123)

Πεδίο εφαρμογής

1. Ο παρών νόμος εφαρμόζεται στις υπηρεσίες παροχών εγκατεστημένων σε κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2. Οι διατάξεις του νόμου αυτού δεν εφαρμόζονται στις ακόλουθες δραστηριότητες:

α) στις μη οικονομικές υπηρεσίες γενικού ενδιαφέροντος,

β) στις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, όπως αυτές που αφορούν τράπεζες, πιστώσεις, ασφαλίσεις και αντασφαλίσεις, επαγγελματικές ή προσωπικές συντάξεις, χρεόγραφα, επενδύσεις, ταμεία, πληρωμές, συμβουλές επενδύσεων, στις οποίες περιλαμβάνονται και αυτές που απαριθμούνται στο Παράρτημα Ι του ν. 3601/2007 (ΦΕΚ 178 Α'),

γ) στις υπηρεσίες και τα δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών, καθώς και στις συναφείς εγκαταστάσεις και υπηρεσίες όσον αφορά τα θέματα που ρυθμίζονται με το ν. 3431/2006 (ΦΕΚ 13 Α),

δ) στις υπηρεσίες στον τομέα των μεταφορών, στις οποίες περιλαμβάνονται και αυτές των λιμενικών υπηρεσιών που εμπίπτουν στο πεδίο του τίτλου VI της Συνθήκης της Λισαβόνας (πρώην V της Συνθήκης ΕΚ), των αστικών συγκοινωνιών, των αγοραίων οχημάτων (ταξί) και των ασθενοφόρων,

ε) στις υπηρεσίες που παρέχονται από γραφεία εύρεσης προσωρινής εργασίας,

στ) στις υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης (ιατρικές και φαρμακευτικές) που προσφέρονται από επαγγελματίες του τομέα της υγείας σε ασθενείς για την αξιολόγηση, διατήρηση ή αποκατάσταση της υγείας τους είτε παρέχονται μέσω εγκαταστάσεων υγειονομικής περίθαλψης είτε όχι, και ανεξάρτητα από τον τρόπο με τον οποίο οργανώνονται και χρηματοδοτούνται οι εν λόγω υπηρεσίες σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας ή από το αν είναι δημόσιες ή ιδιωτικές,

εφόσον ασκούνται αποκλειστικά από νομοθετικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα,

ζ) στις οπτικοακουστικές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των κινηματογραφικών υπηρεσιών, ανεξάρτητα από τον τρόπο παραγωγής, διανομής ή μετάδοσης τους, και στις ραδιοφωνικές εκπομπές,

η) στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών τυχερών παιγνίων στα οποία ο παίκτης στοιχηματίζει νομισματική αξία, συμπεριλαμβανομένων των λαχειοφόρων αγορών, των τυχερών παιγνίων σε καζίνο και των συναλλαγών που αφορούν στοιχήματα,

θ) στις δραστηριότητες που συνδέονται με την άσκηση δημόσιας εξουσίας, όπως ορίζεται στο άρθρο 51 της Συνθήκης της Λισαβόνας (πρώην 45 της Συνθήκης ΕΚ),

ι) στις κοινωνικές υπηρεσίες που σχετίζονται με την κοινωνική στέγαση, την παιδική μέριμνα και τη στήριξη των οικογενειών και των ατόμων που έχουν μονίμως ή προσωρινώς ανάγκη, οι οποίες παρέχονται από το κράτος, από παρόχους για λογαριασμό του κράτους ή από φιλανθρωπικές οργανώσεις αναγνωρισμένες από το κράτος,

ια) στις ιδιωτικές υπηρεσίες ασφαλείας και

ιβ) στις υπηρεσίες των συμβολαιογράφων και των δικαστικών επιμελητών.

3. Οι διατάξεις του νόμου αυτού δεν εφαρμόζονται στον τομέα της φορολογίας.

Άρθρο 5

(Άρθρο 3 Οδηγίας 2006/123)

Σχέση με άλλες διατάξεις του Κοινοτικού Δικαίου και της ελληνικής νομοθεσίας

1. Όταν οι διατάξεις του παρόντος νόμου έρχονται σε σύγκρουση με διάταξη κοινοτικής πράξης ή με διάταξη της ελληνικής νομοθεσίας που μεταφέρει κοινοτική πράξη και οι οποίες ρυθμίζουν τις ειδικές πτυχές της πρόσβασης και της άσκησης δραστηριότητας παροχής υπηρεσίας σε ειδικούς τομείς ή ειδικά επαγγέλματα, η διάταξη της άλλης κοινοτικής πράξης ή της ελληνικής νομοθεσίας υπερισχύει και εφαρμόζεται σε αυτούς τους ειδικούς τομείς ή τα ειδικά επαγγέλματα. Στις εν λόγω πράξεις περιλαμβάνονται ιδίως:

α) το π.δ. 219/2000 (ΦΕΚ 190 Α') σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων στα πλαίσια παροχής υπηρεσιών (Οδηγία 96/71/ΕΚ)

β) ο Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 του Συμβουλίου της 14ης Ιουνίου 1971 περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης, στους μισθωτούς και τις οικογένειές τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας (Ε.Ε. L 149 της 5ης Ιουλίου 1971), όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον Κανονισμό 629/2006/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (Ε.Ε. L 114 της 27ης Απριλίου 2006),

γ) το π.δ. 236/1992 (ΦΕΚ 124 Α') σχετικά με την άσκηση τηλεοπτικών δραστηριοτήτων (Οδηγία 89/552/ΕΟΚ),

δ) η Οδηγία 2005/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Σεπτεμβρίου 2005 σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων (Ε.Ε. L 255 της 30ης Σεπτεμβρίου 2005).

2. Ο παρών νόμος δεν αφορά τους κανόνες του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου και ιδίως τους κανόνες που διέπουν το δίκαιο που εφαρμόζεται στις συμβατικές και εξωσυμβατικές ενοχές, συμπεριλαμβανομένων όσων εξασφαλίζουν ότι οι καταναλωτές επωφελούνται από

την προστασία που τους παρέχουν οι κανόνες περί προστασίας των καταναλωτών, που προβλέπονται στην κείμενη νομοθεσία.

3. Οι Αρχές εφαρμόζουν τις διατάξεις του παρόντος νόμου τηρώντας τους κανόνες της Συνθήκης της Λισαβόνας που διέπουν το δικαίωμα εγκατάστασης και την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΑΠΛΟΥΣΤΕΥΣΗ

Άρθρο 6

(Άρθρο 5 Οδηγίας 2006/123)

Απλούστευση των διαδικασιών

1. Οι Αρχές εξετάζουν τις διαδικασίες και τις διατυπώσεις που ισχύουν για την πρόσβαση σε δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών και για την άσκησή της. Όταν οι διαδικασίες και οι διατυπώσεις που εξετάζονται στο πλαίσιο της παρούσας παραγράφου δεν είναι αρκούντως απλές, αυτές πρέπει να απλουστευθούν. Το Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης είναι αρμόδιο για το συντονισμό του ελέγχου απλούστευσης της νομοθεσίας για τις υπηρεσίες σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών καθορίζεται η διαδικασία, το χρονοδιάγραμμα ελέγχου της νομοθεσίας ως προς την εκπλήρωση των υποχρεώσεων της παρούσας παραγράφου και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

2. Όταν από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις προβλέπεται η προσκόμιση από τους παρόχους ή τους αποδέκτες υπηρεσιών στις αρχές πιστοποιητικού, βεβαίωσης ή άλλου εγγράφου που να αποδεικνύει την τήρηση απαίτησης, αυτές οφείλουν να αποδεχθούν κάθε έγγραφο από άλλο κράτος-μέλος να ισοδύναμη λειτουργία ή το οποίο αποδεικνύει ότι η εν λόγω απαίτηση έχει τηρηθεί. Οι Αρχές μπορούν να μην επιβάλλουν την προσκόμιση πρωτοτύπων, επικυρωμένων αντιγράφων ή επικυρωμένων μεταφράσεων εγγράφων από άλλα κράτη-μέλη, εκτός από τις περιπτώσεις που προβλέπονται από άλλες κοινοτικές νομοθετικές πράξεις ή από τις εξαιρέσεις που δικαιολογούνται από επιτακτικό λόγο δημοσίου συμφέροντος, συμπεριλαμβανομένης της δημόσιας τάξης και ασφάλειας. Το πρώτο εδάφιο δεν επηρεάζει το δικαίωμα των Αρχών να απαιτούν μη επικυρωμένες μεταφράσεις εγγράφων στην ελληνική γλώσσα.

3. Η προηγούμενη παράγραφος δεν εφαρμόζεται στα έγγραφα του άρθρου 7 παράγραφος 2 και του άρθρου 50 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ της 7ης Σεπτεμβρίου 2005, στο άρθρο 45 παράγραφος 3 και στα άρθρα 46, 49 και 50 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, όπως μεταφέρθηκε στο ελληνικό δίκαιο με το π.δ. 60/2007 (ΦΕΚ 64 Α'), στο άρθρο 3 παράγραφος 2 της Οδηγίας 98/5/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 1998, για τη διευκόλυνση της μόνιμης άσκησης του δικηγορικού επαγγέλματος σε κράτος-μέλος διάφορο εκείνου στο οποίο αποκτήθηκε ο επαγγελματικός τίτλος, όπως μεταφέρθηκε στο ελληνικό δίκαιο

με το π.δ. 152/2000 (ΦΕΚ 130 Α'), στην Πρώτη Οδηγία 68/151/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 9ης Μαρτίου 1968 περί συντονισμού των εγγυήσεων που απαιτούνται στα κράτη-μέλη εκ μέρους των εταιρειών, όπως μεταφέρθηκε στο ελληνικό δίκαιο με την τροποποίηση του ν. 3190/1955 η οποία υλοποιήθηκε με το π.δ. 419/1986 (ΦΕΚ 197 Α), κατά την έννοια του άρθρου 58 δεύτερη παράγραφος της Συνθήκης, για την προστασία των συμφερόντων των εταίρων και των τρίτων με σκοπό να καταστούν οι εγγυήσεις αυτές ισοδύναμες, και στην Ενδέκατη Οδηγία 89/666/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21 ης Δεκεμβρίου 1989, σχετικά με τη δημοσιότητα των υποκαταστημάτων που έχουν συσταθεί σε ένα κράτος-μέλος από ορισμένες μορφές εταιρειών που διέπονται από το δίκαιο άλλου κράτους, όπως μεταφέρθηκε στο ελληνικό δίκαιο με την τροποποίηση του κ.ν. 2190/1920 «Περί Ανωνύμων Εταιρειών» με το π.δ. 360/1993 (ΦΕΚ 154 Α').

Άρθρο 7

(Άρθρο 6 Οδηγίας 2006/123)
Ενιαία Κέντρα Εξυπηρέτησης

1. Οι πάροχοι υπηρεσιών μπορούν να διεκπεραιώνουν και ηλεκτρονικά και από απόσταση, μέσω των Ενιαίων Κέντρων Εξυπηρέτησης:

α) το σύνολο των διαδικασιών και διατυπώσεων που είναι απαραίτητες για την πρόσβαση στις αντίστοιχες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών στην ελληνική Επικράτεια και ιδίως όλες τις αναγκαίες δηλώσεις, κοινοποιήσεις ή αιτήσεις για χορήγηση άδειας από τις αρμόδιες αρχές, περιλαμβανομένων των αιτήσεων για την καταχώριση σε μητρώα και βάσεις δεδομένων ή την εγγραφή σε επαγγελματικούς φορείς και συλλόγους,

β) τις αιτήσεις για χορήγηση άδειας για την άσκηση των εν λόγω δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών.

2. Τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ), που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 31 του ν. 3013/2002 (ΦΕΚ 102 Α), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, μπορούν να λειτουργούν στο σύνολό τους ή μέρος αυτών και ως Ενιαία Κέντρα Εξυπηρέτησης. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης καθορίζονται τα ΚΕΠ που θα λειτουργήσουν και ως Ενιαία Κέντρα Εξυπηρέτησης και ρυθμίζονται όλα τα θέματα οργάνωσης και λειτουργίας των ΚΕΠ ως Ενιαίων Κέντρων Εξυπηρέτησης για τους σκοπούς του παρόντος νόμου.

Άρθρο 8

(Άρθρο 7 Οδηγίας 2006/123)
Δικαίωμα ενημέρωσης

1. Οι πάροχοι και οι αποδέκτες υπηρεσιών έχουν δικαίωμα να ενημερώνονται μέσω των Ενιαίων Κέντρων Εξυπηρέτησης για τις ακόλουθες πληροφορίες:

α) τις απαιτήσεις που αφορούν τους παρόχους υπηρεσιών που είναι εγκατεστημένοι στην ελληνική Επικράτεια και ιδίως εκείνες που αφορούν διαδικασίες και διατυπώσεις που πρέπει να ολοκληρωθούν για την πρόσβαση στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών και την άσκησή τους,

β) τα στοιχεία επικοινωνίας των ελληνικών αρμόδιων αρχών για την άμεση επικοινωνία με τις αρχές αυτές, περιλαμβανομένων των στοιχείων των αρχών που είναι αρμόδιες για θέματα άσκησης δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών,

γ) τα μέσα και τις προϋποθέσεις πρόσβασης σε ελληνικά δημόσια μητρώα και βάσεις δεδομένων που αφορούν τους παρόχους υπηρεσιών και τις υπηρεσίες,

δ) τα μέσα προσφυγής που είναι εν γένει διαθέσιμα σε περίπτωση διαφοράς μεταξύ ελληνικών αρμόδιων αρχών και παρόχου ή αποδέκτη υπηρεσιών ή μεταξύ παρόχου και αποδέκτη υπηρεσιών ή μεταξύ παροχών υπηρεσιών,

ε) τα στοιχεία επικοινωνίας ενώσεων ή οργανώσεων, εκτός των αρμόδιων αρχών, από τις οποίες οι πάροχοι ή οι αποδέκτες υπηρεσιών μπορούν να λάβουν πρακτική βοήθεια.

2. Οι πάροχοι και οι αποδέκτες υπηρεσιών μπορούν να ζητούν από τις αρμόδιες αρχές πληροφορίες σχετικά με το συνήθη τρόπο ερμηνείας και εφαρμογής των απαιτήσεων που προβλέπονται στην περίπτωση α' της παραγράφου 1. Όπου ενδείκνυται, οι συμβουλές αυτές περιλαμβάνουν απλό βήμα-προς-βήμα οδηγό. Οι πληροφορίες παρέχονται σε απλή και κατανοητή γλώσσα.

3. Οι πληροφορίες που προβλέπονται στις παραγράφους 1 και 2 παρέχονται με σαφή και μη διφορούμενο τρόπο, είναι προσβάσιμες εξ αποστάσεως και με ηλεκτρονικά μέσα και επικαιροποιημένες.

4. Τα Ενιαία Κέντρα Εξυπηρέτησης και οι αρμόδιες αρχές απαντούν χωρίς καθυστέρηση σε αιτήσεις για παροχή πληροφοριών και ενημερώνουν τους αιτούντες εάν οι αιτήσεις τους περιέχουν σφάλματα ή είναι αβάσιμες.

5. Τα Ενιαία Κέντρα Εξυπηρέτησης μπορούν να διαθέτουν τις πληροφορίες του παρόντος άρθρου και σε άλλες κοινοτικές γλώσσες.

6. Η υποχρέωση των αρμόδιων ελληνικών αρχών να βοηθούν τους παρόχους και αποδέκτες υπηρεσιών αφορά μόνο τις γενικές πληροφορίες σχετικά με το συνήθη τρόπο ερμηνείας ή εφαρμογής των σχετικών απαιτήσεων και δεν περιλαμβάνει την παροχή νομικών συμβουλών σε μεμονωμένες υποθέσεις. Οι αρμόδιες αρχές υποχρεούνται σε άμεση ενημέρωση των αρμόδιων υπηρεσιών του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης για τις πληροφορίες που θα παρέχονται στα Ε.Κ.Ε. για τα θέματα σχετικά με τις διοικητικές διαδικασίες που θα διεκπεραιώνονται μέσω αυτών, καθώς και σε κάθε περίπτωση μεταβολής των ανωτέρω.

7. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης ρυθμίζονται τα σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος άρθρου θέματα.

Άρθρο 9

(Άρθρο 8 Οδηγίας 2006/123)

Ηλεκτρονική διεκπεραίωση διαδικασιών

1. Όλες οι αρμόδιες αρχές, όπως υπηρεσίες Υπουργείων, Περιφερειών, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) πρώτου και δεύτερου βαθμού, ανεξάρτητες διοικητικές αρχές, ή υπηρεσίες νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.) του δημόσιου τομέα, εξασφαλίζουν ότι όλες οι διαδικασίες και οι διατυπώσεις για την πρόσβαση σε δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών διεκπεραιώνονται εύκολα από απόσταση και με ηλεκτρονικά μέσα, μέσω του Ενιαίου Κέντρου Εξυπηρέτησης και των αρμόδιων αρχών. Ειδικότερα, τα Ενιαία Κέντρα Εξυπηρέτησης δι-

ασφαλίζουν την υποδοχή αιτημάτων και την αποστολή απαντήσεων για θέματα του παρόντος νόμου από δι-αδικτυακό τόπο.

2. Η παράγραφος 1 δεν αφορά τις επιθεωρήσεις του τύπου παροχής της υπηρεσίας ή του εξοπλισμού που χρησιμοποιείται από τον πάροχο ή την υλική εξέταση των ικανοτήτων ή της προσωπικής ακεραιότητας του παρόχου ή του αρμόδιου προσωπικού του.

3. Τα καθ' ύλην αρμόδια Υπουργεία έχουν την ευθύνη της εναρμόνισης των διοικητικών διαδικασιών προς τις διατάξεις του άρθρου αυτού. Για τη διεκπεραίωση των διοικητικών διαδικασιών που περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου από τα ΚΕΠ, ως Ενιαία Κέντρα Εξυπηρέτησης, εκδίδονται κοινές αποφάσεις του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, σύμφωνα με το άρθρο 31 του ν. 3013/2002. Με όμοιες αποφάσεις ρυθμίζονται και τα συναφή με τη διεκπεραίωση των συγκεκριμένων διαδικασιών θέματα ηλεκτρονικής ανταλλαγής στοιχείων και καθορισμού των βασικών κανόνων για την ηλεκτρονική διεκπεραίωσή τους.

4. Το Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης συντονίζει τις διαδικασίες που αναφέρονται στις προηγούμενες παραγράφους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΠΑΡΟΧΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΤΜΗΜΑ 1 ΑΔΕΙΕΣ

Άρθρο 10 (Άρθρο 9 Οδηγίας 2006/123) Συστήματα χορήγησης άδειας

1. Οι Αρχές δεν εξαρτούν την πρόσβαση σε δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών και την άσκησή τους από σύστημα χορήγησης άδειας, παρά μόνον όταν:

α) το σύστημα χορήγησης άδειας δεν εισάγει διακρίσεις σε βάρος του παρόχου της υπηρεσίας

β) η ανάγκη ύπαρξης συστήματος χορήγησης άδειας δικαιολογείται από επιτακτικό λόγο δημόσιου συμφέροντος

γ) ο επιδιωκόμενος στόχος δεν μπορεί να επιτευχθεί με λιγότερο περιοριστικό μέτρο, ιδίως όταν οι εκ των υστέρων έλεγχοι θα διενεργούνταν με πολύ μεγάλη καθυστέρηση για να είναι πραγματικά αποτελεσματικοί.

2. Με υπουργική απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και των κατά περίπτωση αρμόδιων Υπουργών ορίζονται τα συστήματα έκδοσης αδειών που καταργούνται, επειδή δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις που ορίζονται στην παράγραφο 1.

3. Το παρόν τμήμα δεν θίγει συστήματα χορήγησης άδειας που διέπονται, αμέσως ή εμμέσως, από ειδικές διατάξεις του Κοινοτικού Δικαίου.

Άρθρο 11 (Άρθρο 10 Οδηγίας 2006/123) Προϋποθέσεις για τη χορήγηση άδειας

1. Τα συστήματα χορήγησης άδειας σε παρόχους υπηρεσιών πρέπει να βασίζονται σε κριτήρια τα οποία δεν επιτρέπουν στις αρμόδιες αρχές να ασκούν τη διακριτική τους ευχέρεια αυθαίρετα.

2. Ειδικότερα τα κριτήρια αυτά πρέπει:

α) να μην εισάγουν διακρίσεις

β) να δικαιολογούνται από επιτακτικό λόγο δημόσιου συμφέροντος

γ) να είναι αναλογικά προς τον προαναφερόμενο στόχο δημόσιου συμφέροντος

δ) να είναι σαφή και να μην επιδέχονται αμφισβήτηση

ε) να είναι αντικειμενικά

στ) να έχουν δημοσιευθεί εκ των προτέρων

ζ) να είναι διαφανή και προσβάσιμα.

3. Οι προϋποθέσεις χορήγησης άδειας για νέα εγκατάσταση δεν αλληλοεπικαλύπτονται με απαιτήσεις και ελέγχους που είναι ισοδύναμοι ή κατ' ουσία συγκρίσιμοι ως προς το σκοπό τους, στους οποίους ήδη υπόκεινται οι πάροχοι των υπηρεσιών, στην Ελλάδα ή σε άλλο κράτος-μέλος. Τα σημεία επαφής που ορίζονται σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 28, επικουρούν την αρμόδια αρχή παρέχοντας τις απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με τις απαιτήσεις αυτές.

4. Η άδεια επιτρέπει στους παρόχους υπηρεσιών πρόσβαση στη δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών ή τους επιτρέπει να την ασκήσουν σε όλη την ελληνική Επικράτεια, μεταξύ άλλων, με την ίδρυση πρακτορείων, υποκαταστημάτων, θυγατρικών εταιριών ή γραφείων, εκτός εάν επιτακτικός λόγος δημόσιου συμφέροντος δικαιολογεί την έκδοση ιδιαίτερης άδειας για κάθε επί μέρους εγκατάσταση ή τον περιορισμό της άδειας σε ορισμένο τμήμα της Επικράτειας.

5. Η άδεια χορηγείται από τη στιγμή που διαπιστώνεται από την αρμόδια Αρχή ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις χορήγησής της.

6. Πλην των περιπτώσεων χορήγησης άδειας, κάθε απόφαση των αρμόδιων αρχών, συμπεριλαμβανομένης της άρνησης χορήγησης άδειας ή της ανάκλησης μιας άδειας, αιτιολογείται πλήρως.

7. Το παρόν άρθρο δεν θίγει την αρμοδιότητα των περιφερειακών ή τοπικών αρχών που εκδίδουν τις άδειες αυτές.

Άρθρο 12 (Άρθρο 11 Οδηγίας 2006/123) Διάρκεια της άδειας

1. Η άδεια που χορηγείται στον πάροχο υπηρεσιών είναι αόριστης διάρκειας, με εξαίρεση τις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) όταν η άδεια ανανεώνεται αυτόματα ή εξαρτάται αποκλειστικά από τη διαρκή τήρηση των απαιτήσεων,

β) όταν επιτακτικός λόγος δημόσιου συμφέροντος περιορίζει τον αριθμό των διαθέσιμων αδειών, ή

γ) όταν η περιορισμένη διάρκεια δικαιολογείται από επιτακτικό λόγο δημόσιου συμφέροντος.

2. Η παράγραφος 1 δεν αφορά τη μέγιστη προθεσμία εντός της οποίας ο πάροχος των υπηρεσιών οφείλει να αρχίσει πραγματικά τη δραστηριότητά του μετά τη χορήγηση της άδειας.

3. Ο πάροχος υπηρεσιών υποχρεούται να ενημερώνει το οικείο Ενιαίο Κέντρο Εξυπηρέτησης σχετικά με:

α) την ίδρυση θυγατρικών εταιριών, των οποίων οι δραστηριότητες εμπíπτον στο πεδίο εφαρμογής του συστήματος χορήγησης άδειας,

β) αλλαγές της κατάστασης του που έχουν ως συνέπεια να μην πληρούνται πλέον οι προϋποθέσεις χορήγησης άδειας.

Τα Ενιαία Κέντρα Εξυπηρέτησης διαβιβάζουν τις πληροφορίες αυτές στις αρμόδιες κατά περίπτωση για τη χορήγηση της άδειας αρχές.

4. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν θίγουν τη δυνατότητα των αρμόδιων αρχών να ανακαλούν τις άδειες, όταν παύσουν να ισχύουν οι προϋποθέσεις χορήγησής τους.

Άρθρο 13

(Άρθρο 12 Οδηγίας 2006/123)

Επιλογή μεταξύ περισσότερων υποψηφίων

1. Αν ο αριθμός των διαθέσιμων αδειών για συγκεκριμένη δραστηριότητα είναι περιορισμένος, λόγω της σπανιότητας των διαθέσιμων φυσικών πόρων ή των τεχνικών δυνατοτήτων, εφαρμόζεται διαδικασία επιλογής μεταξύ των δυνητικών υποψηφίων, η οποία προβλέπει όλες τις εγγυήσεις αμεροληψίας και διαφάνειας και ιδίως την κατάλληλη δημοσιοποίηση της έναρξης της διεξαγωγής της και της ολοκλήρωσης της διαδικασίας.

2. Στις περιπτώσεις της παραγράφου 1, η άδεια χορηγείται για την ενδεδειγμένη περιορισμένη χρονική περίοδο και δεν μπορεί να ανανεώνεται αυτόματα, ούτε να προβλέπει κάποιο άλλο πλεονέκτημα για τον πάροχο υπηρεσιών η άδεια του οποίου μόλις έληξε ή για όσους έχουν ιδιαίτερους δεσμούς με αυτόν.

3. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1 και των άρθρων 10 και 11 οι αρμόδιες αρχές μπορούν να λαμβάνουν υπόψη, κατά τη θέσπιση των κανόνων για τη διαδικασία επιλογής, θέματα δημόσιας υγείας, στόχους κοινωνικής πολιτικής, την υγεία και την ασφάλεια των μισθωτών ή των αυτοαπασχολούμενων, την προστασία του περιβάλλοντος, τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και άλλους επιτακτικούς λόγους δημόσιου συμφέροντος, σύμφωνα με το Κοινωνικό Δίκαιο.

4. Με απόφαση του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού θεσπίζονται τα κριτήρια διαθεσιμότητας των αδειών, καθορίζονται οι προϋποθέσεις παροχής, ανανέωσης ή επανεξέτασης αυτών, προσδιορίζεται το όργανο, η διαδικασία και τα κριτήρια επιλογής και ρυθμίζεται κάθε θέμα εφαρμογής του άρθρου αυτού.

Άρθρο 14

(Άρθρο 13 Οδηγίας 2006/123)

Διαδικασίες για τη χορήγηση άδειας

1. Οι διαδικασίες και οι διατυπώσεις χορήγησης άδειας είναι σαφείς, δημοσιοποιούνται εκ των προτέρων και παρέχουν στους αιτούντες την εγγύηση ότι οι αιτήσεις τους θα εξετασθούν αντικειμενικά και αμερόληπτα.

2. Οι διαδικασίες και οι διατυπώσεις χορήγησης άδειας δεν αποτρέπουν ούτε περιπλέκουν και καθυστερούν αδικαιολόγητα την παροχή της υπηρεσίας, είναι εύκολα προσβάσιμες, τα δε τέλη που ενδέχεται να βαρύνουν τους αιτούντες πρέπει να είναι εύλογα και ανάλογα του κόστους των διαδικασιών χορήγησης άδειας και να μην υπερβαίνουν το κόστος των διαδικασιών αυτών.

3. Οι διαδικασίες και οι διατυπώσεις χορήγησης άδειας παρέχουν στους αιτούντες την εγγύηση ότι οι αιτήσεις τους θα εξετασθούν χωρίς καθυστέρηση και, σε κάθε περίπτωση, εντός εύλογης προθεσμίας. Η προθεσμία αρχίζει από τη χρονική στιγμή της υποβολής όλων των απαιτούμενων δικαιολογητικών και όταν τούτο δικαιολογείται από την πολυπλοκότητα του θέματος, η προθεσμία μπορεί να παραταθεί άπαξ, από την αρμόδια

αρχή, για περιορισμένο χρονικό διάστημα. Η παράταση και η διάρκεια της αιτιολογούνται και κοινοποιούνται στον αιτούντα πριν από την εκπνοή της αρχικής προθεσμίας. Σχετικά εφαρμόζεται το άρθρο 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως ισχύει.

4. Εάν δεν υπάρξει απάντηση εντός της προθεσμίας που προβλέπεται ή παρατείνεται σύμφωνα με την παράγραφο 3, η άδεια θεωρείται ότι έχει χορηγηθεί. Επιτρέπεται η πρόβλεψη αποκλίσεων από τη διάταξη του προηγούμενου εδαφίου, όταν αυτό δικαιολογείται από επιτακτικούς λόγους δημόσιου συμφέροντος, στους οποίους περιλαμβάνονται τα έννομα συμφέροντα τρίτων.

5. Για κάθε αίτηση χορήγησης άδειας αποστέλλεται το ταχύτερο βεβαίωση παραλαβής, στην οποία πρέπει να μνημονεύεται:

α) η προθεσμία απάντησης που προβλέπεται στην παράγραφο 3

β) τα μέσα έννομης προστασίας

γ) δήλωση ότι, αν η αρμόδια Αρχή δεν απαντήσει μέσα στην προβλεπόμενη προθεσμία, η άδεια θεωρείται ότι έχει χορηγηθεί.

6. Εάν η αίτηση είναι ελλιπής ο αιτών ενημερώνεται χωρίς καθυστέρηση, για την ανάγκη υποβολής συμπληρωματικών δικαιολογητικών και για τις πιθανές εξαιτίας αυτού επιπτώσεις στην εύλογη προθεσμία διεκπεραίωσης.

7. Εάν μια αίτηση απορριφθεί λόγω μη τήρησης των απαιτούμενων διαδικασιών ή διατυπώσεων, ο αιτών ενημερώνεται το ταχύτερο για την απόρριψη.

8. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού ορίζονται οι πληροφορίες που παρέχονται αναφορικά με τις άδειες, προσδιορίζονται οι αποκλίσεις που επιτρέπονται σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 4, παρατίθενται τα δικαιολογητικά που απαιτούνται ώστε η αίτηση να θεωρείται πλήρης, καθορίζονται οι προθεσμίες απάντησης, καθώς και οι προϋποθέσεις χορήγησης της άδειας και ανάκλησης της και ρυθμίζονται τα σχετικά θέματα για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

ΤΜΗΜΑ 2

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΠΑΓΟΡΕΥΟΝΤΑΙ Ή ΥΠΟΚΕΙΝΤΑΙ ΣΕ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Άρθρο 15

(Άρθρο 14 Οδηγίας 2006/123)

Απαιτήσεις που απαγορεύονται

Απαγορεύεται η εξάρτηση της πρόσβασης σε δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών ή της άσκησης της στην ελληνική Επικράτεια από:

1. Απαιτήσεις που εισάγουν διακρίσεις και βασίζονται άμεσα ή έμμεσα στην ιθαγένεια ή, προκειμένου για επιχειρήσεις, που αφορούν τον τόπο της έδρας τους και ιδίως από:

α) απαιτήσεις σχετικές με την ιθαγένεια του παρόχου της υπηρεσίας, του προσωπικού του, των προσώπων που κατέχουν εταιρικές μερίδες ή των μελών των διοικητικών και εποπτικών φορέων των παροχών υπηρεσιών,

β) την απαίτηση ότι ο πάροχος των υπηρεσιών, το προσωπικό του, τα πρόσωπα που κατέχουν εταιρικές μερίδες ή τα μέλη των διοικητικών και εποπτικών φορέων του παρόχου πρέπει να κατοικούν εντός της ελληνικής επικράτειας.

2. Την απαγόρευση εγκατάστασης σε περισσότερα κράτη-μέλη ή εγγραφής σε μητρώα ή σε επαγγελματικούς φορείς ή συλλόγους σε περισσότερα από ένα κράτη-μέλη.

3. Περιορισμούς στην ελευθερία επιλογής του παρόχου σχετικούς με την κύρια ή τη δευτερεύουσα εγκατάσταση και ιδίως την απαίτηση ότι ο πάροχος των υπηρεσιών πρέπει να έχει την κύρια εγκατάσταση του στην ελληνική Επικράτεια, ή τον περιορισμό της ελευθερίας του παρόχου να επιλέγει τη μορφή της εγκατάστασης, όπως πρακτορείο, υποκατάστημα ή θυγατρική εταιρεία.

4. Προϋποθέσεις αμοιβαιότητας με το κράτος-μέλος στο οποίο είναι ήδη εγκατεστημένος ο πάροχος, με εξαίρεση εκείνες που προβλέπονται από τις κοινοτικές πράξεις που έχουν εκδοθεί στον τομέα της ενέργειας.

5. Την εφαρμογή κατά περίπτωση οικονομικής δοκιμής, η οποία εξαρτά τη χορήγηση άδειας από την αποδεδειγμένη ύπαρξη οικονομικής ανάγκης ή ζήτησης στην αγορά, αξιολογεί το πιθανό ή πραγματικό οικονομικό αντίκτυπο της δραστηριότητας ή αξιολογεί κατά πόσον η δραστηριότητα είναι κατάλληλη για τους στόχους που θέτουν τα προγράμματα οικονομικού σχεδιασμού της αρμόδιας αρχής. Η απαγόρευση αυτή δεν αφορά απαιτήσεις προγραμματισμού οι οποίες δεν επιδιώκουν οικονομικούς στόχους, αλλά εξυπηρετούν επιτακτικούς λόγους που συνδέονται με το δημόσιο συμφέρον.

6. Την άμεση ή έμμεση ανάμειξη ανταγωνιστικών φορέων, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής τους σε συμβουλευτικά όργανα, στη χορήγηση της άδειας ή στη λήψη άλλων αποφάσεων των αρμόδιων αρχών, με εξαίρεση τους επαγγελματικούς συλλόγους και τις επαγγελματικές οργανώσεις ή ενώσεις που ενεργούν ως αρμόδια αρχή, η απαγόρευση αυτή δεν αφορά τη διαβούλευση με όργανα, όπως τα εμπορικά επιμελητήρια ή τους κοινωνικούς εταίρους, για διάφορα θέματα πλην των μεμονωμένων αιτήσεων χορήγησης άδειας, ούτε τη διαβούλευση με το κοινό.

7. Την υποχρέωση για σύσταση ή συμμετοχή σε χρηματοοικονομική εγγύηση ή για σύναψη ασφαλιστικής σύμβασης με πάροχο υπηρεσιών ή με οργανισμό που είναι εγκατεστημένος στο ελληνικό έδαφος. Αυτό δεν θίγει τη δυνατότητα των αρμόδιων αρχών να απαιτούν ασφάλιση ή χρηματοοικονομικές εγγυήσεις ούτε θίγει απαιτήσεις σχετικές με τη συμμετοχή σε συλλογικό ταμείο αποζημιώσεων, όπως ενδεχομένως ισχύει για μέλη επαγγελματικών φορέων ή οργανώσεων.

8. Την υποχρέωση προεγγραφής σε μητρώα που τηρούνται εντός του ελληνικού εδάφους για ορισμένο χρονικό διάστημα ή προηγούμενης άσκησης της δραστηριότητας για ορισμένη χρονική περίοδο εντός της ελληνικής Επικράτειας.

Άρθρο 16

(Άρθρο 15 Οδηγίας 2006/123)

Απαιτήσεις που πρέπει να αξιολογηθούν

1. Οι Αρχές εξετάζουν εάν στην εθνική έννομη τάξη προβλέπονται απαιτήσεις όπως εκείνες που αναφέρο-

νται στην παράγραφο 2 και εξασφαλίζουν ότι οι απαιτήσεις αυτές είναι συμβατές με τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 3. Οι διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας τροποποιούνται όπου είναι αναγκαίο, ώστε να είναι συμβατές με τις προϋποθέσεις αυτές.

2. Οι Αρχές εξετάζουν εάν η ισχύουσα νομοθεσία εξαρτά την πρόσβαση σε δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών ή την άσκηση της από την τήρηση:

α) απαιτήσεων ποσοτικών ή εδαφικών περιορισμών, ιδίως υπό τη μορφή ορίων που καθορίζονται ανάλογα με τον πληθυσμό ή μιας ελάχιστης γεωγραφικής απόστασης μεταξύ παροχών υπηρεσιών

β) απαίτησης που υποχρεώνει τον πάροχο υπηρεσιών να έχει συγκεκριμένη νομική μορφή

γ) απαιτήσεων όσον αφορά την κατοχή του κεφαλαίου εταιρείας

δ) απαιτήσεων, εκτός εκείνων που αφορούν τα ζητήματα που διέπει η Οδηγία 2005/36/EK σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων ή όσων προβλέπονται από άλλες κοινοτικές νομοθετικές ρυθμίσεις, οι οποίες περιορίζουν την πρόσβαση σε δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών σε συγκεκριμένους παρόχους υπηρεσιών λόγω της ειδικής φύσης της δραστηριότητας

ε) απαίτησης απαγόρευσης δημιουργίας περισσότερων από μιας εγκατάστασης στην ελληνική Επικράτεια

στ) απαιτήσεων για ελάχιστο αριθμό απασχολούμενων

ζ) απαιτήσεων για υποχρεωτικές ελάχιστες ή/και ανώτερες τιμές, με τις οποίες οφείλει να συμμορφώνεται ο πάροχος

η) απαίτησης που επιβάλλεται σε παρόχους να προσφέρουν, μαζί με τη δική τους υπηρεσία, άλλες συγκεκριμένες υπηρεσίες.

3. Οι Αρχές ελέγχουν και στη συνέχεια επαληθεύουν αν οι παραπάνω απαιτήσεις πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) μη εισαγωγή διακρίσεων: οι απαιτήσεις δεν πρέπει να εισάγουν άμεσα ή έμμεσα διακρίσεις ανάλογα με την ιθαγένεια ή, όσον αφορά τις επιχειρήσεις, ανάλογα με την έδρά τους

β) αναγκαιότητα: οι απαιτήσεις πρέπει να δικαιολογούνται από επιτακτικό λόγο δημόσιου συμφέροντος

γ) αναλογικότητα: οι απαιτήσεις πρέπει να είναι κατάλληλες για να εξασφαλίσουν την υλοποίηση του επιδιωκόμενου στόχου και να μην υπερβαίνουν το όριο που είναι απαραίτητο για την επίτευξη του στόχου, το ίδιο δε αποτέλεσμα να μην μπορεί να επιτευχθεί με άλλα λιγότερο περιοριστικά μέτρα.

4. Οι παράγραφοι 1, 2 και 3 εφαρμόζονται και στη νομοθεσία που διέπει τον τομέα των υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος, μόνο κατά το μέτρο που η εφαρμογή τους δεν παρακωλύει, νομικά ή στην πράξη, την εκτέλεση της συγκεκριμένης αποστολής που τους έχει ανατεθεί.

5. Οι Αρχές κοινοποιούν στην Επιτροπή τις νέες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις, με τις οποίες θεσπίζουν, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις της παραγράφου 3, απαιτήσεις από αυτές που απαριθμούνται στην παράγραφο 2, καθώς και τις σχετικές αιτιολογήσεις. Η κοινοποίηση εθνικού νομοσχεδίου σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 39/2001 (ΦΕΚ 28 Α)

πληροί την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στον παρόντα νόμο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΤΜΗΜΑ 1
ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΕΙΣ

Άρθρο 17
(Άρθρο 16 Οδηγίας 2006/123)
Ελεύθερη παροχή υπηρεσιών

1. Οι πάροχοι υπηρεσιών μπορούν να παρέχουν υπηρεσίες σε κράτος-μέλος διαφορετικό από αυτό στο οποίο εδρεύουν.

2. Οι Αρχές εξασφαλίζουν την ελεύθερη πρόσβαση σε δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών και την ελεύθερη άσκηση της στην ελληνική επικράτεια.

Οι Αρχές δεν επιτρέπεται να εξαρτούν την πρόσβαση σε δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών ή την άσκηση της στην ελληνική επικράτεια από απαιτήσεις που δεν τηρούν τις ακόλουθες αρχές:

α) μη εισαγωγή διακρίσεων, οι απαιτήσεις δεν πρέπει να εισάγουν, άμεσα ή έμμεσα, διακρίσεις ανάλογα με την ιθαγένεια ή, όσον αφορά τα νομικά πρόσωπα, ανάλογα με το κράτος-μέλος στο οποίο εδρεύουν,

β) αναγκαιότητα: οι απαιτήσεις πρέπει να δικαιολογούνται για λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας υγείας ή προστασίας του περιβάλλοντος,

γ) αναλογικότητα: οι απαιτήσεις πρέπει να είναι κατάλληλες για να εξασφαλίζουν την υλοποίηση του επιδιωκόμενου στόχου και να μην υπερβαίνουν το όριο που είναι απαραίτητο για την επίτευξη του στόχου.

3. Οι Αρχές δεν μπορούν να περιορίζουν την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών από πάροχο, ο οποίος είναι εγκαταστημένος σε άλλο κράτος-μέλος, με την επιβολή οποιασδήποτε από τις ακόλουθες απαιτήσεις:

α) την υποχρέωση για τον πάροχο να είναι εγκατεστημένος στην ελληνική επικράτεια

β) την υποχρέωση για τον πάροχο να εξασφαλίζει άδεια από τις αρμόδιες αρχές, συμπεριλαμβανομένης της εγγραφής σε μητρώο ή σε επαγγελματικό φορέα ή σύλλογο που λειτουργεί στην ελληνική επικράτεια, εκτός από περιπτώσεις που προβλέπονται στον παρόντα νόμο ή σε πράξεις κοινοτικού δικαίου

γ) την απαγόρευση για τον πάροχο να αποκτήσει στην ελληνική επικράτεια υποδομή ορισμένης μορφής ή είδους, συμπεριλαμβανομένου γραφείου ή δικηγορικού γραφείου, που είναι απαραίτητη για την παροχή των υπηρεσιών του

δ) την εφαρμογή ειδικού συμβατικού καθεστώτος μεταξύ πάροχου και αποδέκτη που εμποδίζει ή περιορίζει την παροχή υπηρεσιών από αυτοαπασχολούμενο

ε) την υποχρέωση για τον πάροχο να διαθέτει συγκεκριμένο έγγραφο ταυτότητας για την άσκηση δραστηριότητας παροχής υπηρεσιών, το οποίο χορηγείται από τις αρμόδιες αρχές τους

στ) απαιτήσεις οι οποίες θίγουν τη χρήση εξοπλισμού και υλικού που αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παροχής της υπηρεσίας, με εξαίρεση τις απαιτήσεις που είναι αναγκαίες για την υγεία και την ασφάλεια στο χώρο εργασίας

ζ) περιορισμούς στην ελευθερία παροχής υπηρεσιών που ορίζονται στο άρθρο 20.

4. Οι Αρχές, όταν ο πάροχος υπηρεσιών μεταβαίνει στην ελληνική επικράτεια, μπορούν να επιβάλουν απαιτήσεις που αφορούν τη δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών και δικαιολογούνται για λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας, δημόσιας υγείας ή προστασίας του περιβάλλοντος και είναι σύμφωνες με την παράγραφο 2. Οι Αρχές εφαρμόζουν τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας σχετικά με τις συνθήκες απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένων όσων καθορίζονται σε συλλογικές συμβάσεις.

5. Με απόφαση του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού προσδιορίζονται οι απαιτήσεις της προηγούμενης παραγράφου, καθορίζεται ο τρόπος κάλυψης αυτών και ρυθμίζεται κάθε σχετικό θέμα για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 18
(Άρθρο 17 Οδηγίας 2006/123)
Συμπληρωματικές παρεκκλίσεις
από την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών

Οι διατάξεις του άρθρου 17 δεν εφαρμόζονται:

1. Σε υπηρεσίες γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος που παρέχονται σε άλλο κράτος-μέλος, όπως:

α) ταχυδρομικές υπηρεσίες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας 97/67/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Δεκεμβρίου 1997, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς κοινοτικών ταχυδρομικών υπηρεσιών και για τη βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών (ΕΕ L 15 της 21ης Ιανουαρίου 1998, όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον Κανονισμό (ΕΚ) 1882/2003, ΕΕ L 284 της 31ης Δεκεμβρίου 2003, σ.1), όπως μεταφέρθηκε στο ελληνικό δίκαιο με τους νόμους 2668/1998 (ΦΕΚ 282 Α) και 3185/2003 (ΦΕΚ 229 Α')

β) στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας, στις υπηρεσίες που καλύπτονται από την Οδηγία 2003/54/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2003, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας (ΕΕ L 176 της 15ης Ιουλίου 2003, που τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2004/85/ΕΚ του Συμβουλίου, ΕΕ L 236 της 7ης Ιουλίου 2004), όπως μεταφέρθηκε στο ελληνικό δίκαιο με το ν. 3426/2005 (ΦΕΚ 309 Α')

γ) στον τομέα του φυσικού αερίου, στις υπηρεσίες που καλύπτονται από την Οδηγία 2003/55/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2003, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου (ΕΕ L 176 της 15ης Ιουλίου 2003), όπως μεταφέρθηκε στο ελληνικό δίκαιο με το ν. 3428/2005 (ΦΕΚ 313 Α')

δ) στις υπηρεσίες διανομής και παροχής ύδατος και στις υπηρεσίες διαχείρισης λυμάτων

ε) στις υπηρεσίες επεξεργασίας των αποβλήτων.

2. Σε ζητήματα που διέπονται από την Οδηγία 96/71/ΕΚ της 16ης Δεκεμβρίου 1996, όπως μεταφέρθηκε στο ελληνικό δίκαιο με το π.δ. 219/2000 (ΦΕΚ 190 Α').

3. Σε ζητήματα που διέπονται από την οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ L 281 της 23ης Νοεμβρίου 1995, όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό

(ΕΚ) αριθ. 1882/2003), όπως μεταφέρθηκε στο ελληνικό δίκαιο με το ν. 2472/1997 (ΦΕΚ 50 Α').

4. Σε ζητήματα που διέπονται από την Οδηγία 77/249/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1977, περί διευκολύνσεως της πραγματικής ασκήσεως της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών από δικηγόρους (ΕΕ L 78 της 26ης Μαρτίου 1977, όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την Πράξη Προσχώρησης του 2003), όπως μεταφέρθηκε στο ελληνικό δίκαιο με το π.δ. 258/1987 (ΦΕΚ 125 Α')

5. Στη δραστηριότητα της δικαστικής είσπραξης οφειλών.

6. Σε ζητήματα που διέπονται από τον τίτλο II της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ της 7ης Σεπτεμβρίου 2005 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων της ελληνικής νομοθεσίας, όταν η υπηρεσία παρέχεται στην Ελληνική Επικράτεια, οι οποίες επιφυλάσσουν μια δραστηριότητα σε συγκεκριμένο επάγγελμα.

7. Σε ζητήματα που καλύπτονται από τον Κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 του Συμβουλίου της 14ης Ιουνίου 1971 περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως στους μισθωτούς και τις οικογένειές τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας, όπως ισχύει.

8. Ως προς τις διοικητικές διατυπώσεις, σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων και την κατοικία τους, σε ζητήματα που διέπονται από τις διατάξεις της Οδηγίας 2004/38/ΕΚ της 30ης Σεπτεμβρίου 2004, όπως μεταφέρθηκαν στο ελληνικό δίκαιο με το π.δ. 106/2007 (ΦΕΚ 135 Α') και οι οποίες προβλέπουν τις διοικητικές διατυπώσεις ενώπιων των αρμοδίων αρχών του κράτους μέλους, στο οποίο παρέχεται η υπηρεσία που πρέπει να διεκπεραιώσουν οι δικαιούχοι.

9. Ως προς τους υπηκόους τρίτων χωρών, που μεταβαίνουν στην ελληνική Επικράτεια για λόγους παροχής υπηρεσιών, στη δυνατότητα των ελληνικών αρχών να απαιτήσουν θεώρηση ή άδεια παραμονής για υπηκόους τρίτων χωρών, που δεν καλύπτονται από το καθεστώς αμοιβαίας αναγνώρισης που προβλέπεται στο άρθρο 21 της σύμβασης για την εφαρμογή της συμφωνίας Σέν-γκεν, της 14ης Ιουνίου 1985, σχετικά με τη σταδιακή κατάργηση των ελέγχων στα κοινά σύνορα (ΕΕ L 239 της 22ας Ιουλίου 2000, όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1160/2005 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, ΕΕ L 191 της 22ας Ιουλίου 2005) ή στη δυνατότητα να επιβάλλεται σε υπηκόους τρίτων χωρών που παρέχουν υπηρεσία στο ελληνικό έδαφος η υποχρέωση να παρουσιάζονται στις αρμόδιες ελληνικές αρχές κατά την είσοδό τους ή ύστερα από αυτήν.

10. Ως προς τις αποστολές αποβλήτων, σε θέματα που καλύπτονται από τον Κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 259/93 του Συμβουλίου, της 1ης Φεβρουαρίου 1993, σχετικά με την παρακολούθηση και τον έλεγχο των μεταφορών αποβλήτων στο εσωτερικό της Κοινότητας, καθώς και κατά την είσοδο και έξοδο τους (ΕΕ L 30 της 6ης Φεβρουαρίου 1993, όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2557/2001 της Επιτροπής, (ΕΕ L 349 της 31ης Δεκεμβρίου 2001).

11. Στα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, στα συγγενικά δικαιώματα, στα δικαιώματα που ρυθμίζονται με την Οδηγία 87/54/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 1986, σχετικά με τη νομική προστασία των τοπογραφικών προϊόντων ημιαγωγών (ΕΕ L 24 της 27ης Ιανουαρίου 1987), όπως μεταφέρθηκε στο ελληνικό δίκαιο με τα προεδρικά διατάγματα 45/1991 (ΦΕΚ 24 Α)

και 415/1995 (ΦΕΚ 238 Α) και την Οδηγία 96/9/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 1996, σχετικά με τη νομική προστασία των βάσεων δεδομένων (ΕΕ L 77 της 27ης Μαρτίου 1996), όπως μεταφέρθηκε στο ελληνικό δίκαιο με το ν. 2819/2000 (ΦΕΚ 84 Α), άρθρο 7, καθώς και στα δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας.

12. Στις πράξεις για τις οποίες ο νόμος επιτάσσει την παρέμβαση συμβολαιογράφου.

13. Σε ζητήματα που καλύπτονται από την Οδηγία 2006/43/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 2006, για τον υποχρεωτικό έλεγχο των ετήσιων και των ενοποιημένων λογαριασμών (ΕΕ L 157 της 9ης Ιουνίου 2006), όπως μεταφέρθηκε στο ελληνικό δίκαιο με το ν. 3693/2008 (ΦΕΚ 174 Α).

14. Στην ταξινόμηση οχημάτων που έχουν αποκτηθεί με χρηματοδοτική μίσθωση σε άλλο κράτος-μέλος.

15. Σε διατάξεις για τις συμβατικές και τις εξωσυμβατικές ενοχές, που αναφέρονται και στον τύπο των συμβάσεων, οι οποίες διέπονται από τους κανόνες του Ιδιωτικού Διεθνούς Δικαίου.

16. Με απόφαση του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού προσδιορίζονται οι περιπτώσεις στις οποίες δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 17, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο παρόν άρθρο.

Άρθρο 19

(Άρθρο 18 Οδηγίας 2006/123)

Παρεκκλίσεις για μεμονωμένες περιπτώσεις

1. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 17 και μόνο κατ'εξαιρεση, οι Αρχές μπορούν να λάβουν μέτρα σχετικά με την ασφάλεια των υπηρεσιών κατά ενός παρόχου, ο οποίος είναι εγκατεστημένος σε άλλο κράτος-μέλος.

2. Τα μέτρα αυτά μπορούν να ληφθούν μόνο εφόσον τηρηθεί η διαδικασία αμοιβαίας βοήθειας, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 34 και εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) οι διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, σύμφωνα με τις οποίες λαμβάνεται το μέτρο, δεν έχουν αποτελέσει αντικείμενο κοινοτικής εναρμόνισης στον τομέα που ριζείται στη παράγραφο 1

β) το μέτρο είναι πιο προστατευτικό για τον αποδέκτη από εκείνο που θα ελάμβανε το κράτος-μέλος εγκατάστασης δυνάμει των εθνικών του διατάξεων

γ) το κράτος-μέλος εγκατάστασης δεν έλαβε μέτρα ή έλαβε μέτρα ανεπαρκή σε σχέση με τα οριζόμενα στο άρθρο 34 παράγραφος 2

δ) το μέτρο είναι αναλογικό.

3. Οι παράγραφοι 1 και 2 δεν θίγουν τις διατάξεις, που εγγυώνται την ελεύθερη παροχή των υπηρεσιών ή επιτρέπουν παρεκκλίσεις από αυτήν και οι οποίες προβλέπονται από κοινοτικές πράξεις.

4. Με απόφαση του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού καθορίζονται οι προϋποθέσεις ασφάλειας και τα κριτήρια για τη λήψη των σχετικών με την ασφάλεια μέτρων και ρυθμίζονται θέματα εφαρμογής του άρθρου αυτού.

ΤΜΗΜΑ 2

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Άρθρο 20

(Άρθρο 19 Οδηγίας 2006/123)

Περιορισμοί που απαγορεύονται

Δεν επιτρέπεται να επιβάλλονται στους αποδέκτες υπηρεσιών στην Ελλάδα απαιτήσεις οι οποίες περιορί-

ζουν τη χρήση μιας υπηρεσίας, που παρέχεται από φορέα εγκατεστημένο σε άλλο κράτος-μέλος, και ιδίως:

α) η υποχρέωση εξασφάλισης άδειας από τις αρμόδιες αρχές ή υποβολή δήλωσης σε αυτές

β) μεροληπτικά όρια στη χορήγηση οικονομικών ενισχύσεων, λόγω του γεγονότος ότι ο πάροχος είναι εγκατεστημένος σε άλλο κράτος-μέλος ή λόγω του τόπου παροχής της υπηρεσίας.

Άρθρο 21

(Άρθρο 20 Οδηγίας 2006/123)

Μη εισαγωγή διακρίσεων

1. Οι αποδέκτες υπηρεσιών δεν υπόκεινται σε απαιτήσεις που εισάγουν διακρίσεις λόγω της ιθαγένειας ή του τόπου κατοικίας τους.

2. Οι γενικές προϋποθέσεις πρόσβασης σε μια υπηρεσία, που διατίθενται στο κοινό από τον πάροχο της υπηρεσίας, δεν εισάγουν διακρίσεις λόγω ιθαγένειας ή τόπου κατοικίας του αποδέκτη, χωρίς αυτό να θίγει τη δυνατότητα να προβλέπονται διαφορετικές προϋποθέσεις πρόσβασης, οι οποίες δικαιολογούνται άμεσα με αντικειμενικά κριτήρια.

Άρθρο 22

(Άρθρο 21 Οδηγίας 2006/123)

Βοήθεια για τους αποδέκτες

1. Οι αποδέκτες υπηρεσιών στην Ελλάδα δικαιούνται να λαμβάνουν τις ακόλουθες πληροφορίες:

α) γενικές πληροφορίες για τις ισχύουσες απαιτήσεις στα υπόλοιπα κράτη-μέλη σχετικά με την πρόσβαση στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών και με την άσκηση των εν λόγω δραστηριοτήτων, ιδίως όσες αφορούν την προστασία των καταναλωτών

β) γενικές πληροφορίες για τα μέσα έννομης προστασίας που έχουν στη διάθεση τους σε περίπτωση διαφοράς μεταξύ παρόχου και αποδέκτη

γ) τα στοιχεία επικοινωνίας των ενώσεων ή οργανισμών, περιλαμβανομένων των κέντρων ενημέρωσης του δικτύου των ευρωπαϊκών κέντρων καταναλωτών, όπου οι πάροχοι ή οι αποδέκτες υπηρεσιών μπορούν να λάβουν πρακτική βοήθεια.

Εάν χρειασθεί, οι οδηγίες από τις Αρχές περιλαμβάνουν έναν απλό βήμα-προς-βήμα οδηγό. Οι πληροφορίες και η βοήθεια παρέχονται με σαφή και μη επιδεχόμενο παρερμηνείας τρόπο, είναι εύκολα προσβάσιμες εξ αποστάσεως ακόμα και με ηλεκτρονικά μέσα και επικαιροποιούνται συνεχώς. Οι αρμόδιες αρχές υποχρεούνται σε άμεση ενημέρωση των αρμόδιων υπηρεσιών του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης για τις πληροφορίες της παραγράφου αυτής που θα παρέχονται στα Ε.Κ.Ε., καθώς και σε κάθε περίπτωση μεταβολής των ανωτέρω.

2. Η παροχή των πληροφοριών της παραγράφου 1 ανατίθεται για μεν τους καταναλωτές στο Ευρωπαϊκό Κέντρο Καταναλωτή Ελλάδος, για δε τις επιχειρήσεις στο Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (Enterprise Europe Network-Hellas).

3. Για την εκπλήρωση των απαιτήσεων που θεσπίζονται στην παράγραφο 1, ο φορέας στον οποίο προσφεύγει ο αποδέκτης υπηρεσιών απευθύνεται, εφόσον είναι αναγκαίο, στο σχετικό φορέα του οικείου κράτους-μέλους και προωθεί σε αυτόν τις πληροφορίες που του ζητούνται.

Οι εν λόγω φορείς αλληλοβοηθούνται και καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να συνεργάζονται αποτελεσματικά μεταξύ τους. Σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, οι Αρχές θεσπίζουν τις πρακτικές ρυθμίσεις που απαιτούνται για την εφαρμογή της παραγράφου 1, όπως ιδίως ερμηνευτικές εγκυκλίους και οδηγίες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Άρθρο 23

(Άρθρο 22 Οδηγίας 2006/123)

Πληροφορίες για τους παρόχους

και τις υπηρεσίες τους

1. Οι πάροχοι υπηρεσιών υποχρεούνται να θέτουν στη διάθεση του αποδέκτη, τις ακόλουθες πληροφορίες:

α) την επωνυμία, το νομικό καθεστώς και τη μορφή του παρόχου, τη γεωγραφική διεύθυνση στην οποία είναι εγκατεστημένος και τα στοιχεία εκείνα που επιτρέπουν την ταχεία και άμεση επικοινωνία του αποδέκτη με αυτόν, ενδεχομένως με ηλεκτρονικά μέσα

β) όταν ο πάροχος υπηρεσιών είναι εγγεγραμμένος σε εμπορικό μητρώο ή σε άλλο παρεμφερές δημόσιο μητρώο, την ονομασία του μητρώου αυτού και τον αριθμό εγγραφής του παρόχου ή αντίστοιχα μέσα αναγνώρισης που περιλαμβάνονται στο μητρώο αυτό

γ) όταν η δραστηριότητα υπόκειται σε σύστημα χορήγησης άδειας, τα στοιχεία της αρμόδιας αρχής ή του Ενιαίου Κέντρου Εξυπηρέτησης

δ) όταν ο πάροχος ασκεί δραστηριότητα η οποία υπόκειται σε ΦΠΑ, τον αριθμό αναγνώρισης που ορίζεται στο άρθρο 22, παράγραφος 1, της έκτης Οδηγίας 77/388/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1977, περί εναρμονίσεως των νομοθεσιών των κρατών-μελών των σχετικών με τους φόρους κύκλου εργασιών - Κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας: ομοίομορφη φορολογική βάση (ΕΕ L 145 της 13ης Ιουνίου 1977, όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την Οδηγία 2006/18/ΕΚ (ΕΕ L 51 της 22ας Φεβρουαρίου 2006), όπως καθορίζεται στο ν. 1642/1986 (ΦΕΚ 145 Α')

ε) σχετικά με τα νομοθετικές κατοχυρωμένα επαγγέλματα, κάθε επαγγελματικό σύλλογο ή συναφή οργανισμό, στον οποίο είναι εγγεγραμμένος ο πάροχος υπηρεσιών, τον επαγγελματικό τίτλο και το κράτος-μέλος από το οποίο χορηγήθηκε

στ) τους γενικούς όρους και τις γενικές ρήτρες που ενδεχομένως εφαρμόζει ο πάροχος

ζ) την ύπαρξη τυχόν συμβατικών ρητρών που χρησιμοποιεί ο πάροχος σχετικά με το δίκαιο που διέπει τη σύμβαση ή/και τα αρμόδια δικαστήρια

η) την ύπαρξη τυχόν εγγύησης μετά την πώληση, μη επιβαλλόμενης από το νόμο

θ) την τιμή της υπηρεσίας, εάν η τιμή προκαθορίζεται από τον πάροχο για ορισμένο τύπο υπηρεσίας

ι) τα κύρια χαρακτηριστικά της υπηρεσίας, εάν δεν προκύπτουν ήδη από τα συμφραζόμενα

ια) την ασφάλιση ή τις εγγυήσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 24, ιδίως δε τα στοιχεία της σύμβασης του ασφαλιστή ή του εγγυητή και την εδαφική κάλυψη.

2. Οι πάροχοι υπηρεσιών υποχρεούνται να παρέχουν τις πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1, κατ' επιλογή τους, εναλλακτικά ως εξής:

α) να γνωστοποιούν τις πληροφορίες με δική τους πρωτοβουλία

β) να διασφαλίζουν ότι οι πληροφορίες είναι εύκολα προσβάσιμες για τον αποδέκτη στον τόπο παροχής της υπηρεσίας ή σύναψης της σύμβασης

γ) να καθιστούν τις πληροφορίες εύκολα προσβάσιμες για τον αποδέκτη ηλεκτρονικά μέσω διεύθυνσης που γνωστοποιείται από τους παρόχους

δ) να παρέχουν στον αποδέκτη ενημερωτικό έγγραφο, όπου περιλαμβάνονται λεπτομέρειες για την παροχή των υπηρεσιών τους.

3. Οι πάροχοι υπηρεσιών, έπειτα από αίτηση του αποδέκτη των υπηρεσιών τους, υποχρεούνται να γνωστοποιούν τις ακόλουθες συμπληρωματικές πληροφορίες:

α) την τιμή της υπηρεσίας, όταν η τιμή δεν προκαθορίζεται από τον πάροχο για συγκεκριμένο τύπο υπηρεσίας ή όταν η ακριβής τιμή δεν μπορεί να δηλωθεί, τη μέθοδο υπολογισμού της τιμής, η οποία επιτρέπει στον αποδέκτη να επαληθεύσει την τιμή ή μία αρκετά λεπτομερή εκτίμηση

β) σχετικά με τα νομοθετικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα, αναφορά των επαγγελματικών κανόνων που εφαρμόζονται στην Ελλάδα και των μέσων πρόσβασης σε αυτά

γ) πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητες και τις εταιρικές σχέσεις πολλαπλών ειδικοτήτων, οι οποίες συνδέονται άμεσα με τη συγκεκριμένη υπηρεσία και με τα μέτρα που έχουν λάβει για την αποφυγή των συγκρούσεων συμφερόντων. Οι πληροφορίες αυτές πρέπει να περιλαμβάνονται σε κάθε ενημερωτικό έγγραφο των παροχών που παρουσιάζει με τρόπο λεπτομερή τις υπηρεσίες τους

δ) τυχόν Κώδικες Δεοντολογίας, στους οποίους υπόκεινται οι πάροχοι υπηρεσιών, καθώς και τη διεύθυνση στην οποία μπορεί κανείς να συμβουλευθεί τους Κώδικες ηλεκτρονικά και τις διαθέσιμες γλωσσικές εκδόσεις

ε) όταν ένας πάροχος υπόκειται σε Κώδικα Δεοντολογίας ή είναι μέλος επαγγελματικού φορέα ή οργάνωσης που προβλέπει τη χρησιμοποίηση μηχανισμού εξωδικαστικής επίλυσης των διαφορών, σχετικές πληροφορίες. Ο πάροχος διευκρινίζει τον τρόπο με τον οποίον υπάρχει πρόσβαση σε λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τα χαρακτηριστικά και τους όρους χρησιμοποίησης του μηχανισμού εξωδικαστικής επίλυσης των διαφορών.

4. Οι Αρχές διασφαλίζουν ότι οι πληροφορίες, που οφείλει να παράσχει ο πάροχος υπηρεσιών στο πλαίσιο του παρόντος κεφαλαίου, πρέπει να είναι διαθέσιμες ή να γνωστοποιούνται με τρόπο σαφή και αδιαμφισβήτητο και σε εύλογο χρόνο πριν από τη σύναψη της σύμβασης ή πριν από την παροχή της υπηρεσίας, όταν δεν υπάρχει γραπτή σύμβαση.

5. Οι υποχρεώσεις παροχής πληροφοριών που ορίζονται στο παρόν κεφάλαιο προστίθενται στις απαιτήσεις που προβλέπονται ήδη από την κοινοτική νομοθεσία. Οι Αρχές μπορούν να ορίσουν συμπληρωματικές υποχρεώσεις πληροφοριών για τους παρόχους που είναι εγκατεστημένοι στο ελληνικό έδαφος.

Άρθρο 24

(Άρθρο 23 Οδηγίας 2006/123)

Ασφάλιση επαγγελματικής ευθύνης και εγγυήσεις

1. Οι πάροχοι υπηρεσιών, οι υπηρεσίες των οποίων ενέχουν άμεσο και συγκεκριμένο κίνδυνο για την υγεία

ή την ασφάλεια του αποδέκτη ή τρίτου ή τη χρηματοοικονομική ασφάλεια του αποδέκτη, θα πρέπει να συνάπτουν ανάλογη με τη φύση και την έκταση του κινδύνου ασφάλιση επαγγελματικής ευθύνης ή να την αντικαθιστούν με οποιαδήποτε άλλη ισοδύναμη ή ουσιαστικά συγκρίσιμη, ως προς τον σκοπό της, εγγύηση ή ανάλογη διευθέτηση.

2. Όταν ένας πάροχος εγκαθίσταται στο ελληνικό έδαφος, οι Αρχές δεν απαιτούν ασφάλιση επαγγελματικής ευθύνης ή εγγύηση από αυτόν, εφόσον καλύπτεται ήδη σε άλλο κράτος-μέλος, στο οποίο είναι ήδη εγκατεστημένος, από εγγύηση ισοδύναμη ή κατ' ουσία συγκρίσιμη ως προς το σκοπό της και ως προς την κάλυψη την οποία παρέχει από πλευράς ασφαλιζόμενου κινδύνου, ασφαλιζόμενου ποσού ή ανώτατου ορίου της εγγύησης και ενδεχόμενων εξαιρέσεων από την κάλυψη. Εάν η ισοδυναμία εξασφαλίζεται μόνο εν μέρει, οι Αρχές μπορούν να ζητήσουν συμπληρωματική εγγύηση για να καλύψουν τα στοιχεία εκείνα τα οποία δεν καλύπτονται ήδη.

Όταν οι Αρχές απαιτούν από παρόχους υπηρεσιών εγκατεστημένους στην Ελληνική Επικράτεια να συνάπτουν ασφάλιση επαγγελματικής ευθύνης ή να παρέχουν οποιαδήποτε άλλη εγγύηση, αποδέχονται ως επαρκή απόδειξη βεβαιώσεις ασφαλιστικής κάλυψης που έχουν εκδοθεί από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και ασφαλιστικές εταιρίες εγκατεστημένες σε άλλα κράτη-μέλη.

3. Οι παράγραφοι 1 και 2 δεν θίγουν τα συστήματα επαγγελματικής ασφάλισης ή εγγυήσεων που προβλέπονται από άλλες κοινοτικές νομοθετικές ρυθμίσεις.

4. Για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, νοούνται ως:

- «άμεσος και συγκεκριμένος κίνδυνος», ο κίνδυνος που προκύπτει άμεσα από την παροχή της υπηρεσίας

- «υγεία και ασφάλεια», σε σχέση με έναν αποδέκτη ή τρίτο, η αποφυγή του θανάτου ή σοβαρής σωματικής βλάβης

- «χρηματοοικονομική ασφάλεια», σε σχέση με έναν αποδέκτη, η αποφυγή σημαντικής απώλειας σε χρήμα ή σε αξία περιουσιακών στοιχείων

- «ασφάλιση επαγγελματικής ευθύνης», η ασφάλεια την οποία συνάπτει ένας πάροχος για ενδεχόμενη ευθύνη του έναντι των αποδεκτών και, ανάλογα με την περίπτωση, τρίτων, λόγω της παροχής της υπηρεσίας.

5. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού ορίζονται τα κριτήρια για το ισοδύναμο ή το συγκρίσιμο χαρακτήρα της ασφαλιστικής κάλυψης, με βάση το σκοπό της και την κάλυψη που παρέχει ως προς τον ασφαλιζόμενο κίνδυνο, το ασφαλιζόμενο ποσό ή το ανώτατο όριο της εγγύησης, καθώς και τις πιθανές εξαιρέσεις από την κάλυψη και ρυθμίζεται κάθε θέμα εφαρμογής του άρθρου αυτού.

Άρθρο 25

(Άρθρο 24 Οδηγίας 2006/123)

Εμπορικές επικοινωνίες των νομοθετικώς κατοχυρωμένων επαγγελμάτων

1. Καταργούνται όλες οι συνολικές απαγορεύσεις εμπορικών επικοινωνιών για τα νομοθετικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα.

2. Οι εμπορικές επικοινωνίες που χρησιμοποιούν τα νομοθετικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα πρέπει να

τηρούν τους επαγγελματικούς κανόνες που συνάδουν με το κοινοτικό δίκαιο και ιδιαίτερα αυτούς οι οποίοι είναι συναφείς με την ανεξαρτησία, την αξιοπρέπεια και την ακεραιότητα του επαγγέλματος, καθώς και το επαγγελματικό απόρρητο, κατά τρόπο συνάδοντα με τις ιδιαιτερότητες κάθε επαγγέλματος. Οι επαγγελματικοί κανόνες για τις εμπορικές επικοινωνίες δεν πρέπει να δημιουργούν διακρίσεις, οφείλουν να δικαιολογούνται αντικειμενικά από επιτακτικό λόγο δημοσίου συμφέροντος και να είναι αναλογικοί.

3. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, καταργούνται ή τροποποιούνται οι υφιστάμενοι περιορισμοί και απαγορεύσεις στα πλαίσια των ρυθμίσεων της προηγούμενης παραγράφου.

Άρθρο 26

(Άρθρο 25 Οδηγίας 2006/123)

Δραστηριότητες πολλαπλών ειδικοτήτων

1. Οι πάροχοι υπηρεσιών δεν υπόκεινται σε απαιτήσεις που τους υποχρεώνουν να ασκούν αποκλειστικά συγκεκριμένη δραστηριότητα ή που περιορίζουν την άσκηση από κοινού ή σε εταιρική σχέση διαφορετικών δραστηριοτήτων.

Οι ακόλουθοι πάροχοι μπορούν να υπόκεινται σε τέτοιες απαιτήσεις:

α) τα νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα, στο μέτρο που δικαιολογείται για την εξασφάλιση της συμμόρφωσης προς τους κανόνες επαγγελματικής δεοντολογίας και συμπεριφοράς, οι οποίοι ποικίλλουν λόγω της ιδιαιτερότητας του κάθε επαγγέλματος και που είναι αναγκαίο για τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας και της αμεροληψίας τους.

β) οι πάροχοι υπηρεσιών πιστοποίησης, τεχνικού ελέγχου ή δοκιμών, στο μέτρο που δικαιολογείται για την εξασφάλιση της ανεξαρτησίας τους και της ακεραιότητάς τους.

2. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Οικονομικών και των αρμόδιων κατά περίπτωση Υπουργών, καθορίζονται οι δραστηριότητες πολλαπλών ειδικοτήτων που επιτρέπονται στους παρόχους οι οποίοι αναφέρονται στις περιπτώσεις α) και β) της παραγράφου 1 και λαμβάνεται πρόνοια, ώστε:

α) να προλαμβάνονται οι συγκρούσεις συμφερόντων και τα ασυμβίβαστα μεταξύ ορισμένων δραστηριοτήτων

β) να εξασφαλίζεται η ανεξαρτησία και η αμεροληψία που απαιτούν ορισμένες δραστηριότητες

γ) να εξασφαλίζεται ότι οι επαγγελματικοί δεοντολογικοί κανόνες διαφορετικών δραστηριοτήτων συμβιβάζονται μεταξύ τους, ιδίως όσον αφορά το επαγγελματικό απόρρητο.

Άρθρο 27

(Άρθρο 27 Οδηγίας 2006/123)

Επίλυση διαφορών

1. Οι πάροχοι υπηρεσιών υποχρεούνται να παρέχουν στοιχεία επικοινωνίας, και ιδίως ταχυδρομική διεύθυνση, αριθμό τηλεμοιότητας (φαξ) ή διεύθυνση ηλεκτρικού ταχυδρομείου, όπου να μπορούν όλοι οι αποδέκτες των υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που διαμένουν σε άλλο κράτος-μέλος, να τους απευθύνουν άμεσα

παράπονα ή διαμαρτυρίες ή να ζητήσουν πληροφορίες για την υπηρεσία που παρέχουν. Οι πάροχοι υπηρεσιών δίνουν τη νόμιμη διεύθυνσή τους, όταν αυτή δεν είναι η συνήθης διεύθυνση για την αλληλογραφία τους.

Οι πάροχοι υπηρεσιών υποχρεούνται να απαντούν στα παράπονα ή στις διαμαρτυρίες των πιο πάνω αποδεκτών χωρίς καθυστέρηση και επιδεικνύοντας επιμέλεια για την εξεύρεση ικανοποιητικής λύσης.

2. Οι πάροχοι υπηρεσιών υποχρεούνται να αποδείξουν ότι τηρούνται οι υποχρεώσεις παροχής πληροφοριών που προβλέπονται από τον παρόντα νόμο και ότι οι πληροφορίες είναι ακριβείς.

3. Όταν απαιτείται η κατάθεση χρηματικής εγγύησης για συμμόρφωση σε δικαστική απόφαση, που εκδίδεται προς επίλυση διαφορών που ανακύπτουν κατά την εφαρμογή του παρόντος νόμου, οι Αρχές αναγνωρίζουν αντίστοιχες εγγυήσεις που έχουν κατατεθεί από πιστωτικό ίδρυμα ή ασφαλιστή εγκατεστημένο σε άλλο κράτος-μέλος. Τα εν λόγω πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να έχουν άδεια λειτουργίας σε κράτος-μέλος σύμφωνα με το ν. 3601/2007 (ΦΕΚ 178 Α'), οι δε ασφαλιστές σύμφωνα, κατά περίπτωση, με το π.δ. 288/2002 (ΦΕΚ 258 Α') και με το π.δ. 23/2005 (ΦΕΚ 31 Α').

4. Οι πάροχοι υπηρεσιών που υπόκεινται σε Κώδικα Δεοντολογίας ή είναι μέλη επαγγελματικού φορέα ή οργάνωσης, που προβλέπει τη χρησιμοποίηση μηχανισμού εξωδικαστικής επίλυσης των διαφορών, υποχρεούνται να ενημερώνουν σχετικά τον αποδέκτη των υπηρεσιών, να το αναφέρουν σε κάθε έγγραφο που παρουσιάζει αναλυτικά τις υπηρεσίες τους και να υποδεικνύουν τα μέσα με τα οποία παρέχεται πρόσβαση σε λεπτομερείς πληροφορίες για τα χαρακτηριστικά και τους όρους χρησιμοποίησης του εν λόγω μηχανισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Άρθρο 28

(Άρθρο 28 Οδηγίας 2006/123)

Αμοιβαία συνδρομή - Γενικές υποχρεώσεις

1. Οι Αρχές συνεργάζονται αποτελεσματικά με τις αρχές των άλλων κρατών-μελών, με σκοπό να εξασφαλίζεται η εποπτεία των παροχών και των υπηρεσιών τους.

2. Με υπουργική απόφαση που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Οικονομικών ορίζονται ένα ή περισσότερα σημεία επαφής, καθώς και οι αρμοδιότητές τους. Η ελληνική διοίκηση γνωστοποιεί τα στοιχεία των σημείων επαφής στα υπόλοιπα κράτη-μέλη και στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

3. Οι αιτήσεις πληροφοριών και οι αιτήσεις διενέργειας ελέγχων, επιθεωρήσεων και ερευνών των ελληνικών Αρχών στο πλαίσιο του παρόντος κεφαλαίου πρέπει να είναι δεόντως αιτιολογημένες και να προσδιορίζουν ιδίως τον λόγο της αίτησης. Οι ανταλλασσόμενες πληροφορίες χρησιμοποιούνται μόνο για το θέμα για το οποίο ζητήθηκαν.

4. Όταν λαμβάνουν αίτηση συνδρομής από αρμόδιες αρχές άλλου κράτους-μέλους, οι Αρχές μεριμνούν ώστε οι πάροχοι υπηρεσιών που είναι εγκατεστημένοι στο ελληνικό έδαφος να παρέχουν σε αυτές κάθε απαραίτητη πληροφορία για την εποπτεία των δραστηριοτήτων τους, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

5. Οι Αρχές, όταν αντιμετωπίζουν δυσκολίες να ικανοποιήσουν αίτηση πληροφοριών ή να διενεργήσουν

ελέγχους, επιθεωρήσεις και έρευνες ειδοποιούν εγκαίρως το κράτος-μέλος που υπέβαλε τη σχετική αίτηση, ώστε να βρεθεί λύση.

6. Οι Αρχές παρέχουν το συντομότερο δυνατόν και με ηλεκτρονικά μέσα τις πληροφορίες που ζητούνται από άλλα κράτη-μέλη ή από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

7. Οι αντίστοιχες αρμόδιες αρχές των υπόλοιπων κρατών-μελών μπορούν να συμβουλευούνται τα μητρώα, στα οποία είναι εγγεγραμμένοι οι πάροχοι υπηρεσιών με τους ίδιους όρους που ισχύουν και για τις αρμόδιες ελληνικές Αρχές.

8. Οι Αρχές ανακοινώνουν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή πληροφορίες σχετικά με περιπτώσεις κρατών-μελών, τα οποία δεν πληρούν την υποχρέωση της αμοιβαίας συνδρομής.

9. Το Υπουργείο Οικονομικών συντονίζει την εφαρμογή και διαχείριση από τις Αρχές του ηλεκτρονικού συστήματος για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ κρατών-μελών (IMI) που σχεδιάστηκε και λειτουργεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως οριζόντιο εργαλείο στήριξης για την εκπλήρωση συνεργασίας που προβλέπεται στη νομοθεσία περί εσωτερικής αγοράς, ώστε οι αρμόδιες αρχές να εντοπίζουν εύκολα τους αντίστοιχους συνομιλητές τους στα λοιπά κράτη-μέλη και να επικοινωνούν μεταξύ τους αποτελεσματικά. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών ρυθμίζονται τα σχετικά θέματα για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου. Σε κάθε περίπτωση, τηρούνται οι υποχρεώσεις που επιβάλλονται από τη νομοθεσία για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Άρθρο 29

(Άρθρο 29 Οδηγίας 2006/123)

Αμοιβαία συνδρομή - Γενικές υποχρεώσεις για το κράτος-μέλος εγκατάστασης

1. Όσον αφορά τους παρόχους υπηρεσιών, που παρέχουν υπηρεσίες σε άλλο κράτος-μέλος, οι Αρχές παρέχουν τις πληροφορίες που ζητεί άλλο κράτος-μέλος σχετικά με τους παρόχους υπηρεσιών που είναι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα, ιδίως τη διαβεβαίωση:

α) ότι είναι εγκατεστημένοι στην ελληνική Επικράτεια και

β) ότι, καθόσον γνωρίζουν, δεν ασκούν εκεί παράνομα τις δραστηριότητές τους.

2. Οι Αρχές προβαίνουν σε ελέγχους, επιθεωρήσεις και έρευνες που ζητεί άλλο κράτος-μέλος και το ενημερώνουν για τα αποτελέσματά τους και, ενδεχομένως, για τα μέτρα που έχουν λάβει. Στο πλαίσιο αυτό, οι Αρχές ενεργούν εντός των θεσμοθετημένων από την ελληνική νομοθεσία ορίων. Οι Αρχές αποφασίζουν ποια είναι τα καταλληλότερα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται σε κάθε περίπτωση προκειμένου να ικανοποιείται το αίτημα άλλου κράτους-μέλους.

3. Μόλις οι Αρχές λάβουν γνώση συγκεκριμένης συμπεριφοράς ή συγκεκριμένων πράξεων παρόχου εγκατεστημένου στο ελληνικό έδαφος, ο οποίος παρέχει υπηρεσίες και σε άλλα κράτη-μέλη, οι οποίες, καθόσον οι εν λόγω Αρχές γνωρίζουν, μπορεί να προκαλέσουν σοβαρή βλάβη στην υγεία ή την ασφάλεια των προσώπων ή στο περιβάλλον, ενημερώνουν χωρίς καθυστέρηση όλα τα λοιπά κράτη-μέλη και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

4. Με απόφαση του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού θεσπίζονται τα πληροφοριακά στοιχεία που τηρούνται και το σχετικό μητρώο, τα κριτήρια των ελέγχων, επιθεωρήσεων και ερευνών, καθορίζονται οι προϋποθέσεις ενημέρωσης των άλλων Αρχών και ρυθμίζονται τα θέματα εφαρμογής του άρθρου αυτού.

Άρθρο 30

(Άρθρο 30 Οδηγίας 2006/123)

Εποπτεία από τις Αρχές παρόχου εγκατεστημένου στην Ελλάδα που μετακινείται προσωρινά σε άλλο κράτος-μέλος

1. Σχετικά με τις περιπτώσεις που δεν ρυθμίζονται από το άρθρο 31 παράγραφος 1 του νόμου αυτού, οι Αρχές μεριμνούν ώστε να ελέγχεται η συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις του στο πλαίσιο των εξουσιών εποπτείας που προβλέπονται από τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, ειδικότερα με μέτρα εποπτείας στον τόπο εγκατάστασης του παρόχου υπηρεσιών.

2. Οι Αρχές δεν μπορούν να αρνηθούν να λάβουν μέτρα εποπτείας ή εκτέλεσης και επιβολής κυρώσεων στην ελληνική Επικράτεια με την αιτιολογία ότι η υπηρεσία έχει παρασχεθεί ή προκαλέσει ζημίες σε άλλο κράτος-μέλος.

3. Η υποχρέωση που ορίζεται στην παράγραφο 1 δε συνεπάγεται ότι οι Αρχές υποχρεούνται να προβούν σε διαπιστώσεις γεγονότων ή σε ελέγχους στην επικράτεια του κράτους, όπου έχει παρασχεθεί η υπηρεσία.

4. Με απόφαση του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού θεσπίζονται τα κριτήρια εποπτείας του παρόχου υπηρεσιών, καθορίζονται οι προϋποθέσεις επιβολής και εκτέλεσης των κυρώσεων και ρυθμίζονται τα θέματα εφαρμογής του άρθρου αυτού.

Άρθρο 31

(Άρθρο 31 Οδηγίας 2006/123)

Εποπτεία από τις Αρχές παρόχου υπηρεσιών στην Ελλάδα σε περίπτωση προσωρινής μετακίνησής του από τη χώρα εγκατάστασής του

1. Οι Αρχές είναι υπεύθυνες για τον έλεγχο της δραστηριότητας του παρόχου υπηρεσιών στην ελληνική Επικράτεια, όσον αφορά την τήρηση απαιτήσεων της ελληνικής νομοθεσίας που μπορούν να επιβληθούν βάσει των άρθρων 18 και 19.

Οι Αρχές δύνανται βάσει του κοινοτικού δικαίου:

α) να λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε να εξασφαλίσουν ότι ο πάροχος τηρεί τις απαιτήσεις αυτές σχετικά με την πρόσβαση σε δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών και την άσκηση τους στην ελληνική Επικράτεια.

β) να προβαίνουν σε ελέγχους, επιθεωρήσεις και έρευνες που απαιτούνται για την εποπτεία της παρεχόμενης υπηρεσίας.

2. Όσον αφορά άλλες απαιτήσεις εκτός εκείνων της παραγράφου 1, όταν ένας πάροχος μετακινείται στην ελληνική Επικράτεια για να παράσχει υπηρεσία χωρίς να είναι εγκατεστημένος σε αυτή, οι Αρχές συμμετέχουν στην εποπτεία του παρόχου, σύμφωνα με τις παραγράφους 3 και 4.

3. Οι Αρχές, έπειτα από αίτηση του κράτους-μέλους εγκατάστασης, προβαίνουν στους ελέγχους, τις επιθεωρήσεις και τις έρευνες που απαιτούνται για να εξασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα της εποπτείας από το

κράτος-μέλος εγκατάστασης. Παρεμβαίνουν εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων που τους έχουν ανατεθεί από την ελληνική νομοθεσία. Οι Αρχές αποφασίζουν ποια είναι τα καταλληλότερα μέτρα που μπορεί να λαμβάνονται σε κάθε περίπτωση, προκειμένου να ικανοποιείται το αίτημα του κράτους-μέλους εγκατάστασης.

4. Όταν η υπηρεσία παρέχεται στην ελληνική Επικράτεια, οι Αρχές, με δική τους πρωτοβουλία, μπορούν να προβαίνουν σε ελέγχους, επιθεωρήσεις και έρευνες επιτόπου, εφόσον οι εν λόγω έλεγχοι, επιθεωρήσεις και έρευνες δεν εισάγουν διακρίσεις, δεν έχουν ως αιτιολογία το γεγονός ότι ο πάροχος είναι εγκατεστημένος σε άλλο κράτος-μέλος και είναι αναλογικοί.

5. Με απόφαση του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού καθορίζεται ο τρόπος και η έκταση εποπτείας του παρόχου υπηρεσιών, οι προϋποθέσεις ελέγχου, επιθεωρήσεων και επιτόπιων ερευνών και ρυθμίζονται τα θέματα εφαρμογής του άρθρου αυτού.

Άρθρο 32

(Άρθρο 32 Οδηγίας 2006/123)

Μηχανισμός προειδοποίησης

Όταν οι Αρχές λάβουν γνώση γεγονότων ή συγκεκριμένων σοβαρών περιστατικών, που σχετίζονται με δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών που μπορεί να προκαλέσουν σημαντική βλάβη στην υγεία ή την ασφάλεια των προσώπων ή στο περιβάλλον στην ελληνική Επικράτεια ή στην Επικράτεια άλλων κρατών-μελών, ενημερώνουν χωρίς καθυστέρηση το κράτος-μέλος εγκατάστασης, τα άλλα ενδιαφερόμενα κράτη-μέλη και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Άρθρο 33

(Άρθρο 33 Οδηγίας 2006/123)

Πληροφορίες σχετικά με την εντιμότητα του παρόχου

1. Οι Αρχές γνωστοποιούν, έπειτα από αίτηση αρμόδιας Αρχής άλλου κράτους-μέλους πληροφορίες σχετικά με πειθαρχικές, ποινικές ή άλλες διοικητικές κυρώσεις και μέτρα ή με αποφάσεις για δόλιες χρεοκοπίες που έχουν εκδοθεί από τις αρμόδιες Αρχές κατά παρόχου και οι οποίες αφορούν άμεσα την επαγγελματική ικανότητα ή την αξιοπιστία του. Οι Αρχές, παρέχοντας τις ανωτέρω πληροφορίες, ενημερώνουν σχετικά και τον πάροχο της υπηρεσίας.

Η αίτηση που υποβάλλεται σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο, πρέπει να είναι δεόντως αιτιολογημένη, ιδίως όσον αφορά τους λόγους για τους οποίους ζητούνται οι πληροφορίες αυτές.

2. Οι Αρχές κοινοποιούν τις κυρώσεις και τα μέτρα που προβλέπονται στην παράγραφο 1, μόνον εφόσον έχει εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση. Όσον αφορά τις άλλες εφαρμοστέες αποφάσεις που μνημονεύονται στην παράγραφο 1, γνωστοποιούν τις πληροφορίες και διευκρινίζουν εάν πρόκειται για τελεσίδικη απόφαση ή εάν έχει ασκηθεί ένδικο βοήθημα κατά της απόφασης και αναφέρουν την πιθανή ημερομηνία έκδοσης της απόφασης σχετικά με το ένδικο βοήθημα.

Οι Αρχές προσδιορίζουν στη γνωστοποίηση τους τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας δυνάμει των οποίων ο πάροχος καταδικάστηκε ή του επιβλήθηκαν κυρώσεις.

3. Η εφαρμογή των παραγράφων 1 και 2 πρέπει να συνάδει με τους κανόνες για την προστασία και κοι-

νοποίηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και τα κατοχυρωμένα δικαιώματα των προσώπων που έχουν καταδικαστεί ή τους έχουν επιβληθεί κυρώσεις βάσει της ελληνικής νομοθεσίας, μεταξύ άλλων και από επαγγελματικούς φορείς. Τυχόν συναφείς πληροφορίες δημόσιου χαρακτήρα είναι προσβάσιμες στους καταλωτές.

Άρθρο 34

(Άρθρο 35 Οδηγίας 2006/123)

Αμοιβαία συνδρομή σε περιπτώσεις μεμονωμένων παρεκκλίσεων

1. Όταν οι Αρχές σκοπεύουν να λάβουν μέτρο που προβλέπεται στο άρθρο 19, εφαρμόζεται η διαδικασία που προβλέπεται στις παραγράφους 2 έως 5 του παρόντος άρθρου, με την επιφύλαξη των δικαστικών διαδικασιών, συμπεριλαμβανομένων των προκαταρκτικών διαδικασιών και πράξεων που διεξάγονται στο πλαίσιο ποινικής έρευνας.

2. Οι Αρχές ζητούν από το κράτος-μέλος εγκατάστασης να λάβει μέτρα κατά του παρόχου της υπηρεσίας, παρέχοντας κάθε κατάλληλη πληροφορία για την οικεία υπηρεσία και δηλώνοντας τα περιστατικά της υπόθεσης.

3. Αφού ενημερωθούν από το κράτος-μέλος εγκατάστασης για τα μέτρα που έχει ή δεν έχει λάβει ή σκοπεύει να λάβει και τις αντίστοιχες εξηγήσεις, οι Αρχές αποφασίζουν για περαιτέρω ενέργειες. Αν κρίνουν σκόπιμη τη λήψη μέτρων, κοινοποιούν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στο κράτος-μέλος εγκατάστασης την πρόθεσή τους και δηλώνουν:

α) τους λόγους για τους οποίους κρίνουν ως ανεπαρκή τα μέτρα που έλαβε ή σκοπεύει να λάβει το κράτος-μέλος εγκατάστασης και

β) ότι τα μέτρα που σκοπεύουν να λάβουν πληρούν τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 19.

4. Τα μέτρα μπορούν να ληφθούν μόνο μετά την παρέλευση προθεσμίας δεκαπέντε εργάσιμων ημερών από την κοινοποίηση που προβλέπεται στην παράγραφο 3.

5. Σε έκτακτες περιπτώσεις οι Αρχές μπορούν να λάβουν μέτρα παρεκκλίνοντας από τις παραγράφους 2, 3 και 4. Στις περιπτώσεις αυτές τα μέτρα κοινοποιούνται χωρίς καθυστέρηση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στο κράτος-μέλος εγκατάστασης, δηλώνοντας τους λόγους για τους οποίους οι Αρχές κρίνουν ότι υπάρχει έκτακτη ανάγκη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'

Άρθρο 35

Κυρώσεις

1. Όταν παραβιάζονται οι διατάξεις των άρθρων 21, 22, 23 και 27, επιβάλλονται στους παραβάτες, ανάλογα με τη φύση του αδικήματος, πειθαρχικές ή διοικητικές κυρώσεις και χρηματικά πρόστιμα. Το είδος των επιβαλλόμενων κυρώσεων και το ύψος των ποινών πρέπει να τελούν σε σχέση αναλογίας με την παράβαση και να διασφαλίζουν τον αποτελεσματικό και αποτρεπτικό χαρακτήρα του μέτρου.

2. Με απόφαση, των Υπουργών Οικονομικών, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των κατά περίπτωση αρμόδιων Υπουργών ορίζονται τα όργανα και η διαδικασία επιβολής, το είδος και το ύψος

των κυρώσεων που προβλέπονται στην παράγραφο 1, τα κριτήρια επιμέτρησης τους και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄ ΕΙΔΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 36 Τροποποίηση του ν. 2251/1997

Στην περίπτωση α΄ της παραγράφου 16 του άρθρου 10 του ν. 2251/1994 (ΦΕΚ 191 Α΄), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, προστίθεται υποπερίπτωση θθ΄ ως ακολούθως: «θθ) της Οδηγίας 2006/123/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, 12ης Δεκεμβρίου 2006 σχετικά με τις «υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά» (ΕΕL 176 της 27ης Δεκεμβρίου 2006)».

Άρθρο 37 Προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

Για την εφαρμογή του πρώτου μέρους του παρόντος νόμου, ιδίως δε των διατάξεων περί εποπτείας, τηρούνται οι κανόνες για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σύμφωνα με τις διατάξεις των νόμων 2742/1997 (ΦΕΚ 50 Α) και 3471/2006 (ΦΕΚ 133 Α).

Άρθρο 38 Συντονιστικός Φορέας

Το Υπουργείο Οικονομικών είναι αρμόδιο για το συντονισμό της εφαρμογής των υποχρεώσεων που προβλέπονται από τον παρόντα νόμο.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 39 Τροποποίηση των νόμων 3723/2008, 3756/2009 και συμπλήρωση των διατάξεων των νόμων 2789/2000 και 3566/2007

1. Το έκτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 3723/2008 (ΦΕΚ 250 Α) αντικαθίσταται με εδάφια ως εξής:

«Οι ως άνω προνομιούχες μετοχές εξαγοράζονται από την τράπεζα στην τιμή διάθεσης, μετά πάροδο πέντε ετών ή και σε προγενέστερο χρόνο, με έγκριση της Τράπεζας της Ελλάδος. Στην περίπτωση παρόδου της πενταετίας και εφόσον δεν έχει προηγηθεί απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του πιστωτικού ιδρύματος για την επαναγορά των προνομιούχων μετοχών, επιβάλλεται, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μετά από εισήγηση της Τράπεζας της Ελλάδος, προοδευτικά σωρευτική προσαύξηση ποσοστού 2% κατ' έτος στο προβλεπόμενο στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου ετήσιου δικαιώματος σταθερής απόδοσης που παρέχεται στο Ελληνικό Δημόσιο.»

2. Η παρ. 6 του άρθρου 1 του ν. 3723/2008, αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μετά από εισήγηση του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, ρυθμίζονται οι όροι εφαρμογής του παρόντος άρθρου και των δύο επόμενων άρθρων και μπορεί να παρατείνονται οι προθεσμίες που προβλέπονται σε αυτά, ύστερα από σύμφωνη γνώμη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.»

3. Στο τέλος του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 29 του ν. 2789/2000 (ΦΕΚ 21 Α΄), όπως τροπο-

ποιήθηκε και ισχύει, προστίθενται, από τότε που ίσχυσε ο ν. 2789/2000, λέξεις ως εξής: «και την περίπτ. δ) του άρθρου 13 του π.δ. 60/2007 (ΦΕΚ 64 Α), με εξαίρεση τις συμβάσεις που συνάπτονται με ΟΤΑ.»

4. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 28 του ν. 3756/2009 (ΦΕΚ 53 Α) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Στην περίπτωση διανομής μερίσματος για τις χρήσεις 2008 και 2009, στο πλαίσιο εφαρμογής των διατάξεων της παρ.3 του άρθρου 1 του ν. 3723/2008 (ΦΕΚ 250 Α), η διανομή περιορίζεται αποκλειστικά στη διανομή μετοχών.»

5. Στο πρώτο εδάφιο της παρ.8 του άρθρου 74 του ν. 3566/2007 (ΦΕΚ 117 Α) όπως αντικαταστάθηκε με την παρ.18β του άρθρου 41 του ν. 3712/2008 (ΦΕΚ 225 Α), μετά τη λέξη «μονίμων» τίθεται κόμμα (,) και προστίθεται η λέξη «μετακλητών».

6. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού αρχίζουν από την ημερομηνία κατάθεσης του σχεδίου νόμου στη Βουλή.

Άρθρο 40 Συμπλήρωση διατάξεων των νόμων 3717/2008 και 3429/2005

1. Στο άρθρο 11 παρ. 2 του ν. 3717/2008 (ΦΕΚ 239 Α), προστίθενται τα εξής εδάφια:

«Οι υπό εκκαθάριση επιχειρήσεις των ανωτέρω εδαφίων απαλλάσσονται, για όσο χρόνο αυτές τελούν υπό το καθεστώς της ειδικής εκκαθάρισης του άρθρου 14α του ν. 3429/2005 (ΦΕΚ 314 Α), από την υποχρέωση προσκόμισης πιστοποιητικού φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας και από την καταβολή ΤΑΠ για τη σύναψη συμβάσεων μεταβίβασης, τη λήψη δανείων, τη θεώρηση βιβλίων και στοιχείων και για κάθε άλλη συναλλαγή τους με το Δημόσιο.

Τα δικαιώματα και οι αμοιβές συμβολαιογράφων, δικηγόρων, δικαστικών επιμελητών, υποθηκοφυλάκων και κτηματολογικών γραφείων για τις συμβάσεις μεταβίβασης και για κάθε άλλη προς πραγμάτωση της ειδικής εκκαθάρισης πράξη, περιορίζονται στο είκοσι τοις εκατό (20%) αυτών.

Οφειλόμενες απαιτήσεις των εργαζομένων με σύμβαση αορίστου ή ορισμένου χρόνου στις υπό εκκαθάριση εταιρίες, που γεννήθηκαν πριν την υπαγωγή των εταιριών σε εκκαθάριση, για αποζημίωση μη ληφθείσας άδειας έτους 2009, επιδόματος αδειάς ή δώρου Χριστουγέννων έτους 2009 καταβάλλονται από τον εκκαθαριστή και θεωρούνται δαπάνες εκκαθάρισης.»

2. Μετά την παρ. 5 του άρθρου 14α του Κεφαλαίου Α΄ του ν. 3429/2005 (ΦΕΚ 314 Α΄), το οποίο προστέθηκε με το άρθρο 40 του ν. 3710/2008 (ΦΕΚ 216 Α΄), προστίθεται παράγραφος 5α ως εξής:

«5α. Σε περίπτωση που κινητά πράγματα, τα οποία ανήκουν στην υπό εκκαθάριση επιχείρηση και βρίσκονται στην Ελλάδα ή σε τρίτη χώρα, υπόκεινται σε άμεση φθορά ή υποτίμηση της αξίας τους ή η διατήρησή τους είναι προδήλως ασύμφορη σε σχέση με το προσδοκώμενο όφελος του δημόσιου πλειοδοτικού διαγωνισμού, ο εκκαθαριστής μπορεί να προβαίνει σε εκποίηση και χωρίς δημόσιο πλειοδοτικό διαγωνισμό, συνολικά ή τμηματικά, με ελεύθερη διαπραγμάτευση. Η απόφαση του εκκαθαριστή γνωστοποιείται στη Γενική Διεύθυνση Θησαυροφυλακείου και Προϋπολογισμού του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους του Υπουργείου Οικονομικών.

Αν μέσα σε πέντε εργάσιμες ημέρες από τη γνωστοποίηση δεν προβληθούν αντιρρήσεις από την ανωτέρω Γενική Διεύθυνση, δημοσιεύεται πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος σε μία τουλάχιστον ημερήσια εφημερίδα που εκδίδεται στον τόπο όπου βρίσκονται τα προς εκποίηση κινητά πράγματα. Επί των πωλήσεων των προηγούμενων εδαφίων έχουν εφαρμογή οι απαλλαγές της παραγράφου 16 του παρόντος άρθρου.»

Άρθρο 41

Μισθολογικές ρυθμίσεις

1. Οι υπάλληλοι του Δημοσίου, των οποίων οι Υπηρεσίες μεταφέρθηκαν κατ' εφαρμογή των διατάξεων των προεδρικών διαταγμάτων 184/2009, 185/2009, 186/2009 (ΦΕΚ 213 Α) και 189/2009 (ΦΕΚ 221 Α) σε άλλο Υπουργείο, εξακολουθούν να δικαιούνται τα ειδικά επιδόματα-παροχές της θέσης προέλευσης τους, που προέρχονται από πρώην ειδικούς λογαριασμούς ή άλλες διατάξεις, στο ύψος που αυτά είχαν διαμορφωθεί κατά την ημερομηνία μεταφοράς τους, εφαρμοζομένων των διατάξεων του άρθρου 1 του ν. 3833/2010 (ΦΕΚ 40 Α). Τα επιδόματα αυτά, η καταβολή των οποίων βαρύνει την Υπηρεσία στην οποία υπηρετούν πλέον οι εν λόγω υπάλληλοι, αναπροσαρμόζονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

2. Ο χρόνος μισθολογικής εξέλιξης των υπαλλήλων με μερική απασχόληση στο Δημόσιο, σε Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α. είναι ίδιος με εκείνον της πλήρους απασχόλησης, για όσο χρονικό διάστημα απασχολούνται με μερική απασχόληση. Στην περίπτωση που οι εν λόγω υπάλληλοι

απασχοληθούν με πλήρες ωράριο, τότε εφαρμόζονται οι διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 15 του ν. 3205/2003.

Άρθρο 42

Έναρξη Ισχύος

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επί μέρους διατάξεις του.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 29 Απριλίου 2010

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΑΡΟΛΟΣ ΓΡ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Ι. ΡΑΓΚΟΥΣΗΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Γ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

Λ.-Τ. ΚΑΤΣΕΛΗ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους

Αθήνα, 30 Απριλίου 2010

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Χ. ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ

* 0 1 0 0 0 6 3 0 3 0 5 1 0 0 1 6 *

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * ΤΗΛ. 210 52 79 000 * FAX 210 52 21 004
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: <http://www.et.gr> – e-mail: webmaster.et@et.gr